

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Statsbudsjettet

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Statsbudsjettet

Innhold

1	Hovedtrekk og prioriteringer i budsjettet for 2021	7	3.3	Gruppering av budsjettets utgifter	45
1.1	Hovedtrekk	7	3.3.1	Driftsutgifter (postene 1–29)	45
1.2	Hovedprioriteringer i 2021	8	3.3.2	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	47
2	Nærmere om budsjettforslaget	14	3.3.3	Overføringer til andre (postene 50–89)	47
2.1	Hovedtall i budsjettet	14	3.3.4	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)	49
2.2	Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner .	15	3.4	Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	49
2.2.1	Inntekter	17	3.4.1	Oversikt over petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter ...	49
2.2.2	Utgifter	17	3.4.2	Statens pensjonsfond	51
2.3	Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov	17	3.5	Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov	51
2.4	Oversikt over utgifter under de ulike departementene	18	4	Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2009–2021	53
2.4.1	Innledning	18	4.1	Innledning	53
2.4.2	Utenriksdepartementet	19	4.2	Samlet utgiftsvekst for statsbudsjettet	53
2.4.3	Kunnskapsdepartementet	20	4.3	Realvekst i statsbudsjettets utgifter på politikkområder	54
2.4.4	Kulturdepartementet	21	4.4	Realvekst i folketrygdens utgifter	60
2.4.5	Justis- og beredskapsdepartementet	22	4.5	Bevilgninger til forskning over statsbudsjettet	64
2.4.6	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	23	5	Budsjettkonsekvenser 2022–2024	65
2.4.7	Arbeids- og sosialdepartementet ..	25	5.1	Bakgrunn	65
2.4.8	Helse- og omsorgsdepartementet	27	5.2	Beregning av flerårige budsjettkonsekvenser	65
2.4.9	Barne- og familiedepartementet ...	28	5.3	Budsjettkonsekvenser 2022–2024	66
2.4.10	Nærings- og fiskeridepartementet	29	5.4	Handlingsrommet i de nærmeste årene	74
2.4.11	Landbruks- og matdepartementet	30	5.5	Planlagte satsinger og ambisjoner	75
2.4.12	Samferdselsdepartementet	31	6	Gjennomføringen av inneværende års budsjett	77
2.4.13	Klima- og miljødepartementet	32	6.1	Anslag på regnskap for 2020	77
2.4.14	Finansdepartementet	33	6.1.1	Statsbudsjettets inntekter	77
2.4.15	Forsvarsdepartementet	34	6.1.2	Statsbudsjettets utgifter	78
2.4.16	Olje- og energidepartementet	34	6.1.3	Folketrygdens inntekter, utgifter og finansieringsbehov	78
2.4.17	Ymse utgifter og inntekter	35	6.1.4	Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	78
2.5	Folketrygdens utgifter og inntekter	35	6.1.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	80
2.5.1	Folketrygdens finansieringsbehov	38	6.2	Statsregnskapet medregnet folketrygden for første halvår 2020	80
2.6	Forslag til vedtak	38			
3	Budsjettets inntekter og utgifter etter art	39			
3.1	Budsjettets samlede inntekter og utgifter	39			
3.2	Gruppering av statsbudsjettets inntekter	40			
3.2.1	Driftsinntekter (postene 1–29)	40			
3.2.2	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	41			
3.2.3	Overføringer fra andre (postene 50–89)	43			
3.2.4	Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	44			

6.2.1	Statsbudsjettets inntekter og utgifter	80	Arbeids- og sosialdepartementet	109
6.2.2	Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter	81	Helse- og omsorgsdepartementet	111
6.2.3	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	82	Barne- og familiedepartementet	115
7	Statens lånebehov	83	Nærings- og fiskeridepartementet	118
7.1	Fullmakt til å ta opp statslån o.a. ..	83	Landbruks- og matdepartementet	121
7.2	Sammensetningen av statsgjelden	83	Samferdselsdepartementet	123
7.3	Statens lånebehov og behovet for lånefullmakter i 2021	84	Klima- og miljødepartementet	126
7.3.1	Fullmakt til å ta opp langsiktige lån i 2021	85	Finansdepartementet	129
7.3.2	Fullmakt til å ta opp kortsiktige markedslån i 2021	85	Forsvarsdepartementet	130
7.3.3	Fullmakt til å ta opp andre kortsiktige lån i 2021 mv.	85	Olje- og energidepartementet	131
7.3.4	Fullmakt til å inngå derivater mv.	85	Ymse	133
8	Omtale av særskilte saker	86	Statsbankene	133
8.1	Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen	86	Statlig petroleumsvirksomhet	134
8.2	Statlige regnskapsstandarder (SRS)	86	Statens forretningsdrift	134
8.3	Valutarisiko i investeringsprosjekter	87	Folketrygden	135
			Statens pensjonsfond utland	137
			Inntekter under departementene	138
			Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet ...	148
			Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.	148
			Skatter og avgifter	149
			Renter og utbytte mv.	151
			Folketrygden	152
			Statens pensjonsfond utland	153
			Statslånemidler	153
Forslag til vedtak om statsbudsjettet for budsjettåret 2021			Vedlegg	
	Det kongelige hus	90	1	Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for budsjetterminen 2021 .....
	Regjering	90		200
	Stortinget og tilknyttede organ	90	2	Statsbudsjettet .....
	Høyesterett	91		202
	Utenriksdepartementet	91	3	Bevilgningsregnskapet .....
	Kunnskapsdepartementet	94		212
	Kulturdepartementet	98	4	Virksomheter med særskilte fullmakter (nettobudsjetterte forvaltningsorganer) .....
	Justis- og beredskapsdepartementet	101		216
	Kommunal- og moderniseringsdepartementet	105	5	Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt .....
				222

Tabelloversikt

Tabell 2.1	Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner	15	Tabell 5.1	Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2021, utgifter og inntekter	66
Tabell 2.2	Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner	16	Tabell 5.2	Flerårige budsjettkonsekvenser fordelt på drift, investeringer og overføringer 2022–2024. Endringer i forhold til Gul bok 2021	67
Tabell 2.3	Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov	18	Tabell 5.3	Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2022–2024. Endringer i forhold til Gul bok 2021	67
Tabell 2.4	Folketrygdens utgifter	36	Tabell 6.1	Statsbudsjettets inntekter	77
Tabell 3.1	Statsbudsjettets inntekter	40	Tabell 6.2	Statsbudsjettets utgifter	78
Tabell 3.2	Statsbudsjettets utgifter	40	Tabell 6.3	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	79
Tabell 3.3	Driftsinntekter (postene 1–29) .	41	Tabell 6.4	Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2020	79
Tabell 3.4	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	41	Tabell 6.5	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	80
Tabell 3.5	Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2021 for statens forretningsdrift	42	Tabell 6.6	Statsbudsjettets inntekter	81
Tabell 3.6	Overføringer fra andre (postene 50–89)	43	Tabell 6.7	Statsbudsjettets utgifter	81
Tabell 3.7	Utbytte fra statlig eide selskaper	44	Tabell 6.8	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	82
Tabell 3.8	Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	45	Tabell 6.9	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	82
Tabell 3.9	Driftsutgifter (postene 1–29)	46	Tabell 7.1	Sammensetningen av statsgjelden (i mill. kroner)	83
Tabell 3.10	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	47	Tabell 7.2	Statens finansieringsbehov i 2020 og 2021 (i mrd. kroner)	84
Tabell 3.11	Overføringer til andre (postene 50–89)	48	Tabell 7.3	Fullmakt til å ta opp statslån i 2021 (i mill. kroner)	84
Tabell 3.12	Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)	49			
Tabell 3.13	Inntekter fra petroleumsvirksomheten	49	Vedlegg 2		
Tabell 3.14	Utgifter til petroleumsvirksomheten	50	Tabell 2.1	Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2015–2021	202
Tabell 3.15	Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten	50	Tabell 2.2	Samlede utgifter etter departement 2015–2021	203
Tabell 3.16	Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2020–2021	51	Tabell 2.3	Driftsutgifter (postene 1–29) etter departement 2015–2021	204
Tabell 3.17	Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov	52	Tabell 2.4	Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49) etter departement 2015–2021	205
Tabell 4.1	Utviklingen i politikkområder 2009–2021. Nominelle tall i mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst	55	Tabell 2.5	Overføringer til andre (postene 50–89) etter departement 2015–2021	206
Tabell 4.2	Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype 2009–2021. I nominelle mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst.....	61	Tabell 2.6	Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99) etter departement 2015–2021	207
			Tabell 2.7	Skatter og avgifter i perioden 2015–2021	208
			Tabell 2.8	Samlede inntekter i perioden 2015–2021	209

Tabell 2.9	Saldert budsjett 2020 (vedtatt des. 2019). Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	210
Tabell 2.10	Forslag for 2021. Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer	211

Vedlegg 3

Tabell 3.1	Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet per 1. halvår 2020	212
Tabell 3.2	Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2019 og 2020	214

Vedlegg 4

Tabell 4.1	Utgifter og inntekter fordelt etter art	216
Tabell 4.2	Inntekter etter inntektskilde	218
Tabell 4.3	Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger per 31.12.	219
Tabell 4.4	Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter	221

Vedlegg 5

Tabell 5.1	Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter	222
Tabell 5.2	Oversikt over statlige garantier	227

Figuroversikt

Figur 4.1	Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet, prosentvis vekst.	53	Figur 4.4	Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2009–2021. Justert for oppgaveoverføringer.	63
Figur 4.2	Statsbudsjettets utgifter i 2021, mrd. kroner	58	Figur 4.5	Prosent av faktiske og anslåtte utgifter til folketrygden i 2009 og 2021. Justert for oppgaveoverføringer. Nominelle verdier.	64
Figur 4.3	Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2009–2021. Justert for oppgaveoverføringer. Indeksert slik at 2009=100.	63			

Oversikt over bokser

Boks 2.1	Veksten i statsbudsjettets utgifter	17	Boks 4.1	Rammeoverføringer til kommuneforvaltningen	54
Boks 3.1	Statsbudsjettets inndeling	39	Boks 4.2	Datagrunnlaget for beregningene	56
Boks 3.2	Statens forretningsdrift	42			
Boks 3.3	Driftsresultatet til statens forretningsdrift	46			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Statsbudsjettet

*Tilråding fra Finansdepartementet 25. september 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Hovedtrekk og prioriteringer i budsjettet for 2021

1.1 Hovedtrekk

Koronapandemien har preget Norge og verden sterkt det siste halvåret. Koronaviruset rammer liv og helse. Pandemien og smitteverntiltakene har fått store konsekvenser både for enkeltpersoner og bedrifter, og for norsk og internasjonal økonomi. De langsiktige konsekvensene av viruspandemien kjenner vi ennå ikke omfanget av, og det er fortsatt fare for tilbakeslag i bekjempelsen av viruset både i Norge og andre land.

Norsk økonomi er fortsatt satt tilbake av koronapandemien og de strenge smitteverntiltakene som ble innført her hjemme og i resten av verden. Samtidig har gjeninnhentinga startet raskere enn mange fryktet. Smittesituasjonen i Norge kom raskt under kontroll etter den kraftige smitteøkningen i mars, og mange av de strenge smitteverntiltakene er blitt lempet på. Sammen med de kraftfulle økonomiske krisepakkene har det lagt grunnlag for at aktiviteten i norsk øko-

nomi har kunnet ta seg markert opp igjen etter den dramatiske nedgangen i vår.

Selv om gjenopphevingen har gått raskere enn vi så for oss på forsommeren, vil aktivitetsnivået trolig være lavere enn normalt i lang tid fremover. Mange er fortsatt permitterte og arbeidsledige. Usikkerhet og lav etterspørsel demper investeringslysten, og norsk industri melder om et betydelig fall i investeringene i år og neste år. I en del næringer, særlig innenfor tjenesteyting, vil trolig aktiviteten bli liggende lavere enn normalt så lenge det er nødvendig å opprettholde smitteverntiltak. Smittesituasjonen har nylig blitt forverret i mange europeiske land. Også i Norge har smitten økt den siste tiden. Nye smitteverntiltak er innført, først og fremst lokalt i de områdene hvor smitteøkningen har vært størst. Den positive utviklingen er skjør. Samtidig vet vi nå langt mer om hvordan ulike tiltak virker, og vi er bedre rustet til å håndtere en eventuell ny oppblussing av viruset, både helsemessig og øko-

nomisk. Det er særlig viktig at vi unngår at arbeidsledigheten festner seg på et høyt nivå.

Pandemien og innføringen av strenge smitteverntiltak har gitt behov for ekstraordinære tiltak i finans- og pengepolitikken i inneværende år. Norges Bank satte styringsrenten ned til null, og det er satt inn tiltak over statsbudsjettet med et omfang uten sidestykke i norsk moderne historie. De økonomiske krisetiltakene som er vedtatt eller foreslått, utgjør 126 mrd. kroner i 2020. Tiltakene er midlertidige og skal fases ut etter hvert som den økonomiske situasjonen blir mer normal. Staten har samlet sett kompensert for store deler av inntektsbortfallet i privat sektor og dermed bidratt til økonomisk trygghet for den enkelte og til å forhindre konkurser og tap av arbeidsplasser. Tiltakene har begrenset skadeomfanget for norsk økonomi og øker samtidig muligheten for at Norge kan komme styrket ut av krisen på lang sikt.

Regjeringens strategi for veien videre; *Norges vei ut av krisen: Skape mer, inkludere flere*, ble lagt frem i mai. Statsbudsjettet for 2021 tar denne strategien videre. Budsjettet skal bidra til å ta Norge ut av koronakrisen. Samtidig skal vi sikre godt smittevern og god behandling i helsetjenesten. Budsjettet skal også svare på de langsiktige utfordringene landet står overfor. Da må vi skape mer og inkludere flere. Den økonomiske politikken skal bidra til å:

- *Få folk tilbake i jobb*: Bidra til at bedriftene kommer i gang igjen over hele landet og at flest mulig kommer tilbake i jobb.
- *Sikre flere bein å stå på*: Vi må skape flere jobber, i flere bransjer, over hele landet. Veksten må komme i privat næringsliv. Vi bygger vei og bane, og bedrer rammebetingelsene for bedriftene.
- *Skape en grønn fremtid*: Legge til rette for at næringslivet kan skape grønne jobber og en mer bærekraftig fremtid.
- *Bygge kompetanse*: Vi skal sørge for at flere fullfører videregående skole og at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger. Vi skal videreutvikle Utdanningsløftet 2020.
- *Inkludere flere*: Alle skal få muligheten til å delta, både i arbeidslivet og samfunnslivet.
- *Bevare tryggheten og tilliten i det norske samfunnet* og bevare et sterkt internasjonalt engasjement.

Denne politikken vil både bidra til å få oss ut av krisen og være et steg på veien mot å løse de mer langsiktige utfordringene Norge står overfor,

samtidig som bruken av oljeinntekter bringes ned mot et mer bærekraftig nivå. Bruken av oljeinntekter i budsjettet for 2021 tilsvarer 3 pst. av kapitalen i Statens pensjonsfond utland, i tråd med handlingsregelen.

1.2 Hovedprioriteringer i 2021

Hovedprioriteringene i 2021 er:

Godt smittevern og nødvendige støttetiltak for å møte koronakrisen

Pandemien vil fortsette å prege Norge og resten av verden i 2021. Det vil også i 2021 være nødvendig å bruke store midler på håndteringen av virusutbruddet og videreføre støtteordninger for dem som er direkte rammet av smitteverntiltakene.

En godt fungerende helsesektor er avgjørende for dem som behøver hjelp og for at samfunnet skal fungere. Derfor prioriterer regjeringen om lag 11 mrd. kroner til helsesektoren knyttet til pandemien. Av dette foreslås nærmere 5 mrd. kroner ekstra til de regionale helseforetakene utover ordinær aktivitetsvekst som følge av demografi. Helseforetakene skal med dette kunne opprettholde en beredskap for å håndtere et stort antall innleggelse, håndtere økte kostnader til smittevern, fortsatt kunne tilby god helsehjelp til andre pasientgrupper og ta igjen helsekøer. Regjeringens forslag omfatter også 1,1 mrd. kroner til beredskapslagring av legemidler og 650 mill. kroner til teststasjoner ved grenseovergangene. Regjeringen foreslår dessuten 3,8 mrd. kroner til inngåelse av forhåndsavtaler om levering av vaksiner mot covid-19, samt til gjennomføring av vaksinasjon.

Kommunene har økte kostnader og reduserte inntekter som følge av pandemien. Regjeringen prioriterer derfor midler til kommunene i 2021 slik at de settes i stand til å håndtere pandemien.

Innenfor kultur, frivillighet og idrett foreslås det egne ordninger som skal stimulere til aktivitet og legge til rette for at det kan gjennomføres arrangementer med de begrensninger som smittevernreglene setter. Det er usikkerhet om smitteverntiltakenes omfang og varighet neste år. Ordningene foreslås innrettet med varighet på et halvt år inn i 2021, med forslag om bevilgninger på til sammen 2,6 mrd. kroner.

Det skal være mulig å opprettholde et velfungerende tog- og kollektivtilbud gjennom pandemien. Kollektivselskapene opplever reduserte inntekter grunnet pandemien og smitteverntiltakene.

Regjeringen foreslår til sammen 1,9 mrd. kroner for å ta høyde for inntektssvikt. I likhet med ordningene under kultur-, frivillighets- og idrettssektoren er ordningene innrettet med varighet på et halvt år inn i 2021.

For å håndtere det fortsatt høye saksomfanget og for å følge opp personer uten arbeid foreslår regjeringen en ettårig økning av NAVs driftsbevilgning på 500 mill. kroner i 2021 sammenlignet med saldert budsjett for 2020.

Tiltak for å få folk tilbake i jobb

Både for den enkelte og for landet er det viktig at flest mulig er i arbeid. Budsjettet skal bidra til at bedriftene kommer i gang igjen over hele landet og at flere permitterte kommer tilbake i jobb. Finanspolitikken vil også neste år på bred basis bidra til aktivitet i økonomien. Vi fremmer arbeid og aktivitet blant annet gjennom oppfølging av Nasjonal transportplan og langtidsplanen for forsvarssektoren, gjennom overføringer til kommunene og til helsevesenet, gjennom skattelettelse, nye byggeprosjekter og støtteordninger som stimulerer til aktivitet i næringslivet og gjennom ordninger som ivaretar dem som står uten jobb.

Konsekvensene av koronapandemien vil prege arbeidsmarkedet også i 2021. For å bidra til økt sysselsetting, lav ledighet og god mobilitet foreslår regjeringen å øke bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak rettet mot arbeidssøkere. Den økte innsatsen skal bidra til å få ledige raskere i jobb og motvirke at ledigheten blir varig høyere som følge av pandemien. Samtidig har regjeringen i Prop. 142 S (2019–2020) foreslått at permitteringsperioden midlertidig økes til 52 uker.

Det er innført flere målrettede ordninger for reiselivsnæringen. Deler av reiselivet er fortsatt hardt rammet av virusutbruddet og smitteverntiltakene, og for 2021 foreslås det 680 mill. kroner til særskilte tiltak rettet mot næringen.

Regjeringen følger opp flere tiltak som ble igangsatt for å skape aktivitet i 2020. Blant annet videreføres over 300 mill. kroner til mindre investeringstiltak på riksveier, over 200 mill. kroner til oppfølging av verftspakken med anskaffelse av nye forskningsfartøy og marinefartøy, og økte midler til istandsetting av gamle kirkebygg.

Tiltak for å sikre flere bein å stå på

Et sterkt, mangfoldig og omstillingsdyktig næringsliv er avgjørende for Norges vekstevne og for et godt velferdsnivå i fremtiden. Vi må skape flere jobber, i flere bransjer, over hele landet. Vek-

sten må komme i privat næringsliv. Vi bygger vei og bane, og bedrer rammebetingelsene for bedriftene. Vi må investere fremtidsrettet, omstille oss og føre en ansvarlig økonomisk politikk. Det gjør vi blant annet ved å tilpasse oljepengebruken til konjunktorene innenfor handlingsregelens rammer. Budsjettet for 2021 er basert på en oljepengebruk på 3 pst. kapitalen i Statens pensjonsfond utland. Lønnsoppgjøret er så langt gjennomført innenfor moderate rammer, samtidig som svekkelse av kronen over flere år har bidratt til å bedre konkurranseevnen.

Gode generelle rammevilkår for næringslivet og et skattesystem som gir insentiver til verdiskaping og arbeid, er sentralt for å lykkes med omstillingen. Regjeringen prioriterer i 2021 brede lettelse i inntektsskatten for personer og en videre nedtrapping av formuesskatten for arbeidende kapital, dvs. aksjer og driftsmidler, inkludert næringseiendom. Personskattelettelsene bidrar til noe økt kjøpekraft til brede lag av befolkningen. Samtidig kan reduserte trinnskattesatser over tid virke positivt på arbeidsmarkedet. Verdsettelsesrabatten for arbeidende kapital i formuesskatten foreslås økt fra 35 til 45 pst. Det vil gjøre det mer lønnsomt å kanalisere privat sparing til investeringer i næringsvirksomhet og arbeidsplasser.

Næringslivets evne til omstilling og vekst avhenger av høy kompetanse, forskning og utvikling. I de senere års statsbudsjetter har derfor regjeringen prioritert støtte til forskning og teknologiutvikling. Regjeringen foreslår samlet å bevilge om lag 45 mrd. kroner til forskning og utvikling i 2021, blant annet gjennom Skattefunn. Dette er en økning på over 2 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Opptrappingsplanene i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning følges opp med en økning på 360 mill. kroner. Regjeringen prioriterer også deltagelse i flere av EUs rammeprogram, herunder *Horisont Europa*, *Digitalt Europa* og *EUs romprogram*.

Regjeringen foreslår også andre tiltak for å støtte opp om vekst og innovasjon i næringslivet. Støtteordninger i Innovasjon Norge og eksportfinansieringsordningene videreføres på et høyt nivå. Det foreslås 100 mill. kroner til en satsing på infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen og 75 mill. kroner til å fremme norsk eksport. I lys av markedssituasjonen foreslås det også å videreføre finansieringstilbudet i den midlertidige Skipsgarantiordningen i 2021. Ordningen har en ramme på 10 mrd. kroner.

Den sterke satsingen på samferdsel fortsetter. Bedre mulighet for rask og effektiv transport støtter opp under vekst og omstilling, samtidig som det skaper en enklere hverdag for folk flest og næringslivet. Med dette budsjettforslaget legges det blant annet til rette for bedre togtilbud, samt utbygging og vedlikehold av vei i hele landet. På jernbanen videreføres blant annet utbygging av InterCity på Østlandet, nytt signalsystem og Bergensbanen.

Regjeringen arbeider samtidig målrettet med å få mer igjen for pengene på samferdselsområdet. Nye Veier AS skal prioritere prosjekter med størst lønnsomhet for samfunnet. Konkurransetsetting av jernbanen skal gi innsparinger og et mer attraktivt tilbud. Statens vegvesen er under omorganisering for å legge til rette for mer effektiv ressursbruk.

Tiltak for å skape en grønn fremtid

Klimaendringer er en av vår tids hovedutfordringer som må møtes gjennom nasjonale tiltak og globalt samarbeid. En offensiv klimapolitikk er nødvendig for å skape bærekraftig utvikling, der kommende generasjoner skal ha like gode muligheter som vi har fått. Vi må oppfylle Norges klimapliktelser og ta vår del av ansvaret for å løse klimautfordringene. Hovedvirkemidlene i regjeringens klimapolitikk er en gjennomgående prising av utslipp i form av klimagassavgifter og deltagelse i EUs kvotesystem for bedrifter.

Omstillingen til et grønnere Norge må fortsette. Politikken må legge til rette for at næringslivet kan skape grønne jobber og en mer bærekraftig fremtid. Det skal være enkelt og lønnsomt å velge grønt. Derfor satser regjeringen på tiltak som motiverer til å ta grønne valg.

Regjeringen baserer klimapolitikken på at forurenser skal betale, satser på grønn teknologi og på å bidra til markeder for nullutslippsløsninger. I budsjettet foreslår derfor regjeringen at CO₂-avgiften økes med 5 pst. utover prisstigning. I tillegg utvides bruken av avgift på klimagasser ved å oppheve fritak i CO₂-avgiften og ved å innføre avgift på forbrenning av avfall. Endringene forsterker insentivene til utslippsreduksjoner i alle sektorer og bidrar til jevnere prising av utslipp av klimagasser på tvers av sektorer. Dette legger til rette for at markedet får virke og bidrar til at utslippsreduksjoner med lavest kostnad tas først.

Regjeringen foreslår å realisere et demonstrasjonsprosjekt for fangst, transport og lagring av CO₂. Prosjektet, kalt Langskip, vil fange CO₂-utslipp ved Norcems sementfabrikk og lagre disse

i et undersjøisk reservoar på norsk sokkel. Lagerinfrastrukturen vil samtidig bygges ut med ledig kapasitet som kan utnyttes av fangstprosjekter i andre land. Etterfølgende anlegg i Europa og verden er en forutsetning for at CO₂-håndtering skal kunne bli et effektivt og konkurransedyktig klimatilak. Regjeringen foreslår at også Fortum Oslo Varmes fangstprosjekt kan få statsstøtte, forutsatt tilstrekkelig finansiering fra EU eller andre kilder. Bygging og ti års drift av lager og de to fangst-anleggene har en forventet kostnad på 25,1 mrd. kroner, hvorav regjeringen foreslår at staten dekker 16,8 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår en betydelig satsing på klimavennlige transportløsninger, herunder midler til Fornebubanen, Bybanen til Fyllingsdalen i Bergen, Bussveien på Nord-Jæren, Metrobussen i Trondheim og nye tog på Trønderbanen.

For å redusere klimagassutslipp fra innenriks skipsfart foreslår regjeringen å videreføre tiltak for økt bruk av lav- og nullutslippsløsninger i fylkeskommunale hurtigbåtsamband og arbeidet med grønn flåtefornyelse av lasteskip. Regjeringen stiller også krav til null- eller lavutslippsløsninger ved utlysning av nye riksveiferjeanbud, der det ligger til rette for det. Låneordningen for grønn flåtefornyelse innen nærskipsfart og fiskefartøy foreslås videreført i 2021.

Regjeringen vil satse mer på ny grønn teknologi og nullutslippsløsninger for å nå Norges klimapliktelser. Enova skal spisses som klimavirkemiddel i neste avtaleperiode (2021–2024). Ny styringsavtale vil vektlegge reduksjon av ikkekvotepliktige klimagassutslipp mot 2030 og teknologiutvikling og innovasjon som medvirker til utslippsreduksjoner frem mot lavutslippssamfunnet i 2050. Enova ble gitt en tilleggsbevilgning på 2 mrd. kroner i forbindelse med Prop. 127 S (2019–2020) som vil kunne finansiere klimaprojekter også i kommende år.

Det foreslås til sammen 333 mill. kroner til næringsrettede tiltak innenfor «Grønn plattform» under Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og Siva, i tråd med signalene fra i vår. Tiltaket skal fremme omstilling ved å gi støtte gjennom flere stadier, fra grunnleggende forskning til innovasjon og kommersialisering. Regjeringen foreslår også ytterligere 700 mill. kroner i investeringskapital til klimainvesteringer gjennom Nysnø. Dette kommer på toppen av om lag 1,7 mrd. kroner som tidligere er tilført selskapet.

Klimapolitikken virker. Utslippstrenden har vært nedadgående de siste 10 årene, og fremskrivingene viser at nedgangen forsterkes. Ifølge oppdaterte fremskrivninger anslås utslippene av klima-

gasser å avta med nesten 10 mill. tonn CO₂-ekvivalenter fra 2019 til 2030. Lavere utslipp fra olje- og gassproduksjon og fortsatt avtakende utslipp fra transportsektoren bidrar mest til nedgangen.

Klimapolitikken er nærmere omtalt i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*.

Bygge kompetanse

Regjeringen ønsker at flere fullfører videregående skole og at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger. I 2021 skal vi videreføre og videreutvikle Utdanningsløftet 2020. Til sammen foreslår regjeringen 2,5 mrd. kroner til ulike tiltak i 2021.

Regjeringens budsjettforslag for 2021 gir flere mulighet til å fullføre videregående opplæring våren 2021, både avgangselever uten vitnemål og ledige og permitterte arbeidstakere. Bevilgningene til fagopplæringen foreslås økt for å legge til rette for at fylkeskommunene skal gi et utvidet tilbud i skolen til elever som ikke får læreplass, og for å videreføre den ekstraordinære økningen i lærlingtilskuddet våren 2021 og tilskuddet til ordningen Fagbrev på jobb. Det foreslås også å etablere opplæringskoordinatorer i Arbeids- og velferdsetaten. Disse skal styrke samarbeidet mellom NAV og fylkeskommunene og bidra til at flere får et bedre opplæringstilbud.

Regjeringen foreslår en videreføring og opptrapping av 1 600 studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning som ble opprettet i 2020. Regjeringen foreslår også midler til om lag 500 nye studieplasser til Industrifagskolen i 2021, slik at det samlet bevilges midler til 2 100 flere plasser i høyere yrkesfaglig utdanning i 2021.

Regjeringen foreslår å øke utdanningskapasiteten ved universiteter og høyskoler tilsvarende rundt 5 000 nye studieplasser. Av disse er 4 000 plasser en del av Utdanningsløftet 2020, mens de øvrige er innfasing av tidligere tildelinger fra 2016–20. I tillegg foreslår regjeringen å øke tilskuddet gjennom Direktoratet for internasjonalsisering og kvalitetsutvikling til fleksible studietilbud. Regjeringen foreslår også å videreføre de 250 rekrutteringsstillingene som ble opprettet våren 2020.

Den teknologiske utviklingen skaper store muligheter for nye arbeidsplasser, myndiggjøring av folk og effektivisering, men stiller også krav til omstilling og ny kompetanse. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningene til *kompetanse-reformen Lære hele livet*. Det foreslås å videreføre den ekstraordinære utvidelsen av ordningen med treparts bransjeprogram, og et kompetanseløft for

utsatte industriklynger i 2021. Det foreslås også at personer som allerede har studie- eller yrkeskompetanse, skal få tilbud om å ta et fagbrev. For å gjøre det enklere å kombinere deltidsutdanning med arbeid foreslås det å endre ordningen med utdanningsstøtte slik at lån og stipend kan tas ut fleksibelt over lengre tid.

Regjeringen foreslår å forlenge den midlertidige ordningen som gir utvidet tilgang til opplæring samtidig som en mottar dagpenger, frem til 1. juli 2021.

Tiltak for å inkludere flere

Alle skal få muligheten til å delta, både i arbeidsliv og i samfunnslivet. Inkluderingsdugnaden og integreringsløftet har lenge vært blant regjeringens prioriterte prosjekter. Alle som kan jobbe, bør jobbe. I den krevende tiden vi nå er inne i, kan det være særlig utfordrende å få innpass i arbeidsmarkedet for personer med lite eller ingen formell kompetanse, liten yrkeserfaring, nedsatt arbeids-evne eller hull i CV-en.

Arbeidsmarkedstiltakene er viktige virkemidler i inkluderingsdugnaden og i innsatsen for ungdom. Gjennom økt bevilgning til individuell jobbstøtte økes innsatsen for at flere med psykiske lidelser eller rusproblemer skal få innpass i arbeidslivet. Det iverksettes et forsøk med individuell jobbstøtte for unge. Tiltak som opplæring, mentor og lønnstilskudd skal bidra til at arbeidsgivere ansetter flere personer med nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV-en. Regjeringen foreslår en økt innsats rettet mot unge som står utenfor arbeid og utdanning. Viktige virkemidler er opplæringstiltak, digitale oppfølgingstiltak, tilbud om sommerjobb og arbeidstrening i kombinasjon med mentor og inkluderingsstilskudd til arbeidsgivere hvis det er behov for tilrettelegging på arbeidsplassen.

Hovedmålet for integreringspolitikken er at flere innvandrere er i arbeid og deltar i samfunnet. Regjeringen prioriterer tiltak som bidrar til utdanning, kvalifisering og kompetanse, som står sentralt i ny integreringslov. Dette inkluderer en norskdugnad i samarbeid med frivillig sektor og en videreføring av den ekstraordinære økningen i bevilgningen til Jobbsjansen i 2021. Det foreslås også å vri deler av innsatsen fra integreringstilskuddet over mot tiltak som gir flere utdanning og kvalifisering. Regjeringen prioriterer også tolketjenesten, mangfold i arbeidslivet, karriereveiledning, samt tiltak mot negativ sosial kontroll. Innvandrere fra land utenfor EØS-området er

blant gruppene som er særlig prioritert for arbeidsmarkedstiltak.

Barn og unge fra lavinntektsfamilier må ivaretas og inkluderes. For fattige familier kan økt inntekt bidra til å bedre barnas utvikling, særlig hvis inntektsøkningen kommer i barnas tidligste leveår. Regjeringen vil øke barnetrygden for de yngste barna og øke engangsstønadene for foreldre uten rett på foreldrepenger. Regjeringen foreslår i tillegg økte bevilgninger for økt deltakelse i ferie- og fritidsaktiviteter og for første gangs fødende i særlig utfordrende livssituasjoner, samt til kartlegging av psykiske helseplager og helsehjelp for barnevernsbarn.

Regjeringen foreslår flere plasser i tiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA), samt å øke bevilgningen til tolketjenesten for hørselshemmede, døve og døvblinde i Arbeids- og velferdsetaten.

Bevare tryggheten og tilliten i det norske samfunnet

Det norske samfunnet er preget av at vi har høy tillit til hverandre og til offentlige myndigheter. Det siste halvåret har vist hvor viktig tilliten er, og vi er stadig vitne til hendelser i verden som minner oss om at tillit ikke er en selvfølge. Tillit er et viktig grunnlag for at samfunnet vårt fungerer så godt, og dette må vi bevare.

Sosial bærekraft er avhengig av små forskjeller og tillit mellom folk. Utenforskap bidrar til at folk mister muligheter til å skape sitt eget, gode liv. Gode oppvekstvilkår, en god skole og kunnskap er det viktigste for å skape muligheter for alle. For å bygge sterke felleskap, må vi redusere fattigdom, gjennomføre et integreringsløft og skape et samfunn der folk kan leve frie og selvstendige liv.

Gode velferdsordninger bidrar til å utjevne forskjeller og er viktige for den enkeltes mulighet for å lykkes og få et godt liv, uansett bakgrunn og helse. Gode velferdsordninger er også viktige for arbeidslivets omstillingsevne. Velferdsordningene må stimulere til arbeid, samtidig som de skal sikre inntekt for dem som ikke kan delta i arbeidslivet.

Viktige velferdstjenester styrkes gjennom regjeringens budsjettforslag. Regjeringen prioriterer god sykehusøkonomi, og legger til rette for å opprettholde en vekst som reflekterer demografisk utvikling og samtidig ta igjen noe av etterslepet som oppsto som følge av koronapandemien. Det legges til rette for en aktivitetsvekst i sykehusene på 2,3 pst. i 2021, som overstiger behovet som følger av den demografiske utviklingen som er anslått til 1,3 pst. Regjeringen foreslår også

investeringer i sykehusbygg og e-helse og økt kvalitet og kapasitet i omsorgstjenestene.

En god og forutsigbar kommuneøkonomi er viktig for at kommunene og fylkeskommunene skal kunne ivareta sine oppgaver, som er å levere viktige velferdstjenester. Kommunesektorens økonomiske handlingsrom er blitt kraftig forbedret de senere årene. Skatteinngangen har vært høyere enn lagt til grunn i budsjettene. I tillegg har sektoren fått et betydelig større handlingsrom enn ventet, som følge av at merkostnadene til demografi og pensjon har blitt lavere enn lagt til grunn. Pandemien vil ha stor påvirkning på kommunesektorens inntekter og utgifter i inneværende år. Samtidig ser det foreløpig ut til at kommunesektoren i sum blir styrket, da kompensasjonen fra staten kan komme til å overstige de anslåtte økonomiske virkningene av pandemien for inneværende år. For å få bedre oversikt over konsekvensene for kommunesektoren, pågår det et arbeid i en partssammensatt arbeidsgruppe som skal kartlegge de økonomiske konsekvensene av pandemien i kommunesektoren. Etter at gruppen har kommet med sine første vurderinger i siste halvdel av oktober, vil regjeringen legge frem et tilleggsnummer til 2021-budsjettet med ytterligere forslag til bevilgninger til kommunesektoren.

Regjeringens forslag innebærer en vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 2,0 mrd. kroner i 2021. Det legger til rette for en styrking av det kommunale tjenestetilbudet slik at kommunene og fylkeskommunene kan fortsette å tilby flere og bedre tjenester til sine innbyggere. Kommunesektoren får også et særskilt tillegg på 1,9 mrd. kroner i 2021, slik at ikke den midlertidige skattesvikten i år skal gi en varig virkning på inntektsnivået fremover. Kommuneforvaltningens økonomi er nærmere omtalt i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*.

Kriminalitet skaper utrygghet. Derfor må innbyggerne trygges gjennom rettsstaten, et sterkt og effektivt politi og et troverdig forsvar av landet vårt.

Regjeringen legger til rette for fortsatt økt politidekning. Med budsjettforslaget vil de 400 midlertidige politistillingene som ble etablert i forbindelse med pandemien, videreføres i 2021. Tiltaket vil bidra til gjennomføringen av nærpolitireformen og til å øke tilstedeværelsen av politi i distriktene. Videre foreslår regjeringen at politidistriktenes innsatspersonell får mer trening og utdanning ved politiets nasjonale beredskaps-senter, gjennom økte bevilgninger til politidistriktene. Dessuten vil saksavviklingen i straffesaks-kjeden effektiviseres gjennom regjeringens for-

slag om økt bemanning i domstolene og påtalemyndigheten.

I budsjettet for 2021 foreslås å øke bevilningene til forsvarssektoren med 3,5 mrd. kroner til blant annet økt bemanning, forsyningsberedskap, understøttelse av alliert trening og øving, samt investeringer i materiell og infrastruktur.

Beredskap er en viktig prioritering for regjeringen, og budsjettforslaget legger til rette for at

Norge kan delta i en ny programperiode i EUs ordning for sivil beredskap.

Vi skal også videreføre et sterkt internasjonalt engasjement, ikke minst under en pandemi som rammer mange av de fattigste landene særlig hardt. Regjeringen foreslår et bistandsbudsjett på 38,1 mrd. kroner, tilsvarende 1 pst. av BNI.

2 Nærmere om budsjettforslaget

2.1 Hovedtall i budsjettet

Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Bruken av oljeinntekter over statsbudsjettet måles ved *det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet*. I beregningen korrigeres det blant annet for virkningene av økonomiske svingninger på skatter, avgifter, renter og arbeidsledighetstrygd. Endringen i dette underskuddet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge er et forenklet mål på budsjettets virkning på økonomien. Regjeringens budsjettforslag for 2021 innebærer et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 313,4 mrd. kroner. Anslaget for det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge i 2021 reduseres med 2,9 prosentenheter sammenlignet med anslaget for 2020. Målt som andel av anslått kapital i Statens pensjonsfond utland ved inngangen til 2021 utgjør underskuddet 3,0 pst.

Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2020 til 2021 anslås til -4,6 pst.

Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet og Statens pensjonsfond

Det *oljekorrigerte budsjettunderskuddet* anslås til 371,2 mrd. kroner i 2021. Dette underskuddet

motsvares av en overføring fra Statens pensjonsfond utland, slik at statsbudsjettet er i balanse. Forskjellen mellom det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet og det oljekorrigerte budsjettunderskuddet er nærmere redegjort for i Nasjonalbudsjettet 2021.

Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres til Statens pensjonsfond utland. For 2021 ligger netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten an til å bli 272,7 mrd. kroner lavere enn overføringen fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet for å dekke det oljekorrigerte underskuddet. Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond anslås til 235,1 mrd. kroner, hvorav 229 mrd. kroner fra utenlandsdelen av fondet. Dette innebærer at det samlede *underskuddet* på statsbudsjettet og i Statens pensjonsfond i 2021 anslås til 37,6 mrd. kroner.

Den samlede kapitalen i Statens pensjonsfond ved utgangen av 2021 anslås til 10 828 mrd. kroner. Av dette er 10 542 mrd. kroner i Statens pensjonsfond utland, mens 286 mrd. kroner er i Statens pensjonsfond Norge. Utenlandsdelen av fondet anslås å øke med 242 mrd. kroner i 2021, fra en anslått kapital på 10 300 mrd. kroner ved utgangen av 2020.

Tabell 2.1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	1 446,5	1 242,1	-14,1
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	273,0	122,3	-55,2
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 173,5	1 119,8	-4,6
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	1 442,6	1 514,8	5,0
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	28,0	23,8	-15,0
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 414,6	1 491,0	5,4
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	3,9	-272,7	
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	245,0	98,5	-59,8
=	Statsbudsjettets oljekorrigerede overskudd (A.2-B.2)	-241,1	-371,2	54,0
+	Overført fra Statens pensjonsfond utland	241,1	371,2	54,0
=	Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	3,9	-272,7	
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	251,3	235,1	-6,4
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond	255,2	-37,6	

Kilde: Finansdepartementet

2.2 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner

Budsjettet for 2021 har tiltak for sikre godt smittevern og nødvendige støttetiltak for å møte korona-

pandemien i 2021, som trekker utgiftene opp sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Tabell 2.2 viser statsbudsjettets inntekter og utgifter når petroleumsvirksomheten og lånetransaksjoner holdes utenom.

Tabell 2.2 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner

	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Mrd. kroner Endring i pst.
Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)	1 173,5	1 119,8	-4,6
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 084,8	1 040,9	-4,0
<i>Skatt på formue og inntekt</i>	291,1	256,7	-11,8
<i>Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift</i>	359,1	358,1	-0,3
<i>Merverdiavgift</i>	325,6	321,3	-1,3
<i>Avgifter på tobakk og alkohol</i>	21,2	20,6	-2,8
<i>Avgifter på motorvogner</i>	22,7	21,4	-5,6
<i>Elektrisitetsavgift</i>	11,3	11,4	0,9
<i>Tollinntekter</i>	3,4	3,4	1,0
<i>Andre avgifter</i>	50,3	48,0	-4,7
Renter og aksjeutbytte	36,4	26,7	-26,7
Inntekter av statens forretningsdrift	2,9	3,8	31,5
Andre inntekter	49,5	48,4	-2,0
Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)	1 414,6	1 491,0	5,4
Sum folketrygden	498,1	523,5	5,1
<i>Alderspensjon</i>	244,3	251,2	2,8
<i>Sykepengene</i>	44,8	45,2	0,9
<i>Øvrige sosiale formål</i>	145,0	151,5	4,5
<i>Helsetjenester</i>	33,4	34,2	2,5
<i>Foreldrepenger</i>	20,6	21,6	5,0
<i>Arbeidsliv</i>	10,0	19,7	97,4
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	180,2	178,9	-0,7
Regionale helseforetak	167,6	178,4	6,5
Samferdsel	74,2	79,9	7,6
Forsvar	61,0	64,5	5,7
Høyere utdanning, forskning og fagskoler	50,4	53,8	6,8
Bistand ¹	37,6	36,8	-2,2
Politi og påtalemyndighet	22,2	22,3	0,5
Barnetrygd og kontantstøtte	18,0	18,9	4,7
Jordbruksavtalen	16,6	16,9	1,8
Renter på statsgjeld	10,0	10,2	1,4
Andre utgifter	278,7	307,1	10,2
Oljekorrigert overskudd	-241,1	-371,2	54,0

¹ Den ODA-godkjente bistanden inkluderer i tillegg midler til Norfund (grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland), midler til Den asiatiske investeringsbanken for infrastruktur (AIIB), enkelte bistandsmidler under Kunnskapsdepartementet, Riksrevisjonens bistandsutgifter og utgifter til merverdiavgift til bistandsformål (som budsjetteres under Finansdepartementet).

Kilde: Finansdepartementet

2.2.1 Inntekter

De største inntektene kommer fra skatter og avgifter fra Fastlands-Norge. Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 1 040,9 mrd. kroner i 2021. De største bidragene kommer fra skatter på inntekt og formue, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folkestrygden, merverdiavgift og øvrige særavgifter medregnet tollinntekter.

Anslagene for skatter og avgifter for 2021 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2020, hvor ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er anslagene basert på vekstforutsetningene for blant annet sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2021. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og kommunale og fylkeskommunale skattører.

Regjeringens forslag til budsjett inneholder nye skatte- og avgiftslettelser i 2021 på om lag 2,6 mrd. kroner påløpt og 1,8 mrd. kroner bokført. Skatte- og avgiftsopplegget for 2021 er nærmere

omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*.

Inntekter utenom skatter og avgifter består i hovedsak av utbytteinntekter, renteinntekter og salgs- og leieinntekter. Det vises til nærmere omtale i kapittel 3.

2.2.2 Utgifter

De største utgiftene gjelder folketrygdens ytelser som til sammen anslås til 523,5 mrd. kroner i 2021. Andre større utgifter er rammetilskuddet til kommuner og fylkeskommuner, overføringene til de regionale helseforetakene og utgifter til investeringer og drift innen samferdsel. En vesentlig del av øvrige utgifter er driftsutgifter i store etater som NAV, Forsvaret og politi og påtalemyndighet, statlige byggeprosjekter, overføringer til universitets- og høyskolesektoren og ulike tilskudd til private.

Utgiftene på statsbudsjettet omtales nærmere under hvert departement i avsnitt 2.4. Folketrygdens utgifter omtales nærmere i avsnitt 2.5.

Boks 2.1 Veksten i statsbudsjettets utgifter

Statsbudsjettets underliggende, reelle utgiftsvekst anslås til -69,9 mrd. 2021-kroner, som tilsvarer -4,6 pst. Dette må ses i sammenheng med utfasing av ekstraordinære midlertidige tiltak i 2020 som følge av pandemien. Den nominelle utgiftsveksten er anslått til -2,3 pst. Prisveksten i statsbudsjettets utgifter anslås til 2,3 pst.

Ved beregningen av den underliggende utgiftsveksten holdes utgifter til statlig petroleumsvirksomhet, dagpenger og renter utenom. I tillegg korrigeres det for enkelte regnskapsmessige forhold og ekstraordinære endringer.

Utviklingen på ulike utgiftsområder over tid er nærmere omtalt i kapittel 4.

2.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov

Staten lånefinansierer ikke utgifter til drift, investeringer eller overføringer til private, kommuner og fylkeskommuner. Det oljekorrigerede budsjettunderskuddet, hvor disse utgiftene inngår, finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Statsbudsjettet gjøres dermed opp i balanse for lånetransaksjoner.

Statens lånetransaksjoner omfatter blant annet utlån til husholdninger og næringsliv, salg og kjøp

av aksjer og innskudd i foretak og fond. Investeringer i selskaper regnes som lånetransaksjoner dersom forventet avkastning minst tilsvarer avkastningen på alternative plasseringer. Med avkastning på alternative plasseringer menes finansiell avkastning som svarer til risikoen ved plasseringen. Lånetransaksjoner inngår verken i det oljekorrigerede budsjettunderskuddet eller i det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet.

Tabell 2.3 Statsbudsjettets lånetransaksjoner og finansieringsbehov

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomhet</i>			
Utlån, aksjetegning mv.	125,0	134,7	7,7
- Tilbakebetalinger	114,9	124,9	8,7
- Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	
= Netto finansieringsbehov	10,1	9,8	-3,2
+ Gjeldsavdrag	0,0	88,0	
= Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov	10,1	97,8	867,0

Kilde: Finansdepartementet

Forskjellen mellom nye utlån mv. og tilbakebetalinger gir staten et brutto finansieringsbehov som anslås til 97,8 mrd. kroner i 2021. Statens *faktiske* lånebehov og forslag om lånefullmakter kan avvike fra finansieringsbehovet som fremgår av tabell 2.3. Ved forslag om opptak av statlige lån og lånefullmakter korrigeres det for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men ikke har likviditetseffekt. Dette gjelder blant annet opprettelse av og endringer i fond som er avsatt for fremtidige tilskudd. Samtidig påvirker enkelte poster på statsbudsjettet ikke likviditeten i pengemarkedet direkte, selv om de påvirker balansen på statsbudsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning. Det gjelder blant annet renter og overføringer fra Norges Bank. Når det korrigeres for disse størrelsene, anslås statens likviditetsjusterte finansieringsbehov i 2021 til om lag 116 mrd. kroner.

Lånetransaksjoner og finansieringsbehov omtales nærmere i kapittel 3, mens statens faktiske lånebehov og forslag om lånefullmakter omtales i kapittel 7.

2.4 Oversikt over utgifter under de ulike departementene

2.4.1 Innledning

I denne delen omtales hovedtrekkene i utgiftene per departement. Tabellene viser utgiftene etter

programområde og programkategori i Saldert budsjett 2020 og forslaget for 2021. Tallene for de to årene er ikke i alle tilfeller fullt ut sammenlignbare. For eksempel vil overføring av oppgaver mellom departementene, og tilsvarende overføring av bevilgninger, gi en endring i bevilgningsrammene, uten at det er en reell omprioritering mellom formål.

I tabellene oppgis Saldert budsjett 2020 som bevilgningsnivå i 2020. Tilleggsbevilgninger gjennom 2020 er derfor ikke inkludert i tallene for 2020. I den grad tilleggsbevilgninger gjennom 2020 er ført videre i 2021-budsjettet, vil tabellen vise en økt bevilgning fra 2020 til 2021. Det vil for eksempel gjelde flere bevilgninger knyttet til håndteringen av pandemien.

Våren 2020 ble det besluttet å utsette årets lønnsoppgjør for det statlige tariffområdet til høsten 2020. Som følge av dette er virkninger for 2021-budsjettet av inneværende års lønnsoppgjør for ansatte i det statlige tariffområdet foreløpig ikke innarbeidet i departementenes budsjетtrammer. Oppgjøret startet 1. september. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte vedrørende virkninger for 2021-budsjettet av oppgjøret.

2.4.2 Utenriksdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 02 Utenriksforvaltning</i>			
02.00 Administrasjon av utenrikspolitikken	2 429,5	2 594,4	6,8
02.10 Utenriksformål	6 464,1	7 909,8	22,4
Sum før lånetransaksjoner	8 893,7	10 504,3	18,1
Lånetransaksjoner ¹	3 325,4	0,4	-100,0
Sum Utenriksforvaltning	12 219,0	10 504,6	-14,0
<i>Programområde 03 Internasjonal bistand</i>			
03.00 Forvaltning av utviklingssamarbeidet	2 338,4	2 395,6	2,4
03.10 Utviklingssamarbeidet	32 058,9	31 183,0	-2,7
Sum før lånetransaksjoner	34 397,2	33 578,6	-2,4
Lånetransaksjoner	1 365,0	1 239,9	-9,2
Sum Internasjonal bistand	35 762,2	34 818,5	-2,6
Sum Utenriksdepartementet	47 981,2	45 323,1	-5,5

¹ Den store endringen i lånetransaksjoner skyldes kortsiktig overgangslån til Somalia i 2020 som i saldert budsjett ble budsjettert som økte utgifter mot tilsvarende inntekter. Saken ble avsluttet i 2020.

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Utenriksdepartementet:

- nordområdene
- FNs sikkerhetsråd
- bistandsbudsjett på 1 pst. av BNI
- helse i utviklingspolitikken
- EØS-midlene

Nordområdene er Norges viktigste strategiske ansvarsområde. Utenrikspolitikken skal bidra til å fremme fred og stabilitet i regionen, og sørge for norsk innflytelse gjennom tilstedeværelse og bærekraftig næringsutvikling i Nord-Norge. Dette vil vektlegges i regjeringens kommende melding til Stortinget om nordområdepolitikken.

Norge er valgt inn i *FNs sikkerhetsråd* for perioden fra januar 2021 til desember 2022. Medlemskapet vil bli ressurskrevende og utfordrende, men vil gi mulighet til å fremme norske interesser. Det er viktig for Norge at trusler mot internasjonal fred og sikkerhet håndteres i Sikkerhetsrådet.

Regjeringen foreslår å sette av *1 pst. av BNI til bistand*. Innenfor en noe redusert bistandsramme vektlegger regjeringen helse, klimatilpasning, forebygging av naturkatastrofer og sultbekjem-

pelse samt humanitær bistand. I tråd med bærekraftsprinsippet om at ingen skal utelates, skal de minst utviklede landene og de mest marginaliserte gruppene prioriteres.

Helse er et prioritert område i norsk utviklingspolitikk. Pandemien utgjør en alvorlig helsekrise i de fleste av verdens land. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningene til helse på bistandsområdet. Beskyttelse av marginaliserte grupper, smittevern, behandling og rettferdig fordeling av vaksiner skal prioriteres. Bevilgningene skal også bedre beredskapen og opprettholde annen helseinnsats, herunder bidra til Verdens helseorganisasjons arbeid.

EØS-midlene er avtalefestede forpliktelser som skal bidra til sosial og økonomisk utvikling. I 2021 foreslår regjeringen i underkant av 6 mrd. kroner til fremme av et grønt, konkurransedyktig og inkluderende Europa. Regjeringen prioriterer innsatsen for menneskerettigheter, demokratiske verdier, toleranse, det sivile samfunn og rettsstaten. EØS-midlene er svært viktige for sivil samfunn i mange av mottakerlandene. Den foreslåtte økningen på over 1,5 mrd. kroner i 2021 har sammenheng med at de fleste land nå er i gjennomføringsfasen av programmer og prosjekter.

2.4.3 Kunnskapsdepartementet

	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Mill. kroner Endring i pst.
<i>Programområde 07 Kunnskapsformål</i>			
07.10 Administrasjon	626,0	648,5	3,6
07.20 Grunnopplæringen	11 472,3	12 647,5	10,2
07.30 Barnehager	807,8	704,3	-12,8
07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning	887,8	1 133,4	27,7
07.50 Kompetansepolitikk og livslang læring	1 829,3	1 745,7	-4,6
07.60 Høyere utdanning og forskning	49 536,7	52 708,5	6,4
07.80 Utdanningsfinansiering	14 555,9	14 448,2	-0,7
07.90 Integrering og mangfold	11 407,8	9 125,2	-20,0
Sum før lånetransaksjoner	91 123,5	93 161,3	2,2
Lånetransaksjoner	30 728,7	32 351,3	5,3
Sum Kunnskapsdepartementet	121 852,3	125 512,6	3,0

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Kunnskapsdepartementet:

- Utdanningsløftet 2020
- øke gjennomføringen i videregående opplæring
- kompetansereformen
- langtidsplanen for forskning og høyere utdanning
- tidlig innsats i barnehage og skole
- integreringsreformen

Regjeringens strategi for å ta Norge ut av koronakrisen går gjennom å skape mer og inkludere flere. Statsbudsjettet skal bidra til å flere kan fullføre videregående opplæring og få den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger. Regjeringen vil gjennomføre og videreutvikle Utdanningsløftet 2020. Til sammen foreslår regjeringen 2,5 mrd. kroner til ulike tiltak i 2021.

Regjeringen vil legge til rette for at flere ledige og permitterte og avgangselever uten vitnemål kan fullføre videregående opplæring. Det foreslås også å videreføre et ekstraordinært tilskudd for at flere skal bruke ordningen *Fagbrev på jobb*.

For at flere skal få læreplass foreslår regjeringen å videreføre den ekstraordinære økningen av lærerlønnsstilskuddet våren 2021. Videre vil regjeringen legge til rette for at fylkeskommunene skal gi et utvidet tilbud i skolen til elever som ikke får læreplass.

Regjeringen foreslår en videreføring og opptrapping av 1 600 studieplasser i høyere yrkesfaglig utdanning som ble opprettet i 2020. Regjeringen foreslår også midler til om lag 500 nye studieplasser til Industrifagskolen i 2021, slik at det samlet bevilges midler til 2 100 flere plasser i høyere yrkesfaglig utdanning i 2021.

Som en del av regjeringens strategi for Norges vei ut av krisen, ble innsatsen innen utdanning og kompetanseheving økt. Denne innsatsen omtales som «Utdanningsløftet 2020». Regjeringen foreslår i 2021 å øke utdanningskapasiteten ved universiteter og høyskoler tilsvarende rundt 5 000 nye studieplasser. Av disse er 4 000 plasser en del av Utdanningsløftet 2020, mens de øvrige er en innfasing av tidligere tildelinger fra 2016–20. I tillegg foreslår regjeringen å øke tilskuddet gjennom Diku til fleksible studietilbud. Regjeringen foreslår også å videreføre de 250 rekrutteringsstillingene som ble opprettet våren 2020.

Videre foreslås det å øke bevilgningene til kompetansereformen Lære hele livet. Som del av økningen foreslås det å videreføre den ekstraordinære utvidelsen av ordningen med treparts bransjeprogram og et kompetanseløft for utsatte industriklynger i 2021. Som ledd i Utdanningsløftet 2020 foreslår regjeringen også midler for at personer som allerede har studie- eller yrkeskompetanse skal få tilbud om å ta et fagbrev i 2021. I tillegg foreslås det en ny ordning for utdannings-

støtte, der lån og stipend kan tas ut fleksibelt over lengre tid enn åtte år. Dette skal gjøre det enklere å kombinere deltidsutdanning med arbeid.

Regjeringen vil fortsette innsatsen for å fremme kvaliteten og kompetansen i barnehagene. Det foreslås også å videreføre den ekstraordinære bevilgningen for å følge opp sårbare elever som hadde tapt progresjon som følge av stengte skoler, i 2021.

Høsten 2020 er det innført nye læreplaner i grunnopplæringen. Regjeringen foreslår også i 2021 å legge til rette for implementeringen av fagfornyelsen. Våren 2020 fikk kommunesektoren ekstraordinære midler til å utjevne forskjeller i tilbudet om digital hjemmeundervisning. Det foreslås å videreføre bevilgningen i 2021.

Regjeringen fortsetter innsatsen for kvalifisering av og videreutdanning for lærere og skoleeiere. Regjeringens forslag legger til rette for å tilby videreutdanning til om lag 6 300 lærere høsten 2021. Det foreslås også å trappe opp satsingen på karriereveier for lærere ved å legge til rette for å øke antall lærerspesialister til 2 300 fra høsten 2021.

Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til studentsamskipnadene med 20 mill. kr for å styrke velferdstjenestene til studentene.

Regjeringen foreslår å bevilge 827 mill. kroner til norsk deltakelse i Horisont Europa og 363 mill.

kroner til norsk deltakelse i ny programperiode for Erasmus+.

I oktober 2018 la regjeringen frem Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2019–2028. Planen innebærer konkrete opptrappingsplaner for teknologi, kvalitet i høyere utdanning og FoU for omstilling og fornyelse i næringslivet. Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til forskning og høyere utdanning for å følge opp langtidsplanen.

Hovedmålet for integreringspolitikken er at flere innvandrere skal komme i jobb og delta i samfunnet. Regjeringen prioriterer tiltak som bidrar til utdanning, kvalifisering og kompetanse, som står sentralt i ny integreringslov. Dette inkluderer en norskdugnad i samarbeid med frivillig sektor og en videreføring av den ekstraordinære økningen i bevilgningen til Jobbsjansen i 2021. Jobbsjansen er et tilbud til innvandrerkvinner utenfor arbeidslivet. Det foreslås også å vri deler av innsatsen fra integreringstilskuddet over mot andre tiltak som gir flere utdanning og kvalifisering, blant annet gjennom økt innsats for tolketjenester og karriereveiledning for deltakere i introduksjonsprogrammet. Videre vil regjeringen forsterke arbeidet med frihet fra sosial kontroll og for økt mangfold i arbeidslivet.

2.4.4 Kulturdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 08 Kulturformål</i>			
08.10 Administrasjon	177,3	198,7	12,1
08.15 Frivillighetsformål	1 958,5	2 541,3	29,8
08.20 Kulturformål	9 293,7	11 958,9	28,7
08.30 Medieformål m.m.	8 063,0	8 488,5	5,3
08.45 Likestilling og ikke-diskriminering	434,9	460,0	5,8
Sum Kulturdepartementet	19 927,4	23 647,4	18,7

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Kulturdepartementet:

- støtteordninger for kultur, frivillighet og idrett ifb. koronapandemien
- barne- og ungdomstiltak, herunder talentutvikling
- profesjonell dans

- økt merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner
- kulturelt mangfold og tiltak mot diskriminering

Budsjettforslaget for Kulturdepartementet skal bidra til å nå regjeringens mål om å skape mer og

inkludere flere. Forslaget på 23,6 mrd. kroner innebærer en økning på 18,7 pst. sammenlignet med saldert budsjett for 2020. Justert for midlertidige budsjettøkninger som følge av pandemien og rammeoverføringer til og fra andre departementer, er økningen på 4,1 pst.

Som følge av pandemien foreslår regjeringen nye støtteordninger til *kultur-, frivillighets- og idrettsområdet* som skal stimulere til aktivitet og legge til rette for at det kan gjennomføres arrangementer innenfor de begrensninger som smittevernsreglene setter. Samlet foreslås bevilgningene på Kulturdepartementets budsjett økt med 2 550 mill. kroner til slike tiltak. Grunnet usikkerheten om smitteverntiltakenes omfang og varighet, er støtteordningene i bevilgningsforslaget innrettet med en varighet på et halvt år inn i 2021.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til ulike *barne- og ungdomstiltak* samt å styrke satsingen på talentutvikling blant barn og unge innen

kulturlivet og på filmområdet. I alt foreslås om lag 45 mill. kroner til slike satsinger i 2021. I tillegg foreslår regjeringen å øke tilskuddene til virksomheter innenfor profesjonell dans med 11 mill. kroner.

Regjeringen vil styrke frivillig sektor. Bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner foreslås økt med 120 mill. kroner, til 1,8 mrd. kroner, og bevilgningen til ordningen med merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg foreslås økt med vel 100 mill. kroner til nær 300 mill. kroner.

Regjeringens innsats for økt likestilling, integrering og mangfold på kulturområdet videreføres. For 2021 foreslås over 30 mill. kroner avsatt til tiltak som skal stimulere til dette. I tillegg foreslås en bevilgningsøkning på over 30 mill. kroner til andre likestillingstiltak, herunder deltakelse i EUs flerårige samarbeidsprogram for medborgerskap, likestilling, rettigheter og verdier (CERV).

2.4.5 Justis- og beredskapsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 06 Justissektoren</i>			
06.10 Administrasjon	595,4	601,5	1,0
06.20 Rettsvesen	3 089,6	3 257,8	5,4
06.30 Straffegjennomføring og konfliktråd	5 378,2	5 480,2	1,9
06.40 Politi og påtalemyndighet	22 172,0	22 277,1	0,5
06.50 Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap	5 450,4	5 121,2	-6,0
06.60 Andre virksomheter	1 540,0	1 676,1	8,8
06.70 Statens sivilrettsforvaltning, rettshjelp, erstatningsordninger m.m.	1 647,4	1 435,6	-12,9
06.80 Svalbardbudsjettet m.m.	385,8	434,1	12,5
06.90 Beskyttelse og innvandring	2 464,4	2 379,0	-3,5
Sum Justis- og beredskapsdepartementet	42 723,3	42 662,5	-0,1

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Justis- og beredskapsdepartementet:

- politibemanning
- domstolene og påtalemyndigheten
- byggeprosjekter i justissektoren
- beredskap

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til *politiet*. Budsjettforslaget innebærer midler til å videreføre

400 politistillinger som ble midlertidig opprettet for seks måneder i forbindelse med pandemien. Stillingene overføres til politidistriktene når det ekstraordinære bemanningsbehovet som følge av pandemien faller bort. Forslaget vil bidra til økt tilstedeværelse av politi i distriktene.

I forbindelse med pandemien er det bevilget midler til midlertidige stillinger i *domstolene, påtalemyndigheten i politiet og Den høyere påtalemyndigheten*.

dighet for å opprettholde saksavviklingen og bygge ned restanser. Det foreslås å videreføre bevilgningsøkningen til disse stillingene som en varig økning. Tiltaket vil bidra til restansenedbygging, kvalitetsheving og kortere saksbehandlings-tid. Sammen med forslaget om å utvide prosjektet Digitale domstoler, med mål om fulldigitalisering og fulldigital informasjonsutveksling, vil dette bidra til å øke saksavviklingen, både for straffesaker og sivile saker.

Flere bygg i justissektoren har et betydelig behov for vedlikehold, og det er flere *bygge- og investeringsprosjekter* under prosjektering. Regjeringen foreslår bevilgning til et forprosjekt for nytt tinghus i Bergen og videre forprosjektering av ny løsning for Oslo fengsel. Med sikte på å heve kompetansen til brannpersonell i hele landet skal det etableres en ny fagskole for brann- og redningspersonell i Tjeldsund. Regjeringen foreslår bevilg-

ning til oppstart av byggeprosjektet og videre etablering av fagskolen.

Beredskap er en viktig prioritering for regjeringen, og budsjettforslaget legger til rette for at Norge kan delta i en ny programperiode i EUs ordning for sivil beredskap. Ordningen har spilt en sentral rolle under pandemien. Endelig beslutning om deltakelse i programmet vil tas når EUs langtidsbudsjett er vedtatt. For å bidra til økt trygghet for fiskere og befolkningen i Finnmark, foreslår regjeringen midler til drift av en ny redningsskøyte i Vardø. Regjeringen legger også til rette for at politidistriktenes innsatspersonell kan få mer trening og utdanning ved politiets nasjonale beredskapssenter, gjennom økte bevilgninger til politidistriktene. Arbeidet med skredsikring i Longyearbyen fortsetter og bidrar til økt trygghet for beboerne på Svalbard.

2.4.6 Kommunal- og moderniseringsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.10 Det kongelige hus	291,1	335,7	15,3
Sum Konstitusjonelle institusjoner	291,1	335,7	15,3
<i>Programområde 13 Statsforvaltning og kommunesektoren mv.</i>			
13.00 Administrasjon	1 698,5	1 833,0	7,9
13.25 Fylkesmannsembetene	2 069,3	2 066,0	-0,2
13.30 Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning	5 077,6	5 201,4	2,4
13.40 Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk	1 823,3	1 867,7	2,4
13.45 Personvern	69,0	69,1	0,0
13.50 Distrikts- og regionalpolitikk	1 286,7	1 347,0	4,7
13.60 Samiske formål	534,9	561,4	4,9
13.67 Nasjonale minoriteter	50,7	52,8	4,2
13.70 Kommunesektoren mv.	192 358,4	190 522,5	-1,0
13.80 Bolig, bomiljø og bygg	3 998,3	3 991,8	-0,2
13.90 Planlegging, byutvikling og geodata	1 326,3	1 291,4	-2,6
Sum før lånetransaksjoner	210 293,1	208 804,0	-0,7
Lånetransaksjoner	14 810,0	18 050,0	21,9
Sum Statsforvaltning og kommunesektoren mv.	225 103,1	226 854,0	0,8
Sum Kommunal- og moderniseringsdepartementet	225 394,2	227 189,6	0,8

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

- levende lokaldemokrati
- sterke distrikter
- modernisering av Norge
- trygge og gode boforhold

Regjeringen vil bidra til et *levende lokaldemokrati*, og er opptatt av at kommunesektoren skal ha en god og forutsigbar økonomi. Det er avgjørende for å kunne gi et godt tjenestetilbud til innbyggerne, både under håndteringen av koronapandemien og når situasjonen etter hvert normaliseres.

Regjeringen foreslår en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2021 på 1,7 mrd. kroner dersom det særskilte tillegget for skattesvikt i 2020 på 1,9 mrd. kroner holdes utenom. Inkludert det særskilte tillegget får kommunesektoren en realvekst i samlede inntekter på 3,6 mrd. kroner. Realveksten i de frie inntektene anslås til 2 mrd. kroner, tilsvarende om lag 0,5 pst. Dette er i samsvar med signalene som regjeringen ga i kommuneproposisjonen for 2021. Veksten vil gi kommunesektoren handlingsrom, også når det tas hensyn til økte utgifter knyttet til den demografiske utviklingen. Av veksten går 1,6 mrd. kroner til kommunene og 0,4 mrd. kroner til fylkeskommunene. Av veksten begrunnes 100 mill. kroner med særskilt satsing på barn og unges psykiske helse, og 100 mill. kroner begrunnes med utgifter til ferger og nullutslippsbåter.

Kommunesektoren skal kompenseres for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien. Regjeringen har satt ned en arbeidsgruppe med representanter fra staten og kommunesektoren som skal kartlegge de økonomiske konsekvensene av pandemien for kommunesektoren. Arbeidsgruppen vil avgi en delrapport i løpet av oktober 2020. Regjeringen vil legge frem et tilleggsnummer til Prop. 1 S (2020–2021) med foreløpige anslag for merutgifter og mindreinntekter for kommunesektoren i 2021 som følge av pandemien, med tilhørende bevilgningsforslag. Regjeringen tar allerede nå høyde for at det også vil være behov for midlertidige driftstilskudd til kollektivtransporten i fylkene i 2021.

Regjeringen vil bidra til *sterke distrikter*. Samlet foreslår regjeringen å bevilge om lag 46 mrd. kroner til virkemidler som er begrunnet i distriktpolitiske mål, eller som er særlig viktig for distriktsområder, en vekst på om lag 3 pst. fra 2020. På Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett vil regjeringen som et ledd i lokaliseringspolitikken prøve ut en ny modell (Statens Hus), der mindre avdelinger av statlige etater samarbeider og ev. samlokaliseres i samme bo- og arbeidsmarkedsre-

gion. Det foreslås også midler til ekstraordinært omstillingsarbeid i Andøy kommune som følge av nedleggelse av Andøya flystasjon.

Regjeringen fortsetter arbeidet med å *modernisere Norge*. Det legges til rette for innovasjon, omstilling og digitalisering. Regjeringen foreslår totalt om lag 1,5 mrd. kroner til nye digitaliseringstiltak i 2021.

Regjeringen foreslår midler til norsk deltakelse i EUs nye investerings- og kapasitetsbyggingprogram for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologier i samfunn og næringsliv (Digital Europe Programme (2021–2027)). Programmet vil gi norske bedrifter og forskningsmiljøer tilgang til samarbeidspartnere og ressurser innenfor kunstig intelligens, superdatamaskiner (tungregning), IKT-sikkerhet og avansert digital kompetanse.

Altinn er en viktig fellesløsning for næringsliv, innbyggere og offentlig sektor. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Digitaliseringsdirektoratet for å utvikle og opprettholde en sikker, stabil og robust drift og forvaltning av Altinn.

Videre vil regjeringen legge til rette for å etablere Datafabrikken, som skal formidle data fra ulike kilder og støtte bearbeiding av disse. Datafabrikken vil bidra til å gi små og mellomstore bedrifter, oppstartsselskaper, akademia og mindre offentlige virksomheter rask og enkel tilgang på data, verktøy og kompetanse for å kunne utvikle nye tjenester og nye næringer. Regjeringen foreslår også et program for innovasjonskjøp fra oppstartsselskaper, slik at det offentlige enklere kan utnytte kompetansen som ligger i oppstartsmiljøer.

I tillegg foreslås det at data fra tinglysing og eiendomsregistrering, gjøres fritt tilgjengelig. Forslaget vil gi lavere kostnader for kjøpere av data, kunne øke bruken og potensielt utvikle nye digitale tjenester.

Trygge og gode boforhold er viktig for å bekjempe fattigdom. I 2021 foreslår regjeringen å øke bostøtten til enslige og barnefamilier som har høye boutgifter. I tillegg foreslås det å likestille foreldrene i tilfeller der barnet har delt bosted, slik at begge foreldrene kan få bostøtte.

Regjeringen foreslår også å øke lånerammen til Husbanken fra 16 mrd. kroner i saldert budsjett i 2020, til 20 mrd. kroner. Det skal blant annet bidra til at flere med langvarige finansieringsproblemer kan få startlån, slik at de får mulighet til å eie egen bolig. I tillegg skal økningen bidra til flere utleieboliger for vanskeligstilte, og til at det bygges flere miljøvennlige boliger og boliger med økt tilgjengelighet slik at flere kan bli boende hjemme lenger.

For å øke kunnskapen blant leietakere og utleierye om rettigheter og plikter etter husleieloven, foreslår regjeringen å utvide Husleietvistutvalgets virkeområde til hele landet.

Staten samarbeider med enkelte kommuner om særskilt innsats i enkelte områder i storbyene med store levekårsutfordringer. I 2021 foreslås det over syv departementers budsjetter om lag 208 mill. kroner til områdesatsing i Oslo, Drammen, Bergen, Trondheim og Stavanger.

Aktiviteten i statlige byggeprosjekter er høy, og øker sammenliknet med 2020. Regjeringen foreslår å starte byggingen av nytt regjeringskvar-

tal, og fagskole for brann og redningstjenesten i Tjeldsund. Forslag til kostnadsramme for første byggetrinn i nytt regjeringskvar- tal er 20,5 mrd. kroner (prisnivå 1.7.2021). Prosjektet planlegges gjennomført i tre byggetrinn. Regjeringen foreslår også midler til å prosjektere nytt fengsel i Oslo og til Campus NTNU. Nasjonalmuseet og Campus Ås er planlagt ferdigstilt i 2020, mens nytt sikringsmagasin for Nasjonalbiblioteket, arkivmagasin for Arkivverket i Rana og nytt museum for Saemien Sijte på Snåsa er blant byggeprosjektene som ferdigstilles i 2021.

2.4.7 Arbeids- og sosialdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 09 Arbeid og sosiale formål</i>			
09.00 Administrasjon	612,9	593,4	-3,2
09.10 Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken	13 127,5	13 561,1	3,3
09.20 Tiltak for bedre levekår mv.	374,0	373,0	-0,3
09.30 Arbeidsmarked	9 094,2	10 129,2	11,4
09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	1 212,4	1 268,3	4,6
09.50 Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse	6 126,3	10 113,0	65,1
09.60 Kontantytelser	3 352,0	3 590,7	7,1
Sum før lånetransaksjoner	33 899,2	39 628,6	16,9
Lånetransaksjoner	10 300,0	5 100,0	-50,5
Sum Arbeid og sosiale formål	44 199,2	44 728,6	1,2
<i>Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden</i>			
29.20 Enslige forsørgere	2 574,6	2 513,0	-2,4
29.50 Inntektssikring ved sykdom, arbeidsavklaring og uførhet	174 671,5	181 209,3	3,7
29.60 Kompensasjon for merutgifter for nedsatt funksjonsevne mv.	10 378,7	10 822,4	4,3
29.70 Alderdom	244 300,0	251 190,0	2,8
29.80 Forsørgertap mv.	2 217,1	2 187,0	-1,4
Sum Sosiale formål, folketrygden	434 141,8	447 921,7	3,2
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.30 Arbeidsliv	9 889,8	19 576,0	97,9
Sum Arbeidsliv, folketrygden	9 889,8	19 576,0	97,9
Sum Arbeids- og sosialdepartementet	488 230,9	512 226,3	4,9

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Arbeids- og sosialdepartementet:

- økt sysselsettingsgrad
- et sikkert, seriøst og mer inkluderende arbeidsliv
- gode velferdsordninger

Koronapandemien og tiltakene for å møte denne har hatt og har store konsekvenser for norsk arbeids- og samfunnsliv. Konsekvensene av koronapandemien vil prege arbeidsmarkedet også i 2021. Regjeringens strategi for veien ut av krisen er å skape mer og inkludere flere.

Veksten i folketrygdens stønadsordninger står for hoveddelen av utgiftsøkningene på Arbeids- og sosialdepartementets budsjettområder. Særlig er økningen stor for dagpenger. Se nærmere omtale i avsnitt 2.5.

Tiltak under Arbeids- og sosialdepartementet skal bidra til økt verdiskaping gjennom at flere kommer i arbeid. Regjeringen prioriterer tiltak og virkemidler som fremmer arbeid, aktivitet og omskifting. Omfattende tiltak som var nødvendige for å begrense smittespredningen etter koronautbruddet, har gitt store utslag i arbeidsmarkedet og hatt store konsekvenser for enkeltpersoner og bedrifter. Arbeidsmarkedspolitikken må nå innrettes med sikte på at flest mulig skal kunne delta i arbeidslivet i tiden fremover.

For å bidra til *økt sysselsetting*, lav ledighet og god mobilitet, foreslår regjeringen å øke bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak rettet mot arbeidssøkere. Den økte innsatsen skal bidra til å få ledige raskere i jobb og motvirke at ledigheten blir varig høyere som følge av pandemien.

Forslaget til bevilgning legger til rette for et fortsatt godt tilbud til personer med nedsatt arbeidsevne og andre utsatte grupper. Ungdom, innvandrere fra land utenfor EØS-området og personer som har stått lenge uten arbeid, er særlig prioritert for deltakelse i arbeidsmarkedstiltak.

Regjeringen ønsker *et sikkert, seriøst og mer inkluderende arbeidsliv*. Inkluderingsdugnadens målsetting ligger fast. Arbeidsmarkedstiltakene er viktige virkemidler i inkluderingsdugnaden og i innsatsen for ungdom, herunder unge AAP-mottakere. Gjennom økt bevilgning til individuell jobbstøtte styrkes innsatsen for at flere med psykiske lidelser eller rusproblemer skal få innpass i arbeidslivet. Det iverksettes et forsøk med individuell jobbstøtte for unge (IPS Ung) som blant annet kan gi tilbud til flere unge mottakere av arbeidsavklaringspenger. Tiltak som opplæring, mentor og lønnstilskudd skal bidra til at arbeidsgivere ansetter flere personer med nedsatt funk-

sjonsevne og/eller hull i CV-en. Det foreslås å etablere opplæringskoordinatorer i Arbeids- og velferdsetaten. Disse skal bidra til et bedre samarbeid mellom NAV og fylkeskommunene slik at flere får et bedre opplæringstilbud. Regjeringen foreslår økt innsats mot unge som står utenfor arbeid og utdanning. Det er særlig behov for å gi et bedre tilbud til unge som mangler formell kompetanse, og unge som trenger arbeidserfaring. Viktige virkemidler er opplæringstiltak, digitale oppfølgingstiltak, tilbud om sommerjobb og arbeidstrening i kombinasjon med mentor og inkluderingsstilskudd. Regjeringen foreslår å forlenge den midlertidige ordningen som gir utvidet tilgang til opplæring samtidig som en mottar dagpenger frem til 1. juli 2021.

Regjeringen foreslår videre om lag 300 flere plasser i varig tilrettelagt arbeid (VTA) i 2021.

Selv om de fleste i Norge arbeider under gode og forsvarlige arbeidsforhold, er det likevel utfordringer i enkelte yrker og næringer. Arbeidslivet er fortsatt preget av tiltak iverksatt på grunn av koronapandemien, hvor enkelte bransjer og virksomheter er særlig hardt rammet. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynets tilsyn og oppfølging av virksomhetene. Dette vil bidra til innsatsen mot arbeidslivskriminalitet og til arbeidet for et seriøst og sikkert arbeidsliv.

Gode velferdsordninger må målrettes og utformes slik at de stimulerer til arbeid og selvforsørgelse. Regjeringen foreslår å øke varigheten på forlenget ventetid ved selvforskyldt ledighet og tidsbegrenset bortfall av dagpenger under arbeidsløshet for dem som takker nei til arbeid eller arbeidsmarkedstiltak. Forlenget ventetid og tidsbegrenset bortfall økes fra tolv til 18 uker ved førstegangs sanksjonsbetingede forhold.

Stortinget vedtok i forbindelse med pandemien flere midlertidige endringer i eksisterende velferdsordninger og innføring av nye midlertidige ordninger innenfor Arbeids- og velferdsetatens ansvarsområde. Etervirkningene av dette vil prege etatens prioriteringer i 2021. Det er behov for økte ressurser hos Arbeids- og velferdsetaten for å oppnå en normalsituasjon. Oppfølging av både ordinære arbeidssøkere og særlig arbeidssøkere med spesielle behov vil intensiveres.

Arbeids- og velferdsetaten fortsetter moderniseringen av IKT-systemer for å gjøre forvaltningen mer effektiv og brukerorientert, og for å frigjøre ressurser til bedre oppfølging. IKT-moderniseringen og utviklingen av moderne systemløsninger i Arbeids- og velferdsetaten videreføres ved å legge til rette for at det i 2021 kan tas beslut-

ning om oppstart av et prosjekt for utfasing av systemene Arena og Abetal.

Utgiftene til ordningen med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år har vært økende

siden ordningen ble innført. For at flere personer som oppfyller vilkårene for ordningen skal få tildelt aktivitetshjelpemidler, foreslås det å midlertidig øke bevilgningen til ordningen i 2021.

2.4.8 Helse- og omsorgsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 10 Helse og omsorg</i>			
10.00 Helse- og omsorgsdepartementet mv.	1 650,4	3 081,3	86,7
10.10 Folkehelse mv.	844,5	4 681,3	454,3
10.30 Spesialisthelsetjenester	168 065,9	178 985,7	6,5
10.40 Sentral helseforvaltning	4 070,7	4 424,4	8,7
10.60 Helse- og omsorgstjenester i kommunene	12 095,1	13 388,2	10,7
10.70 Tannhelse	342,3	364,3	6,4
10.80 Kunnskap og kompetanse	665,1	567,2	-14,7
Sum Helse og omsorg	187 734,0	205 492,6	9,5
<i>Programområde 30 Helsetjenester, folketrygden</i>			
30.10 Spesialisthelsetjenester mv.	5 960,8	6 329,7	6,2
30.50 Legehjelp, legemidler mv.	27 196,0	27 700,3	1,9
30.90 Andre helsetiltak	247,0	202,3	-18,1
Sum Helsetjenester, folketrygden	33 403,8	34 232,4	2,5
Sum Helse- og omsorgsdepartementet	221 137,8	239 725,0	8,4

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Helse- og omsorgsdepartementet:

- legge til rette for at helse- og omsorgstjenesten kan håndtere koronapandemien på en god måte
- behandle flere pasienter i sykehusene og øke investeringene
- tilrettelegge for en bærekraftig og fremtidsrettet allmennlegetjeneste
- bedre kvalitet og økt kapasitet i omsorgstjenestene
- investere i e-helseløsninger med mål om å etablere en felles kommunal journal
- satsing på barn og unges psykiske helse

Koronapandemien er en av de mest alvorlige krisene i Norge siden andre verdenskrig. Fortsatt er det fare for oppblussing av smitte og smittespredning. Vi må derfor være forberedt på å slå ned nye utbrudd lokalt og nasjonalt. Testing, isolering,

sparing og karantene vil være viktig for å beholde kontrollen fremover. Det foreslås en rekke tiltak for å møte pandemien, herunder bevilgninger til kjøp og distribusjon av vaksine, ekstraordinære kostnader i spesialisthelsetjenesten og beredskapslager for legemidler. Det foreslås videre flere tiltak for å legge til rette for økt aktivitet, deltakelse og sosialt fellesskap for eldre.

Regjeringen prioriterer å behandle flere pasienter i sykehusene. Regjeringens forslag legger til rette for å øke aktiviteten i sykehusene med om lag 2,3 pst. Dette gir mulighet til å opprettholde en vekst som reflekterer demografisk utvikling og samtidig ta igjen noe av etterslepet som oppsto som følge av koronapandemien. Det foreslås videre lånerammer til nytt behandlingsbygg ved nytt sykehus i Stavanger og ny regional sikkerhetsavdeling ved Oslo universitetssykehus. Regjeringen foreslår 450 mill. kroner til tiltak i opptrappingsplanen for allmennlegetjenesten. Tiltakene i

handlingsplanen skal til sammen tilrettelegge for en bærekraftig og fremtidsrettet allmennlegetjeneste.

Regjeringen legger til rette for bedre kvalitet og økt kapasitet i omsorgstjenestene. Det foreslås å legge til rette for investeringstilskudd til 1 000 heldøgns omsorgsplasser. Forsøket med statlig finansiering av omsorgstjenestene foreslås utvidet med seks nye kommuner fra 1.1.2021. Videre foreslås det å videreutvikle prosjektet Menn i helse og midler til desentraliserte studieplasser for ansatte i omsorgstjenesten. Disse tiltakene vil bidra til å øke rekrutteringen av menn til omsorgsyrkene,

samt gjøre det lettere for kommuner i distriktene å få tak i kvalifisert arbeidskraft.

Regjeringen foreslår en bevilgning i 2021 til programaktiviteter i felles kommunal journalløsning for kommunene utenom helseregion Midt-Norge og samhandlingsløsninger mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Tiltaket vil gi bedre helse for innbyggere gjennom en kunnskapsbasert og bærekraftig helse- og omsorgstjeneste som utnytter teknologiske muligheter for å tilby helhetlige tjenester av høy kvalitet.

Det foreslås en satsing på barn og unges psykiske helse gjennom vekst i kommunenes frie inntekter.

2.4.9 Barne- og familiedepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 11 Barn og familie</i>			
11.00 Administrasjon	162,7	161,2	-0,9
11.10 Familie og oppvekst	19 736,5	20 831,7	5,5
11.20 Barnevernet	9 237,0	9 380,6	1,6
11.30 Forbrukerpolitikk	229,8	242,6	5,6
11.50 Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn	2 836,5	3 416,4	20,4
Sum Barn og familie	32 202,4	34 032,5	5,7
<i>Programområde 28 Foreldrepenge, folketrygden</i>			
28.50 Stønad ved fødsel og adopsjon	20 589,0	21 624,0	5,0
Sum Foreldrepenge, folketrygden	20 589,0	21 624,0	5,0
Sum Barne- og familiedepartementet	52 791,4	55 656,5	5,4

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Barne- og familiedepartementet:

- økt barnetrygd for barn under seks år
- økt engangsstønad ved fødsel og adopsjon
- videreføre og utvide prøveprosjekt med nasjonal fritidskortordning
- styrke Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge
- bedre helsehjelp til barn i barnevernet
- *Familie for første gang*
- kirkebygg

Regjeringen foreslår å øke barnetrygden for barn opp til fylte seks år med ytterligere 300 kroner i måneden fra 1. september 2021. Dette utgjør 3 600 kroner i året. Økningen i barnetrygden vil bedre

alle småbarnsforeldres økonomi, men bety mest for de med lav inntekt. Økningen skal også komme sosialhjelpsmottakere med barn til gode. Videre foreslår regjeringen å øke engangsstønden til 90 300 kroner fra 1. januar.

Inkludering i fritidsaktiviteter og fellesskapsarenaer er viktig for å unngå utenforskap. Regjeringen foreslår 120 mill. kroner til videreføring og utvidelse av prøveprosjekt med nasjonal fritidskortordning for barn fra seks til 18 år. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningene til Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge.

Regjeringen følger opp Opptreppingsplanen mot vold og overgrep (2017–2021). Den samlede satsingen på oppfølging av planen, inkludert forslag til bevilgningsøkninger for 2021, er på om lag

1,1 mrd. kroner. På BFDs område foreslås det en utvidelse av *Familie for første gang*, et forebyggende tiltak for foreldre i en særlig krevende livssituasjon. Videre foreslås det midler til et nasjonalt kompetansesenter for familievern, barnevern og krisesentertilbud.

Mange barn som får hjelp fra barnevernet, har også helsemessige utfordringer. Regjeringen vil øke bevilgningen til helsetilbudet til barn i barnevernet med 30 mill. kroner i 2021. Den økte bevilgningen skal blant annet benyttes til tidlig kartlegging, som skal gi bedre grunnlag for oppfølging av hvert enkelt barn. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningene til kommunene slik at retten til ettervern i barnevernet kan utvides fra

23 til 25 år fra 1. januar 2021. Utvidelsen vil gjøre det mulig for unge å få hjelp fra barnevernet lenger inn mot voksenlivet.

Regjeringen foreslår 50 mill. kroner til kulturhistorisk viktige kirkebygg. Bevilgningen skal legges til rette for at klimaskall settes i stand og el-anlegg og rørovner skiftes ut. Videre trer den nye trossamfunnsloven i kraft 1. januar 2021. Loven vil forenkle støtteordningen til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Staten tar da over de kommunale utbetalingene til samfunnene. Bevilgningene under programkategori 11.50 Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn er foreslått økt som følge av dette.

2.4.10 Nærings- og fiskeridepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 17 Nærings- og fiskeriformål</i>			
17.10 Forvaltning og rammebetingelser	5 805,7	7 368,5	26,9
17.20 Forskning og innovasjon	8 084,1	9 127,6	12,9
17.30 Markedsadgang og eksport	177,8	233,6	31,4
17.40 Statlig eierskap	317,8	445,6	40,2
Sum før lånetransaksjoner	14 385,4	17 175,3	19,4
Lånetransaksjoner	64 519,6	77 746,1	20,5
Sum Nærings- og fiskeriformål	78 905,0	94 921,4	20,3
<i>Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden</i>			
33.40 Arbeidsliv	80,0	100,0	25,0
Sum Arbeidsliv, folketrygden	80,0	100,0	25,0
Sum Nærings- og fiskeridepartementet	78 985,0	95 021,4	20,3

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Nærings- og fiskeridepartementet:

- ekstraordinære tiltak for næringslivet som følge av pandemien
- deltakelse i EUs romprogram i perioden 2021–2027
- næringsrettet forskning og innovasjon

Regjeringen foreslår å videreføre flere *ekstraordinære tiltak for næringslivet som følge av pandemien* i 2021. Dette omfatter blant annet en kompensasjonsordning for faste kostnader for reiselivsbedrifter med stort omsetningsfall, tilskuddsordning for bedriftsutvikling i reiselivsnæringen, felles

konkurransarena mellom Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og Siva (Grønn plattform) og låneordningen for investeringer i null- og lavutslippsfartøy i nærskipfart og fiskeflåten.

Regjeringen foreslår at det bevilges nærmere 600 mill. kroner til EUs romprogrammer, herunder *deltakelse i EUs romprogram i perioden 2021–2027*. I tillegg til satellittnavigasjon og jordobservasjon, vil neste periode omfatte romovervåking og satellittkommunikasjon for myndighetsformål. Programmet vil bidra til å løse viktige samfunnsutfordringer innenfor nordområdene, utenriks- og forsvarspolitik, samfunnsikkerhet, samferdsel, fiskeri, klima og miljø.

Regjeringen foreslår også å øke bevilgningene til *næringsrettet forskning og innovasjon* for å bidra til langsiktig konkurransekraft, omstillingsevne og stimulere til vekst i privat, konkurranseutsatt næringsliv. Som ledd i regjeringens langtidsplan for forskning foreslås det blant annet å prioritere virkemidler som stimulerer forskningsdrevet innovasjon i næringslivet og å øke basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene. Sistnevnte

skal bidra til å gi instituttene mulighet til å øke sin langsiktige kunnskapsoppbygging.

For å bedre kunnskapsgrunnlaget for fiskeri- og havbruksforvaltningen foreslår regjeringen blant annet å øke bevilgningene til Forskningsrådets marine forskningsprogrammer og overvåking av kystsonen. Videre foreslås det å forbedre kontroll og tilsyn med sjømatnæringen gjennom forenklings- og effektiviseringsprosjekter.

2.4.11 Landbruks- og matdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 15 Landbruk og mat</i>			
15.00 Administrasjon m.m.	183,2	182,0	-0,6
15.10 Matpolitikk	1 507,2	1 487,1	-1,3
15.20 Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling	840,8	839,2	-0,2
15.30 Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak	17 939,2	18 613,4	3,8
Sum Landbruks- og matdepartementet	20 470,3	21 121,8	3,2

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Landbruks- og matdepartementet:

- landbruk over hele landet
- kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold
- klimatiltak i skog

Virkemidlene over jordbruksavtalen skal legge til rette for økt verdiskaping og *landbruk over hele landet*. Som følge av jordbruksavtalen for 2021 foreslås det endringer i tilskudd tilsvarende 350 mill. kroner i økt budsjettstøtte. Inntektsveksten per årsverk fra 2019 til 2020 ble av Budsjettmenda for jordbruket på usikkert grunnlag anslått til i overkant av 16 pst. I tråd med føringer fra Stortinget prioriteres korn, frukt, grønt og poteter. Som følge av bortfall av eksportsubsidier til melk

foreslås det en økt bevilgning på 189 mill. kroner til oppkjøp av melkekvoter for å tilpasse produksjonen tilsvarende redusert eksportvolum. Reindriftsavtalen for 2021 viderefører virkemidler som prioriterer de som har reindrift som hovedvirksomhet, herunder velferdsordningene.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til *kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold*. Det arbeides med å endre kompensasjonsordningen som følge av anmodningsvedtak fra Stortinget.

Skogen kan bidra til økt opptak av CO₂, og produkter fra skogen kan tjene flere funksjoner i et fremtidig lavutslippssamfunn. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til *klimatiltak i skog* for å øke karbonopptaket gjennom tettere planting og økt gjødsling.

2.4.12 Samferdselsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 21 Innenlands transport</i>			
21.10 Administrasjon m.m.	444,6	440,5	-0,9
21.20 Luftfartsformål	1 078,3	1 032,5	-4,2
21.30 Veiformål	36 734,4	36 314,8	-1,1
21.40 Særskilte transporttiltak	5 914,0	6 843,4	15,7
21.50 Jernbaneformål	26 781,6	31 906,5	19,1
21.60 Kystforvaltning	2 610,6	2 576,7	-1,3
Sum før lånetransaksjoner	73 563,5	79 114,4	7,5
Lånetransaksjoner	0,0	200,0	
Sum Innenlands transport	73 563,5	79 314,4	7,8
<i>Programområde 22 Posttjenester</i>			
22.10 Posttjenester	617,4	740,2	19,9
Sum Posttjenester	617,4	740,2	19,9
Sum Samferdselsdepartementet	74 180,9	80 054,6	7,9

Hovedprioriteringene i budsjettforslaget for Samferdselsdepartementet:

- bedre togtilbud
- bedre kollektivtilbud i byområdene mv.
- utbygging og vedlikehold av veier i hele landet

Til formål under Nasjonal transportplan foreslås bevilgningene økt med 1,6 mrd. kroner, sammenlignet med Saldert budsjett 2020 og målt i 2021-priser.

Regjeringen prioriterer et *bedre togtilbud*. Regjeringen foreslår 17,3 mrd. kroner til jernbaneinvesteringer, en økning på 4,1 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020. Regjeringen legger til rette for rasjonell fremdrift i igangsatte byggeprosjekter, blant annet nytt signalsystem, økt kapasitet på Bergensbanen og InterCity på Follobanen, Dovrebanen, Østfoldbanen og Vestfoldbanen. Viktige strekninger på Trønderbanen og Meråkerbanen skal bli elektrifisert i løpet av de neste årene. 14 nye hybridtog tas i bruk i Trøndelag i 2021. Togene kan kjøre på både diesel og strøm.

Regjeringen foreslår om lag 6,5 mrd. kroner til tiltak for *bedre kollektivtilbud i byområdene og tiltak for gange og sykkel*, en økning på i overkant av 1 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020. Midlene

går blant annet til Forneubanen i Oslo og Viken, Bybanen til Fyllingsdalen i Bergen, Metrobussen i Trondheim og Bussveien på Nord-Jæren. I tillegg foreslås det midler til fem mindre byområder.

Regjeringen prioriterer *utbygging og vedlikehold av vei i hele landet*. Det foreslås midler til forberedende arbeider og eventuell oppstart av prosjektene E18 Lysaker–Ramstadsletta i Viken, E39 Myrmel–Lunde i Vestland, E39 Lønset–Hjelseth i Møre og Romsdal, Rv. 4 Roa–Gran grense i Innlandet samt tunnelfornyingsprosjektet E16 Lærdalstunnelen i Vestland. Budsjettforslaget legger til rette for utbyggingsaktivitet i flere regioner for prosjekter i Nye Veier AS sin portefølje. Dette gjelder Troms og Finnmark, Trøndelag, Vestfold og Telemark, Innlandet og Agder. I tillegg foreslås det midler til å videreføre forberedende arbeider på E8 Sørbotn–Laukslett i Troms og Finnmark og OPS-prosjektene E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukta i Nordland og Troms og Finnmark og rv. 555 Sotrasambandet i Vestland. Budsjettforslaget innebærer at vedlikeholdsetterslepet på riksvei reduseres med om lag 1,5 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår å bevilge til sammen 2 mrd. kroner for å ta høyde for økte utgifter som

følge av virusutbruddet til tog og ekspressbusser under Samferdselsdepartementets budsjett og fyl-

keskommunal kollektivtrafikk under Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett.

2.4.13 Klima- og miljødepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 12 Klima og miljø</i>			
12.10 Fellesoppgaver, forskning, internasjonalt arbeid m.m.	2 242,5	2 389,6	6,6
12.20 Klima, naturmangfold og forurensning	8 533,4	9 780,3	14,6
12.30 Kulturminner og kulturmiljø	805,9	818,8	1,6
12.60 Nord- og polarområdene	436,4	451,7	3,5
12.70 Internasjonalt klimaarbeid	3 474,4	3 464,0	-0,3
Sum Klima- og miljødepartementet	15 492,6	16 904,5	9,1

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Klima- og miljødepartementet:

- reduserte klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet
- tiltak for sirkulær økonomi
- opprydding av forurenset sjøbunn i Hammerfest Havn
- ny værradar på Finnmarksvidda

Teknologiutvikling og innovasjon er viktig for å oppnå *reduserte klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet*. Enova er et sentralt virkemiddel for å nå disse målene. Regjeringen vil fortsette den betydelige satsingen gjennom Enova i neste avtaleperiode (2021–2024) og spisse Enova som klimavirkemiddel. Ny styringsavtale vil vektlegge reduksjon av ikke-kvotepiktige klimagassutslipp mot 2030 og teknologiutvikling og innovasjon som medvirker til utslippsreduksjoner frem mot lavutslippssamfunnet i 2050. Videre foreslår regjeringen å videreføre tiltak for økt bruk av null- og lavutslippsløsninger i fylkeskommunale hurtigbåtsamband og arbeidet med grønn flåtefornyelse av lasteskip. Tiltakene skal stimulere til grønne

løsninger i skipsfarten. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til forskning for grønn omstilling knyttet til blant annet arealbruk, bærekraftige byer, hav og lavutslippsteknologi. Regjeringen vil også fortsette å støtte kommunale og fylkeskommunale klimatiltak gjennom Klimasatsordningen.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningene til *tiltak for sirkulær økonomi*. Målet er å bidra til mer effektiv ressursutnyttelse, begrense negativ påvirkning på klima og miljø, samt opprettelse av nye arbeidsplasser og bedret lønnsomhet i næringslivet.

Regjeringen foreslår å bevilge midler til oppstart av *opprydding av forurenset sjøbunn i Hammerfest Havn*. Massene som fjernes vil bli deponert og danne fundament til ny sentrums- og hurtigrutetkai, som er et viktig samferdselsprosjekt for Hammerfest.

Regjeringen er opptatt av sikker og god værvarsling i hele landet og foreslår å bygge en *ny værradar på Finnmarksvidda*. Værradaren skal gi bedre varsling av ekstremvær og flom i Finnmark og gi bedre sikkerhet for person- og godstrafikk, spesielt på E8.

2.4.14 Finansdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 00 Konstitusjonelle institusjoner</i>			
00.30 Regjering	453,8	451,8	-0,4
00.40 Stortinget og tilknyttede organ	2 073,2	2 117,8	2,2
Sum Konstitusjonelle institusjoner	2 527,0	2 569,6	1,7
<i>Programområde 23 Finansadministrasjon</i>			
23.10 Finansadministrasjon	1 573,6	1 850,8	17,6
23.20 Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	9 222,4	9 640,8	4,5
23.30 Offisiell statistikk	893,7	873,6	-2,3
23.40 Andre formål	36 680,0	40 083,0	9,3
Sum Finansadministrasjon	48 369,7	52 448,1	8,4
<i>Programområde 24 Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.</i>			
24.10 Statsgjeld, renter og avdrag mv.	10 015,8	10 160,9	1,4
24.20 Statlige fordringer, avsetninger mv.	0,0	0,0	
Sum før lånetransaksjoner	10 015,8	10 160,9	1,4
Lånetransaksjoner	0,0	88 000,0	
Sum Statlig gjeld og fordringer, renter og avdrag mv.	10 015,8	98 160,9	880,1
Sum Finansdepartementet	60 912,5	153 178,7	151,5

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Finansdepartementet:

- overføring av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten
- etterkontroll med kompensasjonsordningen for næringslivet
- enklere rapportering og bedre etterlevelse av OTP-loven
- effektivisering og forenkling av grensekontroll og -prosedyrer

Regjeringen følger opp *overføring av skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten*. Endringen skal gjøre innkrevingen mer effektiv og enklere for næringsliv og publikum og styrke innsatsen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

Det er et betydelig behov for *etterkontroll med kompensasjonsordningen for inntektssvikt som følge av pandemien*. Regjeringen legger til rette for at dette arbeidet kan fortsette også i 2021. Utbetalinger for siste del av støtteperioden vil først skje i

2021, og deler av kontrollarbeidet kan først gjøres etter regnskapsavslutningen for 2020. Urettmessige utbetalinger skal søkes tilbakebetalt.

For regjeringen er det viktig at flere skal få riktig pensjon. Mange arbeidstakere står i dag uten rettmessig obligatorisk tjenstepensjon (OTP), og rapporteringen er tungvint og kontrollen av arbeidsgivere er svak. Regjeringen foreslår derfor å utvikle en løsning for *enklere rapportering og bedre etterlevelse av OTP-loven*. Løsningen skal redusere kostnadene for arbeidsgivere og pensjonsforetak. Samtidig forventes samlet pensjonsparing å øke, og flere vil få riktig pensjon.

Regjeringen prioriterer *effektivisering og forenkling av grensekontroll og -prosedyrer*. Det pågående prosjektet i Tolletaten med deklarerings og automatisk fortolling av varer på grensen (ekspressfortolling) skal redusere næringslivets transportkostnader. Med digitalisert systemstøtte vil kontrollen med vareførselen bedres. Regjeringen foreslår at prosjektet utvides til også å omfatte

teknisk og organisatorisk tilrettelegging til EUs importkontrollsystem ICS2. Systemet vil bli en del av sikkerhetsavtalen mellom Norge og EU, som

knytter Norge til EUs sikkerhetsområde og gjennom dette sikrer vareflyten mellom Norge og EU.

2.4.15 Forsvarsdepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 04 Militært forsvar</i>			
04.10 Militært forsvar mv.	60 977,4	64 452,1	5,7
Sum Forsvarsdepartementet	60 977,4	64 452,1	5,7

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Forsvarsdepartementet:

- investeringer i nye maritime patruljefly, sjømålsmissil, landbasert transportstøtte mv.
- økt bemanning og understøttelse av alliert trening og øving i Norge
- økt forsyningsberedskap
- innfasing av nye kampfly med baseløsning

Regjeringen følger opp inneværende langtidsplan for forsvarssektoren og regjeringens forslag til ny langtidsplan ved å foreslå en bevilgningsøkning på om lag 3,5 mrd. kroner. Beløpet vil blant annet gå til *økt bemanning* i Forsvaret, *økt forsyningsberedskap*, *understøttelse av alliert trening og øving* i Norge og *investeringer* i nytt materiell og infrastruktur.

Det legges opp til å videreføre et høyt aktivitetsnivå i Forsvaret, og oppbyggingen av avdelingene i Finnmark landforsvar fortsetter. Regjeringens budsjettforslag legger til rette for *investeringer* i nye maritime patruljefly, videreføring av sjømålsmissil (Naval Strike Missile) og landbasert transportstøtte. Anskaffelsene vil bidra til et moderne og fremtidsrettet forsvar. Regjeringen viderefører også midler til objektsikring i forsvarssektoren og andre materiellinvesteringsprosjekter. Nivået på Norges bidrag til internasjonale operasjoner videreføres.

Samlet foreslår regjeringen å bevilge om lag 7 mrd. kroner til anskaffelse av *kampfly med baseløsning*. Budsjettforslaget legger til rette for en bedring av Forsvarets operative evne og beredskap.

2.4.16 Olje- og energidepartementet

	Mill. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
<i>Programområde 18 Olje- og energiformål</i>			
18.00 Administrasjon	232,6	236,8	1,8
18.10 Petroleum	28 857,5	24 653,5	-14,6
18.20 Energi og vannressurser	1 125,7	1 154,7	2,6
18.30 Forskning og næringsutvikling	804,0	880,5	9,5
18.40 CO ₂ -håndtering	628,0	2 709,0	331,4
Sum Olje- og energidepartementet	31 647,8	29 634,6	-6,4

Hovedprioriteringer i budsjettforslaget for Olje- og energidepartementet:

- Demonstrasjonsprosjekt for fangst, transport og lagring av CO₂
- utvikling og bruk av hydrogen

- kartlegging av havbunnsmineraler
- utjevning av overføringstariffer

Regjeringen foreslår å realisere et *demonstrasjonsprosjekt for fangst, transport og lagring av CO₂*. Prosjektet, kalt Langskip, vil fange CO₂-utslipp ved Norcems sementfabrikk og lagre disse i et undersjøisk reservoar på norsk sokkel. Lagerinfrastrukturen vil bygges ut med ledig kapasitet som kan utnyttes av fangstprosjekter i andre land. Etterfølgende anlegg i Europa og verden er en forutsetning for at CO₂-håndtering skal kunne bli et effektivt og konkurransedyktig klimatiltak. Regjeringen foreslår at også Fortum Oslo Varmes fangstprosjekt kan få statsstøtte, forutsatt tilstrekkelig finansiering fra EU eller andre kilder. Bygging og ti års drift av lager og de to fangstanleggene har en forventet kostnad på 25,1 mrd. kroner, hvorav regjeringen foreslår at staten dekker 16,8 mrd. kroner.

For å følge opp den nylig fremlagte hydrogenstrategien foreslår regjeringen en satsing på *utvikling og bruk av hydrogen*. Tiltak som legger til rette for å benytte hydrogen som energibærer i flere sektorer og bruksområder skal prioriteres, herunder etablering av leveransekjeder og knutepunkt for hydrogen.

Regjeringen har igangsatt konsekvensutredning av mineralvirksomhet på norsk kontinental-sokkel. Arbeidet med *kartlegging av havbunnsmineraler* i regi av Oljedirektoratet foreslås videreført for å få bedre kunnskap om mineralforekomster og ressursgrunnlaget på havbunnen på norsk sokkel.

Regjeringen foreslår å innføre et tilskudd til *utjevning av overføringstariffer* for å bidra til å redusere forskjeller i nettleien for kunder i distribusjonsnettet.

2.4.17 Ymse utgifter og inntekter

Det foreslås bevilget 5,2 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Bevilgningen står som motpost til tilleggsbevilgninger knyttet til blant annet forhandlinger hvor staten er part, herunder til lønnsoppgjøret for statsansatte og takstforhandlinger for privatpraktiserende leger, fysioterapeuter og psykologer, og til uforutsette utgifter.

På kap. 5309 Tilfeldige inntekter foreslås det bevilget 700 mill. kroner. Dette gjelder enkelte mindre, uforutsette inntekter som ikke inngår på andre inntektskapitler i statsbudsjettet.

2.5 Folketrygdens utgifter og inntekter

Regjeringens samlede forslag til utgifter under alle folketrygdens programområder for 2021 er på 523,3 mrd. kroner. Det er en økning på 25,3 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020. Samtidig forventes det nå betydelig høyere utgifter i 2020 enn anslått i saldert budsjett, i all hovedsak som direkte følge av pandemien og midlertidig tiltak som ble vedtatt for å håndtere konsekvensene av pandemien. Sammenlignet med anslag på regnskap for 2020 innebærer regjeringens forslag en reduksjon på 15,9 mrd. kroner. Den anslåtte reduksjonen skyldes at det ventes en betydelig lavere arbeidsledighet i 2021 sammenlignet med 2020, og at de midlertidige tiltakene i all hovedsak avvikes innen utgangen av 2020. Utgiftsanslaget for 2021 inkluderer en økning på 6,7 mrd. kroner fra en anslått økning på 2,2 pst. i folketrygdens gjennomsnittlige grunnbeløp (G). Budsjettallene fordelt på programkategorier fremgår av omtalen av de ulike departementene tidligere i dette kapitlet.

Tabell 2.4 Folketrygdens utgifter

		Mill. kroner			
Programområde		Saldert budsjett 2020	Anslag på regnskap 2020	Forslag 2021	Endring Saldert budsjett 2020 til forslag 2021 i pst.
28	Foreldrepenger, folketrygden	20 589,0	21 242,0	21 624,0	5,0
29	Sosiale formål, folketrygden	434 141,8	436 625,6	447 921,7	3,2
	<i>Sykepenger</i>	<i>44 812,0</i>	<i>49 602,0</i>	<i>45 225,3</i>	<i>0,9</i>
	<i>Arbeidsavklaringspenger</i>	<i>29 052,0</i>	<i>30 523,0</i>	<i>31 926,0</i>	<i>9,9</i>
	<i>Uførhet</i>	<i>100 807,5</i>	<i>100 069,0</i>	<i>104 058,0</i>	<i>3,2</i>
	<i>Alderspensjon</i>	<i>244 300,0</i>	<i>241 100,0</i>	<i>251 190,0</i>	<i>2,8</i>
	<i>Annet</i>	<i>15 170,3</i>	<i>15 331,6</i>	<i>15 522,4</i>	<i>2,3</i>
30	Helsetjenester, folketrygden	33 403,8	32 645,8	34 232,4	2,5
33	Arbeidsliv, folketrygden	9 969,8	48 872,0	19 676,0	97,4
Sum		498 104,4	539 385,4	523 454,1	5,1

Kilde: Finansdepartementet

Programområde 28 Foreldrepenger, folketrygden

Stønadsordningene under dette programområdet skal kompensere for inntektsbortfall i forbindelse med fødsel og adopsjon og sikre økonomisk støtte til foreldre som ikke har opptjent rett til foreldrepenger. Programområdet omfatter foreldrepenger til yrkesaktive, engangsstønad ved fødsel og adopsjon og feriepenger av foreldrepenger mv. Barne- og familiedepartementet har ansvaret for programområdet.

Utgiftsanslaget for 2021 bygger blant annet på den siste befolkningsfremskrivingen til Statistisk sentralbyrå, som anslår at antallet fødsler vil bli redusert.

Programområde 29 Sosiale formål, folketrygden

Programområdet omfatter ordninger som skal kompensere for inntektsbortfall ved sykdom og uførhet (sykepenger, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd), pensjoner (alderspensjon og etterlattepensjon), stønader til enslige forsørgere, stønader og hjelpemidler til personer med nedsatt funksjonsevne og enkelte andre formål. Arbeids- og sosialdepartementet har ansvar for programområdet. Økningen fra Saldert budsjett 2020 er på 13,8 mrd. kroner. Økningen skyldes både flere mottakere av alderspensjon og uføretrygd og effekten av økning i gjennomsnittlig grunnbeløp. Flere mottakere av arbeidsavklaringspenger bidrar

også til økningen. Økningen fra anslag på regnskap for 2020 er på 11,3 mrd. kroner. Nedenfor gjennomgås utviklingen fra 2020 til 2021 på de største utgiftsområdene.

Sykepenger

Forslaget innebærer en økning på 413 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. På bakgrunn av utviklingen i sykefraværet for arbeidstakere hittil i år og anslag for resten av året, legges det til grunn en økning i det trygdefinansierte sykefraværet for arbeidstakere tilsvarende 12 pst. for 2020. Den sterke økningen skyldes i all hovedsak de midlertidige regelendringene for arbeidstakere. I anslaget legges det til grunn at de midlertidige regelendringene ikke videreføres i 2021. For 2021 legges det til grunn en nedgang på 6,5 pst. i det trygdefinansierte sykefraværet sammenlignet med det gjennomsnittlige nivået i 2020.

Korrigert for effekten av de midlertidige regelendringene skyldes den anslåtte veksten i utgiftene i perioden 2020 og 2021 i hovedsak en vekst i sykepengegrunnlaget (lønnvekst). I budsjettforslaget for 2021 er det lagt til grunn en økning i sykepengegrunnlaget på 2,5 pst. i 2020 og 2,2 pst. i 2021. Sykepengeutgiftene påvirkes også av sysselsettingsutviklingen. Det er lagt til grunn en reduksjon i sysselsettingen på 1,6 pst. i 2020 og en økning på 0,6 pst. i 2021.

Arbeidsavklaringspenger

Forslaget innebærer en økning på om lag 2,9 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Økningen skyldes både at antallet mottakere av arbeidsavklaringspenger forventes å øke til 122 800 personer, og effekten av trygdeoppgjøret som er anslått til 620 mill. kroner. I tillegg innebærer de midlertidige regelendringene at mottakernes stønadperiode forlenges, noe som fører til at færre går ut av ordningen. Budsjetteffekten av de midlertidige regelendringene er beregnet til 750 mill. kroner i 2021.

Uføretrygd

Forslaget innebærer en utgiftsøkning på om lag 3,3 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Økningen skyldes dels trygdeoppgjøret, beregnet til 2,2 mrd. kroner, og dels at det forventes økt overgang fra arbeidsavklaringspenger til uføretrygd beregnet til 595 mill. kroner. Samlet sett er det forventet at antallet mottakere av uføretrygd vil øke fra 352 200 i desember 2019 til gjennomsnittlig 363 300 i 2021.

Alderspensjon

Utgiftene til alderspensjon øker i hovedsak på grunn av trygdeoppgjøret, som medfører en økning på 3,7 mrd. kroner, og at det blir flere alderspensjonister. Fra 2020 til 2021 anslås det at gjennomsnittlig antall mottakere av alderspensjon vil øke med 24 200 og dermed utgjøre 995 000 personer.

Etter at fleksibelt uttak av alderspensjon ble innført i 2011, steg antall mottakere av alderspensjon under 67 år raskt. Omfanget av tidlig uttak ser nå ut til å stabiliseres, og utgiftene til tidlig uttak har flatet ut etter 2016. Selv om mange tar ut alderspensjon, har yrkesaktiviteten i aldersgruppen over 60 år økt i perioden 2010–2020, og mange kombinerer arbeid og uttak av alderspensjon. Over tid påvirkes utgiftene til alderspensjon i liten grad av fleksibelt uttak, siden tidlig uttak gir en lavere årlig pensjon for den enkelte.

Pensjonsreformen har samlet bidratt til å øke utgiftene til alderspensjon i folketrygden med anslagsvis 7,3 mrd. kroner i 2019, bl.a. som følge av at mange har valgt å ta ut pensjon tidlig mens de fortsatt står i arbeid. Dette gir lavere årlig pensjon og gir, sammen med innsparingselementene i pensjonsreformen (levealdersjusteringen og at pensjon under utbetaling reguleres svakere enn lønnsveksten) som får økende betydning over tid,

lavere vekst i utgiftene til alderspensjon fremover. Over tid bidrar pensjonsreformen til vesentlig lavere utgifter til alderspensjon. For å sikre et økonomisk bærekraftig, robust og forutsigbart pensjonssystem, må hovedprinsippene i pensjonsreformen ligge fast over tid. På enkelte punkter er det imidlertid behov for å videreutvikle innretningen av pensjonssystemet for å sikre den økonomiske og sosiale bærekraften. Regjeringen har på den bakgrunn nedsatt et bredt sammensatt utvalg som skal beskrive pensjonssystemet og evaluere om de langsiktige målene i reformen vil kunne nås.

Programområde 30 Helsetjenester, folketrygden

Programområdet omfatter folketrygdens bidrag til finansiering av helsetjenester, herunder lege- og psykologhjelp, fysioterapi samt legemidler og medisinsk forbruksmaterieell på blå resept. Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for programområdet.

Budsjettforslaget innebærer en økning i utgiftene med om lag 0,8 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Den totale økningen i utgiftene er forholdsvis lave grunnet reduserte utgifter på en rekke poster grunnet koronapandemien. Sammenlignet med anslag på regnskap for 2020, øker utgiftene til helsetjenester under folketrygden med vel 1,6 mrd. kroner.

Refusjon av legemidler på blå resept er den største utgiften på stønadsbudsjettet for helsetjenester. Utgiftene til refusjon av legemidler på blå resept anslås å øke med om lag 1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Dette skyldes i all hovedsak en underliggende vekst i utgiftene til legemidler på 9 pst. i 2021. I tillegg er anslaget for 2020 oppjustert med 80 mill. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. I motsatt retning reduseres utgiftene under folketrygden med i underkant av 0,4 mrd. kroner som følge av at de regionale helseforetakene overtar finansieringsansvar for en rekke legemidler. Endringer i apotekloven vil kunne åpne for å ta opp biotilsvarende legemidler i trinnprisordningen, og det er beregnet en innsparing som følge av dette på om lag 35 mill. kroner.

Anslaget for utgifter til nytt sammenslått egenandelstak øker med om lag 145,3 mill. kroner i 2021 sammenlignet med saldert budsjett totalt for tak 1 og tak 2 i 2020. Denne økningen skyldes en underliggende vekst på om lag 3 pst. i 2021, i tillegg til økte refusjoner som følge av økte egenandeler. Det legges til grunn at egenandelene øker i tråd med forventet lønnsvekst på 2,2 pst. fratrukk-

ket 0,75 prosentenheter. Når helårseffekten av vedtatte egenandelsøkninger fra 1. juli 2020 (overheng i 2021) er tatt hensyn til, svarer dette til 42 mill. kroner. Dette foreslås gjennomført ved å øke sammenslått egenandelstak med 31 kroner. Ut over dette foreslås egenandelstaket økt ytterligere med 252 kroner. Dette medfører en innsparing for folketrygden på anslagsvis 332,5 mill. kroner, hvorav 60 mill. kroner benyttes til supplerende skjerming av utsatte grupper i 2021. Nytt egenandelstak foreslås fastsatt til 3 183 kroner.

Programområde 33 Arbeidsliv, folketrygden

Programområdet omfatter dagpenger ved arbeidsledighet, statsgaranti for lønnskrav ved konkurs og stønad ved arbeidsledighet for fiskere og fangstmenn. Arbeids- og sosialdepartementet har ansvar for programområdet, med unntak av ett kapittel, som ligger under Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområde. Dagpenger ved arbeidsledighet utgjør den største utgiftsposten under dette programområdet.

For å gi arbeidstakere bedre inntektssikring etter utbruddet av koronapandemien, og for å redusere bedriftenes kostnader, ble det innført en rekke midlertidige endringer i permitterings- og dagpengeregelverket i 2020. Det ble også innført en ny, midlertidig lønnskompensasjonsordning og nye midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger. Utenom utvidelsen i permitteringsperioden legges det til grunn at de midlertidige regelendringene opphører i 2021, med unntak av enkelte regelendringer som videreføres for løpende tilfeller.

Det var i gjennomsnitt 46 100 dagpengemottakere i 2019. Det anslås i gjennomsnitt i overkant av 174 000 dagpengemottakere i 2020, og i overkant av 85 000 dagpengemottakere i 2021.

Bevilgningen til dagpenger har blitt økt i flere omganger gjennom 1. halvår 2020 som følge av flere ledige og innføring av midlertidige koronatiltak. Ifb. Revidert nasjonalbudsjett 2020 ble bevilgningen fastsatt til om lag 54 mrd. kroner. I Prop. 142 S (2019–2020) foreslås det å redusere bevilgningen i 2020 til om lag 46 mrd. kroner. For 2021 foreslås nå en bevilgning på om lag 18 mrd. kroner. Den anslåtte utgiftsreduksjonen fra 2020 til 2021 skyldes i hovedsak at antallet mottakere av dagpenger forventes å falle som følge av lavere anslått arbeidsledighet.

2.5.1 Folketrygdens finansieringsbehov

Folketrygdens utgifter inngår i budsjettet på linje med andre utgifter, men er på inntektssiden formelt knyttet til de store avgiftsordningene (arbeidsgiveravgift og trygdeavgift) og enkelte gebyrer og refusjoner mv., jf. folketrygdloven 28. februar 1997 nr. 19, del VIII, Finansielle bestemmelser.

Folketrygdens inntekter i 2021 anslås til 360,9 mrd. kroner, med følgende hovedelementer: Trygdeavgift på 155,1 mrd. kroner (jf. kap. 5700, post 71), arbeidsgiveravgift på 203 mrd. kroner (jf. kap. 5700, post 72), samt enkelte mindre inntekter på til sammen 2,8 mrd. kroner (vederlag, gebyrer, ulike refusjoner, dividende mv., jf. kapitlene 5701, 5704 og 5705). Utgiftene utgjør til sammen 523,5 mrd. kroner.

Differansen mellom bevilgningsforslagene til folketrygdens utgifter og inntekter innebærer et beregnet finansieringsbehov for folketrygden i 2021 på 162,6 mrd. kroner, jf. oversikten i vedlegg 1 til Gul bok. Finansieringsbehovet for folketrygden utgjør tilskuddet fra staten, jf. folketrygdlovens § 23-10 første ledd, og inngår i statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd. Statstilskuddet inkluderer dekningen av folketrygdens utgifter som iht. folketrygdlovens § 23-10, tredje ledd, minst skal dekkes gjennom direkte tilskudd fra staten, dvs. uten henvisning til de store avgiftsordningene eller andre spesifiserte inntekter under folketrygden.

2.6 Forslag til vedtak

De forslag til vedtak som legges frem i denne proposisjonen, er i de fleste tilfeller nærmere omtalt i Prop. 1 S for de enkelte departementene. Enkelte bevilgningsforslag blir bare omtalt i denne proposisjonen. Det gjelder blant annet bevilgningene til kap. 2309 Tilfeldige utgifter og kap. 5309 Tilfeldige inntekter, som omtales i avsnitt 2.4.17. Renter og avskrivninger fra statens forretningsdrift under kapitlene 5491 og 5603 omtales i avsnitt 3.2. Overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland, som er bevilget på kapitlene 2800 og 5800 i statsbudsjettet, omtales i avsnitt 3.4.

Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov dekkes gjennom lån bevilget på kap. 5999, jf. avsnitt 3.5.

3 Budsjettets inntekter og utgifter etter art

3.1 Budsjettets samlede inntekter og utgifter

Dette kapitlet gir en oversikt over statsbudsjettets inntekter og utgifter, gruppert etter art, jf. boks 3.1.

Boks 3.1 Statsbudsjettets inndeling

Statsbudsjettet blir inndelt i kapitler som igjen er inndelt i poster, jf. § 4 i bevilgningsreglementet. Stortingets bevilgningsvedtak gjelder beløpet under den enkelte post. Kapitlene nummereres fortløpende i nummerserier for de ulike departementene. Nummereringen av postene følger et fast mønster hvor postnummeret angir hva slags type inntekt eller utgift det er tale om. Bevilgningsreglementet krever at inntektene og utgiftene skal inndeles i fire avdelinger. Dette skjer ved å inndeles postnummerseriene i følgende avdelinger etter art:

Inntekter

1. Salg av varer og tjenester: Postene 1–29
2. Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.: Postene 30–49
3. Overføringer fra andre: Postene 50–89
4. Tilbakebetalinger mv.: Postene 90–99

Utgifter

1. Statens egne driftsutgifter: Postene 1–29
2. Nybygg, anlegg mv.: Postene 30–49
3. Overføringer til andre: Postene 50–89
4. Utlån, statsgjeld mv.: Postene 90–99

De samlede inntektsbevilgningene i statsbudsjettet for 2021 er anslått til 1 738,2 mrd. kroner. Dette inkluderer petroleumsvirksomheten, lånetransaksjoner og overføringen fra Statens pensjonsfond

utland for å dekke det oljekorrigerede budsjettunderskuddet. Holdes disse utenom, anslås inntektene i 2021 til 1 119,8 mrd. kroner.

Tabell 3.1 Statsbudsjettets inntekter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Driftsinntekter (Salg av varer og tjenester) (postene 1–29)	113,1	91,5	-19,1
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	26,4	28,6	8,5
Overføringer fra andre (postene 50–89)	1 548,1	1 493,2	-3,5
Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	114,9	124,9	8,7
Sum inntekter	1 802,5	1 738,2	-3,6

Kilde: Finansdepartementet

Forslaget til utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for 2021 utgjør samlet sett 1 836 mrd. kroner, medregnet petroleumsvirksomhet, overføring til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner. Sammenlignet med Saldert budsjett 2020 økes de samlede utgiftene med 23,4 mrd. kroner. Holdes

petroleumsvirksomheten, overføringen til Statens pensjonsfond utland og lånetransaksjoner utenom, foreslås det utgifter på 1 491 mrd. kroner. Dette er en økning fra Saldert budsjett 2020 på 76,4 mrd. kroner.

Tabell 3.2 Statsbudsjettets utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Driftsutgifter (postene 1–29)	185,9	202,7	9,0
Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	75,4	71,1	-5,8
Overføringer til andre (postene 50–89)	1 426,2	1 339,6	-6,1
Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99)	125,0	222,7	78,1
Sum utgifter	1 812,6	1 836,0	1,3

Kilde: Finansdepartementet

3.2 Gruppering av statsbudsjettets inntekter

3.2.1 Driftsinntekter (postene 1–29)

I regjeringens budsjettforslag for 2021 utgjør driftsinntekter til sammen 91,5 mrd. kroner, jf. tabell 3.3.

Tabell 3.3 Driftsinntekter (postene 1–29)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Statens petroleumsvirksomhet	87,2	71,7	-17,8
Andre driftsinntekter	25,9	19,8	-23,5
Sum driftsinntekter	113,1	91,5	-19,1

Kilde: Finansdepartementet

Driftsinntekter fra statens petroleumsvirksomhet utgjør hoveddelen av de samlede driftsinntektene. Petroleumsvirksomheten omtales nærmere i avsnitt 3.4.

I tillegg benyttes postene 1–29 på statsbudsjettets inntektsside for inntekter fra salg av varer og tjenester, for eksempel:

- salg av materiell, publikasjoner og andre varer
- utleie av materiell, bygninger og anlegg
- oppdrag
- gebyrer
- tilfeldige inntekter

Inntektene på postene 1–29 gjelder en rekke virksomheter. Blant virksomheter hvor det budsjetteres med størst inntekter i 2021 er Politiet, For-

svarsbygg, Statens vegvesen, Statens kartverk og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

I Saldert budsjett 2020 ble det budsjettert med inntekter fra salg av klimakvoter på 8,3 mrd. kroner. For 2021 budsjetteres det med inntekter fra salg av klimakvoter på 1 mrd. kroner.

3.2.2 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. er på 28,6 mrd. kroner i budsjettforslaget for 2021. Det er inntektene i forbindelse med nybygg, anlegg mv. i statens petroleumsvirksomhet som utgjør størstedelen av disse inntektene.

Tabell 3.4 Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Statens petroleumsvirksomhet	22,9	24,9	8,7
Andre inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	3,5	3,7	7,0
Sum inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.	26,4	28,6	8,5

Kilde: Finansdepartementet

Inntektspostene 30–49 deles i to grupper.

Postene fra 30 til 39 inneholder inntektsbevilgninger under statens forretningsdrift, herunder avskrivninger på statens kapital i statens forretningsdrift, avsetninger til investeringsformål, overføringer fra bedriftenes egne fond og andre fond, samt andre inntekter av statens forretningsdrift i forbindelse med bygg og anlegg, jf. omtalen i boks 3.2. Inntektene fra statens forretningsdrift i

forbindelse med nybygg og anlegg mv. utgjør 1,7 mrd. kroner. I tillegg til statens forretningsdrift er det budsjettert med enkelte husleieinntekter under Landbruks- og matdepartementet på til sammen 20 mill. kroner på postene 30–39.

Post 30 brukes også for avskrivninger under kap. 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten. Det foreslås inntekter på 24,9 mrd. kroner på denne posten i 2021.

Boks 3.2 Statens forretningsdrift

Statens forretningsdrift vil i 2021 bestå av virksomheten under forvaltningsbedriftene Statsbygg, Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK) og Statens pensjonskasse. Det budsjetteres med om lag 3,8 mrd. kroner i inntekter under disse virksomhetene i 2021. Inntektsbevilgningene under statens forretningsdrift omfatter flere inntektsarter, men omtales samlet nedenfor.

Det samlede avskrivningsbeløpet for den statlige forretningsdriften føres under kap. 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift. Avskrivningene beregnes på grunnlag av bokført kapital per 31. desember året før budsjettåret. Det benyttes et lineært avskrivningssystem, der avskrivningstiden for ulike avskrivningsobjekter varierer med forventet levetid. Ved salg av eiendommer i Statsbygg avskrives også bokført verdi av eiendommene. Avskrivningene utgiftsføres under hver enkelt virksomhets driftsbudsjett. Avskrivningene beløper seg totalt til 1 606 mill. kroner i 2021.

Renter av statens kapital i forretningsdriften tas samlet til inntekt under kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift. Grunnlaget for renteberegningen er bedriftenes brutto investeringer fratrukket avskrivninger og bedriftenes egne avsetninger til investeringsformål. Rentesatsen for netto investeringsbidrag det enkelte år tilsvare gjennomsnittlig rente på 5-års statsobligasjoner i 12-månedersperioden frem til 30. september året før budsjettåret. Renter av statens kapital i forretningsdriften foreslås budsjettert med 697,2 mill. kroner i 2021.

Avsetning til investeringsformål tas til inntekt under hver enkelt virksomhet som foretar slike avsetninger. Avsetningen utgjør en del av kontantoverskuddet fra driften som benyttes til å finansiere investeringer. Det aktuelle beløpet utgiftsføres på driftsbudsjettet under hver enkelt forvaltningsbedrift før driftsresultatet fastsettes, og avsetningene må derfor også føres opp på statsbudsjettets inntektsside. Samlede avsetninger til investeringsformål i 2021 er 60 mill. kroner.

Tabell 3.5 Renter, avskrivninger og avsetninger til investeringsformål i 2021 for statens forretningsdrift

	Mill. kroner		
	Avskrivninger	Renter	Avsetninger til investeringsformål
Statsbygg	1 506,0	697,2	0,0
Statens pensjonskasse	100,0	0,0	60,0
Sum	1 606,0	697,2	60,0

Kilde: Finansdepartementet

I tabell 3.5 er inntekter på statsbudsjettet under statens forretningsdrift splittet opp. I tillegg til tallene nevnt i tabellen er det også enkelte andre inntekter under forretningsdriften. Dette gjelder tilbakeføring fra gamle ordninger under GIEK og inntekter fra salg av utstyr og eiendom på til sammen 1 453 mill. kroner, medregnet inntekter fra salg av eiendommer på Adamstuen i forbindelse med at NMBU og Veterinærinstituttet samlokaliseres på Ås.

Beregning av rente for mellomværende med statskassen

Forvaltningsbedriftenes mellomværende med statskassen kan betraktes som en bruks- og kassakredittkonto for håndtering av kortsiktige likviditetssvingninger. For samtlige virksomheter under statens forretningsdrift skal det beregnes renter av mellomværende med statskassen. Renten er knyttet opp mot renten på statssertifikater etter en nærmere bestemt beregningsregel, slik at den reflekterer rentenivået i Norge.

Kap. 5603 Renter av statens kapital i statens forretningsdrift, post 81 Renter av mellomregnskapet, budsjetteres ikke.

Postene fra 40 til 49 gjelder salg av fast eiendom og tilskudd og refusjoner i forbindelse med statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Samlet utgjør disse inntektene 2 mrd. kroner i 2021. Utover inntekter på 1,4 mrd. kroner fra salg av eiendommer på Adamstuen i forbindelse med at NMBU og Veterinærinstituttet samlokaliseres på Ås, utgjør salg innen forsvarssektoren de største inntektspostene.

3.2.3 Overføringer fra andre (postene 50–89)

Inntektspostene 50–89 på statsbudsjettets inntektsside deles inn i følgende undergrupper:

- Postene fra 50 til 59 nyttes til overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel statlige fond.
- Postene fra 60 til 69 omfatter overføringer fra kommunesektorens forvaltningsbudsjetter.
- Postene fra 70 til 79 brukes til statsskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter.
- Under postene fra 80 til 84 føres renteinntekter, mens utbytte på aksjer, bøter, erstatninger, tilbakebetaling av gitte tilskudd mv. budsjetteres på postene 85–89.

Tabell 3.6 Overføringer fra andre (postene 50–89)

	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Mrd. kroner Endring i pst.
<i>Postene 50–59</i>			
Overføring fra Statens pensjonsfond utland	241,1	371,2	54,0
Øvrige overføringer fra andre statsregnskap	0,1	0,0	-75,6
Sum overføringer fra andre statsregnskap	241,2	371,2	53,9
<i>Postene 60–69</i>			
Overføringer fra kommunesektoren	1,5	1,5	3,1
<i>Postene 70–79</i>			
Inntekter under postene 70–79	1 226,1	1 058,3	-13,7
<i>Postene 80–89</i>			
Renter, utbytte mv.	79,4	62,2	-21,7
Sum overføringer fra andre (postene 50–89)	1 548,1	1 493,2	-3,5

Kilde: Finansdepartementet

Overføringen fra Statens pensjonsfond utland for å dekke det oljekorrigerede budsjettunderskuddet øker med 130,1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. For postene 70–79 reduseres inntektene med 167,8 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020 til budsjettforslaget for 2021, mens inntektene på postene 80–89 reduseres med 17,2 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020 til budsjettforslaget for 2021.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Samlede skatter og avgifter til statskassen fra Fastlands-Norge anslås å utgjøre 1 040,9 mrd. kroner i 2021. De største bidragene kommer fra skatter på inntekt og formue, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift til folketrygden, merverdiavgift og øvrige særavgifter medregnet tollinntekter.

Skatte- og avgiftsanslagene for 2021 tar utgangspunkt i reviderte anslag for 2020, hvor ny informasjon om utviklingen i innbetalte skatter og avgifter er innarbeidet. I tillegg er anslagene basert på de vekstforutsetningene for blant annet

sysselsetting, etterspørsel, lønninger og priser som er lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2021. Det er også tatt hensyn til virkningene av forslaget til skatte- og avgiftsopplegg og kommunale og fylkeskommunale skattører.

Regjeringens forslag til budsjett inneholder nye skatte- og avgiftslettelser i 2021 på om lag 2,6 mrd. kroner påløpt og 1,8 mrd. kroner bokført. Skatte- og avgiftsopplegget for 2021 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*.

Utbytte

Regjeringen foreslår samlede utbytteinntekter på 26,5 mrd. kroner i 2021. Av dette gjelder 7,5 mrd.

kroner utbytte fra Equinor ASA, som inngår i kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten. Regjeringens forslag innebærer en reduksjon i de samlede utbytteinntektene på 16,3 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020.

Samlet utbytte fra selskaper under Nærings- og fiskeridepartementets forvaltning anslås til 17,3 mrd. kroner. Dette er en reduksjon på 2,9 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020.

Det er i tråd med vanlig praksis ikke laget egne anslag på utbytte fra de børsnoterte selskapene i 2021, men teknisk videreført utbetalt utbytte per aksje i 2020.

Tabell 3.7 viser saldert budsjett for utbytte fra de enkelte selskapene i 2020 og forslag i 2021.

Tabell 3.7 Utbytte fra statlig eide selskaper

Kap.	Post	Selskap	Mill. kroner		
			Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
5656	85	Selskaper under Nærings- og fiskeridepartementet ¹	20 209,7	17 341,2	-14,2
5685	85	Equinor ASA	20 350,0	7 500,0	-63,1
5680	85	Statnett SF	1 135,0	908,0	-20,0
5616	85	Kommunalbanken AS	510,0	588,0	15,3
5625	85	Innovasjon Norge/Lavrisikolåneordningen	75,0	100,0	33,3
5631	85/86	AS Vinmonopolet	66,1	66,1	0,0
5652	85	Statskog SF	33,8	9,0	-73,3
5693	85	Folketrygdfondet	0,9	0,8	-11,1
5611	85	Vygruppen AS	185,0	0,0	-100,0
5622	85	Avinor AS	208,0	0,0	-100,0
5692	85	Utbytte av statens kapital i Den nordiske investeringsbank	84,2	0,0	-100,0
Sum utbytte			42 857,7	26 513,1	-38,1

¹ Telenor ASA, DNB ASA, Statkraft SF, Yara International ASA, Norsk Hydro ASA, Kongsberg Gruppen ASA, Entra ASA, Nammo AS, Siva SF, Baneservice AS, Argentum Fondsinvesteringer AS, Flytoget AS, Posten Norge AS, Aker Kværner Holding AS, Mesta AS, Ambita AS og Electronic Chart Centre AS.

Kilde: Finansdepartementet

3.2.4 Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)

Postene 90–99 på statsbudsjettets inntektsside inneholder avdrag på lån fra staten, salg av statens

aksjer og obligasjoner, samt opptak av lån. Postene beskriver endringer i sammensetningen av statens formue som fremkommer i statens kapitalregnskap.

Tabell 3.8 Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Statsbankene	100,2	107,2	7,0
Andre tilbakebetalinger	14,8	17,7	19,7
Sum tilbakebetalinger	114,9	124,9	8,7

Kilde: Finansdepartementet

Tilbakebetalingene anslås til 124,9 mrd. kroner i 2021. Dette er en økning på 10 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020. Økningen skyldes blant annet økte avdrag på utestående fordringer under Innovasjon Norge med 7,9 mrd. kroner. Videre øker tilbakebetalingene med 6 mrd. kroner fra avdrag på egenbeholdning av statsobligasjoner. I motsatt retning trekker blant annet reduserte avdrag på utestående fordringer under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS med 1,5 mrd. kroner.

3.3 Gruppering av budsjettets utgifter

3.3.1 Driftsutgifter (postene 1–29)

Driftsutgifter budsjetteres over postene 1–29. Driftsutgiftene omfatter lønn til statsansatte og kjøp av varer og tjenester til statlige virksomheter, i tillegg til statens forretningsdrift. Det blir ikke bevilget driftsutgifter og driftsinntekter for statsaksjeselskap, statsforetak og statlige virksomheter som er omgjort til stiftelser, ettersom disse ikke er inkludert i statsbudsjettet. Det bevilges heller ikke driftsutgifter på postene 1–29 for statlige nettobudsjetterte virksomheter eller helseforetak. Samtidig er det enkelte utgifter som budsjetteres over postene 1–29 som har mer karakter

av overføringer enn av drift. Dette gjelder blant annet pensjoner til statsansatte mv.

I forslaget til statsbudsjett for 2021 utgjør driftsutgiftene samlet sett 202,7 mrd. kroner. Tabell 3.9 gir en oversikt over de største utgiftsområdene. Tabellen viser at store etater som Arbeids- og velferdsetaten, Statens vegvesen og politi og påtalemyndighet, samt etatene i forsvarssektoren, står for de største driftsutgiftene.

I regjeringens budsjettforslag utgjør forsvarssektorens driftsutgifter 20 pst. av de samlede driftsutgiftene. Med forslagene til økte driftsutgifter til politi og påtalemyndighet, vil disse stå for 10,7 pst. av de samlede driftsutgiftene. Driftsutgiftene til Statens vegvesen vil med regjeringens budsjettforslag utgjøre 7,2 pst. av de samlede driftsutgiftene.

Mesteparten av utgiftene under Statens pensjonskasse i tabellen er utgifter til pensjoner til statsansatte mv. som dekkes etter lov om Statens pensjonskasse. Det resterende omfatter blant annet arbeidsgiveravgift til folketrygden for arbeidsgiverdelen av pensjonsinnskuddet mv., samt erstatningsutbetalinger under forsikringsordningene og utgifter til særskilte pensjoner fra statskassen. Driftsresultatet til Statens pensjonskasse inngår i driftsresultatet til statens forretningsdrift i tabellen.

Tabell 3.9 Driftsutgifter (postene 1–29)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Forsvar	38,9	40,5	4,1
Politi og påtalemyndighet	20,8	21,6	3,9
Andre store direktorater mv. ¹	18,3	19,2	4,9
Statens vegvesen	13,6	14,6	7,5
Arbeids- og velferdsetaten	12,3	12,7	3,4
Departementene og Statsministerens kontor	9,5	9,9	4,5
Statens pensjonskasse	5,8	9,7	67,1
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	8,9	9,4	5,8
Barnevernet	7,8	7,9	1,2
Kriminalomsorg	5,1	5,1	1,5
Rettsvesen	3,1	3,3	5,4
Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda	2,0	2,0	-1,3
Statens forretningsdrift	-0,7	-1,3	98,4
Andre driftsutgifter	40,6	48,1	18,6
Sum driftsutgifter	185,9	202,7	9,0

¹ Inkluderer Utdanningsdirektoratet, DSB, DSS, Digitaliseringsdirektoratet, Statens kartverk, Arbeidstilsynet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, Mattilsynet, Jernbanedirektoratet, Kystverket, Miljødirektoratet, DFØ, SSB, Oljedirektoratet og NVE.

Kilde: Finansdepartementet

Boks 3.3 Driftsresultatet til statens forretningsdrift

Driftsresultatet til statens forretningsdrift skal i henhold til bevilgningsreglementet føres opp i statsbudsjettets utgiftsdel. Denne bestemmelsen omfatter forvaltningsbedriftene under budsjettkapitlene 2445–2490. Driftsresultatet består av de ulike forvaltningsbedriftenes driftsinntekter fratrukket driftsutgifter, avskrivninger, renter og eventuelle avsetninger til reguleringsfond. Driftsresultatet føres på post 24. Brutto driftsinntekter i statens forretningsdrift tas inn i budsjettet på underpost som et negativt beløp, siden de føres på budsjettets utgiftsside. Et negativt tall for statens forretningsdrift i tabell 3.9 betyr dermed at det er et netto driftsoverskudd. Unntaket fra bruttoprinsippet gjelder bare driftsbudsjettet. For investeringsutgifter, tilskudd mv., følges bruttoprinsippet for føringer i statsbudsjettet også for forretningsdriften. Disse beløpene inngår i oversiktene over de ulike utgiftsartene nedenfor.

Selv om alle investeringer i forretningsdriften blir utgiftsført brutto, blir renter av statens kapital beregnet som om statens netto investeringsbidrag skulle være et lån fra statskassen, og det foretas avskrivninger på grunnlag av bokført kapital. Avskrivninger og renter blir ført som underposter på post 24, og det samlede avskrivnings- og rentebeløp for den samlede forretningsdriften tas til inntekt på statsbudsjettets inntektsside, jf. nærmere omtale av forretningsdriften i avsnitt 3.2.2.

3.3.2 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

Utgiftene til investeringer budsjetteres på postene 30–49, og omfatter nybygg og anlegg, vedlikehold, ombygginger og utstyrsanskaffelser som er så betydelige at de har karakter av investering. Bevilgningene på postene 30–49 gir imidlertid

ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet, ettersom blant annet investeringer i helseforetakene, Nye Veier AS og Bane NOR SF finansieres med tilskudd over statsbudsjettet. Videre finansieres deler av veiutbyggingene med bompenger som ikke budsjetteres på statsbudsjettet.

Tabell 3.10 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Statens petroleumsvirksomhet	28,0	23,8	-15,0
Forsvar	20,3	21,9	8,3
Statens vegvesen	14,3	12,8	-10,3
Statsbygg	3,0	3,9	29,3
Bygg utenfor husleieordningen	2,6	2,6	-3,5
Redningshelikoptertjenesten	2,3	2,0	-14,6
Andre investeringsbevilgninger	4,9	4,1	-16,9
Sum investeringer	75,4	71,1	-5,8

Kilde: Finansdepartementet

Størstedelen av statens investeringer foretas innenfor petroleumsvirksomheten, forsvarssektoren og samferdselssektoren. I tillegg utgjør de statlige byggebevilgningene en stor del av investeringene. Dersom investeringer innenfor petroleumsvirksomheten holdes utenom, reduseres utgiftene på postene 30–49 med til sammen 0,2 mrd. kroner, eller 0,4 pst., fra Saldert budsjett 2020 til budsjettforslaget for 2021.

3.3.3 Overføringer til andre (postene 50–89)

Overføringer til andre budsjetteres på postene 50–89 i statsbudsjettet. Bevilgninger i denne kate-

gorien utgjør nær $\frac{3}{4}$ av de totale bevilgningene på utgiftssiden. Overføringen til Statens pensjonsfond utland og overføringene under folketrygden utgjør hoveddelen av disse bevilgningene.

Overføringene deles inn i tre faste undergrupper:

- Overføringer til andre statsregnskap: Postene 50–59
- Overføringer til kommuneforvaltningen: Postene 60–69
- Andre overføringer: Postene 70–89

Tabell 3.11 Overføringer til andre (postene 50–89)

	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Mrd. kroner Endring i pst.
<i>Postene 50–59</i>			
Overføring til Statens pensjonsfond utland	245,0	98,5	-59,8
Øvrige overføringer til andre statsregnskap (netto- budsjetterte virksomheter, fond mv.)	64,8	68,0	4,9
Sum overføringer til andre statsregnskap	309,8	166,5	-46,2
<i>Postene 60–69</i>			
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	180,1	178,8	-0,7
Øvrige overføringer til kommuneforvaltningen	72,1	74,7	3,6
Sum overføringer til kommuneforvaltningen	252,3	253,5	0,5
<i>Postene 70–89</i>			
Folketrygden	497,7	523,0	5,1
Regionale helseforetak	167,6	178,4	6,5
Øvrige overføringer	199,0	218,1	9,6
Sum andre overføringer	864,2	919,5	6,4
Sum overføringer til andre (postene 50–89)	1 426,2	1 339,6	-6,1

Kilde: Finansdepartementet

Den største bevilgningen på 50-postene er overføringen fra statsbudsjettet til Statens pensjonsfond utland. Denne overføringen tilsvarende statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Postene 50–59 brukes også til overføringer til statlige institusjoner hvor drifts- og investeringsutgifter gis som en netto bevilgning. Slike institusjoner er underlagt departemental instruksjonsmyndighet og defineres ikke som selvstendige rettssubjekter. Blant annet er Norges forskningsråd, universitetene og de statlige høyskolene netto-budsjetterte virksomheter. Det vises til vedlegg 4 for nærmere oversikt over den samlede aktiviteten i disse virksomhetene og spesifisering av kontantbeholdningen i virksomhetene.

Overføringer til statlige fond eller avsetningskonti i Norges Bank budsjetteres også på overføringspostene til andre statsregnskap (postene 50–59). Når Stortinget har vedtatt en bevilgning, overfører det aktuelle departement midlene til fondet, og utbetaling fra fondene skjer dels i budsjettåret og dels i påfølgende år.

Postene 60–69 omfatter overføring til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjet-

ter. Overføringer til kommunesektoren gis dels som rammetilskudd over Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett og dels som øremerkede tilskudd som bevilges over flere departementers budsjetter. Kommunesektoren har i tillegg inntekter fra blant annet skatter og gebyrer.

Utgiftspostene 70–89 omfatter overføringer til private, for eksempel husholdninger, organisasjoner, private bedrifter mv. I budsjettforslaget for 2021 er nær 60 pst. av bevilgningene på disse postene utgifter under folketrygden. Postene omfatter også overføringer til statlige foretak som er organisert som selvstendige rettssubjekter. Dette gjelder blant annet tilskudd til de regionale helseforetakene, Nye Veier AS og Bane NOR SF. Øvrige overføringer til private inkluderer et bredt spekter av ordninger som er forskjellige med hensyn til målgrupper, formål og bevilgningsstørrelse. Eksempler på slike overføringer er barne-trygd, kontantstøtte, AFP-tilskudd, tilskudd til internasjonale organisasjoner, bistandsmidler og renter på innenlandsk statsgjeld.

3.3.4 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

Postene 90–99 på statsbudsjettets utgiftsside inneholder bevilgninger som endrer sammensetningen av statens formue i kapitalregnskapet. De største postene i 2021 gjelder utlån mv. til stats-

bankene og avdrag på statsgjeld. Lån mv. til statsbankene i tabell 3.12 omfatter utlån gjennom Husbanken og Statens lånekasse for utdanning, samt lån til Innovasjon Norge og SIVA. Utlån under eksportfinansieringsordningen som forvaltes av Eksportkreditt Norge AS, er også medregnet her.

Tabell 3.12 Utlån, statsgjeld mv. (postene 90–99)

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Lån mv. til statsbankene	109,4	122,3	11,7
Avdrag innenlandsk statsgjeld	0,0	88,0	
Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	10,3	5,1	-50,5
Andre lånetransaksjoner	5,3	7,3	38,1
Sum utlån, statsgjeld mv.	125,0	222,7	78,1

Kilde: Finansdepartementet

Samlet økes utgiftene på postene 90–99 med 97,6 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. Dette skyldes hovedsakelig at det for 2021 budsjetteres med avdrag på statsgjeld, mens det ikke ble budsjettert med slike avdrag for 2020. Når avdrag på statsgjeld holdes utenom, øker samlede utlån mv. med 9,6 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020.

3.4 Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter**3.4.1 Oversikt over petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter**

Inntektene fra petroleumsvirksomheten omfatter skatt og avgift på utvinning, aksjeutbytte fra Equinor ASA og inntekter fra Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE). Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter.

Tabell 3.13 Inntekter fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
SDØE – driftsresultat	87,2	71,7	-17,8
SDØE – avskrivninger og renter	25,5	27,2	6,7
Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	139,9	15,9	-88,6
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	20,4	7,5	-63,1
Sum inntekter fra petroleumsvirksomheten	273,0	122,3	-55,2

Kilde: Finansdepartementet

Driftsresultat fra SDØE er anslått til 71,7 mrd. kroner for 2021. Det er en reduksjon på 15,5 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020. Mens det i Nasjo-

nalbudsjettet 2020 var lagt til grunn en gjennomsnittlig oljepris på 476 kroner per fat i 2020, legges det nå til grunn en forventet pris på 408 kroner

per fat i 2020 og 424 kroner i 2021 målt i løpende priser.

De kalkulatoriske størrelsene avskrivninger og renter inngår som utgifter ved beregningen av SDØEs driftsresultat, samtidig som de føres som inntekter på egne poster. På denne måten skiller man ut den delen av driftsinntektene som dekker avskrivning av investeringer og finansieringskostnadene ved investeringene.

Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås til 15,9 mrd. kroner i 2021. Dette er 124 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2020, og 14,3 mrd. kroner lavere enn i anslag på regnskap for 2020. Påløpte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås til -37,6 mrd. kroner i 2020 og 69,3 mrd. kroner i 2021. Forskjellen mellom betalte skatter og påløpte skatter har blant

annet sammenheng med reglene om innbetaling av terminskatt. Disse gjør at det er et etterslep i betalte skatter i forhold til påløpte skatter.

Det budsjetterte utbyttet som utbetales i 2021 fra Equinor ASA på 7,5 mrd. kroner er en teknisk fremskriving av siste utbytteutbetaling fra selskapet (utbyttet for fjerde kvartal 2019). Equinor ASA utbetaler utbytte fire ganger i året. I løpet av et kalenderår utbetales utbyttet for tredje og fjerde kvartal fra året før, samt første og andre kvartal i inneværende år.

Utgiftene til petroleumsvirksomheten i 2020 og 2021 består av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomhetens (SDØEs) andel av investeringene på norsk kontinental-sokkel, jf. tabell 3.14.

Tabell 3.14 Utgifter til petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
SDØE – investeringer	28,0	23,8	-15,0
Øvrige utgifter	0,0	0,0	
Sum utgifter til petroleumsvirksomheten	28,0	23,8	-15,0

Kilde: Finansdepartementet

SDØEs andel av investeringene på sokkelen i 2021 forventes å bli 23,8 mrd. kroner. Dette er en reduksjon på 4,2 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020.

Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er summen av inntekter fra

petroleumsvirksomheten fratrukket utgiftene. Tabell 3.15 viser hvordan netto kontantstrøm fremkommer. Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten er anslått til 98,5 mrd. kroner i 2021. Dette er 146,5 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2020.

Tabell 3.15 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Inntekter SDØE	112,7	98,9	-12,2
- Utgifter SDØE	28,0	23,8	-15,0
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	139,9	15,9	-88,6
+ Aksjeutbytte fra Equinor ASA	20,4	7,5	-63,1
= Netto kontantstrøm	245,0	98,5	-59,8

Kilde: Finansdepartementet

3.4.2 Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statens samlede netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet fra statsbudsjettets utgiftsside på kap. 2800 til Statens pensjonsfond utland. Sammen med avkastningen på Statens pensjonsfonds kapital utgjør denne overføringen fondets samlede inntekter. Det overføres deretter midler fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettets inntektsside til å dekke det oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Det blir dermed avsatt midler i utenlandsdelen av Statens pensjonsfond dersom overføringen fra fondet til statsbudsjettet er lavere enn netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten.

Grunnkapitalen i Statens pensjonsfond Norge stammer i hovedsak fra overskudd på trygderegnskapene etter innføringen av folketrygden i 1967 og frem til slutten av 1970-tallet. Avkastningen av

midlene i Statens pensjonsfond Norge overføres ikke til statskassen, men legges løpende til denne delen av fondet.

Anslagene på overføringer til og fra Statens pensjonsfond utland vil bli endret i løpet av budsjettåret, basert på oppdaterte anslag på kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten og statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd. Tilbakeføringen fra fondet for 2021 vil bli endelig fastsatt ut fra anslag på statsregnskapet i forbindelse med nysalderingen av budsjettet i desember 2021. Det følger av lov om Statens pensjonsfond at statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i sin helhet skal overføres til fondet. Denne overføringen fastlegges dermed endelig ut fra regnskapsførte netto petroleumsinntekter som fremkommer først etter terminavslutning. Det innebærer at det normalt vil være noe avvik mellom den budsjetterte overføringen i nysalderingen og regnskapet.

Tabell 3.16 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2020–2021

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	245,0	98,5	-59,8
- Overført til statskassen	241,1	371,2	54,0
+ Rente- og utbytteinntekter mv.	251,3	235,1	-6,4
= Overskudd i Statens pensjonsfond	255,2	-37,6	-114,7

Memo:

Anslått kapital i Statens pensjonsfond per 31.12.2020 (målt til markedsverdi)	10 577 mrd. kroner
Hvorav utlandsdelen utgjør	10 300 mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet

Verdien i Statens pensjonsfond anslås til 10 577 mrd. kroner ved utgangen av 2020, mens anslaget for verdien ved utgangen av 2021 er 10 828 mrd. kroner. Utlandsdelen av Statens pensjonsfond anslås til 10 300 mrd. kroner ved utgangen av 2020 og 10 542 mrd. kroner ved utgangen av 2021.

3.5 Oppsummering. Saldering av statsbudsjettet og finansieringsbehov

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond

utland. Statsbudsjettet gjøres opp i balanse før lånetransaksjoner. Statsbudsjettets finansieringsbehov bestemmes derfor av differansen mellom utlån mv. og tilbakebetalinger og bevilges over kap. 5999 Statslånemidler, post 90. Brutto finansieringsbehov anslås til 97,8 mrd. kroner i 2021. Bevilgningen til statslånemidler er en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter medregnet lånetransaksjoner. Ved nysalderingen om høsten gjøres det et endelig vedtak om statslånemidler. Ved årsavslutningen blir statsregnskapet gjort opp, og det blir foretatt en endelig årsavslutningsrapportering slik at kap. 5999 viser bruttofinansieringsbehovet slik det fremkommer i regnskapet.

Brutto finansieringsbehov vil kunne avvike fra budsjettvedtaket i forbindelse med nysalderingen om høsten som følge av at det endelige regnska-

pet på de enkelte budsjettpostene vil kunne avvike noe fra de vedtatte bevilgningene.

Tabell 3.17 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Inntekter/utgifter/balanse	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021	Endring i pst.
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 446,5	1 242,1	-14,1
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 687,6	1 613,3	-4,4
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1–2)	-241,1	-371,2	54,0
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	241,1	371,2	54,0
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0,0	0,0	
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	125,0	222,7	78,1
7. Tilbakebetalinger mv.	114,9	124,9	8,7
8. Utlån mv., netto (6–7)	10,1	97,8	867,0
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	10,1	97,8	867,0

Kilde: Finansdepartementet

Statens *faktiske* lånebehov og forslag om lånefullmakter kan avvike fra finansieringsbehovet som fremgår av tabell 3.17. Ved forslag om opptak av statlige lån og lånefullmakter korrigeres det for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men ikke har likviditetseffekt. Dette gjelder blant annet opprettelse av og endringer i fond som er avsatt for fremtidige tilskudd. Samtidig påvirker enkelte poster på statsbudsjettet ikke likviditeten i pengemarkedet direkte, selv om de

påvirker balansen på statsbudsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning. Det gjelder blant annet renter og overføringer fra Norges Bank. Når det korrigeres for disse størrelsene, anslås statens likviditetsjusterte finansieringsbehov i 2021 til om lag 116 mrd. kroner.

Det vises til nærmere omtale av statens faktiske lånebehov og forslag om lånefullmakter i kapittel 7.

4 Utviklingstrekk på statsbudsjettets utgiftsside i perioden 2009–2021

4.1 Innledning

I dette kapitlet presenteres realvekst for politikk-områder i perioden 2009–2021. Beregningene av realvekst gir uttrykk for ressursbruken på utgiftssiden i budsjettet, og viser utviklingen i bevilgningene til politikkområder over tid, korrigert for prisstigning og endret oppgavefordeling.

Endringer i statsbudsjettets utgifter følger både av nye prioriteringer og tidligere vedtak. Enkeltområder kan vise sterk eller svak utgiftsvekst som følge av demografiske endringer og lovfestede forpliktelser. Eksempler på dette er utgifter til pensjons- og trygdeutbetalinger.

På enkelte områder kan det over tid være store forbedringer i tjenesteleveranser uten økt ressursbruk. Økt produktivitet vil i mange statlige virksomheter både bidra til at flere tjenester blir produsert og til økt kvalitet. Slike forbedringer er imidlertid vanskelige å måle for statsforvaltningen. Beregningene av realvekst viser dermed ikke det fulle resultatet av politikken på de ulike områdene. Videre vil utviklingen i statens utgifter ikke nødvendigvis gi et godt uttrykk for prioriteringen på områder hvor skatte- og avgiftspolitikken er viktig for rammevilkårene.

Beregningene tar utgangspunkt i tall fra statsregnskapet, anslag på regnskap for 2020 og forslag til budsjett for 2021. Anslag på regnskap 2020 inkluderer tilleggsbevilgninger våren 2020 til og med Prop. 142 S (2019–2020) fremmet 21. september 2020. Det er ikke korrigert for virkninger av pandemien slik at veksten for 2020 er ekstraordinært høy. Dette bidrar samtidig til å forklare lav og negativ vekst fra 2020 til 2021.

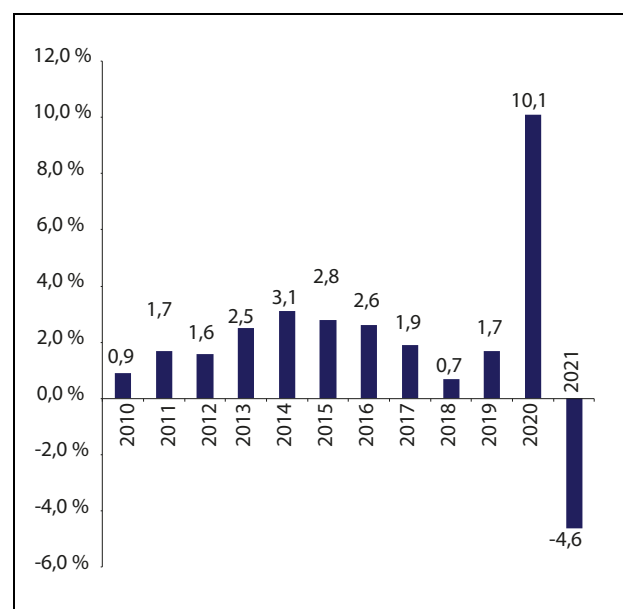
Det er i hovedsak korrigert for endringer i statsbudsjettets inndeling. Beregningen er basert på statsbudsjettets kapittel- og postinndeling for 2021-budsjettet, jf. nærmere omtale av datagrunnlaget og beregningemetoden i boks 4.2.

4.2 Samlet utgiftsvekst for statsbudsjettet

Figur 4.1 viser statsbudsjettets reelle, underliggende utgiftsvekst (medregnet folketrygden) i perioden 2009–2021.

Det var en forholdsvis lav utgiftsvekst i 2010 som må ses i sammenheng med de finanspolitiske tiltakene i 2009 for å motvirke finanskrisen og det markerte tilbakeslaget i internasjonal økonomi. Dette ga et ekstraordinært høyt utgiftsnivå i 2009. I 2020 blir utgiftsveksten svært høy som følge av de ekstraordinære tiltakene i møte med virkningene av pandemien.

Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettets utgifter fra 2020 til 2021 anslås til -4,6 pst., som er vesentlig lavere enn anslått vekst fra 2019 til 2020. Denne er nå anslått til 10,1 pst., mot 0,8 pst. da budsjettet for 2020 ble fremmet høsten 2019.

Figur 4.1 Reell, underliggende utgiftsvekst på statsbudsjettet, prosentvis vekst.

Kilde: Finansdepartementet, Statistisk sentralbyrå

Boks 4.1 Rammeoverføringer til kommuneforvaltningen

Flere offentlige velferdsordninger finansieres av kommunene. Dette gjelder blant annet barnehage, grunnskole, primærhelsetjenester og eldreomsorg. Kommuneforvaltningens viktigste inntektskilder er kommuneskatt og overføringer fra staten. Overføringene fra staten er generelle rammeoverføringer og øremerkede tilskudd til spesifikke formål. Rammeoverføringene fra staten til kommuner og fylkeskommuner er ikke fordelt på de enkelte kommunale utgiftsformålene. Beregningene for de statlige bevilgningene under utgiftsområdene inkluderer bare de øremerkede tilskuddene til kommunene og ikke finansiering gjennom rammetilskudd. Beregningene gir dermed ikke et fullstendig bilde av den samlede offentlige ressursbruken på utgiftsområdet.

I analyseperioden er det foretatt større endringer i oppgavefordelingen mellom staten og kommunene/fylkeskommunene, blant annet på samferdselsområdet som del av forvaltningsreformen i 2010. Fra 2011 er de øremerkede tilskuddene til barnehager innlemmet i rammetilskuddene til kommunesektoren. Det innebærer at veksten i utgiftene til barnehager under politikkområdet opplæring og barnehager i avsnitt 4.3 bare inkluderer enkelte mindre statlige øremerkede bevilgninger til barnehager. Videre ble det på helseområdet innført kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten og kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i 2012. I den sammenheng ble det fra 2012 overført 5,6 mrd. kroner fra helseforetakene til kommunene. Ordningen med kommunal medfinansiering ble avvirket i 2015, og midlene knyttet til dette ble ført tilbake til helseforetakene. Det er i beregningene korrigert for disse endringene slik at tallene skal bli sammenlignbare mellom år. Det samme er gjort for kompensasjon for opphevelse av veifritaket i merverdiavgiftsloven fra 1. januar 2013. Fra 2020 er en rekke øremerkede tilskudd foreslått innlemmet i rammetilskuddene til kommuner og fylkeskommuner. Dette utgjør om lag 5 mrd. kroner. Det er korrigert for disse innlemmingene i tallene for rammeoverføringer til kommuner og fylkeskommuner og i presentasjonen av realveksten for de berørte politikkområdene.

Skattenes andel av samlede inntekter for kommunene og fylkeskommunene har blitt justert i løpet av perioden, og dette reflekteres i størrelsen på de statlige overføringene til kommuneforvaltningen. Disse endringene er det i hovedsak ikke korrigert for i rammeoverføringene til kommuneforvaltningen i beregningene i dette kapitlet. For en samlet omtale av kommuneøkonomien henvises det til kap. 3.2 i Nasjonalbudsjettet 2021.

4.3 Realvekst i statsbudsjettets utgifter på politikkområder

Tabell 4.1 viser årlig realvekst i prosent innenfor politikkområder. Figur 4.2 viser utgiftenes størrelse i 2021. Tallene er fra statsregnskapet, anslag på regnskap for 2020 og forslag til budsjett for 2021. Folketrygden er holdt utenom i dette avsnittet og omtales i avsnitt 4.4.

Bevilgningene til *internasjonal bistand* under Utenriksdepartementet foreslås redusert fra 2020 til 2021. Bevilgningene inkludert i kategorien for internasjonal bistand i tabell 4.1 er ikke helt tilsva-

rende det som rapporteres som ODA-godkjent bistand i tråd med OECDs regelverk. For å unngå overlapp med andre kategorier er ikke flyktningutgifter i Norge og klima- og skogsatsingen under Klima- og miljødepartementet inkludert. Fordi oversikten ikke inkluderer kapitaltransaksjoner (90-poster) er heller ikke bevilgninger til grunnfondskapital i Norfund inkludert i tabellen. Det har vært en sterk vekst i klima- og skogsatsingen og bevilgninger til Norfund i perioden fra 2009, slik at den ODA-godkjente bistanden samlet sett har økt svakt i perioden fra 2009 til 2021.

Tabell 4.1 Utviklingen i politikkområder 2009–2021. Nominelle tall i mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst

Politikkområde	Nominell verdi				Gjennomsnittlig årlig realvekst		
	2009	2013	2020	2021	2009–2013	2013–2020	2020–2021
Internasjonal bistand ¹	22,1	25,5	33,8	33,0	-0,1 %	1,4 %	-4,7 %
Utdanning							
– Statlige bevilgninger til opplæring og barnehager	6,5	8,2	14,9	15,0	2,6 %	6,1 %	-1,4 %
– Høyere utdanning og forskning under Kunnskapsdepartementet	38,4	46,0	67,0	68,0	1,4 %	3,0 %	-1,3 %
Kultur og likestilling	11,4	14,6	25,5	23,4	2,6 %	5,4 %	-10,2 %
Rettsvesen og beredskap inklusiv Svalbardbudsjettet	19,6	26,5	40,8	39,9	3,9 %	2,7 %	-3,8 %
Utlendingsområdet inkl. integrering av innvandrere	9,9	13,4	14,3	11,7	4,4 %	-1,7 %	-20,5 %
Kommunal og modernisering utenom kommunale rammetilskudd	13,0	14,9	20,4	17,8	0,6 %	1,9 %	-15,2 %
Arbeid og sosiale formål	26,0	27,1	34,5	39,4	-2,4 %	0,7 %	12,6 %
Helse							
– Spesialisthelsetjenesten	96,1	117,5	177,3	178,8	1,5 %	3,3 %	-1,7 %
– Andre helseformål	8,5	9,9	21,6	26,8	1,2 %	8,9 %	21,0 %
Barn, familie, tros- og livssynssamfunn	24,3	26,2	32,0	33,8	-0,4 %	0,7 %	2,7 %
Næringsformål							
– Næring og fiskeri	9,4	9,7	41,8	16,8	-2,9 %	19,9 %	-60,9 %
– Landbruk og mat	15,0	17,0	20,5	20,9	-0,7 %	0,0 %	0,1 %
Olje og energi utenom statlig petroleumsvirksomhet	3,4	5,1	4,0	5,7	6,8 %	-6,0 %	36,7 %
Samferdselsformål							
– Vei- og jernbaneformål	22,5	34,6	68,1	68,2	8,2 %	7,1 %	-2,5 %
– Andre samferdselsformål	4,2	5,6	16,8	11,5	3,6 %	13,7 %	-33,6 %
Forsvarsformål ²	32,2	36,1	54,9	57,7	-0,8 %	3,5 %	2,6 %
Klima og miljø ³	6,5	8,4	17,4	16,6	3,3 %	7,9 %	-7,1 %
Statlig administrasjon, EØS-finansierings-ordninger mv.	17,7	19,8	28,0	31,7	-0,7 %	1,5 %	11,7 %
Underliggende utgiftsvekst i statsbudsjettet, samlet					1,7 %	3,2 %	-4,6 %
Rammeoverføringer til kommunene	115,0	149,2	207,2	189,9			
Kompensasjon for merverdiavgift til offentlig forvaltning og private	20,5	23,8	55,0	40,1			
Renter på statsgjeld	20,3	12,3	10,7	10,5			
Statlig petroleumsvirksomhet	24,7	33,6	28,0	23,8			

¹ Internasjonal bistand inkluderer i denne tabellen ikke bevilgninger til klima- og skogsatsingen under Klima- og miljødepartementet eller ODA-godkjente flyktningutgifter i Norge. Disse bevilgningene inngår i øvrige politikkområder. Tabellen inneholder heller ikke kapitaltransaksjoner, som innskudd av grunnfondskapital i Norfund. Bistandsmidler under Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet er også holdt utenfor.

² Forsvarsformål er her definert annerledes enn ved rapportering til NATO. Blant annet er ikke bevilgninger til anskaffelsen av nye redningshelikoptre inkludert i tabellen.

³ Politikkområdet omfatter utgifter til klima- og miljøtiltak kun på Klima- og miljødepartementets områder.

Kilde: Finansdepartementet

Boks 4.2 Datagrunnlaget for beregningene

Grunnlagsdataene i dette avsnittet er hentet fra offisielle regnskaper, budsjettets stilling for 2020 og budsjettforslaget i Gul bok 2021. For noen bevilgninger har det vært nødvendig å foreta en skjønnsmessig gruppering på områder. Lånetransaksjoner er i sin helhet holdt utenfor beregningene.

I analyseperioden har det vært foretatt funksjonsendringer mellom departementene, omlegginger i budsjetteringspraksis og omorganiseringer av statlige virksomheter. Det er derfor foretatt flere korreksjoner for at dataene skal bli sammenlignbare mellom år. Det gjelder f.eks. overgang til bruttobudsjettering og omdanning av statlige virksomheter. Merverdiavgiftsreformen i 2015 innebærer at statlig betaling av merverdiavgift utgiftsføres på et sentralt samlekapittel, i stedet for under den enkelte utgiftsposten. Berørte kapitler er korrigerert bakover i tid ved å trekke ut et tilsvarende uttrekk som i 2015 i årene tilbake til 2009. Fra og med 2017 har de fleste statlige virksomheter som ikke tidligere betalte pensjonspremie betalt en sjablongmessig beregnet pensjonspremie til Statens pensjonskasse. Bevilgningene i tidligere år er korrigerert for omleggingen, slik at realveksten mellom år ikke skal påvirkes av reformen. Korreksjonene medfører at det for politikkområdene ikke er samsvar mellom de tallene som er brukt her, og de som finnes i andre publikasjoner. Ved endret funksjonsdeling som følge av endret regjeringssammensetning i 2019, presenteres likestillingsområdet som *Kultur- og likestilling*, mens *Kirke- og livssynsamfunn* inngår i *Barn, familie, tros- og livssynsamfunn*.

Videre kan det i enkelte tilfeller, på grunn av store overførte beløp mellom budsjettårene, bruk av merinntektsfullmakter o.l., gi feil inntrykk å sammenligne budsjettet i ett år med regnskapstall for foregående år.

Alle beløp er oppgitt i nominelle priser. For årene 2009–2019 er det tatt utgangspunkt i regnskapstall, mens 2020-tallene er budsjettets stilling inkludert tilleggsbevilgninger hittil i år samt forventede tilleggsbevilgninger i høst.

Realveksten er beregnet ved hjelp av prisindekser fra *Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene* og Statistisk sentralbyrå, blant annet fra nasjonalregnskapet. Disse prisindeksene er valgt for å gi et best mulig uttrykk for utgiftsveksten på politikkområdene. Prisindeksene som er benyttet i beregningene gjelder for relativt brede grupper som statlig lønn, andre driftsutgifter, investeringer og overføring til kommeforvaltningen og private, og vil således ikke være presise for enkeltområder der lønns- og prisveksten avviker fra andre områder i staten. Tallene for realvekst vil i disse tilfellene ikke gi et fullt ut dekkende uttrykk for ressursinnsatsen de enkelte år målt i faste priser.

Realveksten er beregnet basert på bruken av innsatsfaktorer i de enkelte statlige virksomheter. Den årlige veksten i statlige virksomheters produktivitet vil dermed ikke være reflektert i realveksten presentert i dette kapitlet.

Statlige bevilgninger til *opplæring og barnehager* gjelder i all hovedsak bevilgninger til grunnopplæring (herunder kvalitetsutvikling og private skoler), statlige øremerkede tilskudd til barnehager og voksenopplæring. Tabellen viser en reell nedgang på området fra 2020 til 2021. Nedgangen skyldes i hovedsak utfasing av ekstraordinære ettårige tiltak i møte med pandemien. Veksten fra 2013 til 2020 kan i stor grad tilskrives økte utgifter i grunnopplæringen, hvor utgiftene har økt med 6,5 pst. årlig i perioden. Utgiftene til kvalitetsutvikling i grunnopplæringen og barnehager har relativt sett vokst mest med en vekst på henholdsvis 10,2 pst. og 8,6 pst. årlig i perioden 2013–2020.

Det er korrigerert for innlemming av øremerkede tilskudd i rammetilskuddet.

Høyere utdanning og forskning under Kunnskapsdepartementet består i hovedsak av bevilgninger til universiteter, høyskoler og forskningsbevilgninger under Kunnskapsdepartementet. Nedgangen fra 2020 til 2021 fordeles med 1,5 pst. nedgang til høyere utdanning og 0,2 pst. nedgang til forskning. Bevilgningene til studieplasser er økt betydelig i forslaget til statsbudsjett for 2021. Samtidig er utgifter til rentestøtte redusert, som følge av at anslått rentenivå i 2021 er lavere enn lagt til grunn i statsbudsjettet for 2020. Utgiftene til høyere utdanning utenom forskning har hatt en

gjennomsnittlig årlig vekst på 1,3 pst. i perioden 2009–2013. I perioden 2013 til 2020 utgjør den gjennomsnittlige årlige utgiftsveksten i høyere utdanning utenom forskning 2,6 pst. NIFU publiserer årlig en oversikt over nivået på de samlede bevilgningene til forskning og utvikling (FoU) på statsbudsjettet og utviklingen over tid, jf. omtale i avsnitt 4.5.

Innenfor området *kultur og likestilling* er nivået reelt lavere i 2021 sammenliknet med 2020. Likestillingsområdet er presentert sammen med kultur, mens trossamfunn er overført Barne- og familiedepartementet. Den gjennomsnittlige årlige veksten er på 2,6 pst. i perioden 2009 til 2013 og 5,4 pst. fra 2013 til 2020 viser at ressursinnsatsen på området er vesentlig økt fra 2009 til i dag. Mye av veksten skyldes ekstraordinære bevilgninger i 2020 som følge av pandemien, noe som også forklarer nedgangen fra 2020 til 2021. Bevilgninger til å dekke utestående krav på feriepenger i 2017 i forbindelse med fristillingen av Den norske kirke er holdt utenom. Fra 2015 inntektsføres ikke lenger en andel av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping på statsbudsjettet. Overskuddet fordeles nå i sin helhet til kultur-, idretts- og frivillighetsformål utenfor statsbudsjettet. I tabell 4.1 er tallene justert slik at realveksten ikke påvirkes av omleggingen av tippenøkkelen. Det er tatt hensyn til flytting av bevilgning til studieforbund fra Kunnskapsdepartementet til Kulturdepartementet i 2021.

Bevilgningene til *rettsvesen og beredskap* har hatt en gjennomsnittlig årlig realvekst på 3,1 pst. i perioden 2009 til 2020. Veksten skyldes blant annet investeringer i landsdekkende nødnett, redningshelikoptre, politihelikoptre, nytt beredskaps-senter for politiet og sikrede datasentre i justis-sektoren. Når det samlede bevilgningsnivået går ned 3,8 pst. fra 2020 til 2021, skyldes det hovedsakelig reduserte utgifter etter gjennomføring av større anskaffelser og investeringer.

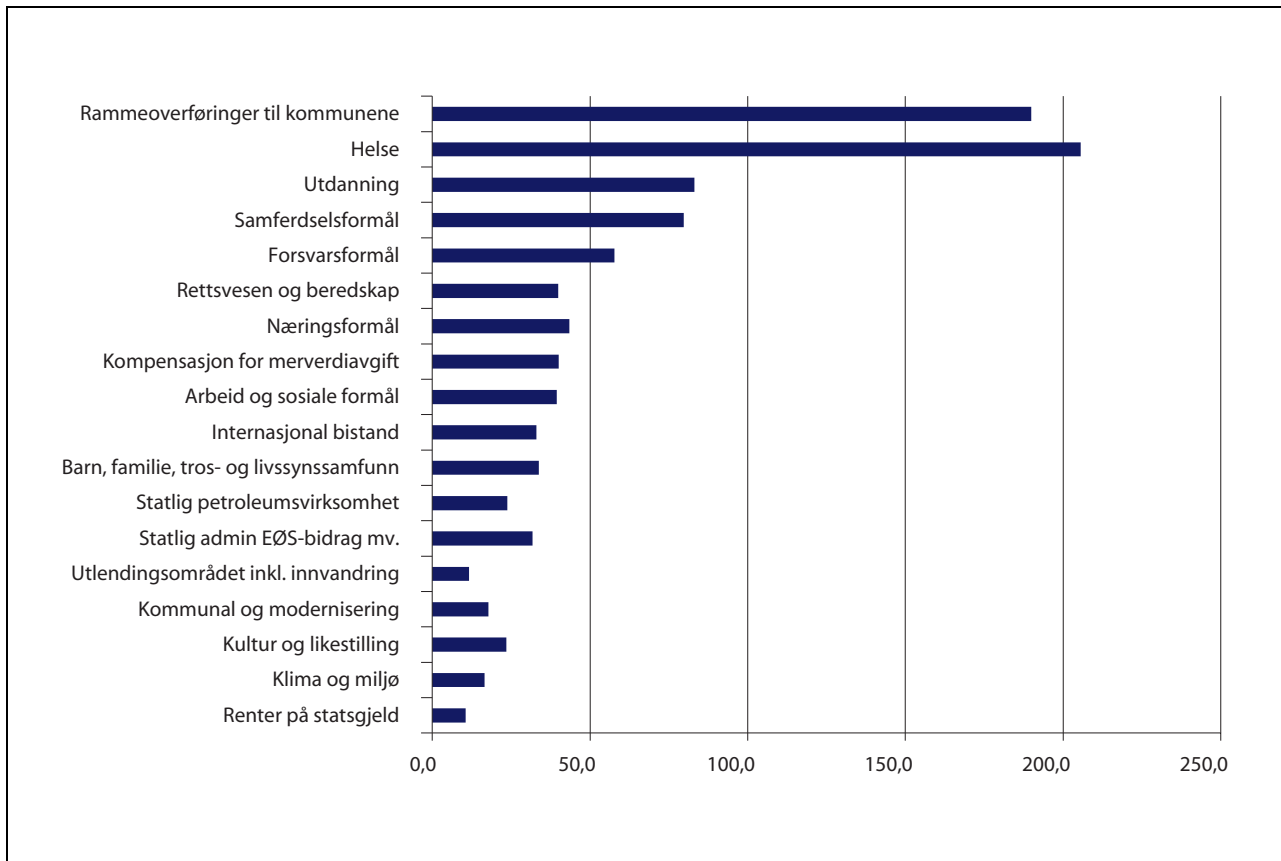
Utlendingsområdet omfatter Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, utgifter i forbindelse med innkvartering av asylsøkere og integrering av innvandrere, i tillegg til grunnopplæring av asylsøkere, barnevernets omsorgssentre for enslige mindreårige og statlige utgifter til kommunale barneverntiltak for flyktninger og asylsøkere. Utgiftene varierer fra år til år som følge av variasjoner i tilstrømmingen av asylsøkere. Det store antallet ankomster høsten 2015 medførte spesielt

høye utgifter på området i 2015, 2016 og 2017. Nedgangen fra 2020 til 2021 skyldes særlig at utgiftene til integreringstilskudd til kommunene reduseres med 1,7 mrd. kroner, som følge av at effekten av de store asylankomstene i 2015 avtar.

Området *kommunal og modernisering* omfatter i hovedsak fylkesmannsembetene, statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning, forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, personvern, distrikts- og regionalpolitikk, samiske formål, nasjonale minoriteter, bolig, bomiljø og bygg og planlegging, byutvikling og geodata. På grunn av oppstart og ferdigstillelse av byggeprosjekter vil utgiftene til slike prosjekter kunne variere betydelig mellom år. Utgiftene til kommunal- og moderniseringsformål utenom rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner anslås å reduseres reelt med 15,2 pst. fra 2020 til 2021. Mye av veksten fra 2013 til 2020 skyldes ekstraordinære ettårige tiltak i 2020 som følge av pandemien, noe som også forklarer nedgangen fra 2020 til 2021.

Politikkområdet *arbeid og sosiale formål* viser en økning fra 2020 til 2021. Dette skyldes i all hovedsak økt tilskudd til Statens pensjonskasse som følge av lavere premieinntekter i 2021, som igjen skyldes lavere forventet lønnsvekst i 2020 og 2021. I tillegg øker bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak. Det var en reell nedgang i bevilgningsnivået på området gjennom perioden 2009 til 2013. Nedgangen kan primært forklares med utfasing av høye utgifter i begynnelsen av perioden til gjennomføring av NAV-reformen og til IKT-arbeid i forbindelse med pensjonsreformen. Fra 2013 til 2020 er utgiftsnivået for området samlet sett om lag uendret.

Bevilgningene til *spesialisthelsetjenesten* anslås å gå ned med 1,7 pst. fra 2020 til 2021. Noe av nedgangen skyldes ekstraordinære bevilgninger i 2020 som følge av pandemien. Tilførselen av driftskreditt til de regionale helseforetakene er redusert med 4,6 mrd. kroner fra 2020 til 2021 som følge av redusert differanse mellom anslått pensjonskostnad og -premie. Tallene omfatter også bevilgninger til investeringslån, som helseforetakene tilbakebetaler over tid. Disse bevilgningene varierer mye fra år til år, blant annet avhengig av fremdriften i tidligere igangsatte prosjekter. Betaling av avdrag på investeringslån er trukket fra de samlede utgiftene i tabell 4.1. Holdes investeringslån utenfor, er nedgangen på området 2,8 pst.

Figur 4.2 Statsbudsjettets utgifter i 2021, mrd. kroner

Kilde: Finansdepartementet

Veksten i bevilgninger til spesialisthelsetjenesten er korrigert for endret ansvarsfordeling mellom sykehusene og kommuneforvaltningen i forbindelse med Samhandlingsreformen i 2012, og avviklingen av ordningen med kommunal medfinansiering i 2015. Samtidig er bevilgningen i 2009 på 7,3 mrd. kroner for å dekke opparbeidede driftskreditter i perioden 2002 til 2008 holdt utenfor beregningene. I perioden fra 2009 har helseforetakene overtatt ansvar for finansieringen av enkelte legemidler fra folketrygden, og regjeringen foreslår å overføre ytterligere legemidler i 2021. Det er korrigert for dette i realvekstberegningene.

Området *Andre helseformål* består av tiltak for folkehelsen, helseforvaltning, støtte til helse- og omsorgstjenester i kommunene, tannhelse og oppbygging av kunnskap og kompetanse. Fra 2020 til 2021 anslås det at utgiftene øker med 21,0 pst. Den kraftige økningen skyldes ekstraordinære bevilgninger i 2021 som følge av pandemien, herunder bevilgninger til vaksine mot covid-19. For perioden 2013 til 2020 forventes en gjennomsnittlig årlig realvekst på 8,9 pst. En av årsakene til den sterke veksten i denne perioden er utbetaling av investeringstilskudd til heldøgns omsorgs-

plasser i kommunene og ekstraordinære bevilgninger i 2020 som følge av pandemien.

Området *barn, familie, tros- og livssynssamfunn* omfatter barne- og familievern, barnetrygd, kontantstøtte og tiltak innen tros- og livssynssamfunn. Utgiftene under politikkområdet anslås å øke med 2,7 pst. i 2021. Satsene for barnetrygd ble holdt nominelt uendret i perioden fra 2009 til 2019. Det innebærer en reell nedgang i utbetalt barnetrygd, som har redusert veksten på området barn, familie og likestilling i alle år i denne perioden. Som følge av økt sats i både 2020 og i 2021, øker nå utgiftene til barnetrygd. Utgiftene til tilskudd til tros- og livssynssamfunn øker også betydelig, som følge av at staten i 2021 overtar ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn, tidligere budsjettert under Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og på grunn av endringer i medlemstall samt ny lov om tros- og livssynssamfunn. Samtidig har det vært flere ekstraordinære bevilgninger i 2020 som følge av pandemien, herunder til Reisegarantifondet, til sikring av kulturhistoriske kirkebygg og til tiltak rettet mot sårbare barn og unge.

Området *næring og fiskeri* reduseres kraftig fra 2020 til 2021. I all hovedsak skyldes dette ekstra-

ordinære engangsbevilgninger i 2020 som følge av koronapandemien. I tillegg skyldes nedgangen at det ble bevilget tapsavsetning på 10 mrd. kroner til GIEKs Alminnelige garantiordning i 2020. Det foreslås ikke slik bevilgning til tapsavsetning i 2021.

Området *landbruk og mat* gjelder i hovedsak bevilgninger i forbindelse med jordbruksavtalen. Budsjettstøtten over jordbruksavtalen har reelt sett vært stabil i perioden 2013–2020. Dette må blant annet ses i sammenheng med at antall årsverk i næringen har blitt redusert med i overkant av 1,5 pst. per år de siste årene. Budsjettstøtten over jordbruksavtalen per bruk og per årsverk har økt i faste priser gjennom perioden 2013–2020 sett under ett. Støtte som gis gjennom målpriser og jordbruksfradrag fremkommer ikke på utgiftsiden av budsjettet.

Området *olje og energi (eksklusiv statlig petroleumsvirksomhet)* inkluderer Oljedirektoratet, Petoro AS, Norges vassdrags- og energidirektorat, overføring til Norges forskningsråd og tiltak for å fremme CO₂-håndtering. Det er en økning på 36,7 pst. fra 2020 til 2021. Økningen skyldes forslaget om å realisere et demonstrasjonsprosjekt for fangst, transport og lagring av CO₂. Årlig, gjennomsnittlig nedgang fra 2013 til 2020 er 6,0 pst. Nedgangen kan i stor grad forklares med at det i 2013 ble bevilget store beløp til i teknologisenteret på Mongstad (TCM) samt planlegging av fullskala CO₂-fangst på Mongstad. Det foreslås bevilget 2,7 mrd. kroner til CO₂-håndtering i 2021.

Utgiftene til *vei- og jernbaneformål* har hatt en gjennomsnittlig realvekst per år på 7,5 pst. fra 2009 til 2020. Fra 2020 til 2021 anslås det en realnedgang på 2,5 pst. Realnedgangen skyldes at flere ekstraordinære utgifter i forbindelse med pandemien utgår i 2021. Det er i tallene tatt hensyn til innlemming av øremerkede tilskudd i fylkeskommunenes rammetilskudd. Den årlige gjennomsnittlige realveksten i vei- og jernbaneformål på 7,1 pst. fra 2013 til 2020 skyldes økte bevilgninger til drift, vedlikehold og utbygging, herunder etablering av Nye Veier AS, som var operativt fra 2016. Bevilgningsøkningen til vei-formål i 2013 som gjelder kompensasjon for opphevelsen av veifritaket i merverdiavgiftsloven fra 1. januar 2013, er korrigert for i beregningene. Det er også korrigert for oppgaveendringer i forbindelse med forvaltningsreformen, der fylkeskommunene fra og med 2010 overtok ansvaret for en del av det statlige veinettet. For 2020 er det korrigert for overføring av veiadministrasjon til fylkeskommunene.

Den gjennomsnittlige årlige realveksten til *andre samferdselsformål* enn vei- og jernbaneformål har vært på 9,9 pst. fra 2009 til 2020, mens nedgangen fra 2020 til 2021 er på 33,6 pst. I hovedsak skyldes dette ekstraordinære bevilgninger i 2020 som følge av pandemien, bl.a. til kjøp av innenlandske flyruter, tilskudd til Avinor og økte tilskudd til belønningssmidler til kollektivtransport i byområder.

Utgiftene til *forsvarsformål* anslås å øke med 3,5 pst. gjennomsnittlig per år fra 2013 til 2020. Den markerte veksten skyldes opptrapping av bevilgningene til langtidsplaner for forsvarssektoren og økte bevilgninger til anskaffelse av nye kampfly med baseløsning. I 2021 foreslår regjeringen å øke bevilgningen til forsvarsformål i tråd med ny langtidsplan for forsvarssektoren. Utgiftene til *forsvarsformål* anslås å øke med 2,6 pst. fra 2020 til 2021. Korrigert for utgifter til kampflyanskaffelsen viser utgiftene til forsvarsformål en reell vekst på 3,1 pst. fra 2020 til 2021. I tabell 4.1 er det korrigert for store engangsutgifter i 2018 og 2019 som følge av at Norge var vertsnasjon for NATO-øvelsen Trident Juncture. Slike utgifter til vertslandsstøtte refunderes av de andre deltaker-nasjonene. Det er også korrigert for innføring av bruttobudsjettering av Forsvarsbygg fra 2011 og endringer i departementsstrukturen fra 2019. Utgifter til redningshelikoptre bevilges delvis over Forsvarsdepartementets budsjett, men er holdt utenfor forsvarsformål slik det er angitt i tabellen.

Utgifter til politikkområdet *klima- og miljø* omfatter tiltak under Klima- og miljødepartementet, herunder Miljødirektoratet og Enova. Utgifter til klima- og miljøtiltak under andre departementer er ikke medregnet. Utgiftene i denne kategorien gir derfor ikke et fullstendig uttrykk for de samlede prioriteringene av norsk klima- og miljøpolitikk på utgiftssiden. Klima- og miljøpolitikken føres dessuten i stor grad ved hjelp av skatter, avgifter, kvoter og reguleringer. Det har vært en betydelig vekst i utgiftene til Klima- og miljødepartementet frem til 2020. Dette skyldes blant annet en økning i utbetalingene til klima- og skogsatsingen og Enova. Realnedgangen fra 2020 til 2021 skyldes ekstraordinære engangsbevilgninger i forbindelse med pandemien i 2020, herunder 2 mrd. kroner til Enova.

Politikkområdet *statlig administrasjon, EØS-finansieringsordningene mv.* omfatter i hovedsak utgifter til Kongehuset, Stortinget, regjeringen, administrasjonen av departementene og deler av budsjettene til Utenriksdepartementet og Finansdepartementet som har karakter av fellesadministrasjon, herunder EØS-finansieringsordningene.

Økningen fra 2020 til 2021 skyldes i hovedsak en økning i bevilgningene til EØS-finansieringsordningene fra 3,4 mrd. kroner i 2020 til 6,0 mrd. kroner i 2021. Historisk sett har det vært svingninger i bevilgningene på dette området. Dette skyldes i stor grad at bevilgningen til EØS-finansieringsordningene varierer mye, spesielt i overgangene mellom avtaleperioder. Når utgiftene til området samlet sett i perioden 2009–2013 ble redusert med en gjennomsnittlig årlig rate på 0,7 pst., må dette særlig ses i lys av at utgiftene til EØS-finansieringsordningene ble redusert fra 2,2 mrd. kroner i 2009 til 1,8 mrd. kroner i 2013. Fra 2013 til 2019 er utgiftene til EØS-finansieringsordningene reelt sett uendret, mens de er kraftig økt fra 2020 og 2021. Den foreslåtte økningen på over 2,6 mrd. kroner fra 2020 til 2021 har sammenheng med at de fleste land nå er i gjennomføringsfasen av programmer og prosjekter. Utenom EØS-finansieringsordningene reduseres veksten på området fra 2020 til 2021 fra 11,7 pst. til om lag 3,1 pst.

I tabell 4.1 fremkommer tall for *rammeoverføringene til kommuner og fylkeskommuner*. Ettersom rammeoverføringene kun er én av flere finansieringskilder for kommuner og fylkeskommuner, er det ikke beregnet realvekst for dette området. Videre kan rammeoverføringene endres betydelig mellom år som følge av innlemming av øremerkede tilskudd og fastsettelsen av skattørene for kommunene og fylkeskommunene. Det er i tabell 4.1 korrigeret for store reformer som påvirker nivået på rammetilskuddene, jf. boks 4.1 Rammeoverføringer til kommuneforvaltningen. Når en beregner den samlede underliggende realveksten i statsbudsjettet medregnet folketrygden, korrigeres ofte de kommunale rammeoverføringene for skatteendringer som påvirker veksten i kommuneforvaltningens økonomi. Det er ikke korrigeret for endringer i skattereglene i tabell 4.1. Kommuneøkonomien omtales utførlig i den årlige kommuneproposisjonen og av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi.

Det gis årlig et betydelig beløp i *kompensasjon for merverdiavgift* til kommuner, statlige virksomheter og private. I tabell 4.1 er ikke disse bevilgningene fordelt på formål.

Utgiftene til *renter av statsgjelden* varierer dels som følge av statens lånestrategi og endringer i rentenivået. Bevilgningene er et resultat av tekniske forutsetninger om låneopptak og renteutviklingen mer enn prioriteringer i budsjettet. I Norge dekkes det oljekorrigerte underskuddet av en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Stats-

budsjettets renteutgifter er dermed uavhengig av den oljekorrigerte balansen på statsbudsjettet.

Statlig petroleumsvirksomhet omfatter utgifter til statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) og utgifter i forbindelse med disponering av innretninger på kontinentalsokkelen. Utgiftene til petroleumsvirksomheten varierer til dels betydelig mellom år. Det er særlig investeringsutgiftene som varierer mye.

4.4 Realvekst i folketrygdens utgifter

Utviklingen i folketrygdens utgifter vises i tabell 4.2, delt inn etter stønadstype. Dagpenger mv. er ikke inkludert i tabellen.

For sykepenger og foreldrepenger fremkommer realveksten ved at utgiftene justeres for lønnsutviklingen. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, enslige forsørgere og etterlatte justeres for utviklingen i folketrygdens grunnbeløp (G), mens utgiftene til alderspensjon etter 2011 justeres med en lavere sats¹, som følge av at de fleste pensjoner under utbetaling reguleres med G fratrukket 0,75 pst. Lavere regulering av alderspensjoner gjør at veksten i de nominelle utgiftene er lavere enn den ellers ville vært. Realveksten viser imidlertid ikke effekten av at alderspensjon reguleres med en lavere sats enn f.eks. arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Andre helseformål er justert med dels konsumprisindeksen og dels lønnsvekst. For legemidler² er det i utgangspunktet lagt til grunn at den observerte prisstigningen gjenspeiler en kvalitetsforbedring, slik at de nominelle tallene gir et dekkende uttrykk for realveksten. Øvrige stønader er justert med konsumprisindeksen.

Realveksten viser endringer i utgiftene som ikke skyldes generell prisvekst og annen regulering av folketrygdens ytelser. Endringer i sykepengeutgiftene skyldes blant annet endringer i det trygdefinansierte sykefraværet og antall sysselsatte. Realveksten i utgifter til alderspensjon skyldes i hovedsak endringer i antall pensjonister og at nye pensjonister kan ha en annen gjennomsnittlig pensjonsopptjening enn de som faller fra. For uføretrygd og andre stønader illustrerer realveksten hovedsakelig endringer i antall mottakere. Realveksten i legemidler skyldes volum-

¹ Utgifter til alderspensjon justeres med G fratrukket 0,7 pst. som følge av at satsene for minste pensjonsnivå reguleres med en høyere sats enn andre pensjoner under utbetaling.

² Resten av kap. 2751 (dvs. post 71 Legeerklæring og post 72 Medisinsk forbruksmaterie) er justert med KPI.

vekst, kvalitetsforbedringer og den internasjonale markedsutviklingen.

Samlet sett har det vært en realvekst i folketrygdens utgifter hvert år siden 2009. Det har særlig vært en sterk vekst i utgiftene til alderspen-

sjon. Utgiftsveksten i disse rettighetsbaserte ordningene har begrenset handlingsrommet i budsjettpolitikken i betydelig grad, og dette forventes å fortsette i de kommende årene, ved en videreføring av dagens regelverk.

Tabell 4.2 Utviklingen i folketrygdens utgifter etter stønadstype¹ 2009–2021. I nominelle mrd. kroner og gjennomsnittlig årlig realvekst²

	Nominell verdi				Gjennomsnittlig årlig realvekst		
	2009	2013	2020	2021	2009–2013	2013–2020	2020–2021
Stønadsutgifter							
Sykepenges	36,3	36,6	49,6	45,2	-3,6 %	1,8 %	-10,8 %
Arbeidsavklaringspenger	30,5	36,5	30,5	31,9	0,5 %	-5,0 %	2,3 %
Uførhet	59,5	71,6	100,1	104,1	0,7 %	2,2 %	1,7 %
Alderspensjon	112,8	164,6	241,1	251,2	6,2 %	3,6 %	2,7 %
Stønader til enslige forsørgere og etterlatte	6,1	6,1	4,3	4,3	-3,7 %	-7,2 %	-3,9 %
Foreldrepenger	13,9	17,1	21,2	21,6	1,4 %	0,5 %	-0,4 %
Legemidler mv.	8,4	8,8	13,8	15,0	0,7 %	6,2 %	8,2 %
Andre helseformål	11,4	14,3	18,5	19,2	2,5 %	1,3 %	1,4 %
Stønader til merutgifter	8,7	8,8	10,7	11,1	-1,4 %	0,7 %	-0,4 %
Sum	287,6	364,3	489,9	503,6	2,3 %	2,0 %	0,9 %

¹ Det er korrigert for større tekniske endringer i perioden. F.eks. er utgiftene til uførepensjon i 2014 og tidligere år justert slik at de er sammenlignbare med bruttoutgiftene til ny uføretrygd fra 2015. Utgiftene til legemidler mv. er korrigert for overføring av legemidler til helseforetakene.

² Stønadsutgiftene følger hovedsakelig kapittelstrukturen i statsbudsjettet, med følgende unntak: Stønader til enslige forsørgere og etterlatte omfatter kap. 2680 Etterlatte og kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far, men bidragsforskott er korrigert for inntekter fra bidragspliktige. Legemidler mv. omfatter i tillegg til kap. 2751, deler av kap. 2752 (refusjon egenbetaling blåreseptmedisiner). Andre helseformål omfatter programområde 30 Stønad ved helsetjenester, unntatt ovennevnte utgifter under kap. 2751 og kap. 2752. Stønader til merutgifter omfatter kap. 2661 Grunn- og hjelpstønad, hjelpemidler mv. og kap. 2686 Stønad ved gravferd.

Kilde: Finansdepartementet

Sykepenges

Det trygdefinansierte sykefraværet per sysselsatt gikk ned i årene 2010 til 2012, og var deretter stabilt fra 2013 til 2015, etterfulgt av en ny nedgang fra 2016 til 2018. I 2019 økte sykefraværet med 1,1 prosent. Sysselsettingsveksten i perioden har bidratt til å trekke realveksten opp, sammen med økt kompensasjonsgrad for sykepenges til selvstendig næringsdrivende. Tallene omfatter pleiepenges, og pleiepengereformen fra 2017 har trukket disse utgiftene opp. I 2020 ventes realveksten å bli 15,1 prosent, i hovedsak som følge av de midlertidige regelverksendringene for sykepenges og omsorgspenges. Realveksten i folketrygdens sykepengeutgifter anslås til -10,8 pst. fra 2020 til 2021. Det tilsvarer en reduksjon på om lag 5,5 mrd. 2021-kroner.

Arbeidsavklaringspenger

Fra og med 1. mars 2010 ble rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad erstattet av den nye ytelsen arbeidsavklaringspenger. Etter betydelig vekst de første årene, har det fra 2012 vært en reduksjon i antall mottakere av arbeidsavklaringspenger, som har gitt lavere utgifter. I 2018 og 2019 var nedgangen i gjennomsnittlig antall mottakere større enn i foregående år, først og fremst som følge av økt avgang fra ordningen til uføretrygd og til andre statuser. Dette må ses i sammenheng med regelendringene som ble iverksatt fra 1. januar 2018, og særlig innstramningen av vilkårene for unntak fra den generelle, maksimale varigheten. Antall mottakere har flatet ut så langt i 2020 og ventes å øke noe i 2021. De midlertidige regelendringene,

generelle forsinkelser i avklaringsløpene og økt arbeidsledighet i forbindelse med koronapandemien bidrar til redusert avgang fra ordningen. Realveksten i folketrygdens utgifter til arbeidsavklaringspenger anslås til 2,3 pst. fra 2020 til 2021, tilsvarende en økning på om lag 0,7 mrd. 2021-kroner.

Uføretrygd

De første årene etter 2010 var utviklingen i antall uføre om lag i tråd med den demografiske utviklingen. I 2013 falt antall mottakere av uføretrygd³ noe da mange uføre nådde pensjonsalder. Siden 2014 har det vært en økning i antall mottakere. Dette har særlig sammenheng med høy tilgang til uføretrygd fra arbeidsavklaringspenger, og at noe færre uføre har nådd pensjonsalder enn tidligere år. Veksten har vært særlig høy fra 2018 og fremover, som følge av regelendringene for arbeidsavklaringspenger. Utgiftene til uføretrygd har i stor grad fulgt utviklingen i antall mottakere. Det ventes lavere vekst i antall mottakere i 2021, som følge både av de midlertidige regelverksendringene for arbeidsavklaringspenger i 2020 og at koronapandemien gir forsinkelser i avklaringsløpene for mottakere av arbeidsavklaringspenger. Realveksten i folketrygdens utgifter til uføretrygd anslås til 1,7 pst. fra 2020 til 2021, tilsvarende en økning på om lag 1,8 mrd. 2021-kroner.

Alderspensjon

Fra 2011 ble det mulig å ta ut alderspensjon fra 62 år, mot 67 år tidligere. Mange valgte å ta ut alderspensjon før 67 år, og dette bidro til at utgiftene til alderspensjon økte sterkt i årene etter 2010. Den årlige veksten i antall alderspensjonister under 67 år har vært avtakende, og omfanget av tidlig uttak ser ut til å ha stabilisert seg de siste to årene. Utgiftene til alderspensjon vil likevel øke betydelig også i årene som kommer, hovedsakelig som følge av at det blir flere alderspensjonister over 67 år. I 2021 anslås realveksten i folketrygdens utgifter til alderspensjon til 2,7 pst., tilsvarende en økning på om lag 6,5 mrd. 2021-kroner.

Stønader til enslige forsørgere og etterlatte

Utgiftene til overgangsstønad og etterlattepensjon har vært reelt avtakende i hele perioden. Nedgangen for overgangsstønad kan ha sammenheng

med økt barnehagedekning, at flere har delt omsorg, og at regelverket for å motta overgangsstønad har blitt strammet inn og gjort mer arbeidsrettet. For etterlattepensjon skyldes nedgangen redusert dødelighet, og at stadig flere enker og enkemenn er i arbeid. Realveksten i folketrygdens utgifter til enslige forsørgere og etterlattepensjon mv. anslås til -3,9 pst. fra 2020 til 2021, tilsvarende en nedgang på om lag 220 mill. 2021-kroner.

Stønader til merutgifter

Utgiftene til grunn- og hjelpestønad mv. har vært avtakende store deler av perioden. Det var en positiv realvekst mellom 2013 og 2018, blant annet som følge av økningen i antall eldre i befolkningen, men siden 2018 har realveksten vært negativ. Dette skyldes hovedsakelig avviklingen av hjelpestønadens sats 0 fra 1. juli 2018, samt lavere gjennomsnittlig ytelse for grunnstønad. Realveksten i folketrygdens utgifter til merutgifter anslås til -0,4 pst. fra 2020 til 2021.

Foreldrepenger

Det var realvekst i utgiftene til foreldrepenger i perioden 2010–2015. Dette skyldes blant annet flere utvidelser av foreldrepengeordningen og økt yrkesdeltakelse blant mødre. Opptjeningsgrunnlaget for foreldre, og dermed utbetalingene per familie, har også økt mer enn den generelle lønnsveksten. I perioden 2016–2020 ligger det an til en svak gjennomsnittlig realnedgang i utgiftene til foreldrepenger, primært på grunn av lave fødselstall. Realveksten i folketrygdens utgifter til foreldrepenger anslås til -0,4 pst. fra 2020 til 2021.

Legemidler mv.

Det har vært en gjennomgående høy underliggende volumvekst de siste årene. Ulike prisregulerende tiltak har bidratt til å dempe veksten i utgiftene til legemidler. Blant annet har årlig maksimalprisrevurdering av reseptpliktige legemidler og trinnprisordningen for generiske legemidler gitt innsparinger. Fra 2014 har derimot en svekket norsk krone gitt noen merutgifter ved maksimalprisreguleringen. Realveksten er korrigert for at finansieringsansvaret for enkelte legemidler som forskrives av spesialisthelsetjenesten er overført til de regionale helseforetakene de senere årene. Det anslås en realvekst på 8,2 pst. i folketrygdens utgifter til legemidler mv. fra 2020 til 2021.

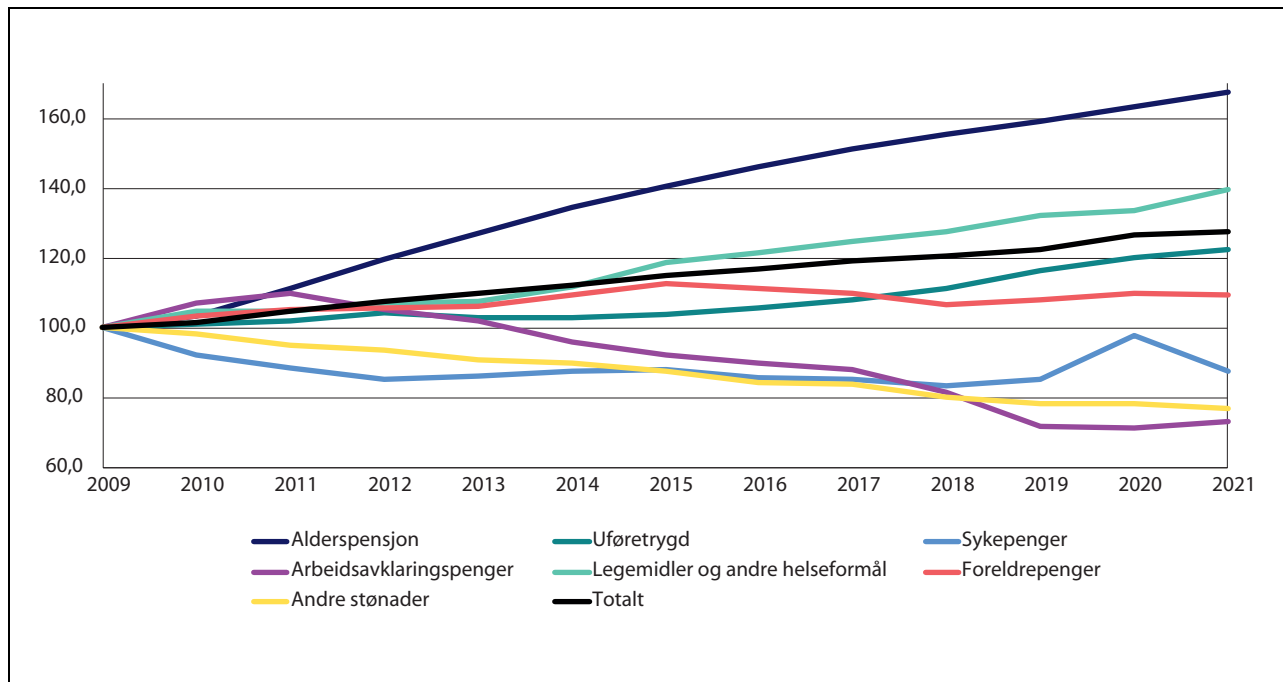
³ Ved innføringen av uføreformen 1. januar 2015 endret ytelsen navn fra uførepensjon til uføretrygd.

Andre helseformål

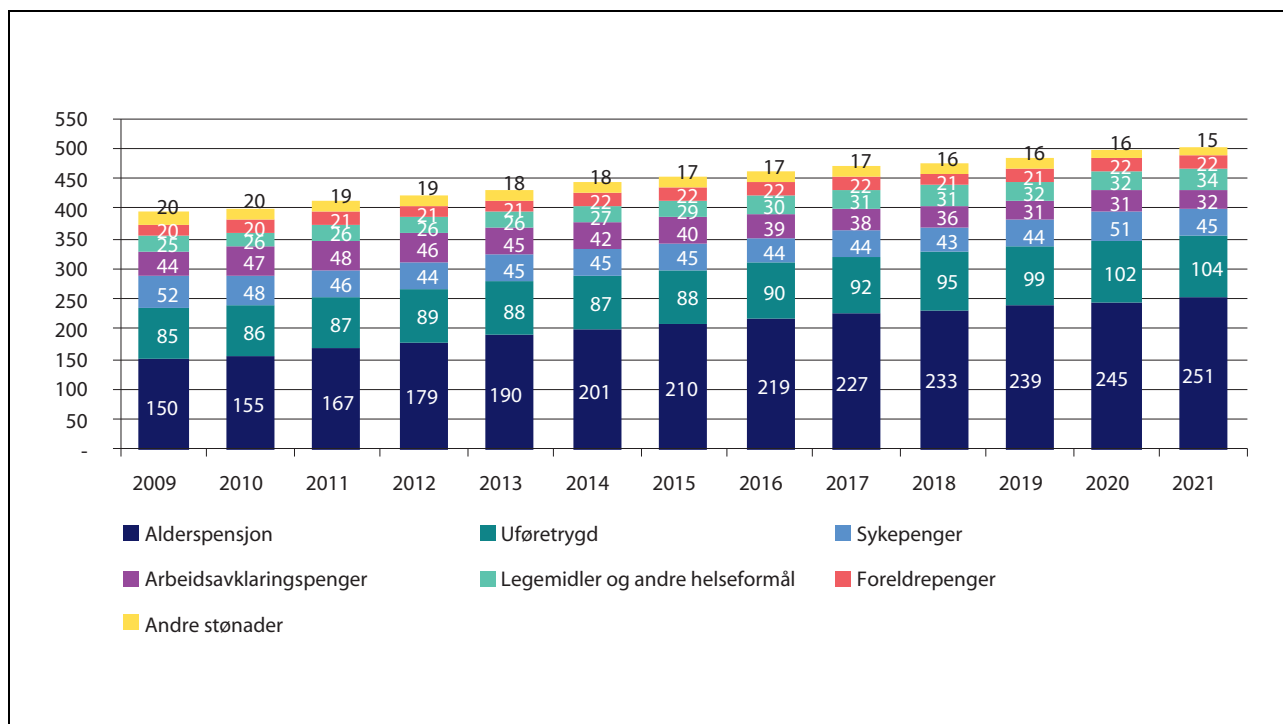
Utgiftene til andre helseformål har økt gjennom perioden, men vekstraten har variert. Veksten har

særlig vært knyttet til refusjon for legetjenester og refusjon av egenandeler ut over tak 1. Det anslås en realvekst på 1,4 pst. i utgiftene til andre helseformål fra 2020 til 2021.

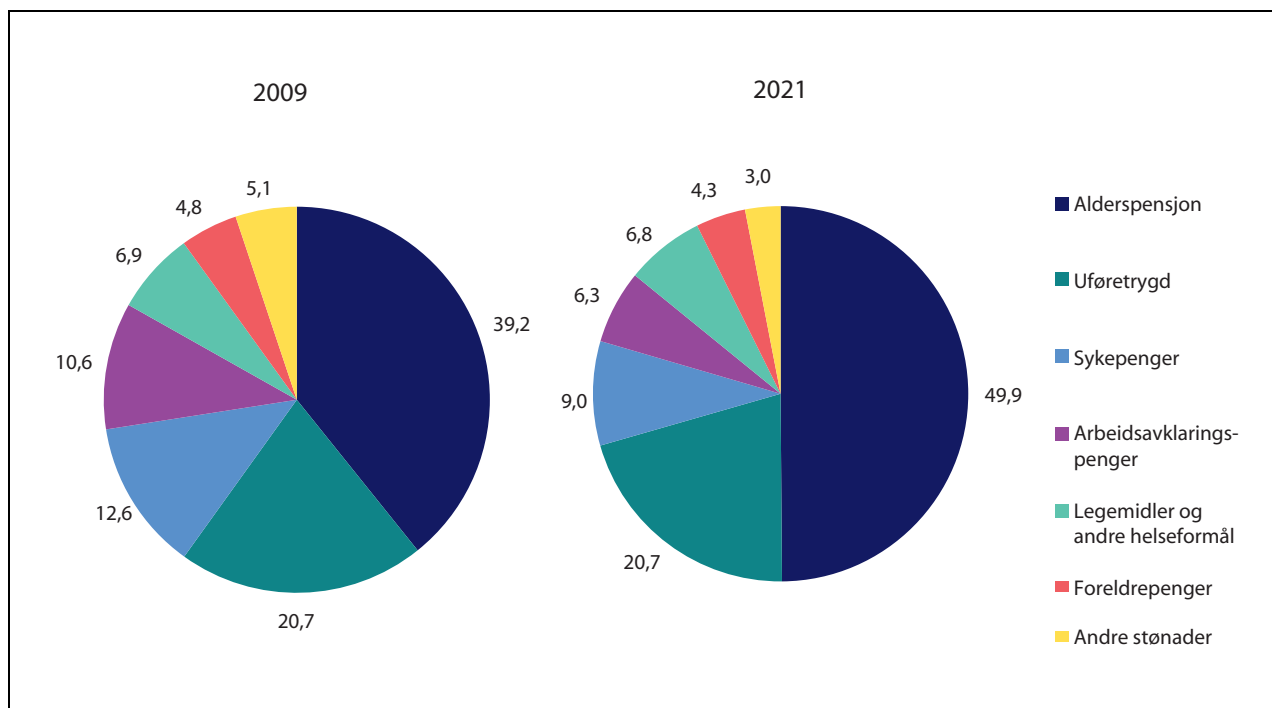
Figur 4.3 Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2009–2021. Justert for oppgaveoverføringer. Indeksert slik at 2009=100.

Kilde: Finansdepartementet

Figur 4.4 Realvekst i utgiftene til utvalgte formål 2009–2021. Justert for oppgaveoverføringer.

Kilde: Finansdepartementet

Figur 4.5 Prosent av faktiske og anslåtte utgifter til folketrygden i 2009 og 2021. Justert for oppgaveoverføringer. Nominelle verdier.

4.5 Bevilgninger til forskning over statsbudsjettet

Foreløpige anslag tilsier at den offentlige innsatsen i forskning og utvikling er på om lag 45 mrd. kroner i 2021 når Skattefunn inkluderes. Dette utgjør 1,22 pst. av anslått BNP i 2021. De samlede bevilgningene til forskning og utvikling er anslått til i underkant av 41 mrd. kroner ekskl. Skattefunn, tilsvarende 1,10 pst. av anslått BNP.

Utgiftene til forskning og utvikling er anslått å øke nominelt med om lag to mrd. kroner fra 2020 til 2021, noe som medfører en realøkning på 1,6 pst. inkludert Skattefunn. Mesteparten av økningen er på poster under Kunnskapsdepartementets budsjett, herunder økt forskningsaktivitet som følge av flere studieplasser. I tillegg er det betydelig vekst i FoU-bevilgningene til NFD, som blant annet skyldes deltakelse i EUs romprogram.

Regjeringen foreslår i 2021 å øke bevilgningene til målene og prioriteringene i langtidsplanen for forskning og utdanning med 960 mill. kroner. Av dette er 340 mill. kroner knyttet til de tre opptrappingsplanene, Teknologiløft, FoU i næringslivet og Kvalitet i høyere utdanning. Noen av de store satsingene innenfor langtidsplanen er

studieplasser innen realfag, helsefag, læreryrket og IKT, grunnleggende teknologiforskning og forskning, utvikling og innovasjon for grønn omstilling og reduksjon av klimagassutslipp, og økt basisbevilgning til de teknisk-industrielle instituttene. I tillegg foreslår regjeringen bevilgninger til flere UH-bygg, blant annet livsvitenskapsbygget, Vikingtidsmuseet, og Campus Ås, samt forprosjekter til ny campus for NTNU og Ocean Space Centre. For livsvitenskapsbygget er det usikkerhet knyttet til videre utbygging, som følge av krevende grunnforhold.

For perioden 2009–2013 viser utviklingen i bevilgninger til forskning og utvikling over statsbudsjettet en nominell vekst på om lag 6 mrd. kroner inkludert Skattefunn. Det tilsvarer en gjennomsnittlig årlig realvekst på 1,8 pst. Den nominelle veksten i perioden 2013–2020 anslås nå til 12,5 mrd. kroner i statsbudsjettanalysen for 2020 fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU). Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig realvekst på 3,5 pst. For nærmere omtale av bevilgningene til forskning, henvises det til Kunnskapsdepartementets budsjettproposisjon.

5 Budsjettkonsekvenser 2022–2024

5.1 Bakgrunn

Fremskrivningene for perioden 2022–2024 skal gi et realistisk bilde av konsekvensene for kommende års budsjetter av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021.

Sammen med forventet utvikling i skatte- og avgiftsinntektene og avkastningen fra Statens pensjonsfond utland, gir fremskrivningene et bidrag for å vurdere handlingsrommet i budsjettpolitikken de nærmeste årene.

Nye satsinger og videre opptrapping av eksisterende planer må innpasses innenfor handlingsrommet. Politiske ambisjoner om fremtidige satsinger, mål og varslede tiltak som ikke er en del av regjeringens budsjettforslag for 2021, omfattes ikke direkte av de flerårige budsjettkonsekvensene. Dette gjelder blant annet oppfølging av Nasjonal transportplan og byggeprosjekter under planlegging. Denne type ambisjoner oppsummeres i avsnitt 5.5. Disse vil kunne legge betydelige bindinger på handlingsrommet i fremtidige budsjetter.

5.2 Beregning av flerårige budsjettkonsekvenser

Større endringer i utgifter og inntekter i perioden 2022–2024 vurderes for alle poster i statsbudsjettet. Det er lagt til grunn at midlertidige tiltak for å håndtere koronasituasjonen i 2021 ikke videreføres i beregningsperioden, utover det som følger av prinsippene nedenfor.

Det legges til grunn følgende prinsipper:

- Utgifter til regelstyrte ordninger fremskrives i tråd med regelverket, inkludert forslag til regelverksendringer i dette budsjettet.
- Utgifter til store, igangsatte investeringer fremskrives i takt med fremdriftsplanen.
- På områder der enkeltinvesteringer inngår i en større investeringsramme, videreføres rammen uendret.
- Det korrigeres for engangsutgifter og -inntekter i forslaget for neste år. Dette gjelder særlig

koronarelaterte utgifter, som antas å være midlertidige og engangsutgifter i 2021.

- Tiltak som settes i gang i løpet av budsjettåret fremskrives med helårsvirkningen.
- Øvrige utgifter og inntekter videreføres i hovedsak uendret.

Alle tall i tabellene nedenfor er endringer i 2022–2024 sammenlignet med regjeringens forslag til budsjett for 2021, målt i 2021-kroner.

Nedenfor gis det en nærmere omtale av elementene som inngår i fremskrivningene av flerårige budsjettkonsekvenser.

Regelstyrte ordninger

Utgifter til regelstyrte ordninger er definert ved at utgiftene følger av et regelverk bestemt av Stortinget, og ikke en fastsatt budsjetttramme. Bevilgningene har gjerne stikkordet «overslagsbevilgning». Utgifter under folketrygden utgjør en vesentlig del. Andre store ordninger hvor utbetalingene følger av regelverket er barnetrygd, utdanningsstøtte gjennom Statens lånekasse for utdanning og pensjonsutbetalinger fra Statens pensjonskasse.

De regelstyrte utgiftene fremskrives på grunnlag av forventninger om utbetalingene forutsatt uendret regelverk og forventet demografisk utvikling. Konsekvenser av regelverksendringer som foreslås i 2021, innarbeides også.

Investeringer

Som investeringer regnes bevilgninger under postgruppen 30–49. De største er investeringer i riksveier, forsvarsmateriell i Forsvaret og bygg i regi av Statsbygg. Investeringer i petroleumssektoren er holdt utenfor.

Mange investeringer går over flere år. Utgiftene kan variere betydelig. Ofte vil vedtak om å sette i gang et nytt byggeprosjekt medføre et begrenset bevilgningsbehov det første året og vesentlig økte bevilgninger senere år.

Byggeprosjekter med en vedtatt kostnadsramme justeres som hovedregel etter forventet

fremdrift i prosjektene. Dette gjelder også andre investeringsprosjekter som finansieres over statsbudsjettet, for eksempel IT-prosjekter. For investeringer som inngår i Nasjonal transportplan 2018–2029, og investeringer i forsvarsmateriell, er det lagt til grunn at investeringsrammene videreføres uendret.

Investeringene på postene 30–49 gir ikke et fullstendig uttrykk for statens samlede investeringsaktivitet. Investeringer i helseforetakene, Nye Veier AS og Bane NOR SF finansieres for eksempel med tilskudd eller investeringslån over statsbudsjettet, mens deler av veiutbyggingen finansieres med bompenger utenfor statsbudsjettet.

Engangseffekter og helårsvirkninger

For beregningsperioden gjelder dette i hovedsak koronarelaterte utgifter, som antas å være midlertidige og engangsutgifter i 2021. Videre kan salg

av eiendommer, innbetaling fra fond, auksjonering av konsesjoner og ekstraordinære utbyttebetalinger gi store inntekter som normalt ikke kan videreføres til senere år. Det er tatt hensyn til større engangseffekter i fremskrivingene.

Enkelte nye tiltak iverksettes i løpet av budsjettåret, slik at budsjetteffekten påfølgende år blir større. Et eksempel på dette kan være tiltak innenfor utdanningssektoren som skal følge skoleåret med oppstart i august, og som får helårsvirkning året etter. For noen ordninger kan innfasingen vare over flere år.

5.3 Budsjettkonsekvenser 2022–2024

Oppsummering

Tabellene 5.1 og 5.2 oppsummerer fremskrivingene av utgiftene. Tabellene viser konsekvensene for 2022, 2023 og 2024 av regjeringens forslag til budsjett for 2021.

Tabell 5.1 Flerårige budsjettkonsekvenser, endringer i forhold til Gul bok 2021, utgifter og inntekter¹

	Mill. 2021-kroner		
	2022	2023	2024
Folketrygden	7 799	16 230	24 453
Utgifter utenom folketrygden	-15 168	-16 101	-25 723
Lavere inntekter utenom skatter, avgifter mv.	189	240	-84
Sum utgifter og inntekter	-7 180	369	-1 354

¹ Petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korreksjonene ved beregning av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet er holdt utenom.

Kilde: Finansdepartementet

Fremskrivingene viser at utgiftene reduseres kraftig i første del i perioden, men at dette i stor grad utjevnes av økningene i folketrygden i siste del sammenlignet med budsjettet for 2021. Dette skyldes i hovedsak utfasingen av store utgifter til nødvendige tiltak for å håndtere koronasituasjonen også i 2021. Utenom folketrygden og koronarelaterte tiltak forventes blant annet store økninger i

utgiftene til byggingen av regjeringskvartalet og gjennomføringen av andre investeringsprosjekter, internasjonale kontingenter og økt barne-trygd. I motsatt retning trekker blant annet utgiftene til bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, som går ned. Videre i perioden reduseres utgiftene utenom folketrygden i takt med at prosjekter og tiltak ferdigstilles.

Tabell 5.2 Flerårige budsjettkonsekvenser fordelt på drift, investeringer og overføringer 2022–2024.¹
Endringer i forhold til Gul bok 2021

	Mill. 2021-kroner		
	2022	2023	2024
Driftsutgifter (post 01–29)	-5 446	-4 953	-4 062
Nybygg, anlegg (post 30–49)	1 153	-901	-5 154
Overføringer til andre mv. (post 50–89)	-3 076	5 984	7 947
Sum	-7 369	129	-1 270

¹ Petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korreksjonene ved beregning av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, er holdt utenom.

Kilde: Finansdepartementet

I tabell 5.2 er fremskrivingene fordelt på drift, investeringer (nybygg, anlegg) og overføringer til andre.

Innenfor kategorien driftsutgifter forklares nedgangen i utgifter i stor grad at koronarelaterte utgifter, som for eksempel går til anskaffelse av vaksiner til befolkningen i 2021, ikke videreføres i perioden.

Noen store investeringsprosjekter som nytt regjeringskvartal bidrar til å trekke utgiftene opp tidlig i perioden, men som i tidligere år går investeringene betydelig ned i slutten av perioden. Dette skyldes at vedtatte prosjekter ferdigstilles,

eller får lavere utgiftsbehov gjennom perioden. Dette gjelder blant annet igangsatte byggeprosjekter, redningshelikopteranskaffelsen og anskaffelsen av nye kampfly til Forsvaret. Normalt vil en imidlertid sette i gang nye investeringsprosjekter i årene fremover, som trekker utgiftene opp igjen, jf. omtale i avsnitt 5.5. Utgiftsreduksjonen under *Overføringer til andre mv.* skyldes i hovedsak utfasing av koronarelaterte utgifter, samt lavere utgifter til bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, som ventes å gå betydelig ned. Økte utgifter under folketrygdens ordninger trekker i motsatt retning utover i perioden.

Tabell 5.3 Flerårige budsjettkonsekvenser, utgifter 2022–2024.¹ Endringer i forhold til Gul bok 2021

	Mill. 2021-kroner		
	2022	2023	2024
<i>Utenriksdepartementet</i>	-696	-1 761	-2 549
EØS-finansieringsordningene 2014–2021	-600	-1 365	-1 385
Den norske finansieringsordningen 2014–2021	-96	-396	-1 164
<i>Kunnskapsdepartementet</i>	-668	-274	-776
Fagfornyelsen	0	-100	-100
Fagbrev for personer med studie-/yrkeskompetanse	79	117	143
Kompetansetiltak ifb. pandemien	-900	-900	-900
Utfasing av EUs rammeprogram for forskning og innovasjon	-154	-478	-1 015
Utfasing av EUs rammeprogram for utdanning, opplæring, ungdom og idrett, inneværende programperiode	-398	-453	-453
Deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon	1 196	1 589	1 711
Deltakelse i EUs rammeprogram for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	170	355	417
Forskningsrådet, ettårig reduksjon i kapitalbeholdningen	421	421	421

Tabell 5.3 fortsetter

	Mill. 2021-kroner		
	2022	2023	2024
Statens lånekasse for utdanning	77	362	386
Studieplasser	249	245	90
Studentboliger	-158	-162	-196
Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	-1 250	-1 270	-1 280
<i>Kulturdepartementet</i>	<i>-2 550</i>	<i>-2 550</i>	<i>-2 550</i>
Utfasing av komp. ordning til arrangører mv.	-2 250	-2 250	-2 250
Utfasing av midlertidige kunstnerstipend ifb. covid-19	-100	-100	-100
Utfasing av støtte til museer mv. ifb. covid-19	-200	-200	-200
<i>Justis- og beredskapsdepartementet</i>	<i>631</i>	<i>-963</i>	<i>-1 119</i>
Anskaffelsen av nye redningshelikoptre	-202	-1 816	-1 977
Fagskole brann og redning	156	50	3
Gebyrmodell for nye pass og nasjonale ID-kort	40	109	109
EUs grense- og visumkontroll	637	694	747
<i>Kommunal- og moderniseringsdepartementet</i>	<i>602</i>	<i>1 848</i>	<i>1 650</i>
Byggeprosjekter utenfor husleieordningen mv.	141	93	-266
Habilitering og avlastning funksjonshemmede engangsbevilgning til kommunene	-100	-100	-100
Lærlingtilskudd, engangsbevilgning til fylkeskommunene	-170	-170	-170
Kompensasjon bortfall av inntekter i kollektivtransporten, engangsbevilgning til fylkeskommunene	-1 250	-1 250	-1 250
Digital Europe Programme	154	248	280
Minnested på Utøyakaia, ferdig 2021	-300	-300	-300
Statsbygg, ordinære byggeprosjekter	1 465	1 964	1 350
Ressurskrevende tjenester	661	1 363	2 106
<i>Arbeids- og sosialdepartementet</i>	<i>6 058</i>	<i>13 765</i>	<i>21 221</i>
Tilskudd til avtalefestet pensjon (AFP)	200	390	570
Alderspensjon mv.	6 261	12 567	18 823
Uføretrygd	1 620	2 000	2 840
Tilskudd til Statens pensjonskasse	182	890	1 698
Sykepenges	150	470	740
Arbeidsavklaringspenger	-1 160	-1 580	-2 560
Tiltak på dagpengeområdet	-510	-530	-530
Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	195	445	705
IKT-modernisering i NAV	-380	-380	-380

Tabell 5.3 fortsetter

	Mill. 2021-kroner		
	2022	2023	2024
Ettårig økt driftsbevilgning i NAV ifb. covid-19	-500	-500	-500
Andre endringer	0	-7	-185
<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>	<i>-8 068</i>	<i>-5 476</i>	<i>-7 904</i>
Teststasjoner på grenseoverganger	-650	-650	-650
Vaksiner mot covid-19 i 2021	-3 800	-3 800	-3 800
Helseforetakene, ekstraordinære utgifter til covid-19 i 2021	-3 700	-3 700	-3 700
Helseforetakene, ettårig aktivitetsvekst i 2021	-890	-890	-890
Helsedirektoratet mv., beredskap covid-19	-240	-240	-240
Tarmscreening	30	60	120
Helseplattformen i Midt-Norge	-50	-180	-230
Folketrygdens helseutgifter	1 521	3 118	4 830
Tilskudd til protonsentre i Oslo og Bergen	70	20	-130
Investeringslån til de regionale helseforetakene	350	2 410	-530
Investeringsstilskudd, heldøgns omsorgsplasser	-709	-1 624	-2 684
<i>Barne- og familiedepartementet</i>	<i>527</i>	<i>497</i>	<i>460</i>
Økt barnetrygd 0–5 år mv.	740	610	460
Foreldrepenger	-213	-113	0
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>	<i>-813</i>	<i>-860</i>	<i>-760</i>
Ettårige støtteordninger for reiselivsnæringen	-680	-680	-680
Opprydding på det nukleære området	171	248	585
Brønnøysundregistrene, registerplattformprosjektet	0	-125	-179
Helårseffekt av reduksjon i nettolønnsordningen	-127	-127	-127
Anskaffelse av forskningsfartøy og utstyr til kontrollfartøy	-105	-105	-105
Opprydding Svea/Lunckefjell	-72	-72	-254
<i>Landbruksdepartementet</i>	<i>-189</i>	<i>-189</i>	<i>-189</i>
Engangstilskudd til oppkjøp av melkekvoter	-189	-189	-189
<i>Samferdselsdepartementet</i>	<i>-695</i>	<i>-868</i>	<i>-923</i>
Vederlag til togselskapene, inkl. covid-19	-1 037	-1 210	-1 265
Støtte til ekspressbusser, covid-19	-100	-100	-100
Postomdeling 2,5 dager i uken	442	442	442
<i>Klima- og miljødepartementet</i>	<i>-2 727</i>	<i>-2 676</i>	<i>-2 712</i>
CO ₂ -kompensasjonsordningen for industrien	-2 567	-2 567	-2 567
Kjøp av klimakvoter	-160	-109	-145

Tabell 5.3 fortsetter

	Mill. 2021-kroner		
	2022	2023	2024
<i>Finansdepartementet</i>	-222	-128	-12
Skatteetaten, forvaltning av kompensasjonsordningen	-130	-130	-130
Støtteordning for å ta tilbake permitterte, covid-19	-300	-300	-300
Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten, gevinster	-49	-107	-140
Skatteetaten, IKT-prosjekter	-42	-191	-342
Momskompensasjon, kommunesektoren	300	600	900
<i>Forsvarsdepartementet</i>	353	-451	-3 346
Prosjekt FD	-166	-166	-166
Departementene, felles IKT	109	71	58
Kampflyanskaffelsen m/baseløsning	-297	-917	-3 745
Kystvaktfartøy og CV90-vogner	707	561	507
<i>Olje- og energidepartementet</i>	1 087	215	-1 761
Langskip – fangst og lagring av CO ₂	1 087	215	-1 761
<i>Sum</i>	-7 369	129	-1 270

¹ Petroleumsvirksomhet, lånetransaksjoner og endringer som inngår i korreksjonene ved beregning av det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet er holdt utenom.

Kilde: Finansdepartementet

Nedenfor omtales nærmere de største og viktigste sakene som fremkommer i tabellen.

EØS-finansieringsordningene

Utbetalingene under EØS-finansieringsordningene øker betydelig i 2021 som følge av at de fleste land nå er i gjennomføringsfasen av programmer og prosjekter. Det antas at utbetalingene vil avta frem mot 2025.

Fagfornyelsen

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2021 å bevilge 100 mill. kroner til læremidler i forbindelse med innføringen av fagfornyelsen i perioden 2020–2022.

Fagbrev for personer med studie-/yrkeskompetanse

Regjeringen har som mål at flere gjennomfører videregående opplæring og tar fagbrev, og får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger. Det foreslås et tilskudd for å gi personer som allerede har studie- eller yrkeskompetanse fra videregående opplæring, tilbud om å

ta et fagbrev. Det antas at budsjettbehovet vil øke frem mot 2024 ettersom nye deltakere kommer til.

Kompetansetiltak ifb. pandemien

I forbindelse med pandemien er det iverksatt en rekke ekstraordinære tiltak for å legge til rette kompetanseheving blant ledige og permitterte, og for at elever og lærlinger ikke skal falle etter faglig eller stå uten tilbud om opplæring eller læreplass.

Studentboliger

Regjeringen foreslår å bevilge 803,5 mill. kroner i 2021 til nye og gamle tilsagn til bygging av studentboliger. Ettersom utgifter til tidligere gitte tilsagn reduseres og avsluttes, synker utgiftene i årene som kommer.

Statens lånekasse for utdanning

Utgiftene under Statens lånekasse for utdanning forventes å øke gjennom hele perioden. Dette er i hovedsak grunnet økt rentestøtte knyttet til en anslått økning i mengden ikke-rentebærende lån, og utdanningsstøtteeffekten av nye studieplasser.

Forskningsrådet, ettårig reduksjon i kapitalbeholdningen

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2020 å redusere kapitalbeholdningen til Forskningsrådet med 421 mill. kroner. Reduksjonen er fordelt på flere departementers budsjett og skal ikke påvirke aktiviteten i Forskningsrådet. Reduksjonen er ettårig.

EUs rammeprogram for forskning og innovasjon

Gjeldende programperiode avsluttes i 2020, og utgiftene reduseres betydelig fra 2021. Utbetaling av tilsagn fra siste del av perioden gjør at utgiftene er ventet å fases gradvis ut. Samtidig er det forventet at deltakelse i EUs neste rammeprogram, Horisont Europa, vil medføre betydelig utgiftsvekst i kommende år. Det tas forbehold om endelig beslutning om deltakelse i EUs rammeprogram (2021–2027) til etter at EUs langtidsbudsjett er vedtatt.

EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett

Gjeldende programperiode avsluttes i 2020. Det er ventet at det vil finne sted noe etterbetaling av tilsagn fra siste del av perioden i etterfølgende år. Regjeringen foreslår at Norge deltar i EUs neste program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett, hvilket medfører økte utgifter i årene som kommer. Det tas forbehold om endelig beslutning om deltakelse i EUs rammeprogram (2021–2027) til etter at EUs langtidsbudsjett er vedtatt.

Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Asylankomstene er forventet å forbli lave. I 2021 er det anslått 3 000 asylsøkere, og dette er teknisk forutsatt frem til 2024. Den gradvise utfasingen av utgiftene knyttet til bosetting av de mange asylsøkerne som ankom høsten 2015, fortsetter i 2021. Dette medfører en betydelig reduksjon i utgiftene på utlendingsområdet frem mot 2024.

EUs grense- og visumkontroll

EU etablerer et nytt grense- og visumfond fra og med 2021. Norges deltakelse i fondsmekanismen vil innebære økte utgifter fra 2022. Videre medfører Norges forpliktelser knyttet til ny forordning for den europeiske grense- og kystvakt (EBCG) økte utgifter til kontingent og personellavgivelse over flere år fra og med 2021.

Anskaffelse av nye redningshelikoptre

I løpet av perioden 2018 til 2020 er flere av de nye redningshelikoptrene mottatt, men også i 2021 påløper utgifter til kjøp av redningshelikoptre. I tillegg til kjøp av helikoptre omfatter anskaffelsen også engangsutgifter til å gjøre helikoptrene operative og utgifter til oppgradering av baser og landingsplasser ved sykehus. Fra 2023 forventes utgiftene til anskaffelsen å falle markert.

Byggeprosjekter

Det er satt i gang mange nye byggeprosjekter de siste årene, og det samlede bevilgningsnivået er høyt. Bevilgninger til byggeprosjekter som ny energiløsning i regjeringskvartalet reduseres, og store byggeprosjekter som NMBU Campus Ås ferdigstilles. Samtidig øker utgiftene til andre byggeprosjekter, særlig grunnet oppstart av byggeprosjektet nytt regjeringskvartal byggetrinn 1. I beregningene er det ikke tatt høyde for at det pågår forprosjektering av flere nye store byggeprosjekter som kan gi betydelige utgifter fremover. Nytt campus for NTNU, Ocean Space Laboratories, rehabilitering av Nationaltheatret, Bergen tinghus, samlokalisering av Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet og nytt Oslo fengsel er eksempler på prosjekter i forprosjektfasen.

Minnestedet på Utøyakaia ferdigstilles i 2021 og reduserer de totale kostnadene til byggeprosjekter.

Ressurskrevende tjenester

Overføringer til kommunene gjennom toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester forventes i gjennomsnitt å øke med om lag 0,7 mrd. kroner per år som følge av vekst i både antall brukere og kostnad per bruker. Anslagene er basert på samme årlige vekst som gjennomsnittet de siste fire årene (2017–2020).

Engangsbevilgninger til kommunesektoren ifb. pandemien

Regjeringen foreslår i 2021 flere engangsbevilgninger til kommunesektoren ifb. pandemien, herunder 1 250 mill. kroner til kompensasjon for bortfall av inntekter i kollektivtransport, 170 mill. kroner til videreføring av økt lærlingtilskudd og 100 mill. kroner til habilitering og avlastning for funksjonshemmede.

Utgiftsveksten i folketrygden ekskl. dagpenger

Utgiftene til folketrygdens regelstyrte stønad-ordninger eksklusive dagpenger mv., forventes å øke med over 8 mrd. kroner årlig i treårsperioden 2022–2024, tilsvarende en samlet vekst på i underkant av 25 mrd. kroner.

Veksten drives først og fremst av flere alderspensjonister. Utbetalingene til alderspensjon anslås å øke med om lag 19 mrd. kroner i løpet av treårsperioden.

Det legges til grunn en stabil utvikling i det trygdefinansierte sykefraværet. Utgiftene til sykepenger er likevel ventet å øke, som følge av økt sysselsetting. Utgiftene til arbeidsavklaringspenger (AAP) er ventet å reduseres med 2,4 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. I hovedsak skyldes dette effekten av de varige regelverksendringene i 2018 og 2020, og avtakende budsjetteffekt av de midlertidige regelverksendringene knyttet til koronapandemien.

Utgiftene til uføretrygd ventes å øke med 2,8 mrd. kroner i løpet av treårsperioden. Den demografiske utviklingen, gitt konstante uttaksrater i hver aldersgruppe, tilsier fortsatt vekst i antall uføre frem til 2024. I tillegg forventes økning i antall mottakere grunnet fortsatt høy overgang fra arbeidsavklaringspenger etter regelverksendringene i 2018.

Utgiftene til hjelpemidler mv. ventes å øke med 0,7 mrd. kroner i løpet av treårsperioden, blant annet grunnet demografisk utvikling. I motsetning trekker utgiftene til etterlattepensjoner, som ventes å gå ned med 0,3 mrd. kroner.

Basert på utviklingen de siste årene anslås den underliggende veksten i folketrygdens utgifter under Helse- og omsorgsdepartementets å øke med i underkant av 5 mrd. kroner frem til 2024. Dette skyldes i stor grad at utgiftene til legemidler forventet å øke med over 3 mrd. kroner.

Tiltak på dagpengeområdet

Utfasing av midlertidige tiltak på dagpengeområdet reduserer utgiftene i årene fremover. Regjeringen legger til grunn at den utvidede permitteringsperioden er midlertidig og at permitteringsperioden reduseres til 26 uker for permitteringer som iverksettes etter 30. juni 2021. Videre er det lagt til grunn at den midlertidige utvidelsen av muligheten til å kombinere dagpenger og utdanning varer frem til 1. juli 2021. I tillegg bidrar helårseffekten av regjeringens forslag til skjerpede sanksjoner til å redusere utgiftene fremover.

Avtalefestet pensjon (AFP)

Statens tilskudd til AFP i privat sektor ventes å øke betydelig i årene fremover. Det skyldes fortsatt høy vekst i antall mottakere fordi AFP-ordningen i privat sektor fortsatt er under innfasing.

Tilskudd til Statens pensjonskasse

Tilskuddet til Statens pensjonskasse (SPK) til offentlig tjenestepensjon ventes å øke i takt med at det blir flere pensjonister samt fordi nye pensjonister har høyere pensjonsnivå enn de som faller fra. Denne økningen motvirkes i stor grad i 2022 av at premien for lærerne og de statlige fristilte virksomhetene (i hovedsak AS/ASA) øker fra 2021 til 2022. Økningen skyldes at gjennomsnittlig lønnsvekst for 2021 på 2,2 pst. legges til grunn for alle terminer i 2022, mens 6. termin for 2020 med lavere lønnsvekst (1,7 pst.), som innbetales i 2021, trekker ned premieinntektene i 2021.

IKT-modernisering i NAV

Prosjekt 3 i IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten skal etter planen avsluttes i 2021.

Ettårig økt driftsbevilgning i NAV 2021, covid-19

Regjeringen foreslår å øke driftsbevilgningen til NAV med 500 mill. kroner for å håndtere konsekvensene av pandemien. Det antas at merbehovet er midlertidig i 2021 og bevilgningsøkningen er derfor ettårig.

Ekstraordinære utgifter og beredskap på helseområdet ifb. covid-19

Det foreslås en rekke bevilgninger i 2021 for å dekke ekstraordinære utgifter og ettårige satsinger på helseområdet ifb. pandemien. Det foreslås blant annet 3,8 mrd. kroner til vaksiner mot covid-19, 3,7 mrd. kroner for å dekke ekstraordinære kostnader i sykehusene og 890 mill. kroner til ettårig aktivitetsvekst i sykehusene. Videre foreslås det 650 mill. kroner til teststasjoner ved grenseoverganger og om lag 240 mill. kroner til beredskap i sentrale helsemyndigheter. Disse bevilgningene vil fases ut fra 2022.

Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser

Kommuner som får tilsagn om investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser mottar tilskudd over en femårsperiode. Kommunene

mottar hoveddelen av tilskuddene to til tre år etter at tilsagn er gitt, dvs. i 2023 og 2024 for tilsagn gitt i 2020. Nye tilsagn i 2021 bidrar isolert sett til å øke utgiftene i årene fremover. Etter hvert som prosjektene ferdigstilles, vil utgiftene bli redusert.

Investeringer i de regionale helseforetakene

Investeringer i helseforetakene finansieres gjennom basisbevilgningene til de regionale helseforetakene og statlige investeringslån. De siste årene har det kommet flere investeringsprosjekter inn i investeringslånsordningen. I 2021 foreslår regjeringen nye investeringslån til regional sikkerhetsavdeling ved Oslo universitetssykehus og til nytt behandlingsbygg ved sykehuset i Stavanger. Utbetalingene de kommende årene vil følge fremdriften i prosjektene. Anslaget for utgiftene til investeringslån vil over tid motsvares av inntekter når lånene betales tilbake.

Barnetrygd og foreldrepenger

Regjeringen foreslår å øke barnetrygden for barn opp til fylte seks år fra 1. september 2021. Økningen får helårsvirkning i 2022. Den underliggende utviklingen for utgiftene i ordningen trekker i motsatt retning. Samtidig forventes det at utgiftene til foreldrepenger går ned i 2022 og 2023, i hovedsak som følge av lavere fødselstall.

Ettårige reiselivsordninger

Som følge av koronapandemien foreslår regjeringen i 2021 å bevilge 680 mill. kroner til en kompensasjonsordning og en omstillingsordning for reiselivsnæringen. Dette er ettårige tiltak.

Opprydding på det nukleære området

Utgiftene til håndtering av norsk atomavfall og atomanlegg forventes å øke i årene fremover som følge av at større oppryddingsprosjekter kan igangsettes.

Helårseffekt av reduksjon i nettolønnsordningen

Regjeringen foreslår å avvikle ordningen NIS lasteskip i utenriksfart, samt å innføre makstak på 200 000 kroner i alle resterende ordninger bortsett fra NIS-generell. Siden ordningen utbetales i seks terminer hvorav fire er i inneværende år er helårseffekten større enn budsjetteffekten i 2021. Anslaget for bevilgningsbehov under nettolønns-

ordningen forventes derfor å reduseres ytterligere i 2022.

Anskaffelse av forskningsfartøy og utstyr til kontrollfartøy

Som en del av regjeringens tiltakspakke for å fremme aktivitet i verftsindustrien har Stortinget gitt sin fullmakt til anskaffelse av et nytt kystgående forskningsfartøy under Havforskningsinstituttet og utstyr til kontrollfartøy. Anskaffelsene gjennomføres i sin helhet i 2020 og 2021.

Engangstilskudd til oppkjøp av melkekvoter

I tråd med inngått avtale mellom staten og Norges Bondelag om nedskalering av melkeproduksjonen, foreslår regjeringen i 2021-budsjettet et nytt tilskudd til oppkjøp av melkekvoter på 189 mill. kroner. Det ekstraordinære kvoteoppkjøpet gjennomføres i sin helhet i 2021.

Vederlag til togselskapene

Utgiftene til kjøp av persontransport med tog reduseres i tråd med inngåtte avtaler. Kontraktene for drift av Sørlandsbanen, Bergensbanen og Nordlandsbanen mv. er blitt rimeligere etter konkurranse. Utgifter til tilleggsavtaler i forbindelse med virusutbruddet utgår etter 2021.

Støtte til ekspressbusser, covid-19

Som følge av koronapandemien foreslår regjeringen i 2021 å bevilge 100 mill. kroner for å støtte kommersielle buss- og båtruter. Denne ordningen videreføres ikke i 2022.

Postomdeling 2,5 dager i uken

I 2021 foreslår regjeringen å bevilge 558 mill. kroner til postomdeling 2,5 dager i uken. Utgiftene til Posten er stigende. Samferdselsdepartementet anslår at utgiftene de neste årene vil beløpe seg til omtrent 1 mrd. kroner per år dersom det ikke foretas endringer i Postens leveringsplikt.

Kjøp av klimakvoter

Utgiftene til kjøp av klimakvoter reduseres som følge av at kvotekjøpsprogrammet under Kyoto-protokollens andre periode (2013–2020) avsluttes i 2021. Fra 2022 og fremover er det budsjettet med kvotekjøp fra fond under Verdensbanken, TCAF og CPF.

Lønnsstøtteordningen og forvaltning i Skatteetaten, covid-19

Som følge av koronapandemien foreslår regjeringen å innføre lønnsstøtte for ytterligere én periode i 2020, jf. Prop. 142 S (2019–2020) og Prop. 140 L (2019–2020). Utbetalingene for perioden vil komme i 2021, og er anslått til 300 mill. kroner. Videre påløper det utgifter til forvaltning av lønnsstøtteordningen og kompensasjonsordningen for næringslivet også i 2021. Utgiftene foreslås håndtert ved engangsbevilgninger i 2021.

Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten

Skatteoppkreverfunksjonen blir overført fra kommunene til Skatteetaten fra 1. november. Som redegjort for i Prop. 117 S (2019–2020), må Skatteetaten innplassere flere årsverk enn etaten har behov for til å løse oppgaven. Det forventes at antallet overtallige årsverk vil reduseres frem mot 2024, som følge av naturlig avgang og omdisponering av ansatte til andre deler av etaten hvor det er rekrutteringsbehov. Utgiftene vil dermed reduseres.

IKT-prosjekter i Skatteetaten

Det pågår flere IKT-prosjekter i Skatteetaten, blant annet utvikling av nytt mva.-system (Memo) og digitalisert skattemelding for næringsdrivende, lønnstakere og pensjonister (Sirius), som etter planen skal ferdigstilles de neste årene. Etter som prosjektene ferdigstilles, vil utgiftene også reduseres.

CO₂-kompensasjonsordningen for industrien

Utgiftene til CO₂-kompensasjonsordningen for industrien er anslått til 2,6 mrd. kroner i 2021. 2021 er siste utbetalingsår for nåværende ordning.

Nye kampfly – midlertidig økning

I Langtidsplanen for forsvarssektoren er det lagt til grunn at det frem mot 2024 skal anskaffes inntil 52 nye F-35 kampfly. Det er samtidig lagt til grunn en midlertidig bevilgningsøkning på 22–28 mrd. kroner (2012-priser) samlet over anskaffelsesperioden. Stortinget har tidligere gitt bestillingsfullmakt for totalt 52 kampfly for levering i perioden 2015–2024. Behovet for midlertidig bevilgningsøkning på Forsvarsdepartementets budsjett knyttet til kampflyanskaffelsen nådde et toppunkt i 2017, og reduseres gradvis fra 2018 og fremover.

Langskip – fangst og lagring av CO₂

Regjeringen foreslår å bevilge 2,3 mrd. kroner til Langskip-prosjektet for fangst, transport og lagring av CO₂ i 2021. Dersom prosjektet følger planlagt fremdrift, vil bevilgningsnivået i 2022 og 2023 ligge på hhv. 3,4 og 2,5 mrd. kroner. Når prosjektet går over i drift, er bevilgningene forventet å ligge mellom om lag 500 – 750 mill. kroner årlig. Anslagene er ikke medregnet ev. støtte til Fortum Oslo Varme.

Inntekter

Det er bare mindre endringer på inntektssiden i perioden.

5.4 Handlingsrommet i de nærmeste årene

Høyere budsjettunderskudd på kort sikt øker utfordringene med bærekraften i statsfinansene på lengre sikt. Fremtidige generasjoner vil indirekte betale for dagens offentlige forbruk gjennom høyere skatter eller lavere offentlig forbruk. Samtidig vil regjeringen med budsjettforslaget for 2021 starte tilbakevendingen til et mer bærekraftig utgiftsnivå i offentlig sektor. Når utgiftsnivået er brakt ned, vil det videre handlingsrommet i budsjettpolitikken i hovedsak følge av utviklingen i skatte- og avgiftsinntektene fra fastlandsøkonomien, utviklingen i Statens pensjonsfond og bindinger på utgiftssiden.

Skatte- og avgiftsinntektene forventes å øke over tid som følge av vekst i skattegrunnlagene (gitt uendret skatte- og avgiftssystem). For de nærmeste årene anslås den underliggende veksten i skatte- og avgiftsinntektene å styrke budsjettet med om lag 12–14 mrd. 2021-kroner per år. Anslaget har blitt satt ned de siste årene, noe som blant annet må ses i sammenheng med at avgiftssystemet brukes for å gjøre det mer attraktivt å velge klimavennlige kjøretøy.

Regjeringens forslag til budsjett inneholder nye skatte- og avgiftslettelser i 2021 på 2,6 mrd. kroner påløpt og 1,8 mrd. kroner bokført. Skatte- og avgiftsopplegget for 2021 er nærmere omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*.

Bruken av olje- og fondsinntekter har økt markert siden 2001 og blitt en stadig viktigere finansieringskilde i de årlige statsbudsjettene. Om lag 20 pst. av offentlige utgifter finansieres med overføringer fra Statens pensjonsfond utland. Nå er vi i

en ny fase i finanspolitikken. Fremover venter vi lavere vekst i Statens pensjonsfond utland, og rommet for ytterligere økt bruk av oljeinntekter er dermed svært begrenset. I Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021* anslås det at den årlige bruken av fondsinntekter i gjennomsnitt kan øke med 3–6 mrd. 2021-kroner i den neste tiårsperioden.

Fremskrivningene i dette kapitlet viser at utgiftene reduseres kraftig i første del i perioden. Dette skyldes utfasing av store, midlertidige utgifter til nødvendige tiltak for å håndtere koronasituasjonen. Utover i perioden motsvares dette i stor grad av økningene i folketrygden, som anslås å vokse med over 8 mrd. kroner årlig frem mot 2024. Anslagene er usikre, og usikkerheten øker utover i perioden.

Fremskrivningene viser de fremtidige konsekvensene av regjeringens budsjettforslag for 2021. Effektiviseringstiltak som øker handlingsrommet, slik som videreføring av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, er ikke tatt med i fremskrivningene. Reformen frigjør årlig om lag 1,8 mrd. kroner til prioriterte formål i regjeringens forslag til statsbudsjett. Fremskrivningene omfatter heller ikke eventuelle utgiftsøkninger blant annet for helse- og omsorgstjenester som følge av at det blir flere eldre. Det er heller ikke tatt hensyn til opptrappingsplaner og oppfølging av varslede satsinger som ikke er en del av regjeringens budsjettforslag for 2021. Flere av disse innebærer i sum vesentlige bindinger på handlingsrommet i fremtidige budsjetter. Planlagte satsinger og ambisjoner er nærmere omtalt i avsnitt 5.5.

Det samlede handlingsrommet i budsjettet i årene fremover er usikkert og avhenger av politiske beslutninger, men vil trolig være mindre enn i årene vi har bak oss.

5.5 Planlagte satsinger og ambisjoner

Flere langsiktige planer, mål og byggeprosjekter vil kreve økte budsjetter de nærmeste årene. Det kan bli nødvendig å redusere andre utgifter for å gi rom for satsingene og ambisjonene. I tillegg kan det bli behov for å håndtere større utgifter som er vanskelige å forutse, som finanskrisen i 2009, det store antall asylkomster i 2015 og pandemien i 2020.

Utgiftsvekst til befolkningsendringer

Flere eldre gir økt behov for helse- og omsorgstjenester, og behovet øker med gjennomsnittsalde-

ren i befolkningen. Gruppen som er eldre enn 80 år, vil øke mye raskere fremover: De siste ti årene har det i gjennomsnitt blitt om lag 1 100 flere personer i denne gruppen hvert år. I årene 2021–2024 blir det i gjennomsnitt 8 000 flere hvert år – og veksttakten tiltar. Aldring bidrar til å øke demografikostnadene i helseforetakene og kommunene. Endringene i befolkningen samlet anslås å bidra til å øke kostnadene i helseforetak og kommuner med i overkant av 3 mrd. kroner årlig de nærmeste årene.

Planlagte satsinger

Nasjonal transportplan

Meld. St. 33 (2016–2017) *Nasjonal transportplan 2018–2029* legger opp til en ramme for statlige midler på 933 mrd. kroner i årene 2018–2029, i tillegg til 131 mrd. kroner i bompenger (prisnivå 2017). I budsjettet for 2021 er utgiftene til NTP-formål foreslått økt reelt med 1,6 mrd. kroner til totalt 73,1 mrd. kroner. Midler til NTP-formål i de enkelte budsjettår vil bli tilpasset det samlede økonomiske opplegget innenfor rammene som følger av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi for øvrig. Endringer i handlingsrommet, i prosjektenes kostnader eller utgifter på andre samfunnsområder vil kunne påvirke innfasing og gjennomføring av planen.

Langtidsplan for forsvarssektoren

I ny langtidsplan for forsvarssektoren tas det sikte på at forsvarsbudsjettet i 2028 skal ligge 16,5 mrd. 2020-kroner over vedtatt budsjett for 2020. Regjeringen vil komme tilbake til den konkrete opptrappingen og innretningen av forsvarsrammen i det enkelte budsjettår.

Byggeprosjekter

De siste årene har staten satt i verk en rekke nye byggeprosjekter. Sammenlignet med 2020 foreslås det å øke bevilgningen til bygg i statlig sivil sektor og investeringslån til sykehusprosjekter i 2021 med i overkant 2 mrd. kroner. Det største prosjektet regjeringen foreslår å starte opp i 2021, er nytt regjeringskvartal byggetrinn 1, med en kostnadsramme på 20,5 mrd. kroner (prisnivå per 1.7.2021). Forslaget om å starte byggingen av nytt regjeringskvartal vil binde opp betydelige midler i årene fremover og bidra til en årlig økning i total bevilgning til byggeprosjekter. I tillegg er flere byggeprosjekter under prosjektering, blant annet

i universitets- og høyskolesektoren og justissektoren. Utgifter ved faktisk gjennomføring av slike bygg etter prosjektering må antas å være omfattende, men er krevende å anslå nøyaktig nå. Det er heller ikke tatt stilling til eller er kjent når byggestart ev. vil være.

Store sykehusprosjekter finansieres delvis gjennom statlige investeringslån til helseforetakene. Omfanget av helseforetakenes investeringslån har økt de siste årene. I 2014 ble det bevilget 1,6 mrd. kroner. For 2021 foreslår regjeringen om lag 7,9 mrd. kroner til utbetaling av investeringslån til helseforetakene.

FoU-bevilgninger – 1 pst. av BNP

Regjeringen har en ambisjon om å øke den offentlige forskningsinnsatsen ut over 1 pst. av BNP i en omstillingsfase, jf. langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. I 2021 ligger samlede FoU-bevilgninger anslagsvis 8,1 mrd. kroner over 1 pst. av BNP, og 3,8 mrd. kroner over 1 pst. av BNP dersom Skattefunn holdes utenfor. Kostnaden ved å videreføre en FoU-innsats på 1 pst. av BNP over tid anslås til om lag 0,7 mrd. 2021-kroner årlig. Som følge av pandemien kan imidlertid veksten i BNP på kort sikt bli noe høyere enn trend. Dette

vil øke kostnadene ved å videreføre målet, både på kort og lang sikt.

I revidert langtidsplan for forskning og høyere utdanning lanserer regjeringen tallfestede opptrappingsplaner på til sammen 1,5 mrd. kroner i perioden 2019–2022, hvorav om lag 0,4 mrd. kroner inngår i budsjettforslaget for 2021. Oppfølging av disse vil bidra til målet om offentlig FoU-innsats som andel av BNP.

Regjeringen foreslår i budsjettet for 2021 norsk deltakelse i flere av EUs rammeprogram i neste programperiode. Dette vil også føre til økte bevilgninger til FoU i årene fremover.

Bistand – 1 pst. av BNI

Ved behandlingen av 2017-budsjettet vedtok Stortinget følgende: «Stortinget ber regjeringen avsette 1 pst. av BNI til bistand i de årlige budsjetter.» Dersom man legger til grunn at BNI vokser i takt med BNP for Fastlands-Norge, innebærer vedtaket at bistandsbudsjettet må øke med anslagsvis 0,8 mrd. 2021-kroner årlig. Som følge av pandemien kan imidlertid veksten i BNP på kort sikt bli noe høyere enn trend. Dette vil øke kostnadene ved å videreføre målet, både på kort og lang sikt.

6 Gjennomføringen av inneværende års budsjett

Kapitlet gir en oversikt over gjennomføringen av inneværende års budsjett basert på anslag på regnskap for 2020. I tillegg gis det en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2020.

6.1 Anslag på regnskap for 2020

6.1.1 Statsbudsjettets inntekter

De samlede inntektene på statsbudsjettet for 2019 anslås nå til 1 791,9 mrd. kroner medregnet låne-

transaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen fra Statens pensjonsfond utland, jf. tabell 6.1. Reduksjonen fra Saldert budsjett 2020 kan i stor grad tilskrives reduserte anslag for inntekter fra petroleumsvirksomheten og reduserte skatte- og avgiftsinntekter.

Tabell 6.1 Statsbudsjettets inntekter

	Saldert budsjett 2020	Endring fra Saldert budsjett 2020	Mrd. kroner Anslag på regnskap 2020
Driftsinntekter (Salg av varer og tjenester) (postene 1–29)	113,1	-41,5	71,6
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	26,4	1,6	27,9
Overføringer fra andre (postene 50–89)	1 548,1	22,4	1 570,6
Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	114,9	6,9	121,9
Sum inntekter	1 802,5	-10,6	1 791,9

Kilde: Finansdepartementet

Inntekter utenom lånetransaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen fra Statens pensjonsfond utland anslås nå å bli 1 122,2 mrd. kroner i 2020. Dette er 51,3 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2020.

Anslagene for skatter og avgifter fra Fastlands-Norge er redusert med 60,1 mrd. kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2020. De oppdaterte tallene for 2020 er basert på en gjennomgang av statistikken for innbetalte skatter og avgifter hittil i år, samt nye anslag for blant annet sysselsetting, etterspørsel og lønns- og prisvekst. Anslaget for direkte skatter og folketrygdavgifter er redusert med til sammen 23,2 mrd. kroner. Inntektene fra

merverdiavgiften er redusert med 31,6 mrd. kroner, mens øvrige avgifter og tollinntekter samlet sett er redusert med 5,3 mrd. kroner.

Renteinntekter anslås nå vel 0,6 mrd. kroner lavere enn i Saldert budsjett 2020.

Inntekter utenom lånetransaksjoner, petroleumsvirksomhet, overføring fra Statens pensjonsfond, skatter, avgifter og renter anslås nå 9,4 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2020. Dette skyldes blant annet høyere inntekter fra salg av økt produksjonskapasitet i oppdrettsnæringen og høyere overføringer fra Norges Bank enn tidligere lagt til grunn. I motsatt retning trekkes blant annet lavere inntekter fra salg av klimavoter.

6.1.2 Statsbudsjettets utgifter

Anslag på regnskap for utgiftsbevilgningene i statsbudsjettet utgjør nå 1 856,9 mrd. kroner for 2020, jf. tabell 6.2. Da er lånetransaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen til Statens pensjonsfond utland medregnet. Økningen fra saldert budsjett gjelder særlig økte utlån mv., blant annet kapitalinnskudd i Statens obligasjonsfond. I motsatt retning trekker reduserte overføringer,

blant annet en betydelig reduksjon i anslaget for overføringen til Statens pensjonsfond utland.

Når lånetransaksjoner, petroleumsvirksomheten og overføringen til Statens pensjonsfond utland holdes utenom, anslås utgiftene i 2020 til 1 555,4 mill. kroner. Dette er 140,8 mrd. kroner høyere enn i Saldert budsjett 2020, som i stor grad skyldes de omfattende tiltakene for å begrense de økonomiske konsekvensene av pandemien og smitteverntiltakene og endrede anslag under folketrygden.

Tabell 6.2 Statsbudsjettets utgifter

	Saldert budsjett 2020	Endring fra Saldert budsjett 2020	Mrd. kroner Anslag på regnskap 2020
Driftsutgifter (postene 1–29)	185,9	4,1	190,0
Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	75,4	1,2	76,7
Overføringer til andre (postene 50–89)	1 426,2	-22,9	1 403,3
Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99)	125,0	61,8	186,8
Sum utgifter	1 812,6	44,3	1 856,9

Kilde: Finansdepartementet

I anslag på regnskap er det tatt utgangspunkt i gjeldende budsjett etter Stortingets behandling av forslag til bevilgningsendringer våren 2020, herunder forslag til bevilgningsendringer ifb. Revidert nasjonalbudsjett 2020 og Prop. 127 S (2019–2020). Det er videre tatt høyde for forslag om bevilgningsendringer i Prop. 142 S (2019–2020), som ble lagt frem for Stortinget 21. september 2020. Det vises til nærmere omtale i disse proposisjonene.

I Saldert budsjett 2020 ble det bevilget 5 mrd. kroner under kap. 2309 Tilfeldige utgifter. Våren 2020 ble det besluttet å utsette årets lønnsoppgjør for det statlige tariffområdet til høsten 2020. Oppgjøret startet 1. september. I anslag på regnskap er det lagt til grunn at bevilgninger til lønnsoppgjøret i staten mv. dekkes ved reduksjon av bevilgningen under kap. 2309. I nysalderingsproposisjonen som fremmes senere i høst, vil det bli gjort rede for fordelingen av lønnsoppgjøret på kapittel og post, og fremmet forslag om nedsettelse av bevilgningen under kap. 2309.

6.1.3 Folketrygdens inntekter, utgifter og finansieringsbehov

Folketrygdens inntekter og utgifter medregnes i statsbudsjettet. Folketrygdens finansieringsbehov i 2020, som fremkommer ved at folketrygdens inntekter bare delvis finansierer folketrygdens utgifter, dekkes ved statstilskudd. I nysalderingsproposisjonen som legges frem senere i høst vil det bli redegjort nærmere for folketrygdens finansieringsbehov i 2020 basert på anslagsendringer mv. gjennom året.

6.1.4 Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Oversikt over petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Petroleumsvirksomhetens inntekter fratrukket utgifter gir netto kontantstrøm fra virksomheten. Hva som inngår i petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter er fastsatt i § 3 i lov om Statens pensjonsfond.

Tabell 6.3 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Endring fra Saldert budsjett 2020	Anslag på regnskap 2020
Inntekter SDØE	112,7	-43,9	68,8
- Utgifter SDØE	28,0	0,0	28,0
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	139,9	-109,7	30,2
+ Aksjeutbytte fra Equinor ASA	20,4	-4,7	15,7
= Netto kontantstrøm	245,0	-158,3	86,7

Kilde: Finansdepartementet

Petroleumsinntekter

Inntektene fra SDØE omfatter i hovedsak driftsresultat, kalkulatoriske avskrivninger og renter. Inntektene anslås til 68,8 mrd. kroner i 2020, hvilket innebærer en reduksjon på 43,9 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020. Videre omfatter inntektene fra petroleumsvirksomheten skatt og avgift på utvinning, samt aksjeutbytte fra Equinor ASA. Betalte skatter og avgifter fra petroleumsvirksomheten anslås nå til 30,2 mrd. kroner, som er 109,7 mrd. kroner lavere enn anslaget i Saldert budsjett 2020. Videre reduseres utbytteinntektene fra Equinor ASA med 4,7 mrd. kroner fra Saldert budsjett 2020.

Petroleumsutgifter

Utgiftene til petroleumsvirksomhet består av andelen av investeringer på sokkelen som dekkes av SDØE. Utgiftene til petroleumsvirksomheten anslås til 28 mrd. kroner i 2020. Anslaget er dermed ikke endret fra Saldert budsjett 2020.

Statens pensjonsfond

Statens pensjonsfond består av Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Norge. Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Statens pensjonsfond utland. Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten i 2020 anslås å bli 86,7 mrd. kroner. Det er 158,3 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2020.

Overføringen fra Statens pensjonsfond utland til å dekke statsbudsjettets oljekorrigerte budsjettunderskudd er i Saldert budsjett 2020 satt til 241,1 mrd. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet for 2020 anslås nå til 433,2 mrd. kroner.

Anslaget for det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2020 er fortsatt usikkert. I nysalderingsproposisjonen vil det bli lagt frem oppdaterte anslag for det oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2020 og fremmet forslag om endret overføring fra Statens pensjonsfond utland til statsbudsjettet i 2020.

Tabell 6.4 Statens pensjonsfond. Inntekter og utgifter 2020

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Endring fra Saldert budsjett 2020	Anslag på regnskap 2020
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet	245,0	-158,3	86,7
- Overført til statskassen	241,1	192,1	433,2
+ Rente- og utbytteinntekter mv.	251,3	-28,3	223,0
= Overskudd i Statens pensjonsfond	255,2	-378,7	-123,5

Kilde: Finansdepartementet

Kapitalen i Statens pensjonsfond utland anslås til 10 300 mrd. kroner ved utløpet av 2020, mens kapitalen i Statens pensjonsfond Norge anslås til 277 mrd. kroner. Samlet anslås dermed kapitalen i Statens pensjonsfond til 10 577 mrd. kroner ved utløpet av 2020.

6.1.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd finansieres av en overføring fra Statens pensjonsfond

utland. Statsbudsjettet gjøres dermed opp i balanse før lånetransaksjoner. Statsbudsjettets finansieringsbehov bestemmes således av differansen mellom utlån mv. og tilbakebetalinger. I Saldert budsjett 2020 ble brutto finansieringsbehov anslått til 10,1 mrd. kroner. Brutto finansieringsbehov anslås nå til 74,1 mrd. kroner. Endringene fra saldert budsjett gjelder blant annet kapitalinnskudd i Statens obligasjonsfond, økte utlån under Statens lånekasse og Husbanken og lån til likviditetsbehov i GIEK.

Tabell 6.5 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Inntekter/utgifter/balanse	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Endring fra Saldert budsjett 2020	Anslag på regnskap 2020
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 446,5	-209,6	1 236,9
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 687,6	-17,5	1 670,1
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1–2)	-241,1	-192,1	-433,2
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	241,1	192,1	433,2
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0,0	0,0	0,0
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	125,0	61,8	186,8
7. Tilbakebetalinger mv., ekskl. petroleum	114,9	-2,2	112,8
8. Utlån mv., netto (6–7)	10,1	64,0	74,1
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	10,1	64,0	74,1

Kilde: Finansdepartementet

6.2 Statsregnskapet medregnet folketrygden for første halvår 2020

Dette avsnittet gir en oversikt over statsregnskapet per 30. juni 2020. Regnskapstallene er sammenstilt med Saldert budsjett 2020. Tabellene i avsnittet viser også hvor stor andel av bevilgningen i Saldert budsjett 2020 som er regnskapsført. Endrede anslag og bevilgningsendringer vedtatt etter at budsjettet ble saldert i Stortinget i fjor høst, inngår således ikke i beregningene av hvil-

ken andel av bevilgningene som nå er regnskapsført.

6.2.1 Statsbudsjettets inntekter og utgifter

Statsregnskapet viser at det er regnskapsført inntekter på til sammen 713,9 mrd. kroner i perioden 1. januar – 30. juni 2020. Det tilsvarer 39,6 pst. av budsjetterte inntekter. Tabell 6.6 viser hvordan inntektene fordeler seg etter art.

Tabell 6.6 Statsbudsjettets inntekter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Regnskap per 30.06.2020	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsinntekter (Salg av varer og tjenester) (postene 1–29)	113,1	46,7	41,3
Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	26,4	11,8	44,8
Overføringer fra andre (postene 50–89)	1 548,1	600,9	38,8
Tilbakebetalinger mv. (postene 90–99)	114,9	54,5	47,4
Sum inntekter	1 802,5	713,9	39,6

Kilde: Finansdepartementet

Per 30. juni 2020 er det regnskapsført utgifter på til sammen 745,9 mrd. kroner. Det utgjør 41,2 pst.

av bevilgningene. Tabell 6.7 viser hvordan beløpet fordeler seg på utgiftsarter.

Tabell 6.7 Statsbudsjettets utgifter

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Regnskap per 30.06.2020	Regnskap i pst. av bevilgning
Driftsutgifter (postene 1–29)	185,9	87,2	46,9
Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49)	75,4	35,3	46,7
Overføringer til andre (postene 50–89)	1 426,2	503,7	35,3
Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99)	125,0	119,8	95,8
Sum utgifter	1 812,6	745,9	41,2

Kilde: Finansdepartementet

6.2.2 Petroleumsvirksomhetens inntekter og utgifter

Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten utgjør 94,8 mrd. kroner i perioden 1. januar –

30. juni 2019. Det tilsvarer 38,7 pst. av netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten slik denne ble anslått i Saldert budsjett 2020.

Tabell 6.8 Kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2020	Regnskap per 30.06.2020	Regnskap i pst. av bevilgning
Inntekter SDØE	112,7	46,4	41,2
- Utgifter SDØE	28,0	14,2	50,8
+ Skatt og avgift på utvinning, inkl. CO ₂ -avgift og NO _x -avgift	139,9	51,2	36,6
+ Aksjeutbytte fra Equinor ASA	20,4	11,5	56,5
= Netto kontantstrøm	245,0	94,8	38,7

Kilde: Finansdepartementet

6.2.3 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

Regnskapet per 30. juni 2020 viser et brutto finansieringsbehov på 65,2 mrd. kroner. For nærmere detaljer vedrørende statsregnskapet for første halvår 2020 vises det til tabellene i vedlegg 3.

Tabell 6.9 Oppsummering. Saldering og finansieringsbehov

	Mrd. kroner		
Inntekter/utgifter/balanse	Saldert budsjett 2020	Regnskap per 30.06.2020	Regnskap i pst. av bevilgning
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)	1 446,5	659,4	45,6
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)	1 687,6	626,2	37,1
3. Overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1–2)	-241,1	33,2	-13,8
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland	241,1	-33,2 ¹	-13,8
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	0,0	0,0	
6. Utlån, gjeldsavdrag mv.	125,0	119,8	95,8
7. Tilbakebetalinger mv.	114,9	54,5	47,4
8. Utlån mv., netto (6–7)	10,1	65,2	645,2
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	10,1	65,2	645,2

¹ Teknisk satt til å motsvare overskudd før lånetransaksjoner, før overføring fra Statens pensjonsfond utland. Overføring fra Statens pensjonsfond utland blir endelig fastsatt og ført i forbindelse med nysalderingen av 2020-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

7 Statens lånebehov

7.1 Fullmakt til å ta opp statslån o.a.

Statens lånebehov for 2021 følger av forslaget til statsbudsjett for 2021. Det blir lagt opp til at finansieringsbehovet i hovedsak blir dekket ved opptak av nye, langsiktige lån innenlands. Av hensyn til markedet for statspapirer legges det normalt opp til å søke å jevne ut den langsiktige opplåningen over flere år. For 2021 er det foreslått en fullmakt på 125 mrd. kroner for opptak av nye, langsiktige lån.

Statens kortsiktige opplåning i markedet skjer ved salg av statskasseveksler, som er papirer med løpetid på inntil tolv måneder. For 2021 er det foreslått en ramme på 100 mrd. kroner for utestående volum i kortsiktige markedslån.

Rammene som foreslås for langsiktig og kortsiktig markedsopplåning er de samme i 2021 som i 2020.

For andre kortsiktige lån ber regjeringen om en fullmakt der det ikke blir satt noen konkret

beløpsgrense. Regjeringen ber i tillegg om at den generelle fullmakten til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir videreført. Det bes også om fullmakt til å gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

Dette er omtalt nærmere i avsnitt 7.3, og forslagene er sammenfattet i tabell 7.3.

Det vises også til generell omtale av statsgjeldsforvaltningen i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*. Dersom Stortinget vedtar de fullmaktene det her bes om, vil Finansdepartementet gi Norges Bank fullmakt til å dekke lånebehovet og eventuelt inngå derivatavtaler, samt gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til disse.

7.2 Sammensetningen av statsgjelden

Tabell 7.1 viser størrelsen på, og sammensetningen av statens bruttogjeld ved utgangen av de to siste årene og første halvår i 2020.

Tabell 7.1 Sammensetningen av statsgjelden (i mill. kroner)

	31.12.18	31.12.19	30.06.20
Langsiktige lån ¹	400 101	394 000	457 000
Kortsiktige markedspapirer ²	66 000	58 000	63 000
Andre kortsiktige lån ³	57 768	58 625	113 724
Statsgjelden	523 869	510 625	633 724
Memo:			
Rentebytteavtaler			26 450

¹ Lån med lengre løpetid enn ett år.

² Lån med løpetid inntil ett år.

³ Kontolån fra statsinstitusjoner mv.

Kilde: Finansdepartementet.

Statsgjelden består av langsiktige lån, kortsiktige markedspapirer og andre kortsiktige lån. Staten dekker behovet for langsiktig finansiering ved å selge statsobligasjoner i det innenlandske markedet gjennom auksjoner og syndikeringer. Den kortsiktige opplåningen i markedet skjer gjennom salg av statskasseveksler i auksjoner. Statskasse-

veksler er omsettelige lån uten kupongrente, hvor avkastningen er knyttet til underkursen de blir lagt ut til. Andre, kortsiktige lån omfatter alminnelige kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, samt eventuelle kontolån fra institusjoner som i særskilte tilfeller kan pålegges å plassere overskuddslikviditet som kontolån til staten.

7.3 Statens lånebehov og behovet for lånefullmakter i 2021

I tråd med lov om Statens pensjonsfond blir det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet foreslått dekket ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland. Avdrag på statsgjelden, netto

utlån og kapitalinnskudd til statsbankene mv. blir dekket ved nye låneopptak og/eller ved å trekke på statens kontantbeholdning. Staten har ut fra forslaget i denne proposisjonen et brutto finansieringsbehov på 97,8 mrd. kroner i 2021, jf. tabell 7.2.

Tabell 7.2 Statens finansieringsbehov i 2020 og 2021 (i mrd. kroner)

	Saldert budsjett 2020	Gul bok 2021
A Oljekorrigert overskudd på statsbudsjettet	-241,1	-371,2
B Overført fra Statens pensjonsfond utland	241,1	371,2
C Overskudd før lånetransaksjoner (A + B)	0,0	0,0
D Utlån til statsbankene, aksjetegning o.l., netto	10,1	9,8
E Statens netto finansieringsbehov (D – C)	10,1	9,8
F Gjeldsavdrag ¹	0,0	88,0
Statens brutto finansieringsbehov (E + F)	10,1	97,8

¹ Avdrag på langsiktige statslån.

Kilde: Finansdepartementet.

Når Finansdepartementet vurderer statens lånebehov i markedet, tas det normalt utgangspunkt i statens finansieringsbehov, jf. tabell 7.2. Videre tas det hensyn til virkningen av statens transaksjoner på likviditeten i pengemarkedet. Pengemarkedet blir tilført likviditet når staten betaler avdrag på gjelden eller øker netto utlån fra statsbankene, mens opptak av statslån inndrar likviditet fra markedet. Det er et mål at statens transaksjoner over tid ikke skal endre den samlede likviditeten i pengemarkedet.

Siden underskuddet på statsbudsjettet blir dekket ved en overføring fra Statens pensjonsfond utland, påvirker ikke statsbudsjettet den samlede likviditeten i pengemarkedet. Samtidig er det slik at noen poster på statsbudsjettet påvirker balansen på budsjettet og størrelsen på statens kontantbeholdning, men ikke likviditeten i pengemarkedet. Det gjelder blant annet renter og overføringer

fra Norges Bank. Når statens kapitaltransaksjoner samlet sett ikke skal påvirke likviditeten i pengemarkedet, må det korrigeres for slike poster. Det må også korrigeres for enkelte lånetransaksjoner som inngår i finansieringsbehovet, men som ikke har likviditetseffekt, som innskudd i fond. For 2021 er det samlet sett beregnet at disse postene vil øke behovet for likviditetsinndragning med i underkant av 19 mrd. kroner netto. Et likviditetsjustert finansieringsbehov blir dermed på om lag 116 mrd. kroner.

Tabell 7.3 gir en samlet oversikt over gjeldende lånefullmakter for 2020 og forslag til nye fullmakter for 2021. I tillegg ber regjeringen om at fullmakten til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler blir videreført, og at det gis fullmakt til å foreta sikkerhetsplasseringer hos motparter i rentebytteavtaler.

Tabell 7.3 Fullmakt til å ta opp statslån i 2021 (i mill. kroner)

	Fullmakt for 2020	Utnyttet per 30.06.20	Forslag til fullmakt for 2021
Nye langsiktige lån	125 000	63 000	125 000
Kortsiktige markedslån	100 000	63 000	100 000
Andre kortsiktige lån	Ubegrenset	113 724	Ubegrenset

Kilde: Finansdepartementet.

7.3.1 Fullmakt til å ta opp langsiktige lån i 2021

Statens lånebehov blir dekket ved å ta opp nye, langsiktige lån innenlands. Finansdepartementet legger normalt opp til å søke å jevne ut opptakene av langsiktige lån. Formålet er at store svingninger i finansieringsbehovet fra ett år til det neste ikke skal slå ut tilsvarende på opplåningstakten. I 2021 er det forfall av et langsiktig obligasjonslån med utestående volum per 1. august på 88 mrd. kroner. Om lag halvparten av dette forfallet er planlagt finansiert i løpet av 2020, mens det tas sikte på å finansiere den gjenværende halvparten i 2021. En slik strategi vil innebære at behovet for nye langsiktige lån i 2021 blir i overkant av 40 mrd. kroner lavere enn det som følger direkte av det likviditetsjusterte finansieringsbehovet. Et samlet anslag på opplåningen i 2021 er om lag 75 mrd. kroner. Et ønske om relativt stabile låneopptak fra år til år kan redusere dette tallet noe.

I statsbudsjettet for 2020 ble det bedt om en ramme for opptak av langsiktige lån på 75 mrd. kroner. Etter opprettelsen av Statens obligasjonsfond (SOF) med en ramme på 50 mrd. kroner, utvidet Stortinget denne lånerammen til 125 mrd. kroner. Ved utgangen av første halvår 2020 var det investert 3,6 mrd. kroner i Statens obligasjonsfond. Det vil også for 2021 være behov for at lånerammen gir rom for investeringene i fondet. Samtidig kan Norges Bank ha behov for å utvide egenbeholdningen av obligasjoner for markedspleie, som nå er noe lavere enn tidligere. For å ta hensyn til usikkerhet og at det ikke er ønskelig at fullmakten blir for liten, er det ønskelig med en lånefullmakt som er noe høyere enn planlagt opplåning. Regjeringen ber på denne bakgrunn om at fullmakten for 2021 til å ta opp nye langsiktige lån innenlands blir satt til 125 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Dette tilsvarer gjeldende fullmakt for 2020.

7.3.2 Fullmakt til å ta opp kortsiktige markedslån i 2021

Fullmakten under kortsiktige markedslån er utformet som en ramme for maksimalt utestående beløp. Regjeringen ber om at fullmakten til å ha utestående kortsiktige markedslån blir satt til 100 mrd. kroner i 2021, jf. forslag til romertallsvedtak. Dette tilsvarer fullmakten for 2020.

7.3.3 Fullmakt til å ta opp andre kortsiktige lån i 2021 mv.

Fullmakten for andre kortsiktige lån omfatter alminnelige kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond samt eventuelle kontolån fra institusjoner som kan pålegges å plassere overskuddslikviditet som kontolån til staten. Fullmakten omfatter også eventuelle plasseringer som er gitt som sikkerhet fra motparter i rentebytteavtaler. Størstedelen av andre kortsiktige lån er innskudd fra operatørbanken for skattebetalingsordningen.

Lånene under denne fullmakten er gjeld av en slik karakter at en ikke bør fastsette en beløpsgrense. Det foreslås at Finansdepartementet for 2021 får fullmakt til å ta imot slike plasseringer som kontolån uten at det blir satt en beløpsgrense, jf. forslag til romertallsvedtak. Da unngår en at staten ev. må avvise innskudd fordi fullmakten ikke er stor nok.

7.3.4 Fullmakt til å inngå derivater mv.

I gjeldsforvaltningen brukes rentebytteavtaler for å styre rentebindingen på gjelden sammenlignet med det som følger direkte av en strategi der opplåningen spres på løpetider fra null til ti år. Rentebytteavtaler gir staten fleksibilitet til å endre den gjennomsnittlige rentebindingen på gjeldsporteføljen uten at selve opplåningen blir endret.

Det følger av statens avtaler med motpartene i rentebytteavtalene at motparten må innbetale kontantsikkerhet på konto i Norges Bank dersom rentebytteavtalene har en netto markedsverdi i statens favør som er over avtalte terskelnivåer. Dette reduserer statens risiko for tap hvis en motpart får betalingsproblemer. Det er i dag ikke et krav etter avtalene at staten innbetaler slik kontantsikkerhet til motpartene. Norges Bank har satt i gang reforhandling av de underliggende rammeavtalene slik at også staten vil måtte betale sikkerhet. Mandatet for Norges Banks forvaltning av statsgjelden gir banken fullmakt til å inngå og reforhandle slike avtaler. Tosidige sikkerhetsavtaler er markedspraksis mellom banker, og etter hvert også for statsgjeldforvaltere. Innskudd som sikkerhetsstillelse skiller seg fra vanlige bankinnskudd ved at det potensielle tapet er svært begrenset. Volumet av sikkerhetsstillelsen vil være lik markedsverdien av rentebytteavtalene, slik at netto markedsverdi av stilt sikkerhet tillagt rentebytteavtaler er null.

Det bes om fullmakt til å inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler samt å gjennomføre sikkerhetsplasseringer knyttet til slike i 2021, jf. forslag til romertallsvedtak.

8 Omtale av særskilte saker

8.1 Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen

Regjeringen bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. For å hente ut potensialet må det stilles klare krav om mindre byråkrati og mer igjen for skattebetalernes penger.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) ble innført som en fast del av budsjettarbeidet fra 2015. Reformen gir incentiver til mer effektiv statlig drift og skaper handlingsrom for å sikre velferden, investere i utdanning og kunnskap og styrke samferdsel, politi og forsvar.

Den årlige overføringen settes til 0,5 pst. av alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. Samlet sett er økningen av handlingsrommet som følge av reformen beregnet til vel 1,8 mrd. kroner i 2021.

Regjeringen forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. Reformen gir et desentralt ansvar og et viktig incentiv for statlige virksomheter og virksomhetsledere til å gjennomføre systematisk effektiviseringsarbeid i et flerårig perspektiv. Reformen omfatter også sektorer som er politisk prioritert. Det er ikke mindre viktig å bruke ressursene effektivt i prioriterte sektorer.

Kravet gjelder alle statlige virksomheter som mottar driftsbevilgninger over statsbudsjettet. Nettobudsjetterte virksomheter som universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner er inkludert i reformen. I tillegg er spesialisthelsetjenestene med. Statlig forretningsdrift holdes utenfor.

Driftsutgiftene til departementer og etater hvor deler av virksomheten finansieres av gebyrer er inkludert. For disse virksomhetene stilles det krav om at tiltak for mindre byråkrati og mer igjen for pengene skal komme publikum til gode.

For å oppnå en varig effekt må tiltakene være en del av en planlagt prosess. Reformen inngår som en fast del av budsjettarbeidet.

8.2 Statlige regnskapsstandarder (SRS)

I Gul bok 2017 ble det redegjort for oppfølgingen av NOU 2015:14 *Bedre beslutningsgrunnlag, bedre styring — Budsjett og regnskap i staten* (Børmerutvalget) og utvalgets forslag om å gjøre de statlige regnskapsstandardene (SRS) obligatoriske for alle statlige virksomheter. Det ble lagt opp til å arbeide videre med ulike tiltak for å øke nytten og redusere kostnadene forbundet med periodisering og bruk av SRS i virksomhetene. Det ble videre lagt opp til en ny vurdering av om SRS skulle gjøres obligatorisk innen tre år.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) fikk i 2017 i oppdrag å bistå Finansdepartementet i arbeidet med slike tiltak frem mot ny vurdering. Det er blant annet gjort forenklinger i standardene, arbeidsprosesser og arbeidsdeling med virksomhetene er effektivisert, og det er tilrettelagt for publisering av periodiserte regnskapsdata.

Regjeringen er positiv til at flere statlige virksomheter siden 2017 har tatt i bruk periodisert virksomhetsregnskap etter SRS innenfor dagens frivillige ordning, og at flere vurderer dette nå. Økt bruk av SRS gir mulighet for bedre sammenligning over tid både innenfor den enkelte virksomhet, og på tvers i staten. Et periodisert virksomhetsregnskap vil inneholde mer komplett og presis informasjon enn dagens statsregnskap, men nytten må veies mot kostnadene ved å føre virksomhetsregnskap etter SRS.

DFØ anbefalte i juni 2019 at SRS gjøres obligatorisk for alle statlige virksomheter med en innføringsperiode på fem år. Tilrådingen er begrunnet med at et regnskap etter SRS gir best grunnlag for å vurdere om ressursbruken er effektiv i den enkelte virksomhet, og at kostnadene ved å føre og utarbeide et regnskap etter SRS er redusert og nytten økt.

Saken ble omtalt i Gul bok 2020 hvor det ble oppgitt at DFØs anbefaling ville bli sendt på departementshøring, og at regjeringen tok sikte på å komme tilbake til saken i Gul bok 2021.

Arbeidet med gjennomgang av høringsinnspillene pågår, men vil kreve mer tid. En eventuell innføring av obligatorisk SRS i statlige virksomhetsregnskap vil være et langsiktig tiltak på økonomistyringsområdet i staten, og det bør legges til rette for en grundig prosess for gjennomgang av innspill og vektning av ulike hensyn i saken. Det tas sikte på å komme tilbake til saken i RNB 2021 eller senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2022.

8.3 Valutarisiko i investeringsprosjekter

Regjeringen vektlegger effektiv gjennomføring av statlige investeringsprosjekter. Tilrettelegging for større samlede utbygginger, internasjonalisering av markedene og nye kontraktsformer kan gi bedre kostnadseffektivitet. Det medfører at det kan bli mer aktuelt med kontrakter i annen valuta enn norske kroner.

De senere årene har det vært en økning i antall kontrakter med valutaeksponering. Kombi- nert med svingninger i valutakursen har dette medført at flere prosjekter har opplevd kostnadsøkninger. Det kan gjøre det utfordrende å

overholde kostnadsrammen fastsatt av Stortinget siden dagens system for å anslå styrings- og kostnadsrammer som hovedregel ikke tar hensyn til usikkerheten om fremtidig valutakurs. Selvassurandørprinsippet tilsier at det ikke tegnes forsikring mot valutarisiko. Staten i stort kan håndtere denne risikoen, men for det enkelte investeringsprosjekt kan risikoen være krevende å håndtere.

Finansdepartementet vil derfor utarbeide nærmere regler for årlig å justere styrings- og kostnadsrammen for valutakursendringer, på samme måte som det justeres for prisvekst i dag. Det vil innebære at kostnadsendringer som følge av valutakurssvingninger synliggjøres. Ansvar for å håndtere øvrig kostnadsutvikling blir tydeligere, og det blir en symmetrisk håndtering av gevinster og tap knyttet til valuta. Videre vil det gi statlige virksomheter riktige insentiver til å opptre som risikonøytrale i spørsmål om valuta. Løsningen er i tråd med Bevilgningsreglementet og kan gjennomføres uten å endre andre grunnleggende budsjetteringsprinsipper. Regjeringen vil derfor innføre en felles ordning for å pris- og valutakursjustere kostnadsrammene som fastsettes for investeringsprosjektene. Justeringer i kostnadsrammene som følge av dette vil legges frem for Stortinget på ordinært vis.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under
et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om
statsbudsjettet 2021.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om statsbudsjettet 2021 i samsvar med et vedlagt forslag.

**Forslag
til vedtak om statsbudsjettet for
budsjettåret 2021**

I

Kap. Post		Kroner	Kroner
Utgifter:			
Det kongelige hus			
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen:		
1	Apanasje	12 967 000	
50	Det kongelige hoff	223 991 000	
51	Særskilte prosjekter ved Det kongelige hoff	87 900 000	324 858 000
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen:		
1	Apanasje	10 792 000	10 792 000
	Sum Det kongelige hus		<u>335 650 000</u>
Regjering			
20	Statsministerens kontor:		
1	Driftsutgifter	123 515 000	
21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overføres</i>	10 000 000	133 515 000
21	Statsrådet:		
1	Driftsutgifter	195 450 000	195 450 000
24	Regjeringsadvokaten:		
1	Driftsutgifter	108 070 000	
21	Spesielle driftsutgifter	14 800 000	122 870 000
	Sum Regjering		<u>451 835 000</u>
Stortinget og tilknyttede organ			
41	Stortinget:		
1	Driftsutgifter	1 000 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 200 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	139 900 000	
50	Sannhets- og forsoningskommisjonen	10 000 000	
70	Tilskudd til partigruppene	200 300 000	
72	Tilskudd til Det Norske Nobelinstitutt bibliotek	1 500 000	
73	Kontingenter, internasjonale delegasjoner	16 500 000	
74	Reisetilskudd til skoler	5 500 000	1 378 800 000
42	Ombudsmannsnemnda for Forsvaret:		
1	Driftsutgifter	7 600 000	7 600 000
43	Stortingets ombudsman for forvaltningen:		
1	Driftsutgifter	92 200 000	92 200 000
44	Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:		
1	Driftsutgifter	34 600 000	34 600 000
45	Norges institusjon for menneskerettigheter:		
1	Driftsutgifter	26 100 000	26 100 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
51	Riksrevisjonen:		
1	Driftsutgifter	550 600 000	
75	Internasjonale organisasjoner og nettverk	27 900 000	578 500 000
	Sum Stortinget og tilknyttede organ		<u>2 117 800 000</u>

Høyesterett

61	Høyesterett:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410, post 01</i>	121 027 000	121 027 000
	Sum Høyesterett		<u>121 027 000</u>

Utenriksdepartementet

Administrasjon av utenrikspolitikken

100	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	2 451 214 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	38 630 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 522 000	
70	Erstatning av skader på utenlandske ambassader	1 156 000	
71	Hjelp til norske borgere i utlandet	196 000	
90	Lån til norske borgere i utlandet	360 000	2 517 078 000
103	Regjeringens representasjon:		
1	Driftsutgifter	67 355 000	67 355 000
104	Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:		
1	Driftsutgifter	10 341 000	10 341 000
	Sum Administrasjon av utenrikspolitikken		<u>2 594 774 000</u>

Utenriksformål

115	Næringsfremme, kultur og informasjon:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70 og 71</i>	13 192 000	
70	Kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	28 752 000	
71	Næringsfremme, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	8 070 000	50 014 000
116	Internasjonale organisasjoner:		
70	Pliktige bidrag	1 418 050 000	1 418 050 000
117	EØS-finansieringsordningene:		
77	EØS-finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	3 311 000 000	
78	Den norske finansieringsordningen 2014-2021, <i>kan overføres</i>	2 678 000 000	5 989 000 000
118	Utenrikspolitiske satsinger:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70, 71, 72 og 73</i>	95 038 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Nordområdetiltak, samarbeid med Russland og atomsikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	255 081 000	
71	Globale sikkerhetsspørsmål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	11 889 000	
72	Nedrustning, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	14 886 000	
73	Klima, miljøtiltak og hav mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	22 392 000	
74	Forskning, dialog og menneskerettigheter mv.	53 490 000	452 776 000
	Sum Utenriksformål		<u>7 909 840 000</u>

Forvaltning av utviklingssamarbeidet

140	Utenriksdepartementet:		
1	Driftsutgifter	1 708 482 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	140 208 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>37 570 000</u>	1 886 260 000
141	Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad):		
1	Driftsutgifter	290 264 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>23 896 000</u>	314 160 000
144	Norsk senter for utvekslingssamarbeid (Norec):		
1	Driftsutgifter	54 654 000	
70	Utvekslingsordninger, <i>kan overføres</i>	<u>140 477 000</u>	195 131 000
	Sum Forvaltning av utviklingssamarbeidet		<u>2 395 551 000</u>

Utviklingssamarbeidet

150	Humanitær bistand:		
70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	4 803 354 000	
71	Verdens matvareprogram (WFP), <i>kan overføres</i>	300 000 000	
72	FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)	<u>380 000 000</u>	5 483 354 000
151	Fred, sikkerhet og globalt samarbeid:		
70	Fred og forsoning, <i>kan overføres</i>	418 260 000	
71	Globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning, <i>kan overføres</i>	270 060 000	
72	Stabilisering av land i krise og konflikt, <i>kan overføres</i>	764 829 000	
73	FN og globale utfordringer, <i>kan overføres</i>	268 138 000	
74	Pliktige bidrag til FN-organisasjoner mv., <i>kan overføres</i>	<u>274 690 000</u>	1 995 977 000
152	Menneskerettigheter:		
70	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	633 817 000	
71	FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR), <i>kan overføres</i>	<u>165 000 000</u>	798 817 000
159	Regionbevilgninger:		
70	Midtøsten og Nord-Afrika, <i>kan overføres</i>	634 011 000	
71	Europa og Sentral-Asia, <i>kan overføres</i>	792 134 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
72 Afghanistan, <i>kan overføres</i>	510 241 000	
75 Afrika, <i>kan overføres</i>	2 402 693 000	
76 Asia, <i>kan overføres</i>	483 503 000	
77 Latin-Amerika og Karibia, <i>kan overføres</i>	210 339 000	5 032 921 000
160 Helse:		
70 Helse, <i>kan overføres</i>	3 681 186 000	
71 Verdens helseorganisasjon (WHO), <i>kan overføres</i>	235 500 000	
72 FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	45 000 000	3 961 686 000
161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid:		
70 Utdanning, <i>kan overføres</i>	1 978 798 000	
71 Forskning, <i>kan overføres</i>	76 298 000	
72 Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	793 714 000	2 848 810 000
162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi:		
70 Næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>	402 736 000	
71 Matsikkerhet, fisk og landbruk, <i>kan overføres</i>	715 966 000	
72 Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	439 000 000	
73 Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC), <i>kan overføres</i>	124 000 000	
75 Norfund - tapsavsetning	438 288 000	
95 Norfund - grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	1 239 864 000	3 359 854 000
163 Klima, miljø og hav:		
70 Miljø og klima, <i>kan overføres</i>	1 228 218 000	
71 Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	281 967 000	1 510 185 000
164 Likestilling:		
70 Likestilling, <i>kan overføres</i>	158 319 000	
71 FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), <i>kan overføres</i>	100 300 000	
72 FNs befolkningsfond (UNFPA)	538 600 000	
73 Sårbare grupper, <i>kan overføres</i>	522 000 000	1 319 219 000
170 Sivilt samfunn:		
70 Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	2 028 471 000	2 028 471 000
171 FNs utviklingsarbeid:		
70 FNs utviklingsprogram (UNDP)	598 400 000	
71 FNs barnefond (UNICEF)	426 600 000	
72 FNs fellesfond for bærekraftig utvikling, <i>kan overføres</i>	70 000 000	
73 Internasjonale rekrutteringer og tilskudd til andre tiltak i FN, <i>kan overføres</i>	59 099 000	1 154 099 000
172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette:		
70 Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	1 086 000 000	
71 Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	847 000 000	
72 Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	90 000 000	
73 Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	355 700 000	2 378 700 000
179 Flyktningtiltak i Norge:		
21 Spesielle driftsutgifter	550 808 000	550 808 000
Sum Utviklingssamarbeidet		32 422 901 000
Sum Utenriksdepartementet		45 323 066 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kunnskapsdepartementet			
Administrasjon			
200	Kunnskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	394 257 000	
21	Spesielle driftsutgifter	17 160 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>3 096 000</u>	414 513 000
201	Analyse og kunnskapsgrunnlag:		
21	Spesielle driftsutgifter	<u>233 998 000</u>	<u>233 998 000</u>
	Sum Administrasjon		<u>648 511 000</u>
Grunnopplæringen			
220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	356 265 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	208 508 000	
70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>72 807 000</u>	637 580 000
221	Foreldreutvalgene for grunnopplæringen og barnehagene:		
1	Driftsutgifter	<u>16 014 000</u>	16 014 000
222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:		
1	Driftsutgifter	143 126 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>2 019 000</u>	145 145 000
224	Tilskudd til freds- og menneskerettighets- sentre:		
70	Freds- og menneskerettighetssentre	100 838 000	
71	Det europeiske Wergelandsenteret	<u>11 084 000</u>	111 922 000
225	Tiltak i grunnopplæringen:		
1	Driftsutgifter	23 973 000	
21	Spesielle driftsutgifter	112 556 000	
60	Tilskudd til landslinjer	243 207 000	
63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	87 660 000	
64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge	36 265 000	
66	Tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme	15 480 000	
67	Tilskudd til opplæring i kvensk eller finsk	9 185 000	
68	Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen	302 816 000	
69	Tiltak for fullføring av videregående opplæring	691 500 000	
74	Prosjekttilskudd	6 739 000	
75	Grunntilskudd	<u>95 337 000</u>	1 624 718 000
226	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	1 572 195 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	1 600 858 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	35 826 000	
61	Tilskuddsordning til veiledning for nyutdannede nytilsatte lærere	61 919 000	
64	Programfinansiering av 0-24-samarbeidet	40 529 000	
71	Tilskudd til vitensentre	85 352 000	3 396 679 000
227	Tilskudd til særskilte skoler:		
63	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	42 752 000	
78	Tilskudd	186 434 000	229 186 000
228	Tilskudd til frittstående skoler mv.:		
70	Frittstående grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i>	3 154 601 000	
71	Frittstående videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 718 569 000	
72	Diverse skoler som gir yrkesrettet opplæring, <i>overslagsbevilgning</i>	161 878 000	
73	Frittstående grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	128 845 000	
74	Frittstående videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	22 133 000	
75	Frittstående skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i>	365 466 000	
76	Andre frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	42 046 000	
77	Den tysk-norske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i>	30 104 000	
78	Kompletterende undervisning	24 772 000	
79	Toppidrett	56 903 000	
81	Elevutveksling til utlandet	2 190 000	
82	Kapital- og husleietilskudd til friskoler	83 337 000	
84	Redusert foreldrebetaling i skolefritids- ordningen	3 000 000	5 793 844 000
230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:		
1	Driftsutgifter	646 680 000	
21	Spesielle driftsutgifter	36 030 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 678 000	692 388 000
	Sum Grunnopplæringen		12 647 476 000

Barnehager

231	Barnehager:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	470 156 000	
63	Tilskudd til tiltak for å styrke den norsk- språklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage	144 549 000	
66	Tilskudd til økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn	17 342 000	
70	Tilskudd til svømming i barnehagene	72 233 000	704 280 000
	Sum Barnehager		704 280 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Høyere yrkesfaglig utdanning			
240	Fagskoler:		
60	Driftstilskudd til fagskoler	1 025 451 000	
61	Utviklingsmidler til fagskoler	44 543 000	1 069 994 000
241	Felles tiltak for fagskoler:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 723 000	31 723 000
242	Norges grønne fagskole - Vea:		
1	Driftsutgifter	30 349 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 307 000	31 656 000
	Sum Høyere yrkesfaglig utdanning		<u>1 133 373 000</u>
Kompetansepolitikk og livslang læring			
251	22. juli-senteret:		
1	Driftsutgifter	15 675 000	15 675 000
253	Folkehøyskoler:		
70	Tilskudd til folkehøyskoler	987 051 000	
71	Tilskudd til Folkehøgskolerådet	5 549 000	
72	Tilskudd til Nordiska folkhögskolan	708 000	993 308 000
254	Studieforbund mv.:		
70	Tilskudd til studieforbund	68 920 000	
73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	3 510 000	72 430 000
256	Kompetanse Norge:		
1	Driftsutgifter	119 118 000	
21	Spesielle driftsutgifter	9 051 000	128 169 000
257	Kompetanseprogrammet:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	376 134 000	376 134 000
258	Tiltak for livslang læring:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	159 940 000	159 940 000
	Sum Kompetansepolitikk og livslang læring		<u>1 745 656 000</u>
Høyere utdanning og forskning			
260	Universiteter og høyskoler:		
50	Statlige universiteter og høyskoler	38 845 890 000	
70	Private høyskoler	1 903 015 000	40 748 905 000
270	Studentvelferd:		
74	Tilskudd til velferdsarbeid mv.	123 380 000	
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	803 507 000	926 887 000
271	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen:		
1	Driftsutgifter	175 020 000	
21	Spesielle driftsutgifter	10 000	175 030 000
272	Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning:		
50	Virksomhetskostnader	157 515 000	
51	Tiltak for internasjonalisering	236 400 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
52	Tiltak for høyere utdanning	282 954 000	676 869 000
273	Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning:		
50	Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	213 265 000	213 265 000
274	Universitetscenteret på Svalbard:		
70	Tilskudd til Universitetscenteret på Svalbard	36 322 000	36 322 000
275	Tiltak for høyere utdanning og forskning:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	177 135 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	155 000 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	97 404 000	429 539 000
284	De nasjonale forskningsetiske komiteene:		
1	Driftsutgifter	19 392 000	19 392 000
285	Norges forskningsråd:		
52	Langsiktig, grunnleggende forskning	1 768 581 000	
53	Sektorovergrepene og strategiske satsinger	1 895 400 000	
54	Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse	790 086 000	
55	Virksomhetskostnader	800 883 000	5 254 950 000
286	Regionale forskningsfond:		
60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	194 982 000	194 982 000
287	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter:		
57	Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter	223 974 000	223 974 000
288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	49 436 000	
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	327 390 000	
73	EUs rammeprogram for forskning og innovasjon, <i>kan overføres</i>	2 529 593 000	
74	EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett	827 055 000	
75	UNESCO-kontingent	24 303 000	
76	UNESCO-formål	4 240 000	3 762 017 000
289	Vitenskapelige priser:		
51	Holbergprisen	17 896 000	
71	Abelprisen	16 809 000	
72	Kavliprisen	11 703 000	46 408 000
	Sum Høyere utdanning og forskning		52 708 540 000

Integrering og mangfold

290	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	304 983 000	304 983 000
291	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 070 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	55 029 000	
50	Norges forskningsråd	7 404 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	6 035 134 000	
61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 022 285 000	
62	Kommunale innvandrertiltak	250 006 000	
70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	2 357 000	
71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	153 748 000	
72	Statsautorisasjonsordningen for tolker mv.	16 992 000	
73	Tilskudd	31 258 000	7 644 283 000
292	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	82 423 000	
22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	32 494 000	
60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 060 508 000	
61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	546 000	1 175 971 000
	Sum Integrering og mangfold		<u>9 125 237 000</u>
	Sum Kunnskapsdepartementet		<u>78 713 073 000</u>

Kulturdepartementet

Administrasjon

300	Kulturdepartementet:		
1	Driftsutgifter	174 736 000	
21	Spesielle driftsutgifter	1 130 000	
78	Tilskudd til priser og konkurranser m.m.	9 810 000	
79	Til disposisjon	13 020 000	198 696 000
	Sum Administrasjon		<u>198 696 000</u>

Frivillighetsformål

315	Frivillighetsformål:		
21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 430 000	
60	Tilskudd til frivilligsentraler	206 800 000	
70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 803 920 000	
72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	4 000 000	
73	Tilskudd til studieforbund m.m.	163 000 000	
78	Frivillighetstiltak	23 140 000	
82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	298 973 000	
86	Idrettstiltak	35 040 000	2 541 303 000
	Sum Frivillighetsformål		<u>2 541 303 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Kulturformål			
320	Norsk kulturråd:		
1	Driftsutgifter	189 750 000	
51	Fond for lyd og bilde	44 970 000	
55	Norsk kulturfond	861 890 000	
71	Statsstipend	10 640 000	
72	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	313 480 000	
73	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	158 340 000	
74	Tilskudd til organisasjoner og kompetanse- sentre m.m.	322 875 000	
75	Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.	271 095 000	
76	Tilskudd til amatørteaterformål	22 530 000	2 195 570 000
322	Bygg og offentlige rom:		
1	Driftsutgifter	23 780 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	38 320 000	
50	Kunst i offentlige rom	12 500 000	
70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	266 400 000	341 000 000
323	Musikk og scenekunst:		
1	Driftsutgifter	99 140 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	66 690 000	
22	Forsvarets musikk	49 860 000	
60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	23 000 000	
70	Musikk- og scenekunstinstitusjoner	2 654 670 000	2 893 360 000
325	Allmenne kulturformål:		
1	Driftsutgifter	74 623 000	
21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 300 000	
52	Norges forskningsråd	14 480 000	
71	Kultur som næring	60 750 000	
72	Kultursamarbeid i nordområdene	12 820 000	
75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	83 900 000	
77	Stimuleringsmidler til kultur, frivillighet og idrett ifb. covid-19	2 250 000 000	
78	Barne- og ungdomstiltak	59 740 000	
82	Nobels Fredssenter	33 645 000	
86	Talentutvikling	54 150 000	2 667 408 000
326	Språk- og bibliotekformål:		
1	Driftsutgifter	732 123 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 420 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	53 800 000	
73	Språkorganisasjoner	36 445 000	
74	Det Norske Samlaget	19 835 000	
75	Tilskudd til ordboksarbeid	14 090 000	
80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	82 435 000	955 148 000
327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:		
1	Driftsutgifter	79 566 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Utenlandske krigsgraver i Norge	3 795 000	
71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	7 240 000	90 601 000
328	Museer m.m.:		
70	Det nasjonale museumsnettverket	2 280 920 000	
78	Andre museums- og kulturverntiltak	72 000 000	2 352 920 000
329	Arkivformål:		
1	Driftsutgifter	395 876 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 720 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	53 135 000	
78	Arkivtiltak	9 150 000	462 881 000
	Sum Kulturformål		<u>11 958 888 000</u>

Medieformål m.m.

334	Film- og dataspillformål:		
1	Driftsutgifter	120 414 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 685 000	
50	Filmfondet	552 835 000	
72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	41 360 000	
73	Regionale filmtiltak m.m., <i>kan overføres</i>	122 055 000	
75	Internasjonale film- og medieavtaler, <i>kan overføres</i>	19 100 000	862 449 000
335	Medieformål:		
1	Driftsutgifter	55 561 000	
21	Spesielle driftsutgifter	2 105 000	
70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000	
71	Mediestøtte	428 517 000	
73	Medietiltak	24 110 000	
74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	21 053 000	
79	Norsk rikskringkasting AS - NRK	6 584 886 000	7 251 232 000
337	Kompensasjons- og vederlagsordninger:		
70	Kompensasjon for kopiering til privat bruk	51 660 000	
71	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	228 490 000	280 150 000
339	Pengespill, lotterier og stiftelser:		
1	Driftsutgifter	88 685 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 965 000	94 650 000
	Sum Medieformål m.m.		<u>8 488 481 000</u>

Likestilling og ikke-diskriminering

350	Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda:		
1	Driftsutgifter	22 240 000	22 240 000
351	Likestilling og ikke-diskriminering:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	14 565 000	
70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	31 890 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	15 780 000	
73	Likestillingssentre	16 110 000	78 345 000
352	Nedsatt funksjonsevne:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	21 960 000	
70	Funksjonshemmedes organisasjoner	238 350 000	
71	Universell utforming og økt tilgjengelighet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	30 560 000	
72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	19 495 000	310 365 000
353	Likestillings- og diskrimineringsombudet:		
50	Basisbevilgning	49 090 000	49 090 000
	Sum Likestilling og ikke-diskriminering		460 040 000
	Sum Kulturdepartementet		23 647 408 000

Justis- og beredskapsdepartementet

Administrasjon

400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	479 519 000	
23	Spesielle driftsutgifter, forskning, evaluering og kunnskapsinnhenting, <i>kan overføres</i>	38 521 000	
50	Norges forskningsråd	55 469 000	
70	Overføringer til private	12 651 000	
71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	15 365 000	601 525 000
	Sum Administrasjon		601 525 000

Rettsvesen

410	Domstolene:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 61, post 01</i>	2 760 973 000	
21	Spesielle driftsutgifter	86 393 000	
22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, <i>kan overføres</i>	2 724 000	2 850 090 000
414	Forliksråd og andre domsutgifter:		
1	Driftsutgifter	248 045 000	
21	Spesielle driftsutgifter	38 591 000	286 636 000
	Sum Rettsvesen		3 136 726 000

Straffegjennomføring og konfliktråd

430	Kriminalomsorgen:		
1	Driftsutgifter	4 872 334 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430, post 1</i>	96 384 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	37 808 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	86 200 000	
70	Tilskudd	33 934 000	5 126 660 000
432	Kriminalomsorgens høyskole og utdannings-senter:		
1	Driftsutgifter	179 195 000	179 195 000
433	Konfliktråd:		
1	Driftsutgifter	138 083 000	
60	Tilskudd til kommuner, <i>kan overføres</i>	13 611 000	
70	Tilskudd	22 622 000	174 316 000
	Sum Straffegjennomføring og konfliktråd		<u>5 480 171 000</u>

Politi og påtalemyndighet

440	Politiet:		
1	Driftsutgifter	19 535 578 000	
22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	9 689 000	
23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	33 239 000	
25	Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning	130 255 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	214 549 000	
48	Tildeling fra EUs indre sikkerhetsfond (ISF), <i>kan overføres</i>	48 894 000	
70	Tilskudd	66 156 000	
71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	7 215 000	
73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	315 729 000	20 361 304 000
442	Politi høyskolen:		
1	Driftsutgifter	631 994 000	631 994 000
444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):		
1	Driftsutgifter	967 936 000	967 936 000
445	Den høyere påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	300 999 000	300 999 000
446	Den militære påtalemyndighet:		
1	Driftsutgifter	9 079 000	9 079 000
448	Grensekommisjonen:		
1	Driftsutgifter	5 762 000	5 762 000
	Sum Politi og påtalemyndighet		<u>22 277 074 000</u>

Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap

451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:		
1	Driftsutgifter	924 603 000	
21	Spesielle driftsutgifter	23 810 000	
22	Spesielle driftsutgifter - Nødnett, <i>kan overføres</i>	500 137 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	114 552 000	
70	Overføringer til private	6 898 000	1 570 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
452	Sentral krisehåndtering:		
1	Driftsutgifter	26 927 000	26 927 000
453	Sivil klareringsmyndighet:		
1	Driftsutgifter	47 123 000	47 123 000
454	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	681 925 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	1 977 470 000	2 659 395 000
455	Redningstjenesten:		
1	Driftsutgifter	113 475 000	
21	Spesielle driftsutgifter	29 736 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 244 000	
71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	58 637 000	
72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	121 106 000	
73	Tilskudd til Redningsselskapet	124 798 000	453 996 000
457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1	Driftsutgifter	343 768 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	20 000 000	363 768 000
	Sum Redningstjenesten, samfunnssikkerhet og beredskap		5 121 209 000

Andre virksomheter

460	Spesialenheten for politisaker:		
1	Driftsutgifter	54 297 000	54 297 000
466	Særskilte straffesaksutgifter m.m.:		
1	Driftsutgifter	1 224 855 000	1 224 855 000
467	Norsk Lovtidend:		
1	Driftsutgifter	4 492 000	4 492 000
468	Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker:		
1	Driftsutgifter	17 500 000	17 500 000
469	Vergemålsordningen:		
1	Driftsutgifter	259 861 000	
21	Spesielle driftsutgifter	115 105 000	374 966 000
	Sum Andre virksomheter		1 676 110 000

Statens sivilrettsforvaltning, rettshjelp, erstatningsordninger m.m.

470	Fri rettshjelp:		
1	Driftsutgifter	608 502 000	
72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	59 810 000	668 312 000
471	Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning:		
71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	116 762 000	
72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	65 428 000	
73	Stortingets rettferdsvederlagsordning	23 704 000	205 894 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
473 Statens sivilrettsforvaltning:		
1 Driftsutgifter	78 950 000	
70 Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>324 562 000</u>	403 512 000
475 Bøbehandling:		
1 Driftsutgifter	149 853 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>8 035 000</u>	157 888 000
Sum Statens sivilrettsforvaltning, rettshjelp, erstatningsordninger m.m.		<u>1 435 606 000</u>
Svalbardbudsjettet m.m.		
480 Svalbardbudsjettet:		
50 Tilskudd	<u>377 978 000</u>	377 978 000
481 Samfunnet Jan Mayen:		
1 Driftsutgifter	<u>56 108 000</u>	56 108 000
Sum Svalbardbudsjettet m.m.		<u>434 086 000</u>
Beskyttelse og innvandring		
490 Utlendingsdirektoratet:		
1 Driftsutgifter	1 060 401 000	
21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	581 433 000	
22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	13 867 000	
23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	4 756 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	56 199 000	
60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	149 329 000	
70 Stønader til beboere i asylmottak	50 800 000	
71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak, og veiledning for au pairer	8 480 000	
72 Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	51 205 000	
73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak, <i>kan nyttes under kap. 291, post 60</i>	18 448 000	
74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	55 400 000	
75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i>	<u>35 047 000</u>	2 085 365 000
491 Utlendingsnemnda:		
1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	277 709 000	
21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, <i>kan nyttes under post 1</i>	<u>15 894 000</u>	293 603 000
Sum Beskyttelse og innvandring		<u>2 378 968 000</u>
Sum Justis- og beredskapsdepartementet		<u>42 541 475 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
-----------	--	--------	--------

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Administrasjon

500	Kommunal- og moderniseringsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	413 942 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 70</i>	73 215 000	
23	Husleie for fellesarealer m.m.	122 327 000	
25	Nytt regjeringskvartal, <i>kan overføres</i>	4 119 000	
27	Felles IKT-løsning, <i>kan overføres</i>	66 403 000	
50	Forskningsprogrammer	53 324 000	
70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes</i> <i>under post 21</i>	<u>3 090 000</u>	736 420 000
502	Tariffavtalte avsetninger:		
71	Opplæring og utvikling av tillitsvalgte	<u>195 000 000</u>	195 000 000
510	Departementenes sikkerhets- og service- organisasjon:		
1	Driftsutgifter	669 775 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	62 798 000	
22	Fellesutgifter	138 287 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	21 673 000	
46	Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	<u>9 025 000</u>	901 558 000
	Sum Administrasjon		<u>1 832 978 000</u>

Fylkesmannsembetene

525	Fylkesmannsembetene:		
1	Driftsutgifter	1 889 021 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	<u>176 932 000</u>	2 065 953 000
	Sum Fylkesmannsembetene		<u>2 065 953 000</u>

Statlige byggeprosjekter og eiendomsforvaltning

530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:		
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	173 000 000	
33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	1 769 500 000	
36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	33 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>193 551 000</u>	2 169 051 000
531	Eiendommer til kongelige formål:		
1	Driftsutgifter	27 512 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>47 620 000</u>	75 132 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
533	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
1	Driftsutgifter	21 347 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>335 000 000</u>	<u>356 347 000</u>
	Sum Statlige byggeprosjekter og eiendoms- forvaltning		<u>2 600 530 000</u>
Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk			
540	Digitaliseringsdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	158 105 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	44 678 000	
22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300 000	
23	Utvikling og forvaltning av nasjonale felles- løsninger, <i>kan overføres</i>	119 360 000	
25	Medfinansieringsordning for digitaliserings- prosjekter, <i>kan overføres</i>	176 298 000	
26	StimuLab, <i>kan overføres</i>	20 702 000	
28	Altinn, <i>kan overføres</i>	181 892 000	
29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	112 900 000	
71	IT-standardisering	<u>837 000</u>	924 072 000
541	IT- og ekompolitikk:		
22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 70</i>	19 619 000	
50	Forskningsprogrammer	167 395 000	
60	Bredbåndsutbygging	264 082 000	
70	Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, <i>kan nyttes under post 22</i>	<u>33 956 000</u>	485 052 000
542	Internasjonalt samarbeid:		
1	Driftsutgifter	4 858 000	
70	Internasjonale program, <i>kan overføres</i>	<u>78 812 000</u>	83 670 000
543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	234 741 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	14 942 000	
70	Telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	<u>125 253 000</u>	<u>374 936 000</u>
	Sum Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk		<u>1 867 730 000</u>
Personvern			
545	Datatilsynet:		
1	Driftsutgifter	<u>66 487 000</u>	66 487 000
546	Personvernemnda:		
1	Driftsutgifter	<u>2 564 000</u>	<u>2 564 000</u>
	Sum Personvern		<u>69 051 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Distrikts- og regionalpolitikk			
553	Regional- og distriktsutvikling:		
61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	780 770 000	
62	Kompetansepiloter, <i>kan overføres</i>	16 920 000	
63	Interreg og Arktis 2030	104 548 000	
65	Omstilling	99 046 000	
74	Klynger og innovasjon	219 665 000	
76	Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	31 858 000	1 252 807 000
554	Kompetansesenter for distriktsutvikling:		
1	Driftsutgifter	32 869 000	
73	Merkur, <i>kan overføres</i>	61 310 000	94 179 000
	Sum Distrikts- og regionalpolitikk		<u>1 346 986 000</u>
Samiske formål			
560	Samiske formål:		
50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	539 182 000	
51	Divvun	7 628 000	
55	Samisk høyskole	5 507 000	552 317 000
563	Internasjonalt reindriftssenter:		
1	Driftsutgifter	6 244 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	2 864 000	9 108 000
	Sum Samiske formål		<u>561 425 000</u>
Nasjonale minoriteter			
567	Nasjonale minoriteter:		
22	Kollektiv oppreisning til norske rom mv.	1 136 000	
60	Rom, <i>kan overføres</i>	3 729 000	
70	Nasjonale minoriteter	7 989 000	
72	Det Mosaiske Trossamfund	9 480 000	
73	Kvensk språk og kultur	10 836 000	
74	Kultur- og ressursenter for norske rom	14 473 000	
75	Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	5 188 000	52 831 000
	Sum Nasjonale minoriteter		<u>52 831 000</u>
Kommunesektoren mv.			
571	Rammetilskudd til kommuner:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 369 000	
60	Innbyggertilskudd	134 458 338 000	
61	Distriktstilskudd Sør-Norge	808 012 000	
62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 269 747 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572, post 64</i>	1 025 000 000	
65	Regionsentertilskudd	202 897 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
66	Veksttilskudd	190 848 000	
67	Storbytilskudd	604 898 000	139 593 109 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner:		
60	Innbyggertilskudd	36 916 160 000	
62	Nord-Norge-tilskudd	713 613 000	
64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 571, post 64</i>	1 632 000 000	39 261 773 000
573	Kommunestruktur:		
60	Kommunesammenslåing	53 200 000	53 200 000
575	Ressurskrevende tjenester:		
60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	11 023 904 000	11 023 904 000
577	Tilskudd til de politiske partier:		
1	Driftsutgifter	8 739 000	
70	Sentrale organisasjoner	311 821 000	
71	Kommunale organisasjoner	34 667 000	
73	Fylkesorganisasjoner	75 751 000	
75	Fylkesunngdomsorganisasjoner	22 501 000	
76	Sentrale ungdomsorganisasjoner	8 478 000	461 957 000
578	Valgdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	111 201 000	
70	Informasjonstiltak	5 537 000	116 738 000
579	Valguttgifter:		
1	Driftsutgifter	11 780 000	11 780 000
	Sum Kommunesektoren mv.		190 522 461 000

Bolig, bomiljø og bygg

581	Bolig- og bomiljøtiltak:		
70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	3 048 808 000	
76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i>	239 727 000	
78	Boligosiale tiltak, <i>kan overføres</i>	11 588 000	
79	Heis og tilstandsvurdering, <i>kan overføres</i>	50 480 000	3 350 603 000
585	Husleietvistutvalget:		
1	Driftsutgifter	35 859 000	35 859 000
587	Direktoratet for byggkvalitet:		
1	Driftsutgifter	103 364 000	
22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling	43 830 000	147 194 000
	Sum Bolig, bomiljø og bygg		3 533 656 000

Planlegging, byutvikling og geodata

590	Planlegging og byutvikling:		
65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	65 195 000	
72	Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 160 000	
81	Kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	6 910 000	92 265 000
595	Statens kartverk:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	914 320 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01 og 45</i>	267 626 000	
30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	17 161 000	1 199 107 000
	Sum Planlegging, byutvikling og geodata		1 291 372 000

Kap. Post	Kroner	Kroner
Sum Kommunal- og moderniserings- departementet		<u>205 744 973 000</u>

Arbeids- og sosialdepartementet

Administrasjon

600	Arbeids- og sosialdepartementet:		
1	Driftsutgifter	<u>222 309 000</u>	222 309 000
601	Utredningsvirksomhet, forskning mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter	76 175 000	
22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	33 885 000	
50	Norges forskningsråd	119 000 000	
70	Tilskudd	52 510 000	
71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	72 240 000	
72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk	<u>17 250 000</u>	<u>371 060 000</u>
	Sum Administrasjon		<u>593 369 000</u>

Administrasjon av arbeids- og velferdspolitikken

604	Utviklingstiltak i arbeids- og velferds- forvaltningen:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	254 820 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	<u>184 700 000</u>	439 520 000
605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Driftsutgifter	12 619 970 000	
21	Spesielle driftsutgifter	35 130 000	
22	Forsknings- og utredningsaktiviteter	60 210 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>315 215 000</u>	13 030 525 000
606	Trygderetten:		
1	Driftsutgifter	<u>91 015 000</u>	<u>91 015 000</u>
	Sum Administrasjon av arbeids- og velferds- politikken		<u>13 561 060 000</u>

Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse

611	Pensjoner av statskassen:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>16 400 000</u>	16 400 000
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	9 413 000 000	
22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	-25 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjons- kasse, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>249 000 000</u>	9 637 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
613	Arbeidsgiveravgift til folketrygden:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>21 000 000</u>	22 000 000
614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Driftsutgifter	32 000 000	
70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
90	Utlån, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>5 100 000 000</u>	5 134 000 000
615	Yrkesskadeforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>70 000 000</u>	70 000 000
616	Gruppelivsforsikring:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>187 000 000</u>	<u>187 000 000</u>
	Sum Pensjoner mv. under Statens pensjonskasse		<u>15 066 400 000</u>

Tiltak for bedre levekår mv.

621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering:		
21	Spesielle driftsutgifter	87 080 000	
63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	152 085 000	
70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	119 260 000	
74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	<u>14 550 000</u>	<u>372 975 000</u>
	Sum Tiltak for bedre levekår mv.		<u>372 975 000</u>

Arbeidsmarked

634	Arbeidsmarkedstiltak:		
1	Driftsutgifter	309 710 000	
76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 956 475 000	
77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 710 180 000	
78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	72 550 000	
79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	<u>76 265 000</u>	10 125 180 000
635	Ventelønn:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>4 000 000</u>	<u>4 000 000</u>
	Sum Arbeidsmarked		<u>10 129 180 000</u>

Arbeidsmiljø og sikkerhet

640	Arbeidstilsynet:		
1	Driftsutgifter	725 750 000	
21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	<u>16 600 000</u>	742 350 000
642	Petroleumstilsynet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	308 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>31 010 000</u>	339 610 000
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt:		
50	Statstilskudd	<u>156 285 000</u>	156 285 000
646	Pionerdykkere i Nordsjøen:		
72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	<u>3 496 000</u>	3 496 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
648	Arbeidsretten, Riksmekleren mv.:		
1	Driftsutgifter	20 910 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 130 000	
70	Tilskudd til faglig utvikling	2 064 000	24 104 000
649	Treparts bransjeprogrammer:		
21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransje-programmer	2 475 000	2 475 000
	Sum Arbeidsmiljø og sikkerhet		1 268 320 000

Kontantytelser

660	Krigspensjon:		
70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	
71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	119 000 000	159 000 000
664	Pensjonstrygden for sjømenn:		
70	Tilskudd	29 000 000	29 000 000
665	Pensjonstrygden for fiskere:		
70	Tilskudd	42 900 000	42 900 000
666	Avtalefestet pensjon (AFP):		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 010 000 000	3 010 000 000
667	Supplerende stønad til personer over 67 år:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	349 800 000	349 800 000
	Sum Kontantytelser		3 590 700 000
	Sum Arbeids- og sosialdepartementet		44 582 004 000

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet mv.

700	Helse- og omsorgsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	240 073 000	240 073 000
701	E-helse, helseregistre mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	767 715 000	
70	Norsk Helsennett SF	153 885 000	
71	Medisinske kvalitetsregistre	38 724 000	
72	Nasjonale e-helseløsninger	505 375 000	1 465 699 000
702	Beredskap:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	27 739 000	
22	Beredskapslagring legemidler	1 100 000 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	4 130 000	1 131 869 000
703	Internasjonalt samarbeid:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 935 000	
71	Internasjonale organisasjoner	60 317 000	
72	Tilskudd til Verdens helseorganisasjon (WHO)	20 000 000	86 252 000
704	Norsk helsearkiv:		
1	Driftsutgifter	65 064 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 771 000	73 835 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
708	Eldreombud:		
1	Driftsutgifter	10 035 000	10 035 000
709	Pasient- og brukerombud:		
1	Driftsutgifter	73 562 000	73 562 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet mv.		3 081 325 000
Folkehelse mv.			
710	Vaksiner mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	221 493 000	
22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m.	144 325 000	
23	Forhåndsavtaler og vaksinasjon mot covid-19	3 770 000 000	4 135 818 000
712	Bioteknologirådet:		
1	Driftsutgifter	12 432 000	12 432 000
714	Folkehelse:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 70, 74 og 79</i>	98 635 000	
60	Kommunale tiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	95 336 000	
70	Rusmiddeltiltak mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	180 553 000	
74	Skolefrukt mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	20 700 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	64 135 000	459 359 000
717	Legemiddeltiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 793 000	
70	Tilskudd	61 941 000	73 734 000
	Sum Folkehelse mv.		4 681 343 000

Spesialisthelsetjenester

732	Regionale helseforetak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 430 000	
70	Særskilte tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75</i>	4 626 900 000	
71	Kvalitetsbasert finansiering, <i>kan overføres</i>	578 237 000	
72	Basisbevilgning Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i>	58 525 149 000	
73	Basisbevilgning Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i>	20 611 342 000	
74	Basisbevilgning Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i>	15 583 528 000	
75	Basisbevilgning Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i>	13 921 895 000	
76	Innsatsstyrt finansiering, <i>overslagsbevilgning</i>	41 695 651 000	
77	Laboratorie- og radiologiske undersøkelser, <i>overslagsbevilgning</i>	3 284 140 000	
78	Forskning og nasjonale kompetansetjenester, <i>kan overføres</i>	1 296 723 000	
80	Kompensasjon for merverdiavgift, <i>overslagsbevilgning</i>	8 115 434 000	
81	Protonsenter, <i>kan overføres</i>	176 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
82	Investeringslån, <i>kan overføres</i>	7 859 447 000	
83	Byggelånsrenter, <i>overslagsbevilgning</i>	339 000 000	
86	Driftskreditter	1 800 000 000	178 432 876 000
733	Habilitering og rehabilitering:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	12 773 000	
70	Behandlingsreiser til utlandet	135 308 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 362 000	151 443 000
734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak:		
1	Driftsutgifter	82 452 000	
21	Spesielle driftsutgifter	59 936 000	
70	Hjemhenting ved alvorlig psykisk lidelse mv.	2 965 000	
71	Tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede	111 844 000	
72	Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus	13 224 000	270 421 000
737	Historiske pensjonskostnader:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	131 006 000	131 006 000
	Sum Spesialisthelsetjenester		178 985 746 000

Sentral helseforvaltning

740	Helsedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	1 311 448 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	49 262 000	
60	Gjesteinnbyggeroppgjør for fastleger	87 149 000	
70	Helsetjenester i annet EØS-land	69 056 000	1 516 915 000
741	Norsk pasientskadeerstatning:		
1	Driftsutgifter	221 349 000	
70	Advokatutgifter	48 798 000	
71	Særskilte tilskudd	21 294 000	291 441 000
742	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten:		
1	Driftsutgifter	161 162 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 779 000	176 941 000
744	Direktoratet for e-helse:		
1	Driftsutgifter	178 643 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	151 115 000	329 758 000
745	Folkehelseinstituttet:		
1	Driftsutgifter	1 259 971 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	150 387 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	13 147 000	1 423 505 000
746	Statens legemiddelverk:		
1	Driftsutgifter	322 981 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 632 000	354 613 000
747	Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet:		
1	Driftsutgifter	111 181 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	13 479 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 735 000	129 395 000
748	Statens helsetilsyn:		
1	Driftsutgifter	161 669 000	161 669 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
749	Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten:		
1	Driftsutgifter	40 174 000	40 174 000
	Sum Sentral helseforvaltning		<u>4 424 411 000</u>
Helse- og omsorgstjenester i kommunene			
761	Omsorgstjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	215 937 000	
60	Kommunale kompetansetiltak, <i>kan overføres</i>	9 273 000	
61	Vertskommuner	932 308 000	
63	Investeringstilskudd - rehabilitering, <i>kan overføres, kan nyttes under post 69</i>	3 171 967 000	
64	Kompensasjon for renter og avdrag	728 000 000	
65	Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene, <i>overslagsbevilgning</i>	2 622 971 000	
67	Utviklingstiltak	75 269 000	
68	Kompetanse og innovasjon	414 591 000	
69	Investeringstilskudd - netto tilvekst, <i>kan overføres</i>	806 835 000	
71	Frivillig arbeid mv.	73 544 000	
72	Landsbystiftelsen	85 843 000	
73	Særlige omsorgsbehov	87 616 000	
75	Andre kompetansetiltak	11 513 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>126 724 000</u>	9 362 391 000
762	Primærhelsetjeneste:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	172 241 000	
60	Forebyggende helsetjenester	420 961 000	
61	Fengselhelsetjeneste	188 963 000	
63	Allmennlegetjenester	857 787 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	45 296 000	
73	Seksuell helse, <i>kan overføres</i>	59 979 000	
74	Stiftelsen Amatheia	<u>26 035 000</u>	1 771 262 000
765	Psykisk helse, rus og vold:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	186 879 000	
60	Kommunale tjenester, <i>kan overføres</i>	230 507 000	
62	Rusarbeid, <i>kan overføres</i>	455 178 000	
71	Brukere og pårørende, <i>kan overføres</i>	174 715 000	
72	Frivillig arbeid mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	469 245 000	
73	Utviklingstiltak mv.	167 459 000	
74	Kompetansesentre, <i>kan overføres</i>	308 912 000	
75	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i>	<u>245 130 000</u>	2 238 025 000
769	Utredningsvirksomhet mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	14 917 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>1 652 000</u>	16 569 000
	Sum Helse- og omsorgstjenester i kommunene		<u>13 388 247 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Tannhelse			
770	Tannhelsetjenester:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	54 964 000	
70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	<u>309 349 000</u>	<u>364 313 000</u>
	Sum Tannhelse		<u>364 313 000</u>

Kunnskap og kompetanse

780	Forskning:		
50	Norges forskningsråd mv.	<u>130 419 000</u>	130 419 000
781	Forsøk og utvikling mv.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 79</i>	53 557 000	
79	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>88 477 000</u>	142 034 000
783	Personell:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 79</i>	106 470 000	
61	Tilskudd til kommuner	160 416 000	
79	Andre tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	<u>27 869 000</u>	<u>294 755 000</u>
	Sum Kunnskap og kompetanse		<u>567 208 000</u>
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>205 492 593 000</u>

Barne- og familiedepartementet

Administrasjon

800	Barne- og familiedepartementet:		
1	Driftsutgifter	151 059 000	
21	Spesielle driftsutgifter	<u>10 138 000</u>	<u>161 197 000</u>
	Sum Administrasjon		<u>161 197 000</u>

Familie og oppvekst

840	Tiltak mot vold og overgrep:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62</i>	24 719 000	
61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	104 917 000	
70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., <i>kan nyttes under post 21 og kap. 858, post 1</i>	108 813 000	
73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, <i>kan overføres</i>	<u>32 947 000</u>	271 396 000
841	Samliv og konfliktløsning:		
21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	11 995 000	
22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	9 811 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 325 000	
70	Tilskudd til samlivstiltak, <i>kan nyttes under kap. 842, post 1 og kap. 858, post 1</i>	28 424 000	55 555 000
842	Familievern:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	359 875 000	
21	Spesielle driftsutgifter	28 058 000	
70	Tilskudd til kirkens familievern tjeneste mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	224 567 000	612 500 000
843	Adopsjonsstøtte:		
70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	9 200 000	9 200 000
844	Kontantstøtte:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 510 000 000	1 510 000 000
845	Barnetrygd:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	17 358 000 000	17 358 000 000
846	Familie- og oppveksttiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 61, post 62 og post 71</i>	60 904 000	
50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	12 527 000	
60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	44 220 000	
61	Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, <i>kan nyttes under post 71</i>	506 597 000	
62	Utvikling i kommunene	112 159 000	
70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	166 243 000	
71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	67 278 000	
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	12 115 000	982 043 000
847	EUs ungdomsprogram:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 605 000	10 605 000
848	Barneombudet:		
1	Driftsutgifter	22 377 000	22 377 000
	Sum Familie og oppvekst		<u>20 831 676 000</u>

Barnevernet

853	Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker:		
1	Driftsutgifter	234 765 000	234 765 000
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	69 424 000	
22	Barnesakkyndig kommisjon	7 524 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 029 000	
50	Forskning og utvikling	18 590 000	
60	Kommunalt barnevern	820 000 000	
61	Utvikling i kommunene	66 872 000	
62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i>	26 703 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	38 211 000	
72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	133 468 000	1 190 821 000
855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 960 974 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	25 433 000	
22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 846 907 000	
60	Refusjon av kommunale utgifter til barnevern-tiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	385 036 000	7 218 350 000
856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
1	Driftsutgifter	118 693 000	118 693 000
858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten:		
1	Driftsutgifter	592 934 000	
21	Spesielle driftsutgifter	25 052 000	617 986 000
	Sum Barnevernet		9 380 615 000

Forbrukerpolitikk

860	Forbrukerrådet:		
50	Basisbevilgning	82 465 000	
51	Markedsportaler	27 266 000	109 731 000
862	Stiftelsen Miljømerking i Norge:		
70	Driftstilskudd	11 264 000	11 264 000
865	Forbrukerpolitiske tiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 816 000	
50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	6 081 000	
70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 640 000	
79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	6 722 000	17 259 000
868	Forbrukertilsynet:		
1	Driftsutgifter	104 370 000	104 370 000
	Sum Forbrukerpolitikk		242 624 000

Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn

880	Den norske kirke:		
70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 257 153 000	
71	Tilskudd til Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet	107 970 000	2 365 123 000
881	Tilskudd til trossamfunn m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter	2 621 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	940 232 000	
75	Tilskudd til private kirkebygg	5 299 000	
78	Ymse faste tiltak	15 376 000	963 528 000
882	Kirkebygg og gravplasser:		
61	Tilskudd til fredete og verneverdige kirkebygg, <i>kan overføres</i>	69 320 000	
70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	18 462 000	87 782 000
	Sum Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn		3 416 433 000
	Sum Barne- og familiedepartementet		34 032 545 000

Nærings- og fiskeridepartementet

Forvaltning og rammebetingelser

900	Nærings- og fiskeridepartementet:		
1	Driftsutgifter	444 003 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	74 798 000	
22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	10 300 000	
31	Miljøtiltak Svea og Lunckefjell, <i>kan overføres</i>	412 800 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	45 550 000	
71	Miljøtiltak Raufoss	2 100 000	
72	Tilskudd til beredskapsordninger	4 000 000	
73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap Norge	31 600 000	
74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 150 000	
75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	15 300 000	
76	Tilskudd til Standard Norge	37 450 000	
77	Tilskudd til sjømattiltak, <i>kan overføres</i>	13 100 000	
81	Tilskudd til nasjonalt program for leverandør- utvikling	9 200 000	
83	Tilskudd til Senter for hav og Arktis	5 300 000	1 108 651 000
902	Justervesenet:		
1	Driftsutgifter	123 550 000	
21	Spesielle driftsutgifter	100 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 400 000	133 050 000
903	Norsk akkreditering:		
1	Driftsutgifter	54 000 000	54 000 000
904	Brønnøysundregistrene:		
1	Driftsutgifter	395 700 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 345 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	178 800 000	597 845 000
905	Norges geologiske undersøkelse:		
1	Driftsutgifter	189 400 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	70 850 000	

Kap. Post	Kroner	Kroner
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	40 000 000	300 250 000
906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1 Driftsutgifter	60 000 000	
30 Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	8 700 000	
31 Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	9 250 000	77 950 000
907 Norsk nukleær dekommisjonering:		
1 Driftsutgifter	44 600 000	
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	247 200 000	
30 Opprydding Søve	22 200 000	314 000 000
908 Institutt for energiteknikk:		
70 Tilskudd til drift av atomanlegg, <i>kan nyttes under kap. 907, post 01</i>	314 300 000	
71 Tilskudd til sikring av atomanlegg	35 000 000	
72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	40 000 000	389 300 000
909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	1 902 000 000	1 902 000 000
910 Sjøfartsdirektoratet:		
1 Driftsutgifter	440 400 000	440 400 000
911 Konkurransetilsynet:		
1 Driftsutgifter	120 800 000	120 800 000
912 Klagenemndssekretariatet:		
1 Driftsutgifter	34 690 000	34 690 000
913 Dagligvaretilsynet:		
1 Driftsutgifter	6 500 000	6 500 000
915 Regelrådet:		
1 Driftsutgifter	11 100 000	11 100 000
917 Fiskeridirektoratet:		
1 Driftsutgifter	457 000 000	
21 Spesielle driftsutgifter	16 600 000	
22 Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	113 400 000	
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	10 100 000	597 100 000
919 Diverse fiskeriformål:		
60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 000 000 000	
71 Tilskudd til velferdsstasjoner	2 500 000	
73 Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	255 000 000	
74 Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 900 000	
75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
76 Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	6 500 000	1 280 900 000
Sum Forvaltning og rammebetingelser		7 368 536 000

Forskning og innovasjon

920 Norges forskningsråd:		
50 Tilskudd til næringsrettet forskning	1 697 420 000	
51 Tilskudd til marin forskning	407 880 000	2 105 300 000
922 Romvirksomhet:		
50 Norsk Romsenter	89 800 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
51	Egenkapital til Andøya Space Center, <i>kan overføres</i>	31 500 000	
70	Kontingent i European Space Agency (ESA)	262 000 000	
71	Internasjonal romvirksomhet	510 200 000	
72	Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	22 200 000	
73	EUs romprogrammer	594 000 000	
74	Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	85 000 000	
76	Tilskudd til Andøya Space Center, <i>kan overføres</i>	11 000 000	
95	Egenkapital Space Norway AS	344 058 000	1 949 758 000
923	Havforskningsinstituttet:		
1	Driftsutgifter	603 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	427 800 000	
22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	204 100 000	1 235 500 000
924	Internasjonalt samarbeid og utviklings- programmer:		
70	Tilskudd	24 800 000	24 800 000
926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy:		
1	Driftsutgifter	179 900 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	160 850 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	94 900 000	435 650 000
928	Annen marin forskning og utvikling:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 800 000	
50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	69 200 000	
72	Tilskudd til Nofima AS	101 200 000	202 200 000
930	Design og arkitektur Norge:		
70	Tilskudd	67 000 000	67 000 000
935	Patentstyret:		
1	Driftsutgifter	278 721 000	278 721 000
936	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Driftsutgifter	8 100 000	8 100 000
	Sum Forskning og innovasjon		6 307 029 000

Markedsadgang og eksport

940	Internasjonaliseringstiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	10 750 000	
70	Eksporfremmetiltak	75 000 000	
73	Støtte ved kapitalvareeksport	21 300 000	107 050 000
	Sum Markedsadgang og eksport		107 050 000

Statlig eierskap

950	Forvaltning av statlig eierskap:		
21	Spesielle driftsutgifter	22 700 000	
52	Risikokapital, Nysnø Klimainvesteringer AS	245 000 000	
54	Risikokapital, Investinor AS	50 000 000	
70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 000 000	
71	Tilskudd til drift av Gruve 7, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	40 000 000	
72	Tilskudd til pensjonsforpliktelser, Mantena AS	79 900 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
90	Kapitalinnskudd, Nysnø Klimainvesteringer AS	455 000 000	
91	Kapitalinnskudd, Investinor AS	92 000 000	992 600 000
	Sum Statlig eierskap		992 600 000
	Sum Nærings- og fiskeridepartementet		14 775 215 000

Landbruks- og matdepartementet

Administrasjon m.m.

1100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Driftsutgifter	163 588 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 376 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 720 000	
50	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold - forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	287 000	181 971 000
	Sum Administrasjon m.m.		181 971 000

Matpolitikk

1112	Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet:		
50	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Veterinærinstituttet	103 170 000	103 170 000
1115	Mattilsynet:		
1	Driftsutgifter	1 366 485 000	
22	Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	13 264 000	
71	Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 200 000	1 383 949 000
	Sum Matpolitikk		1 487 119 000

Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling

1136	Kunnskapsutvikling m.m.:		
50	Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap, Norsk institutt for bioøkonomi	239 706 000	239 706 000
1137	Forskning og innovasjon:		
50	Forskningsaktivitet, Norges forskningsråd	232 677 000	
51	Basisbevilgninger m.m., Norges forskningsråd	194 856 000	
54	Næringsrettet matforskning m.m.	170 000 000	
70	Innovasjonsaktivitet m.m., <i>kan overføres</i>	2 000 000	599 533 000
	Sum Forskning, innovasjon og kunnskapsutvikling		839 239 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak			
1138	Støtte til organisasjoner m.m.:		
70	Støtte til organisasjoner	39 302 000	
71	Internasjonalt skogpolitisk samarbeid - organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 298 000	
72	Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	7 927 000	48 527 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer:		
71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	30 205 000	30 205 000
1140	Høstbare viltressurser - forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.:		
1	Driftsutgifter	14 920 000	
21	Spesielle driftsutgifter	21 890 000	
71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	35 278 000	72 088 000
1141	Høstbare viltressurser - jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.:		
23	Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	3 630 000	
75	Organisasjoner - høstbare viltressurser	6 889 000	10 519 000
1142	Landbruksdirektoratet:		
1	Driftsutgifter	240 203 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 051 000	
50	Arealressurskart	7 638 000	
60	Tilskudd til veterinærdekning	174 945 000	
70	Tilskudd til fjellstuer	816 000	
71	Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	4 500 000	
72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	492 000	
73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
76	Tilskudd til oppkjøp av melkekvoter	188 500 000	
77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	350 000 000	
78	Tilskudd til omstilling ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
80	Radioaktivitetstiltak, <i>kan overføres</i>	500 000	1 056 255 000
1148	Naturskade - erstatninger:		
71	Naturskade - erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	159 000 000	159 000 000
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket:		
51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	4 971 000	
71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	72 674 000	
73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	44 690 000	122 335 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 400 000	
50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	1 295 553 000	
70	Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	273 145 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
71	Tilskudd ved avviklingssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	46 500 000	
73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 896 050 000	
74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	9 566 800 000	
77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	291 309 000	
78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 553 145 000	16 940 902 000
1151	Til gjennomføring av reindriftsavtalen:		
51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	42 400 000	
72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	7 300 000	
75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	95 800 000	
79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 000 000	149 500 000
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn:		
70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	14 052 000	
75	Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger	10 040 000	24 092 000
	Sum Næringsutvikling, ressursforvaltning og miljøtiltak		18 613 423 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		21 121 752 000

Samferdselsdepartementet

Administrasjon m.m.

1300	Samferdselsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	190 600 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	29 000 000	
71	Tilskudd til trafikksikkerhetsformål mv.	69 100 000	
72	Tilskudd til samferdselsberedskap	3 000 000	291 700 000
1301	Forskning og utvikling mv.:		
21	Utredninger vedrørende miljø, trafikk- sikkerhet mv.	14 400 000	
50	Samferdselsforskning, <i>kan overføres</i>	134 400 000	148 800 000
	Sum Administrasjon m.m.		440 500 000

Luftfartsformål

1310	Flytransport:		
70	Kjøp av innenlandske flyruter, <i>kan overføres</i>	690 000 000	690 000 000
1313	Luftfartstilsynet:		
1	Driftsutgifter	254 500 000	254 500 000
1314	Statens havarikommisjon:		
1	Driftsutgifter	88 000 000	88 000 000
	Sum Luftfartsformål		1 032 500 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Veiformål			
1320	Statens vegvesen:		
1	Driftsutgifter	3 924 500 000	
22	Drift og vedlikehold av riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 29 og post 30</i>	7 484 700 000	
28	Trafikant- og kjøretøytilsyn, <i>kan overføres</i>	2 260 500 000	
29	OPS-prosjekter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	928 400 000	
30	Riksveiinvesteringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22, post 29 og post 31 og kap. 1332, post 66</i>	11 668 000 000	
31	Skredsikring riksveier, <i>kan overføres, kan nyttes under post 30</i>	1 074 100 000	
36	E16 over Filefjell, <i>kan overføres</i>	41 900 000	
64	Utbedring på fylkesveier for tømmertransport, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
65	Tilskudd til fylkesveier, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
72	Kjøp av riksveiferjetjenester, <i>kan overføres</i>	1 573 300 000	
73	Tilskudd for reduserte bompengetakster utenfor byområdene	1 435 000 000	30 510 400 000
1321	Nye Veier AS:		
70	Tilskudd til Nye Veier AS	5 785 100 000	5 785 100 000
1323	Vegtilsynet:		
1	Driftsutgifter	19 300 000	19 300 000
	Sum Veiformål		<u>36 314 800 000</u>

Særskilte transporttiltak

1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Utvidet TT-ordning for brukere med særskilte behov, <i>kan overføres</i>	270 600 000	
70	Kjøp av sjøtransporttjenester på strekningen Bergen-Kirkenes	926 700 000	
71	Tilskudd til kommersielle buss- og båtruter som følge av smitteverntiltak	100 000 000	
76	Reiseplanlegger og elektronisk billettering, <i>kan overføres</i>	79 000 000	
77	Kjøp av tjenester fra Entur AS	15 000 000	1 391 300 000
1332	Transport i byområder mv.:		
63	Særskilt tilskudd til store kollektivprosjekter, <i>kan overføres</i>	2 630 000 000	
65	Konkurransen Smartere transport, <i>kan overføres</i>	16 800 000	
66	Tilskudd til byområder, <i>kan overføres</i>	2 805 300 000	5 452 100 000
	Sum Særskilte transporttiltak		<u>6 843 400 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Jernbaneformål			
1351	Spordrift AS:		
96	Aksjekapital	200 000 000	200 000 000
1352	Jernbanedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	367 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter - planer og utredninger, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	245 400 000	
70	Kjøp av persontransport med tog, <i>kan overføres</i>	4 559 900 000	
71	Kjøp av infrastrukturtenester - drift og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72, post 73 og post 74</i>	9 183 600 000	
72	Kjøp av infrastrukturtenester - planlegging av investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71 og post 73</i>	1 178 400 000	
73	Kjøp av infrastrukturtenester - investeringer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 71, post 72 og post 74</i>	16 099 700 000	
74	Tilskudd til togmateriell mv.	62 400 000	
75	Tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane	90 000 000	
76	Tilskudd til kulturminner i jernbanesektoren	23 000 000	31 809 900 000
1354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Driftsutgifter	96 600 000	96 600 000
	Sum Jernbaneformål		<u>32 106 500 000</u>
Kystforvaltning			
1360	Kystverket:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 45</i>	1 878 200 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
30	Nyanlegg og større vedlikehold, <i>kan overføres</i>	280 600 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	193 778 000	
60	Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres</i>	34 300 000	
71	Tilskudd til havnesamarbeid	11 200 000	
72	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø, <i>kan overføres</i>	31 600 000	
73	Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner, <i>kan overføres</i>	52 900 000	
74	Tilskudd til kystkultur	10 800 000	2 524 478 000
1362	Senter for oljevern og marint miljø:		
50	Tilskudd	52 200 000	52 200 000
	Sum Kystforvaltning		<u>2 576 678 000</u>
Posttjenester			
1370	Posttjenester:		
70	Kjøp av post- og banktjenester, <i>kan overføres</i>	740 200 000	740 200 000
	Sum Posttjenester		<u>740 200 000</u>
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>80 054 578 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Klima- og miljødepartementet			
Fellesoppgaver, forskning, internasjonalt arbeid m.m.			
1400	Klima- og miljødepartementet:		
1	Driftsutgifter	293 936 000	
21	Spesielle driftsutgifter	67 088 000	
50	Helhetlig profilering, grønne løsninger	10 796 000	
51	Den naturlige skolesekken	10 442 000	
70	Frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilgode miljøstiftelser	52 541 000	
71	Internasjonale organisasjoner	91 774 000	
74	Tilskudd til AMAP, <i>kan overføres</i>	5 162 000	
76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	153 178 000	684 917 000
1410	Kunnskap om klima og miljø:		
21	Miljøovervåking	277 159 000	
22	Miljøkartlegging	130 302 000	
23	MAREANO, <i>kan overføres</i>	46 800 000	
50	Basisbevilgninger under Norges forskningsråd til miljøforskningsinstituttene	220 753 000	
51	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	384 738 000	
53	Internasjonalt samarbeid om miljøforskning	7 274 000	
70	Nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene	39 723 000	
72	Tilskudd til GenØk - Senter for biosikkerhet	5 310 000	1 112 059 000
1411	Artsdatabanken:		
1	Driftsutgifter	32 639 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	10 249 000	
70	Tilskudd til arter og naturtyper, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	26 666 000	69 554 000
1412	Meteorologiformål:		
50	Meteorologisk institutt	380 257 000	
70	Internasjonale samarbeidsprosjekter	142 857 000	523 114 000
	Sum Fellesoppgaver, forskning, internasjonalt arbeid m.m.		2 389 644 000

Klima, naturmangfold og forurensning

1420	Miljødirektoratet:		
1	Driftsutgifter	717 944 000	
21	Spesielle driftsutgifter	326 350 000	
22	Statlige vannmiljøtiltak	242 870 000	
23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet, <i>kan overføres</i>	147 535 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, <i>kan overføres</i>	30 167 000	
31	Tiltak i verneområder, <i>kan overføres</i>	90 419 000	
32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, <i>kan overføres</i>	540 000	
33	Statlige erverv, nytt landbasert vern, <i>kan overføres</i>	950 000	
34	Statlige erverv, nasjonalparker, <i>kan overføres</i>	2 053 000	
35	Statlige erverv, skogvern, <i>kan overføres</i>	455 101 000	
36	Statlige erverv, marint vern, <i>kan overføres</i>	6 200 000	
38	Restaurering av myr og annen våtmark, <i>kan overføres</i>	17 090 000	
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	12 483 000	
60	Tilskudd til ivaretagelse av naturmangfold i kommuneplanlegging	1 000 000	
61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning, <i>kan overføres</i>	224 244 000	
62	Tilskudd til grønn skipsfart, <i>kan overføres</i>	13 820 000	
63	Returordning for kasserte fritidsbåter	1 000 000	
64	Skrantesykeprøver fra fallvilt	1 200 000	
65	Tiltak i kommuner med ulverevir i Hedmark, Akershus og Østfold	20 560 000	
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	92 962 000	
70	Tilskudd til vannmiljøtiltak, <i>kan overføres</i>	40 792 000	
71	Marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	70 290 000	
72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	145 885 000	
73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	80 426 000	
74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	2 567 000 000	
75	Utbetaling for vrakpant og tilskudd til kjøretøy og fritidsbåter, <i>overslagsbevilgning</i>	534 000 000	
76	Refusjonsordninger, <i>overslagsbevilgning</i>	141 000 000	
77	Diverse organisasjoner og stiftelser m.m.	16 416 000	
78	Friluftsmål, <i>kan overføres</i>	180 776 000	
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	450 000	
81	Naturarv og kulturlandskap, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	67 933 000	
82	Tilskudd til truede arter og naturtyper, <i>kan overføres</i>	42 806 000	
83	Tilskudd til tiltak mot fremmede arter, <i>kan overføres</i>	4 000 000	
84	Internasjonalt samarbeid	5 508 000	
85	Naturinformasjonssentre, <i>kan overføres</i>	77 826 000	6 379 596 000
1422	Miljøvennlig skipsfart:		
21	Spesielle driftsutgifter	7 912 000	
70	Tilskudd til private, <i>kan nyttes under post 21</i>	32 188 000	40 100 000
1423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:		
1	Driftsutgifter	28 772 000	28 772 000
1425	Fisketiltak:		
21	Spesielle driftsutgifter	100 000	
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	15 960 000	16 060 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1428	Enova SF:		
50	Overføring til Klima- og energifondet	3 315 744 000	3 315 744 000
	Sum Klima, naturmangfold og forurensning		9 780 272 000

Kulturminner og kulturmiljø

1429	Riksantikvaren:		
1	Driftsutgifter	145 828 000	
21	Spesielle driftsutgifter	32 509 000	
22	Flerårige prosjekter kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	31 115 000	
60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600 000	
70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	41 064 000	
71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015 000	
72	Tilskudd til tekniske og industrielle kultur- minner, <i>kan overføres</i>	58 045 000	
73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middel- alderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575 000	
74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	65 972 000	
75	Tilskudd til fartøyvernsentrene, <i>kan overføres</i>	16 459 000	
77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kultur- minneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232 000	
79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	64 690 000	689 104 000
1432	Norsk kulturminnefond:		
50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	129 740 000	129 740 000
	Sum Kulturminner og kulturmiljø		818 844 000

Nord- og polarområdene

1471	Norsk Polarinstitut:		
1	Driftsutgifter	240 809 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	100 354 000	
50	Stipend	536 000	341 699 000
1472	Svalbards miljøvernfond:		
50	Overføringer til Svalbards miljøvernfond	20 658 000	20 658 000
1473	Kings Bay AS:		
70	Tilskudd	36 010 000	36 010 000
1474	Fram - Nordområdesenter for klima- og miljøforskning:		
50	Tilskudd til statlige mottakere, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 70</i>	24 533 000	
70	Tilskudd til private mottakere, <i>kan overføres,</i> <i>kan nyttes under post 50</i>	28 812 000	53 345 000
	Sum Nord- og polarområdene		451 712 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Internasjonalt klimaarbeid			
1481	Klimakvoter:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 062 000	
22	Kvotekjøp, generell ordning, <i>kan overføres</i>	280 000 000	
23	Kvotekjøp, statsansattes flyreiser, <i>kan overføres</i>	310 000	283 372 000
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak:		
1	Driftsutgifter	99 075 000	
73	Klima- og skogsatsingen, <i>kan overføres</i>	3 081 543 000	3 180 618 000
	Sum Internasjonalt klimaarbeid		<u>3 463 990 000</u>
	Sum Klima- og miljødepartementet		<u>16 904 462 000</u>
Finansdepartementet			
Finansadministrasjon			
1600	Finansdepartementet:		
1	Driftsutgifter	416 600 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	111 880 000	
70	Forskning på og allmennopplysning om finansmarkedet	13 500 000	541 980 000
1602	Finanstilsynet:		
1	Driftsutgifter	424 342 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	19 800 000	444 142 000
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:		
1	Driftsutgifter	840 184 000	
22	Opplæringskontoret OK stat	7 400 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	17 100 000	864 684 000
	Sum Finansadministrasjon		<u>1 850 806 000</u>
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon			
1610	Tolletaten:		
1	Driftsutgifter	1 589 675 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	136 200 000	1 725 875 000
1618	Skatteetaten:		
1	Driftsutgifter	7 104 910 000	
21	Spesielle driftsutgifter	199 300 000	
22	Større IT-prosjekter, <i>kan overføres</i>	346 000 000	
23	Spesielle driftsutgifter, a-ordningen	96 800 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	91 200 000	
70	Tilskudd	5 700 000	7 843 910 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
1619	Skatteklagenemnda:		
1	Driftsutgifter	70 966 000	70 966 000
	Sum Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon		9 640 751 000

Offisiell statistikk

1620	Statistisk sentralbyrå:		
1	Driftsutgifter	610 266 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	253 900 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	9 400 000	873 566 000
	Sum Offisiell statistikk		873 566 000

Andre formål

1632	Kompensasjon for merverdiavgift:		
61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, <i>overslagsbevilgning</i>	29 000 000 000	
72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, <i>overslagsbevilgning</i>	2 250 000 000	31 250 000 000
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:		
1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	8 400 000 000	8 400 000 000
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet:		
21	Spesielle driftsutgifter	130 000 000	
72	Støtte for å ta permitterte tilbake i jobb, <i>overslagsbevilgning</i>	300 000 000	430 000 000
1645	Statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter:		
23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for små og mellomstore bedrifter	3 000 000	3 000 000
	Sum Andre formål		40 083 000 000

Statsgjeld, renter og avdrag mv.

1650	Statsgjeld, renter mv.:		
89	Renter og provisjon mv. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	10 160 900 000	10 160 900 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning:		
98	Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	88 000 000 000	88 000 000 000
	Sum Statsgjeld, renter og avdrag mv.		98 160 900 000
	Sum Finansdepartementet		150 609 023 000

Forsvarsdepartementet

1700	Forsvarsdepartementet:		
1	Driftsutgifter	878 085 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, overslagsbevilgning</i>	137 153 000	
43	Til disposisjon for Forsvarsdepartementet, <i>kan overføres</i>	9 713 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	88 985 000	
73	Forskning og utvikling, <i>kan overføres</i>	144 326 000	
78	Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter, <i>kan overføres</i>	<u>377 212 000</u>	1 635 474 000
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:		
1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 849 692 000	
47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i>	<u>3 134 666 000</u>	7 984 358 000
1716	Forsvarets forskningsinstitutt:		
51	Tilskudd til Forsvarets forskningsinstitutt	<u>244 388 000</u>	244 388 000
1720	Forsvaret:		
1	Driftsutgifter	30 604 510 000	
70	Tilskudd Afghan National Army (ANA) Trust Fund	60 000 000	
71	Overføringer til andre, <i>kan overføres</i>	<u>23 208 000</u>	30 687 718 000
1735	Etterretningstjenesten:		
21	Spesielle driftsutgifter	<u>2 365 616 000</u>	2 365 616 000
1760	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:		
1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 1760, post 45</i>	1 814 461 000	
44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonal-finansiert andel, <i>kan overføres</i>	93 029 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	18 345 238 000	
48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel, <i>kan overføres</i>	350 000 000	
75	Fellesfinansierte investeringer, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1760, post 44</i>	<u>109 095 000</u>	20 711 823 000
1791	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Driftsutgifter	<u>822 712 000</u>	<u>822 712 000</u>
	Sum Forsvarsdepartementet		<u>64 452 089 000</u>

Olje- og energidepartementet

Administrasjon

1800	Olje- og energidepartementet:		
1	Driftsutgifter	191 626 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 50, 71 og 72</i>	17 000 000	
50	Overføring til andre forvaltningsorganer, <i>kan overføres</i>	500 000	
70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner mv.	8 500 000	
71	Norsk Oljemuseum	14 700 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Tilskudd til olje- og energiformål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	4 500 000	236 826 000
	Sum Administrasjon		<u>236 826 000</u>

Petroleum

1810	Oljedirektoratet:		
1	Driftsutgifter	309 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	65 000 000	
23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	122 000 000	496 500 000
1815	Petoro AS:		
70	Administrasjon	357 000 000	357 000 000
	Sum Petroleum		<u>853 500 000</u>

Energi og vannressurser

1820	Norges vassdrags- og energidirektorat:		
1	Driftsutgifter	607 500 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 000 000	
22	Flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 45, 60 og 72</i>	200 000 000	
23	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet, <i>kan overføres</i>	89 000 000	
25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	45 000 000	
26	Driftsutgifter, Reguleringsmyndigheten for energi	62 000 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 22</i>	23 000 000	
60	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 72</i>	68 000 000	
72	Tilskudd til flom- og skredforebygging, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 22 og 60</i>	6 000 000	
73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	20 000 000	
74	Tilskudd til museums- og kulturminnetiltak, <i>kan overføres</i>	7 200 000	1 154 700 000
	Sum Energi og vannressurser		<u>1 154 700 000</u>

Forskning og næringsutvikling

1830	Forskning og næringsutvikling:		
50	Norges forskningsråd	735 530 000	
51	Infrastruktur og markedsutvikling for hydrogen	100 000 000	
70	Nordisk Energiforskning	10 000 000	
72	Norwegian Energy Partners	35 000 000	880 530 000
	Sum Forskning og næringsutvikling		<u>880 530 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
CO₂-håndtering			
1840	CO ₂ -håndtering:		
50	Forskning, utvikling og demonstrasjon av CO ₂ -håndtering	164 000 000	
70	Administrasjon, Gassnova SF, <i>kan overføres, kan nyttes under post 72</i>	105 000 000	
71	Teknologisenter for CO ₂ -fangst på Mongstad	165 000 000	
72	Langskip - fangst og lagring av CO ₂ , <i>kan overføres</i>	2 275 000 000	2 709 000 000
	Sum CO ₂ -håndtering		2 709 000 000
	Sum Olje- og energidepartementet		5 834 556 000
Ymse			
2309	Tilfeldige utgifter:		
1	Driftsutgifter	5 200 000 000	5 200 000 000
	Sum Ymse		5 200 000 000
Statsbankene			
2410	Statens lånekasse for utdanning:		
1	Driftsutgifter	398 943 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	12 000 000	
50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	7 815 409 000	
70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	3 669 245 000	
71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	578 232 000	
72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	602 555 000	
73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	956 359 000	
74	Tap på utlån	415 500 000	
90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i>	32 351 302 000	46 799 545 000
2412	Husbanken:		
1	Driftsutgifter	361 232 000	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	11 282 000	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	72 541 000	
71	Tap på lån	11 000 000	
72	Rentestøtte	2 100 000	
90	Nye lån, <i>overslagsbevilgning</i>	18 050 000 000	18 508 155 000
2421	Innovasjon Norge:		
50	Innovasjon - prosjekter, fond	507 600 000	
70	Basiskostnader	174 000 000	
71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	120 600 000	
72	Innovasjonskontrakter, <i>kan overføres</i>	328 800 000	
74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	1 165 300 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
75	Grønn plattform, <i>kan nyttes under post 50, 71, 72 og 76</i>	102 500 000	
76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	583 600 000	
78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	3 500 000	
80	Næringstiltak på Svalbard	2 050 000	
90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>66 700 000 000</u>	69 687 950 000
2426	Siva SF:		
70	Tilskudd	38 200 000	
71	Tilskudd til testfasiliteter	138 500 000	
90	Lån, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>155 000 000</u>	331 700 000
2429	Eksportkredittordningen:		
70	Tilskudd til Eksportkreditt Norge AS	121 300 000	
71	Viderefakturerte utgifter	200 000	
90	Utlån	<u>5 000 000 000</u>	5 121 500 000
	Sum Statsbankene		<u>140 448 850 000</u>

Statlig petroleumsvirksomhet

2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
30	Investeringer	<u>23 800 000 000</u>	23 800 000 000
	Sum Statlig petroleumsvirksomhet		<u>23 800 000 000</u>

Statens forretningsdrift

2445	Statsbygg:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-5 593 922 000	
	2 Driftsutgifter	2 199 763 000	
	3 Avskrivninger	1 506 000 000	
	4 Renter av statens kapital	697 200 000	
	6 Til reguleringsfondet	<u>-135 000 000</u>	-1 325 959 000
30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		78 800 000
31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		1 261 700 000
32	Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		327 000 000
33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		743 376 000
34	Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		900 000 000
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		312 372 000
49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		<u>303 566 000</u>
2460	Garantiinstituttet for eksportkreditt:		2 600 855 000
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter	-211 000 000	
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>211 000 000</u>	0

Kap. Post		Kroner	Kroner
51	Tilskudd til forvaltning av ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	5 000 000	
90	Utbetaling ifølge trekkfullmakt - alminnelig garantiordning	<u>5 000 000 000</u>	5 005 000 000
2470	Statens pensjonskasse:		
24	Driftsresultat:		
	1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-654 000 000	
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	512 000 000	
	3 Avskrivninger	100 000 000	
	5 Til investeringsformål	60 000 000	
	6 Til reguleringsfond	<u>-35 000 000</u>	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	<u>163 640 000</u>	<u>146 640 000</u>
	Sum Statens forretningsdrift		<u>7 752 495 000</u>

Folketrygden

Foreldrepenger

2530	Foreldrepenger:		
70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	20 167 000 000	
71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	888 000 000	
72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	515 000 000	
73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>54 000 000</u>	<u>21 624 000 000</u>
	Sum Foreldrepenger		<u>21 624 000 000</u>

Arbeidsliv

2540	Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>100 000 000</u>	100 000 000
2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>18 386 000 000</u>	18 386 000 000
2542	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.:		
70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	<u>1 170 000 000</u>	1 170 000 000
2543	Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger:		
71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i>	<u>20 000 000</u>	<u>20 000 000</u>
	Sum Arbeidsliv		<u>19 676 000 000</u>

Sosiale formål

2620	Stønad til enslig mor eller far:		
70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 650 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	120 000 000	
73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000 000	
76	Bidragsforskott	705 000 000	2 513 000 000
2650	Sykepenger:		
70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	39 640 000 000	
71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 500 000 000	
72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 250 000 000	
75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 730 000 000	
76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetanse-tiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	105 265 000	45 225 265 000
2651	Arbeidsavklaringspenger:		
70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	31 380 000 000	
71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	146 000 000	
72	Legeerklæringer	400 000 000	31 926 000 000
2655	Uførhet:		
70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	103 950 000 000	
75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000 000	104 058 000 000
2661	Grunn- og hjelpetønad, hjelpemidler mv.:		
70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 576 300 000	
71	Hjelpetønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 652 400 000	
72	Stønad til servicehund	5 480 000	
73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	117 500 000	
74	Tilskudd til biler	759 600 000	
75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	3 728 300 000	
76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	318 700 000	
77	Ortopediske hjelpemidler	1 765 600 000	
78	Høreapparater	814 800 000	
79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	83 730 000	10 822 410 000
2670	Alderdom:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	79 950 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	158 480 000 000	
72	Inntektspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	6 510 000 000	
73	Sært tillegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	6 250 000 000	251 190 000 000
2680	Etterlatte:		
70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 080 000 000	
71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	785 000 000	
72	Sært tillegg, <i>overslagsbevilgning</i>	83 000 000	
74	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	3 000 000	1 952 000 000
2686	Stønad ved gravferd:		
70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	235 000 000	235 000 000
	Sum Sosiale formål		447 921 675 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Helsetjenester			
2711	Spesialisthelsetjeneste mv.:		
70	Spesialisthjelp	2 300 050 000	
71	Psykologhjelp	345 000 000	
72	Tannbehandling	2 320 022 000	
76	Private laboratorier og røntgeninstitut	<u>1 364 674 000</u>	6 329 746 000
2751	Legemidler mv.:		
70	Legemidler	11 031 000 000	
71	Legeerklæringer	8 988 000	
72	Medisinsk forbruksmateriell	<u>2 129 960 000</u>	13 169 948 000
2752	Refusjon av egenbetaling:		
72	Egenandelstak	<u>6 636 170 000</u>	6 636 170 000
2755	Helsetjenester i kommunene mv.:		
62	Fastlønnsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i>	472 000 000	
70	Allmennlegehjelp	5 358 225 000	
71	Fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i>	1 155 000 000	
72	Jordmorhjelp	72 040 000	
73	Kiropraktorbehandling	201 964 000	
75	Logopedisk og ortoptisk behandling	<u>200 000 000</u>	7 459 229 000
2756	Andre helsetjenester:		
70	Helsetjenester i annet EØS-land	10 008 000	
71	Helsetjenester i utlandet mv.	199 980 000	
72	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	<u>224 980 000</u>	434 968 000
2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag	<u>202 345 000</u>	202 345 000
	Sum Helsetjenester		<u>34 232 406 000</u>
	Sum Folketrygden		<u>523 454 081 000</u>
Statens pensjonsfond utland			
2800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring til fondet	<u>98 501 000 000</u>	98 501 000 000
	Sum Statens pensjonsfond utland		<u>98 501 000 000</u>
Totale utgifter:			<u>1 836 011 550 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Inntekter:			
Inntekter under departementene			
Regjering			
3024	Regjeringsadvokaten:		
1	Erstatning for utgifter i rettssaker	20 200 000	20 200 000
	Sum Regjering	<u>20 200 000</u>	<u>20 200 000</u>
Stortinget og tilknyttede organ			
3041	Stortinget:		
1	Salgsinntekter	6 000 000	
3	Leieinntekter	1 100 000	7 100 000
3051	Riksrevisjonen:		
1	Refusjon innland	2 000 000	
2	Refusjon utland	300 000	2 300 000
	Sum Stortinget og tilknyttede organ	<u>2 300 000</u>	<u>9 400 000</u>
Utenriksdepartementet			
3100	Utenriksdepartementet:		
1	Diverse gebyrer ved utenriksstasjonene	36 656 000	
2	Gebyrer for utlendingssaker ved utenriksstasjonene	131 400 000	
5	Refusjon spesialutsendinger mv.	45 312 000	
90	Tilbakebetaling av nødlån fra utlandet	318 000	213 686 000
	Sum Utenriksdepartementet	<u>193 686 000</u>	<u>213 686 000</u>
Kunnskapsdepartementet			
3220	Utdanningsdirektoratet:		
1	Inntekter ved oppdrag	13 977 000	13 977 000
3222	Statlige skoler og fjernundervisningstjenester:		
2	Salgsinntekter mv.	15 623 000	15 623 000
3225	Tiltak i grunnopplæringen:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	12 495 000	12 495 000
3230	Statlig spesialpedagogisk støttesystem:		
1	Inntekter ved oppdrag	36 030 000	
2	Salgsinntekter mv.	11 064 000	47 094 000
3242	Norges grønne fagskole - Vea:		
2	Salgsinntekter mv.	5 009 000	
61	Refusjon fra fylkeskommuner	1 307 000	6 316 000
3256	Kompetanse Norge:		
1	Inntekter ved oppdrag	8 651 000	
2	Salgsinntekter mv.	388 000	9 039 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3271	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen:		
1	Inntekter fra oppdrag	10 000	
2	Salgsinntekter mv.	634 000	644 000
3275	Tiltak for høyere utdanning og forskning:		
1	Inntekter fra oppdrag	10 000	10 000
3288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	14 582 000	14 582 000
3291	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:		
4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter	11 582 000	11 582 000
3292	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere:		
1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter	21 151 000	21 151 000
	Sum Kunnskapsdepartementet		152 513 000

Kulturdepartementet

3300	Kulturdepartementet:		
1	Ymse inntekter	91 000	91 000
3320	Norsk kulturråd:		
1	Ymse inntekter	4 451 000	4 451 000
3322	Bygg og offentlige rom:		
1	Ymse inntekter	142 000	
2	Inntekter ved oppdrag	32 692 000	32 834 000
3323	Musikk og scenekunst:		
1	Ymse inntekter	354 000	
2	Billett- og salgsinntekter m.m.	29 549 000	29 903 000
3325	Allmenne kulturformål:		
1	Ymse inntekter	2 228 000	2 228 000
3326	Språk- og bibliotekformål:		
1	Ymse inntekter	21 586 000	
2	Inntekter ved oppdrag	16 720 000	38 306 000
3327	Nidaros domkirkes restaureringsarbeider mv.:		
1	Ymse inntekter	31 539 000	
2	Leieinntekter m.m.	4 213 000	35 752 000
3329	Arkivformål:		
1	Ymse inntekter	6 988 000	
2	Inntekter ved oppdrag	5 241 000	12 229 000
3334	Filmformål m.m.:		
1	Ymse inntekter	6 130 000	
2	Inntekter ved oppdrag	7 056 000	13 186 000
3335	Medieformål:		
2	Inntekter ved oppdrag	2 253 000	
70	Gebyr	1 200 000	3 453 000
3339	Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser:		
2	Gebyr - lotterier	8 700 000	
4	Gebyr - stiftelser	170 000	
7	Inntekter ved oppdrag	7 177 000	16 047 000
	Sum Kulturdepartementet		188 480 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
Justis- og beredskapsdepartementet			
3400	Justis- og beredskapsdepartementet:		
1	Diverse inntekter	5 782 000	
2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 027 000	6 809 000
3410	Domstolene:		
1	Rettsgebyr	330 251 000	
2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	25 045 000	
3	Diverse refusjoner	1 961 000	
4	Vernesaker jordskiftedomstolene	2 440 000	359 697 000
3430	Kriminalomsorgen:		
2	Arbeidsdriftens inntekter	96 268 000	
3	Andre inntekter	21 713 000	
4	Tilskudd	2 520 000	120 501 000
3432	Kriminalomsorgens høyskole og utdannings-		
	senter:		
3	Andre inntekter	1 117 000	1 117 000
3433	Konfliktråd:		
2	Refusjoner	746 000	746 000
3440	Politiet:		
1	Gebyr - pass og våpen	630 950 000	
2	Refusjoner mv.	278 210 000	
3	Salgsinntekter	79 301 000	
4	Gebyr - vaktelskap	4 354 000	
6	Gebyr - utlendingssaker	285 178 000	
7	Gebyr - sivile gjøremål	1 076 406 000	
8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfond	65 000 000	2 419 399 000
3442	Politi høyskolen:		
2	Diverse inntekter	17 549 000	
3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og		
	øvingssenter	19 513 000	37 062 000
3444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST):		
2	Refusjoner	18 204 000	18 204 000
3445	Den høyere påtalemyndighet:		
2	Refusjoner	2 142 000	2 142 000
3451	Direktoratet for samfunnssikkerhet og		
	beredskap:		
1	Gebyr	127 658 000	
2	Refusjoner driftsutgifter Nødnett	34 074 000	
3	Diverse inntekter	28 206 000	
4	Refusjoner større utstyrsanskaffelser og		
	vedlikehold Nødnett	75 118 000	
5	Abonnementsinntekter og refusjoner Nødnett	470 012 000	
6	Refusjoner	7 026 000	742 094 000
3454	Redningshelikoptertjenesten:		
1	Refusjoner	28 358 000	28 358 000
3457	Nasjonal sikkerhetsmyndighet:		
1	Inntekter	29 723 000	29 723 000
3469	Vergemålsordningen:		
1	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	4 411 000	4 411 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
3470	Fri rettshjelp:		
1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	4 326 000	
2	Fri rettshjelp, ODA-godkjente utgifter	5 396 000	9 722 000
3473	Statens sivilrettsforvaltning:		
1	Diverse inntekter	5 000	5 000
3481	Samfunnet Jan Mayen:		
1	Refusjoner og andre inntekter	6 502 000	6 502 000
3490	Utlendingsdirektoratet:		
1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	1 170 000	
3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	49 927 000	
4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter	264 914 000	
5	Refusjonsinntekter	4 623 000	
6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	22 624 000	
7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	13 212 000	
8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	26 783 000	383 253 000
	Sum Justis- og beredskapsdepartementet		<u>4 169 745 000</u>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

3510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon:		
2	Diverse inntekter	40 372 000	
3	Brukerbetaling	66 967 000	107 339 000
3525	Fylkesmannsembetene:		
1	Inntekter ved oppdrag	176 932 000	176 932 000
3533	Eiendommer utenfor husleieordningen:		
2	Diverse inntekter	2 513 000	2 513 000
3540	Digitaliseringsdirektoratet:		
3	Diverse inntekter	90 000	
5	Bruk av nasjonale fellesløsninger	109 300 000	
6	Tilleggstjenester til nasjonale fellesløsninger	4 600 000	
7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	112 900 000	
86	Tvangsmulkt	100 000	226 990 000
3542	Internasjonalt samarbeid:		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	2 640 000	2 640 000
3543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:		
1	Diverse gebyrer	294 000	294 000
3563	Internasjonalt reindriftssenter:		
2	Diverse inntekter	2 864 000	2 864 000
3585	Husleietvistutvalget:		
1	Gebyrer	1 822 000	1 822 000
3587	Direktoratet for byggkvalitet:		
1	Diverse inntekter	110 000	
4	Gebyrer	39 000 000	39 110 000
3595	Statens kartverk:		
1	Gebyrinntekter tinglysing	447 750 000	
2	Salg og abonnement m.m.	162 074 000	
3	Samfinansiering	210 772 000	820 596 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
	Sum Kommunal- og moderniserings- departementet		<u>1 381 100 000</u>
Arbeids- og sosialdepartementet			
3605	Arbeids- og velferdsetaten:		
1	Administrasjonsvederlag	10 025 000	
4	Tolketjenester	4 128 000	
5	Oppdragsinntekter mv.	25 310 000	
6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	<u>26 420 000</u>	65 883 000
3614	Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:		
1	Gebyrinntekter, lån	28 000 000	
90	Tilbakebetaling av lån	<u>10 300 000 000</u>	10 328 000 000
3615	Yrkesskadeforsikring:		
1	Premieinntekter	<u>79 000 000</u>	79 000 000
3616	Gruppelivsforsikring:		
1	Premieinntekter	<u>100 000 000</u>	100 000 000
3634	Arbeidsmarkedstiltak:		
85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeids- markedstiltak	<u>3 000 000</u>	3 000 000
3635	Ventelønn mv.:		
1	Refusjon statlig virksomhet mv.	<u>3 000 000</u>	3 000 000
3640	Arbeidstilsynet:		
4	Kjemikaliekontroll, gebyrer	4 875 000	
5	Tvangsmulkt	6 790 000	
6	Refusjoner	3 405 000	
7	Byggesaksbehandling, gebyrer	22 420 000	
8	Refusjon utgifter regionale verneombud	16 945 000	
9	Overtredelsesgebyr	<u>27 865 000</u>	82 300 000
3642	Petroleumstilsynet:		
2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	8 020 000	
3	Gebyr tilsyn	<u>77 800 000</u>	85 820 000
	Sum Arbeids- og sosialdepartementet		<u>10 747 003 000</u>
Helse- og omsorgsdepartementet			
3701	E-helse, helseregistre mv.:		
2	Diverse inntekter	<u>82 070 000</u>	82 070 000
3704	Norsk helsearkiv:		
2	Diverse inntekter	<u>3 081 000</u>	3 081 000
3710	Vaksiner mv.:		
3	Vaksinesalg	<u>145 107 000</u>	145 107 000
3714	Folkehelse:		
4	Gebyrinntekter	<u>2 544 000</u>	2 544 000
3732	Regionale helseforetak:		
80	Renter på investeringslån	284 000 000	
85	Avdrag på investeringslån f.o.m. 2008	621 000 000	
90	Avdrag på investeringslån t.o.m. 2007	<u>632 200 000</u>	1 537 200 000
3740	Helsedirektoratet:		
2	Diverse inntekter	20 646 000	
3	Helsetjenester i annet EØS-land	67 035 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
4	Gebyrinntekter	49 862 000	
5	Helsetjenester til utenlandsboende mv.	40 024 000	
6	Gjesteinnbyggeroppgjør for fastleger	87 234 000	264 801 000
3741	Norsk pasientskadeerstatning:		
2	Diverse inntekter	6 961 000	
50	Premie fra private	17 624 000	24 585 000
3742	Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten:		
50	Premie fra private	2 394 000	2 394 000
3745	Folkehelseinstituttet:		
2	Diverse inntekter	194 840 000	194 840 000
3746	Statens legemiddelverk:		
2	Diverse inntekter	31 632 000	
4	Registreringsgebyr	78 981 000	110 613 000
3747	Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet:		
2	Diverse inntekter	17 932 000	
4	Gebyrinntekter	15 368 000	33 300 000
3748	Statens helsetilsyn:		
2	Diverse inntekter	1 643 000	1 643 000
	Sum Helse- og omsorgsdepartementet		<u>2 402 178 000</u>

Barne- og familiedepartementet

3842	Familievern:		
1	Diverse inntekter	784 000	784 000
3847	EUs ungdomsprogram:		
1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000	2 364 000
3855	Statlig forvaltning av barnevernet:		
1	Diverse inntekter	8 863 000	
2	Barnetrygd	3 959 000	
60	Kommunale egenandeler	1 530 981 000	1 543 803 000
3856	Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:		
4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	116 118 000	116 118 000
3858	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og fellesfunksjoner i Barne-, ungdoms- og familieetaten:		
1	Diverse inntekter	515 000	515 000
3868	Forbrukertilsynet:		
2	Tilskudd	2 500 000	2 500 000
	Sum Barne- og familiedepartementet		<u>1 666 084 000</u>

Nærings- og fiskeridepartementet

3900	Nærings- og fiskeridepartementet:		
1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	200 000	
2	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til spesielle driftsutgifter	7 805 000	
86	Tvangsmulkt	10 000	8 015 000
3902	Justervesenet:		
1	Gebyrinntekter	26 250 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
3	Inntekter fra salg av tjenester	25 300 000	
4	Oppdragsinntekter	100 000	
86	Overtredelsesgebyr	50 000	51 700 000
3903	Norsk akkreditering:		
1	Gebyrinntekter og andre inntekter	49 800 000	49 800 000
3904	Brønnøysundregistrene:		
1	Gebyrinntekter	521 500 000	
2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	32 200 000	553 700 000
3905	Norges geologiske undersøkelse:		
3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	72 900 000	72 900 000
3906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard:		
1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	100 000	
2	Behandlingsgebyrer	800 000	
86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 000 000	1 900 000
3907	Norsk nukleær dekommisjonering:		
1	Innbetaling fra Institutt for energiteknikk	8 500 000	8 500 000
3909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk:		
1	Tilbakeføring av tilskudd	5 150 000	5 150 000
3910	Sjøfartsdirektoratet:		
1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	223 650 000	
2	Maritime personellsertifikater	29 100 000	
3	Diverse inntekter	450 000	
4	Gebyrer for skip i NIS	56 100 000	
86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000	314 100 000
3911	Konkurransetilsynet:		
3	Refusjoner og andre inntekter	200 000	
86	Lovbruddsgebyr	100 000	300 000
3912	Klagenemndssekretariatet:		
1	Klagegebyr	900 000	
2	Refusjoner og andre inntekter	200 000	
87	Overtredelsesgebyr	100 000	1 200 000
3917	Fiskeridirektoratet:		
1	Refusjoner og diverse inntekter	6 000 000	
5	Saksbehandlingsgebyr	28 001 000	
22	Inntekter ordningen fiskeforsøk og utvikling	4 820 000	
86	Forvaltningssanksjoner	1 000 000	39 821 000
3923	Havforskningsinstituttet:		
1	Oppdragsinntekter	441 950 000	441 950 000
3926	Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy:		
1	Oppdragsinntekter	161 050 000	161 050 000
3935	Patentstyret:		
1	Inntekter av informasjonstjenester	4 500 000	
2	Inntekter knyttet til NPI	5 100 000	
3	Gebyrer immaterielle rettigheter	107 000 000	116 600 000
3936	Klagenemnda for industrielle rettigheter:		
1	Gebyrer	750 000	750 000
3950	Forvaltning av statlig eierskap:		
90	Avdrag på lån, Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	2 700 000	
96	Salg av aksjer	25 000 000	27 700 000
	Sum Nærings- og fiskeridepartementet		<u>1 855 136 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Landbruks- og matdepartementet			
4100	Landbruks- og matdepartementet:		
1	Refusjoner m.m.	129 000	
30	Husleie	999 000	1 128 000
4115	Mattilsynet:		
1	Gebyr m.m.	199 423 000	
2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	6 080 000	205 503 000
4136	Kunnskapsutvikling m.m.:		
30	Husleie, Norsk institutt for bioøkonomi	19 052 000	19 052 000
4141	Høstbare viltressurser:		
1	Jegerprøve, gebyr m.m.	3 630 000	3 630 000
4142	Landbruksdirektoratet:		
1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	45 554 000	45 554 000
4150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.:		
85	Markedsordningen for korn	50 000	50 000
	Sum Landbruks- og matdepartementet		<u>274 917 000</u>
Samferdselsdepartementet			
4300	Samferdselsdepartementet:		
1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	500 000	500 000
4312	Avinor AS:		
90	Avdrag på lån	444 400 000	444 400 000
4313	Luftfartstilsynet:		
1	Gebyrinntekter	158 200 000	158 200 000
4320	Statens vegvesen:		
1	Salgsinntekter m.m.	293 100 000	
2	Diverse gebyrer	527 200 000	
3	Refusjoner fra forsikringsselskaper	119 000 000	939 300 000
4322	Svinesundsforbindelsen AS:		
90	Avdrag på lån	54 000 000	54 000 000
4330	Særskilte transporttiltak:		
1	Gebyrer	15 000 000	15 000 000
4331	Infrastrukturfond:		
85	Avkastning infrastrukturfond	2 053 000 000	2 053 000 000
4352	Jernbanedirektoratet:		
1	Diverse inntekter	4 300 000	4 300 000
4354	Statens jernbanetilsyn:		
1	Gebyrer for tilsyn med tau- og kabelbaner og fornøylesinnretninger	15 700 000	15 700 000
4356	Bane NOR SF:		
96	Tingsuttak	200 000 000	200 000 000
4360	Kystverket:		
2	Andre inntekter	13 100 000	13 100 000
	Sum Samferdselsdepartementet		<u>3 897 500 000</u>

Kap. Post		Kroner	Kroner
Klima- og miljødepartementet			
4400	Klima- og miljødepartementet:		
2	Diverse inntekter	470 000	
3	Refusjon fra Utenriksdepartementet	34 046 000	34 516 000
4411	Artsdatabanken:		
2	Diverse inntekter	420 000	420 000
4420	Miljødirektoratet:		
1	Oppdrag og andre diverse inntekter	7 774 000	
4	Gebyrer, forurensningsområdet	47 002 000	
6	Gebyrer, fylkesmannsembetenes miljøvernavdelinger	37 821 000	
7	Gebyrer, kvotesystemet	8 720 000	
8	Gebyrer, naturforvaltningsområdet	673 000	
9	Internasjonale oppdrag	46 665 000	148 655 000
4423	Radioaktiv forurensning i det ytre miljø:		
1	Gebyrer, radioaktiv forurensning	1 027 000	1 027 000
4429	Riksantikvaren:		
2	Refusjoner og diverse inntekter	2 808 000	
9	Internasjonale oppdrag	3 529 000	6 337 000
4471	Norsk Polarinstitutt:		
1	Salgs- og utleieinntekter	6 686 000	
3	Inntekter fra diverse tjenesteyting	65 502 000	
21	Inntekter, Antarktis	14 633 000	86 821 000
4481	Salg av klimakvoter:		
1	Salgsinntekter	1 022 183 000	1 022 183 000
	Sum Klima- og miljødepartementet		<u>1 299 959 000</u>
Finansdepartementet			
4600	Finansdepartementet:		
2	Diverse refusjoner	400 000	400 000
4602	Finanstilsynet:		
3	Saksbehandlingsgebyr	12 600 000	
86	Vinningsavståelse og overtredelsesgebyr mv.	500 000	13 100 000
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring:		
1	Økonomitjenester	144 000 000	
2	Opplæringskontoret OK stat	11 300 000	155 300 000
4610	Tolletaten:		
1	Særskilt vederlag for tolltjenester	5 500 000	
2	Andre inntekter	1 700 000	
4	Diverse refusjoner	1 100 000	
5	Refusjon fra Avinor AS	25 900 000	
85	Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr	17 200 000	51 400 000
4618	Skatteetaten:		
1	Refunderte utleggs- og tinglysningsgebyr	58 000 000	
5	Gebyr for utleggsforretninger	123 500 000	
7	Gebyr for bindende forhåndsuttalelser	3 500 000	
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner	3 600 000	
85	Inngått på tapsførte lån mv.	240 000 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	86	Bøter, inndragninger mv.	1 630 000 000
	87	Trafikantsanksjoner	60 000 000
	88	Forsinkelsesgebyr, Regnskapsregisteret	230 000 000
	89	Overtredelsesgebyr	5 500 000
4620		Statistisk sentralbyrå:	
	2	Oppdragsinntekter	260 900 000
	85	Tvangsmulkt	15 000 000
		Sum Finansdepartementet	2 850 200 000

Forsvarsdepartementet

4700		Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsinntekter	42 453 000
4710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsinntekter	4 434 502 000
	47	Salg av eiendom	109 032 000
4720		Forsvaret:	
	1	Driftsinntekter	755 679 000
4760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:	
	1	Driftsinntekter	31 911 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter	120 000 000
	48	Fellesfinansierte investeringer, inntekter	350 036 000
4791		Redningshelikoptertjenesten:	
	1	Driftsinntekter	727 045 000
4799		Militære bøter:	
	86	Militære bøter	500 000
		Sum Forsvarsdepartementet	6 571 158 000

Olje- og energidepartementet

4800		Olje- og energidepartementet:	
	10	Refusjoner	718 000
	70	Garantiprovisjon, Gassco	1 400 000
4810		Oljedirektoratet:	
	1	Gebyrinntekter	30 805 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	122 000 000
4820		Norges vassdrags- og energidirektorat:	
	1	Gebyrinntekter	36 000 000
	2	Oppdrags- og samarbeidsinntekter	89 000 000
	40	Flom- og skredforebygging	30 000 000
		Sum Olje- og energidepartementet	309 923 000

Ymse inntekter

5309		Tilfeldige inntekter:	
	29	Ymse	700 000 000
5310		Statens lånekasse for utdanning:	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	13 000 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
	29	Termingebyrer	3 077 000	
	89	Purregebyrer	103 570 000	
	90	Redusert lån og rentegjeld	12 365 062 000	
	93	Omgjøring av utdanningslån til stipend	<u>5 973 912 000</u>	18 458 621 000
5312		Husbanken:		
	1	Gebyrer m.m.	10 146 000	
	11	Diverse inntekter	76 368 000	
	90	Avdrag	<u>12 740 000 000</u>	12 826 514 000
5325		Innovasjon Norge:		
	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5 000 000	
	70	Låneprovisjoner	70 000 000	
	90	Avdrag på utestående fordringer	<u>65 700 000 000</u>	65 775 000 000
5326		Siva SF:		
	70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000	
	90	Avdrag på utestående fordringer	<u>155 000 000</u>	162 000 000
5329		Eksportkredittordningen:		
	70	Gebyrer m.m.	30 000 000	
	90	Avdrag på utestående fordringer	<u>10 300 000 000</u>	10 330 000 000
5341		Avdrag på utestående fordringer:		
	95	Avdrag på lån til andre stater	700 000	
	98	Avdrag på egenbeholdning statsobligasjoner	<u>6 000 000 000</u>	6 000 700 000
5351		Overføring fra Norges Bank:		
	85	Overføring	<u>18 600 000 000</u>	<u>18 600 000 000</u>
		Sum Ymse inntekter		<u>132 852 835 000</u>
		Sum Inntekter under departementene		<u>170 862 017 000</u>

Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet

5440		Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten:		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	129 100 000 000	
		2 Driftsutgifter	-28 600 000 000	
		3 Lete- og feltutviklingsutgifter	-1 600 000 000	
		4 Avskrivninger	-24 900 000 000	
		5 Renter av statens kapital	<u>-2 300 000 000</u>	71 700 000 000
	30	Avskrivninger	24 900 000 000	
	80	Renter av statens kapital	<u>2 300 000 000</u>	98 900 000 000
		Sum Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet		<u>98 900 000 000</u>

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5447		Salg av eiendom utenfor statens forretningsdrift:		
	40	Salgsinntekter	<u>1 400 000 000</u>	1 400 000 000
5460		Garantiinstituttet for eksportkreditt:		
	71	Tilbakeføring fra Gammel alminnelig ordning	21 000 000	
	72	Tilbakeføring fra Gammel særordning for utviklingsland	2 000 000	

Kap. Post		Kroner	Kroner
73	Inntekter under ny statlig garantiordning for re-forsikring av kredittforsikring	30 000 000	
90	Avdrag på utestående utbetaling ifølge trekkfullmakt	1 000 000	54 000 000
5470	Statens pensjonskasse:		
30	Avsetning til investeringsformål	60 000 000	60 000 000
5491	Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift:		
30	Avskrivninger	1 606 000 000	1 606 000 000
	Sum Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.		3 120 000 000

Skatter og avgifter

5501	Skatter på formue og inntekt:		
70	Trinnskatt mv.	68 500 000 000	
72	Fellesskatt mv. fra personlige skattytere	107 270 000 000	
74	Selskapsskatter mv. fra upersonlige skattytere utenom petroleum	67 900 000 000	
75	Formuesskatt	2 600 000 000	
76	Kildeskatt på utbytte	5 410 000 000	
77	Kildeskatt på rentebetalinger	40 000 000	
78	Kildeskatt på royaltybetalinger	200 000 000	
79	Kildeskatt på leiebetalinger for visse fysiske eiendeler	5 000 000	251 925 000 000
5502	Finansskatt:		
70	Skatt på lønn	2 170 000 000	
71	Skatt på overskudd	2 560 000 000	4 730 000 000
5507	Skatt og avgift på utvinning av petroleum:		
71	Ordinær skatt på formue og inntekt	8 900 000 000	
72	Særskatt på oljeinntekter	-600 000 000	
74	Arealavgift mv.	1 600 000 000	9 900 000 000
5508	Avgift på utslipp av CO ₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen:		
70	CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	6 000 000 000	6 000 000 000
5509	Avgift på utslipp av NO _x i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen:		
70	Avgift	1 000 000	1 000 000
5511	Tollinntekter:		
70	Toll	3 200 000 000	
71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	235 000 000	3 435 000 000
5521	Merverdiavgift:		
70	Merverdiavgift	321 300 000 000	321 300 000 000
5526	Avgift på alkohol:		
70	Avgift på alkohol	13 900 000 000	13 900 000 000
5531	Avgift på tobakkvarer mv.:		
70	Avgift på tobakkvarer mv.	6 700 000 000	6 700 000 000
5536	Avgift på motorvogner mv.:		
71	Engangsavgift	10 130 000 000	
72	Trafikkforsikringsavgift	9 500 000 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner	
	73	Vektårsavgift	360 000 000	
	75	Omregistreringsavgift	1 425 000 000	21 415 000 000
5538		Veibruksavgift på drivstoff:		
	70	Veibruksavgift på bensin	4 050 000 000	
	71	Veibruksavgift på autodiesel	9 100 000 000	
	72	Veibruksavgift på naturgass og LPG	13 000 000	13 163 000 000
5541		Avgift på elektrisk kraft:		
	70	Avgift på elektrisk kraft	11 400 000 000	11 400 000 000
5542		Avgift på mineralolje mv.:		
	70	Grunnavgift på mineralolje mv.	1 740 000 000	
	71	Avgift på smøreolje mv.	125 000 000	1 865 000 000
5543		Miljøavgift på mineralske produkter mv.:		
	70	CO ₂ -avgift	8 670 000 000	
	71	Svovelavgift	2 000 000	8 672 000 000
5546		Avgift på forbrenning av avfall:		
	70	CO ₂ -avgift	110 000 000	110 000 000
5547		Avgift på helse- og miljøskadelige kjemikalier:		
	71	Tetrakloreten (PER)	1 000 000	1 000 000
5548		Miljøavgift på visse klimagasser:		
	70	Avgift på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK)	335 000 000	335 000 000
5549		Avgift på utslipp av NO _x :		
	70	Avgift på utslipp av NO _x	60 000 000	60 000 000
5550		Miljøavgift på plantevernmidler:		
	70	Miljøavgift på plantevernmidler	65 000 000	65 000 000
5551		Avgifter knyttet til mineralvirksomhet:		
	70	Avgift knyttet til andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum	1 000 000	
	71	Årsavgift knyttet til mineraler	2 000 000	3 000 000
5555		Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.:		
	70	Avgift på sjokolade- og sukkerverer mv.	1 550 000 000	1 550 000 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.:		
	70	Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	2 140 000 000	2 140 000 000
5557		Avgift på sukker mv.:		
	70	Avgift på sukker mv.	200 000 000	200 000 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje:		
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	2 200 000 000	
	71	Miljøavgift på kartong	55 000 000	
	72	Miljøavgift på plast	30 000 000	
	73	Miljøavgift på metall	5 000 000	
	74	Miljøavgift på glass	90 000 000	2 380 000 000
5561		Flypassasjeravgift:		
	70	Flypassasjeravgift	1 600 000 000	1 600 000 000
5565		Dokumentavgift:		
	70	Dokumentavgift	11 680 000 000	11 680 000 000
5568		Sektoravgifter under Kulturdepartementet:		
	71	Årsavgift - stiftelser	23 974 000	
	73	Refusjon - Norsk Rikstoto og Norsk Tipping AS	46 644 000	
	74	Avgift - forhåndskontroll av kinofilm	4 700 000	
	75	Kino- og videogramavgift	32 000 000	107 318 000
5570		Sektoravgifter under Kommunal- og moderniseringsdepartementet:		
	70	Sektoravgifter Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	242 148 000	242 148 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
5571	Sektoravgifter under Arbeids- og sosialdepartementet:		
70	Petroleumstilsynet - sektoravgift	122 130 000	122 130 000
5572	Sektoravgifter under Helse- og omsorgsdepartementet:		
70	Legemiddeldetaljstavgift	67 485 000	
72	Avgift utsalgssteder utenom apotek	5 800 000	
73	Legemiddelleverandøragift	220 000 000	
74	Tilsynsavgift	3 770 000	
75	Sektoravgift tobakk	26 000 000	323 055 000
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet:		
71	Avgifter immaterielle rettigheter	161 500 000	
72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	33 100 000	
73	Årsavgift Merkerregisteret	8 550 000	
74	Fiskeriforskningsavgift	324 000 000	
75	Tilsynsavgift Justervesenet	46 650 000	
76	Kontrollavgift fiskeflåten	42 000 000	615 800 000
5576	Sektoravgifter under Landbruks- og matdepartementet:		
70	Forskningsavgift på landbruksprodukter	170 000 000	
72	Jeger- og fellingsavgifter	82 780 000	252 780 000
5577	Sektoravgifter under Samferdselsdepartementet:		
74	Sektoravgifter Kystverket	796 700 000	796 700 000
5578	Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet:		
70	Sektoravgifter under Svalbards miljøvernfond	20 670 000	
72	Fiskeravgifter	18 264 000	
73	Påslag på nettarriffen til Klima- og energifondet	690 000 000	728 934 000
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet:		
70	Finanstilsynet, bidrag fra tilsynsenhetene	451 800 000	451 800 000
5582	Sektoravgifter under Olje- og energidepartementet:		
71	Konsesjonsavgifter fra vannkraftutbygging	172 700 000	
72	Beredskapstilsyn og tilsyn med dampsikkerhet	57 000 000	229 700 000
5583	Særskilte avgifter mv. i bruk av frekvenser:		
70	Avgift på frekvenser mv.	273 000 000	273 000 000
	Sum Skatter og avgifter		<u>698 673 365 000</u>

Renter og utbytte mv.

5603	Renter av statens kapital i statens forretningsdrift:		
80	Renter av statens faste kapital	697 200 000	697 200 000
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
81	Av verdipapirer og bankinnskudd i utenlandsk valuta	200 000	
82	Av innenlandske verdipapirer	787 900 000	
83	Av alminnelige fordringer	125 000 000	
84	Av driftskreditt til statsbedrifter	223 500 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	86	Renter av lån til andre stater	100 000
	89	Garantiprovisjon	64 000 000
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse:	
	80	Renter	378 000 000
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS:	
	80	Renter	3 600 000
5613		Renter fra Siva SF:	
	80	Renter	15 550 000
5615		Husbanken:	
	80	Renter	1 820 000 000
5616		Kommunalbanken AS:	
	85	Aksjeutbytte	588 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter	2 509 820 000
5619		Renter av lån til Avinor AS:	
	80	Renter	19 200 000
5624		Renter av Svinesundsforbindelsen AS:	
	80	Renter	400 000
5625		Renter og utbytte fra Innovasjon Norge:	
	80	Renter på lån fra statskassen	95 000 000
	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	21 000 000
	85	Utbytte, lavrisikolåneordningen	100 000 000
5629		Renter fra eksportkredittordningen:	
	80	Renter	1 300 000 000
5631		Aksjer i AS Vinmonopolet:	
	85	Statens overskuddsandel	66 100 000
	86	Utbytte	2 000
5652		Statskog SF - renter og utbytte:	
	85	Utbytte	9 000 000
5656		Aksjer under Nærings- og fiskeri-departementets forvaltning:	
	85	Utbytte	17 341 200 000
5680		Statnett SF:	
	85	Utbytte	908 000 000
5685		Aksjer i Equinor ASA:	
	85	Utbytte	7 500 000 000
5693		Utbytte av aksjer i diverse selskaper mv.:	
	85	Utbytte fra Folketrygdfondet	800 000
		Sum Renter og utbytte mv.	34 573 572 000

Folketrygden

5700		Folketrygdens inntekter:	
	71	Trygdeavgift	155 130 000 000
	72	Arbeidsgiveravgift	203 000 000 000
5701		Diverse inntekter:	
	71	Refusjon ved yrkesskade	879 750 000
	73	Refusjon fra bidragspliktige	205 000 000
	80	Renter	1 000 000
	86	Innkrevning feilutbetalinger	1 327 000 000

Kap. Post		Kroner	Kroner
87	Diverse inntekter	18 150 000	
88	Hjelpemiddelsentraler mv.	<u>82 000 000</u>	2 512 900 000
5704	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs:		
70	Dividende	<u>225 000 000</u>	225 000 000
5705	Refusjon av dagpenger:		
70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs	27 000 000	
71	Refusjon av dagpenger for grensarbeidere mv. bosatt i Norge	<u>100 000</u>	<u>27 100 000</u>
	Sum Folketrygden		<u>360 895 000 000</u>

Statens pensjonsfond utland

5800	Statens pensjonsfond utland:		
50	Overføring fra fondet	<u>371 194 304 000</u>	<u>371 194 304 000</u>
	Sum Statens pensjonsfond utland		<u>371 194 304 000</u>

Statslånemidler

5999	Statslånemidler:		
90	Lån	<u>97 793 292 000</u>	<u>97 793 292 000</u>
	Sum Statslånemidler		<u>97 793 292 000</u>

Totale inntekter:	<u>1 836 011 550 000</u>
-------------------	--------------------------

Statslån o.a.

II

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan:

1. ta opp nye langsiktige innenlandske statslån til et beløp inntil 125 000 mill. kroner.
2. ha utestående kortsiktige markedslån til et beløp inntil 100 000 mill. kroner.
3. ta imot innskudd i form av kontolån fra statsinstitusjoner og statlige fond, og fra institusjoner som kan bli pålagt å plassere likviditet som kontolån til staten.
4. inngå rentebytteavtaler og tilsvarende derivatavtaler, samt foreta sikkerhetsplasseringer knyttet til slike avtaler.

Utenriksdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3100 post 05
kap. 140 post 01	kap. 3140 post 05

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 100 Utenriksdepartementet, post 90 Lån til norske borgere i utlandet, ved behov for bistand fra aktuelle transportselskaper ved evakuering av norske borgere i kriserammede land. Fullmakten gjelder i de tilfeller og på de betingelser som gjelder for denne typen bistand.
2. overskride bevilgningene under kap. 117 EØS-finansieringsordningene, post 77 EØS-finansieringsordningen 2014–2021, og post 78 Den norske finansieringsordningen 2014–2021, med en samlet øvre ramme på 600 mill. kroner som følge av usikkerhet i fremdrift og valutakursjusteringer, dersom dette er nødvendig for å oppfylle norske forpliktelser gjennom avtale inngått med EU.

IV

Valutatap (disagio)/ Valutagevinst (agio)

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 gis fullmakt til å utgiftsføre/inntektsføre uten bevilgning valutatap (disagio)/valutagevinst (agio) som følge av justering av midlene ved utenriksstasjo-

nene under kap. 100/3100 Utenriksdepartementet og kap. 140/3140 Utenriksdepartementet, postene 89 Valutatap (disagio)/Valutagevinst (agio).

V

Bruk av opptjente rentemidler

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt kan benyttes til tiltak som avtales mellom Utenriksdepartementet og den enkelte mottaker.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om:

1. støtte utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
117		EØS-finansieringsordningene	
	77	EØS-finansieringsordningen 2014–2021	2 803 mill. kroner
	78	Den norske finansieringsordningen 2014–2021	3 403 mill. kroner
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi	
	70	Næringsutvikling og handel	100 mill. kroner
	72	Fornybar energi	100 mill. kroner

2. tilskudd til en global finansieringsordning for kvinne- og barnehelse med inntil 5 400 mill. kroner samlet i perioden 2015–2023 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.
3. tilskudd til Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI) med inntil 1 600 mill. kroner under kap. 160 Helse, post 70 Helse, samt fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån. Inntil 1 000 mill. kroner gis i direkte støtte til CEPI i årene 2017–2021, og inntil 600 mill. kroner i årene 2021–2025. Hele eller deler av disse midlene har fra 2019 kunnet gå via en finansieringsmekanisme forvaltet av Verdensbanken eller IFFIm.
4. tilskudd til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkolose og malaria med inntil 2 020 mill. kroner samlet i perioden 2020–2022 under kap. 160, post 70 Helse.
5. tilskudd til Det grønne klimafondet med inntil 2 800 mill. kroner i perioden 2020–2023 under kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.
6. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 2 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån. Tilsagnet skal finansiere epidemi- og pandemibekjempelse gjennom Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI).
7. tilskudd til International Finance Facility for Immunisation (IFFIm) med inntil 4 000 mill. kroner i perioden 2021–2030 under kap. 160 Helse, post 70 Helse, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene og bruke tilskudd som sikkerhet for lån.
8. tilskudd til Vaksinealliansen Gavi med inntil 6 250 mill. kroner i perioden 2021–2025 under kap. 160 Helse, post 70 Helse.

VII

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2021 kan inngå avtaler om forsikringsansvar for utstillinger ved visningsinstitusjoner i utlandet innenfor en total ramme for gamle og nye garantier på inntil 500 mill. kroner. Forsikringsansvaret omfatter tap og skade under transport, lagring og i visningsperioden.

VIII

Toårige budsjettvedtak

Stortinget samtykker i at Norge kan slutte seg til toårige budsjettvedtak i FAO, WHO, ILO, UNIDO, OECD, WTO, IAEA, IEA, Havbunnsmyndigheten, Den internasjonale havrettsdomstolen, Mekanismen for internasjonale straffedomstoler (MICT) og for regulært bidrag til FN.

Andre fullmakter

IX

Ettergivelse av fordringer

Stortinget samtykker i at Kongen i 2021 kan ettergi statlige fordringer på utviklingsland i samsvar med kriteriene i handlingsplanen av 2004 *Om gjeldslette for utvikling* innenfor den resterende ramme på 834 mill. kroner under Garantiinstituttet for eksportkredits gamle portefølje (gammel alminnelig ordning og den gamle særordningen for utviklingsland). Fordringene verdsettes til faktisk utestående beløp på ettergivelsestidspunktet inklusive påløpte renter, belastes gjeldsplanens ramme og ettergis uten bevilgning over bistandsbudsjettet. Rammen belastes ikke ved en eventuell ettergivelse av statlige fordringer på Sudan som stammer fra den norske skipseksportkampanjen (1976–1980), jf. Prop. 110 S (2012–2013).

X

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av norske medlemskapskontingenter, pliktige bidrag og andre bidrag til internasjonale organisasjoner Norge er medlem av, kan foretas en gang i året.
2. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas en gang i året dersom avtaler om samfinansiering med andre givere innenfor utviklingssamarbeidet tilsier det.
3. Eventuelle utbetalinger av regjeringens gave til TV-aksjoner kan i sin helhet utbetales som et engangsbeløp.
4. Utbetalinger av tilskudd til Climate Investment Funds (CIF) kan foretas i samsvar med fondets prosedyrer for fondsoppbygging.
5. Utbetalinger av tilskudd til fond forvaltet av Verdensbankgruppen, Afrikabanken, Asiabanken, Den interamerikanske utviklingsbanken, Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling (EBRD) og Det internasjonale fond for jordbruksutvikling (IFAD) kan foretas i henhold til regelverket til det enkelte fond.
6. Utbetalinger av tilskudd til Ukraine Trust Fund for Military Career Transition forvaltet av NATO, kan foretas i henhold til fondets regelverk.
7. Utbetalinger av tilskudd til akutt nødhjelpsarbeid kan i enkelte tilfeller foretas for opptil ett år frem i tid når dette er påkrevd for å sikre raske og nødvendige investeringer.
8. Utbetalinger til Vaksinealliansen Gavi, Den globale koalisjonen for forebygging av epidemier og pandemier (CEPI) og Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria (GFATM) kan foretas årlig i tråd med organisasjonens finanseringsstrategi og regelverk.

9. Utbetalinger av tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) kan foretas i samsvar med fondets strategi og prosedyrer for fondsoppbygging.
10. Utbetalinger under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 72 Fornybar energi av samlet tilskudd på inntil 300 mill. kroner til garantiinstrumenter for fornybar energi i utviklingsland kan skje i samsvar med regelverket til den enkelte garantiinstitusjonen.
11. Tilskudd under kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 70 Næringsutvikling og handel kan utbetales til avsetning for tap ved utlåns- eller garantiinstrumenter hos tilskuddsmottaker.
12. Utbetalinger av tilskudd til fondsforvalter for fellesfond i FN kan skje i henhold til regelverket for det enkelte fond.

XI

Bruk av gjeldsbrev og raskere trekk på gjeldsbrev

Stortinget samtykker i at Utenriksdepartementet i 2021 kan fravike Bevilgningsreglementet § 3 annet ledd ved utstedelse av gjeldsbrev i forbindelse med kapitalpåfyllinger under Det internasjonale utviklingsfondet, Det asiatiske utviklingsfondet, Det afrikanske utviklingsfondet og Den globale miljøfasiliteten.

XII

Deltakelse i kapitaløkninger og fondspåfyllinger i internasjonale banker og fond

Stortinget samtykker i at:

1. Norge deltar, i forbindelse med formalisering av Sør-Sudans medlemskap i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB), i en selektiv kapitaløkning i banken, med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av til sammen UA 0,57 mill. (UA tilsvarer IMF's spesielle trekkrettigheter SDR). Innbetalingen foretas i løpet av årene 2016–2023, og belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond. Kapitaløkningen innebærer også en økning i den norske statsgarantien i AfDB med UA 8,93 mill.
2. Norge deltar i kapitalpåfyllingen til Den interamerikanske utviklingsbankens (IDB) organisasjon for privat sektor, Inter-American Investment Corporation (IIC), med en andel på USD 10,1 mill. innbetalt i syv årlige avdrag for perioden 2016–2022. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond.
3. Norge deltar i den 5. kapitaløkningen i Den internasjonale bank for rekonstruksjon og utvikling (IBRD) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av inntil USD 47,6 mill. i perioden 2020–2023, som belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken. Den norske statsgarantien i IBRD økes samtidig med inntil USD 354 mill. Økningen i statsgarantien vil skje i takt med de årlige kapitalinnskuddene.
4. Norge deltar i kapitaløkningen i Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av inntil USD 38,1 mill. innbetalt over perioden 2020–2025 som belastes kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 73 Det internasjonale finansieringsinstituttet (IFC).
5. Norge deltar i kapitalpåfyllingen i Den globale miljøfasiliteten (GEF) med en innbetalt andel på inntil 520 mill. kroner over perioden 1. juli 2018 – 30. juni 2022. Innbetalingene belastes kap. 163 Klima, miljø og hav, post 70 Miljø og klima.
6. Norge deltar i den 11. kapitalpåfylling i Det internasjonale fond for jordbruksutvikling (IFAD-11) med et bidrag på til sammen 360 mill. kroner for perioden 2019–2021, innbetalt i tre årlige bidrag på 120 mill. kroner per år i 2019–2021. Innbetalingene belastes kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi, post 71 Matsikkerhet, fisk og landbruk.
7. Norge deltar i den 7. generelle kapitaløkningen i Den afrikanske utviklingsbanken (AfDB) med en innbetalt andel tilsvarende motverdien i norske kroner på innbetalingstidspunktet av 56 780 000 Units of Accounts, UA (UA tilsvarer IMF's spesielle trekkrettigheter SDR) i perioden 2020–2027. Innbetalingene foretas i åtte like årlige beløp og belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond. Kapitaløkningen innebærer også en økning i den norske

statsgarantien i AfDB med UA 889 520 000. Forpliktelser inngås i SDR, og kronebeløpet må valutajusteres i forbindelse med årlige utbetalinger.

8. Norge deltar i den 15. påfyllingen av giverlandsbidrag til Den afrikanske utviklingsbankens fond for de fattigste landene, Afrikafondet (ADF-15), med et bidrag på til sammen 2 052 mill. kroner for perioden 2020–2022, innbetalt i tre like årlige beløp. Som følge av covid-19-pandemien, gis et tilleggsbidrag på til sammen 20 mill. kroner for perioden 2021–2022, innbetalt i to like årlige beløp. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond.
9. Norge deltar, i forbindelse med den 15. kapitalpåfyllingen av AfDF-15 for perioden 2020–2022, i det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene, Heavily Indebted Poor Countries initiative (HIPC), med et bidrag på til sammen 55,4 mill. kroner til «Grant Compensation» (kompensasjon til Afrikafondet for at land med gjeldsproblemer i større eller mindre grad mottar gaver framfor lån på myke vilkår). Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.
10. Norge deltar i den 13. påfyllingen av Den asiatiske utviklingsbankens fond for de fattigste landene for fireårsperioden 2021–2024, med 201,1 mill. kroner. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 71 Regionale banker og fond.
11. Norge deltar i den 19. påfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (IDA-19) med et bidrag på til sammen 2 928 mill. kroner for perioden 2020–2022, innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 70 Verdensbanken.
12. Norge deltar, i forbindelse med den 19. kapitalpåfyllingen av Det internasjonale utviklingsfondet (IDA-19) for perioden 2020–2022, i det internasjonale gjeldsletteinitiativet for de fattigste landene, Heavily Indebted Poor Countries initiative (HIPC), med et bidrag på 161,7 mill. kroner innbetalt i tre like årlige bidrag. Innbetalingene belastes kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette, post 73 Gjeldslette.

Kunnskapsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 01	kap. 3200 post 02
kap. 220 post 01	kap. 3220 post 02
kap. 222 post 01	kap. 3222 post 02
kap. 230 post 01	kap. 3230 post 02
kap. 242 post 01	kap. 3242 postene 02 og 61
kap. 256 post 01	kap. 3256 post 02
kap. 271 post 01	kap. 3271 post 02
kap. 290 post 01	kap. 3290 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet på postene 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. avhende fast eiendom, jf. Instruks om avhending av statlig eiendom mv., og bruke inntekter fra salg av eiendommer ved de selvforvaltende universitetene til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved den samme virksomheten.
4. gi Norges forskningsråd fullmakt til å kjøpe og avhende eiendommer. Salgsinntektene blir ført til eiendomsfondet til Norges forskningsråd.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	60 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 mill. kroner
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere	237 mill. kroner
270		Studentvelferd	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	743 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale 20 pst. av tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen over kap. 225 Tiltak i grunnsopplæringen, post 68 Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen påfølgende budsjettår, når endelig regnskap foreligger.
3. gi tilsagn om å utbetale utdanningsstøtte for første halvår 2022 (andre halvdel av undervisningsåret 2021–22) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2021 (første halvdel av undervisningsåret 2021–22), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, postene 70 Utdanningsstipend, 71 Andre stipend, 72 Rentestøtte og 90 Økt lån og rentegjeld samt kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
4. gi tilsagn om å omgjøre lån til stipend første halvår 2022 (andre halvdel av undervisningsåret 2021–22) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2021 (første halvdel av undervisningsåret 2021–22), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning post 50 Avsetning til utdanningsstipend.

Andre fullmakter

IV

Gebyr for privatisteksamen

Stortinget samtykker i at privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale 1 186 kroner dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og 2 373 kroner ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringslova § 3-5, skal betale 1 011 kroner per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og 2 027 kroner ved senere forsøk.

V

Fullmakt for universitet og høyskoler til å delta i selskap

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:

1. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
2. bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskap eller ved deltagelse i selskap som er av faglig interesse for virksomheten.
3. bruke utbytte fra selskap som virksomheten har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.
4. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som virksomheten har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet, eller etter fullmakt forvalter, til drift av virksomheten eller til kapitalinnskudd.

VI

Foreldrebetaling i barnehage

Stortinget samtykker i at:

1. maksimalgrensen for foreldrebetaling for et heldags ordinært barnehagetilbud blir fastsatt til 3 230 kroner per måned og 35 530 kroner per år fra 1. januar 2021, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 1.
2. inntektsgrensen for fritak i foreldrebetalingen i barnehage for 20 timer settes til 583 650 kroner per år fra 1. august 2021, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1478 om foreldrebetaling i barnehager § 3.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2021 kan gi Statens lånekasse for utdanning fullmakt til å inntektsføre utestående midler mot Konverteringsfondet i samme periode som konvertering av lån til stipend blir gjort, og mot Lånekassens mellomværende med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når oppgjøret blir overført fra Konverteringsfondet.

Andre vedtak

VIII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 106, 7. desember 2017 oppheves.

Kulturdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 01	kap. 3300 post 01
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 322 post 21	kap. 3322 post 02
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 02
kap. 325 post 01	kap. 3325 post 01
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 02
kap. 327 post 01	kap. 3327 postene 01 og 02
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 02
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 02
kap. 335 post 21	kap. 3335 post 02
kap. 339 post 01	kap. 3339 postene 02 og 04
kap. 339 post 01	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 07

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	7,3 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	634,5 mill. kroner
334		Film- og dataspillformål	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner	68,6 mill. kroner

IV

Bodø som europeisk kulturhovedstad i 2024

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet kan inngå avtale om at staten over årene 2022–2024 forplikter seg til å bidra med en tredjedel av de samlede utgiftene til planlegging og gjennomføring av prosjektet Bodø – europeisk kulturhovedstad 2024. Statens samlede bidrag skal ikke overstige 100 mill. kroner (i 2020-kroner).

Andre fullmakter

V

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2021 skal:

- gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
- avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.

Justis- og beredskapsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 61 post 01	kap. 3061 post 03
kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01
kap. 410 post 01	kap. 3410 postene 02 og 03
kap. 410 post 22	kap. 3410 post 04
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 433 post 01	kap. 3433 post 02
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03 og 04
kap. 442 post 01	kap. 3442 post 02 og 03
kap. 444 post 01	kap. 3444 post 02
kap. 451 post 01	kap. 3451 post 02, 03 og 06
kap. 451 post 22	kap. 3451 post 05
kap. 451 post 45	kap. 3451 post 04
kap. 454 post 01	kap. 3454 post 01
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01
kap. 457 post 01	kap. 3457 post 01
kap. 473 post 01	kap. 3473 post 01
kap. 481 post 01	kap. 3481 post 01
kap. 490 post 01	kap. 3490 post 05
kap. 491 post 01	kap. 3491 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. Overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 21 Spesielle driftsutgifter med inntil 34 mill. kroner dersom det oppstår en situasjon med ekstraordinær stor skogbrannfare og/eller mange skogbranner, og det i den forbindelse er nødvendig med innsats for slokking og beredskap utover det som må påregnes i et normalår. Fullmakten gjelder uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politiet	
	01	Driftsutgifter	150,0 mill. kroner

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan:

1. gi tilsagn om støtte utover gitte bevilgninger på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 72 Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet, *kan overføres*, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.
2. gi tilsagn som pådrar staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre forsøk med velferdsobligasjoner innenfor en samlet ramme på inntil 10 mill. kroner inkludert tidligere gitte tilsagn under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 70 Tilskudd.

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*, kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å anskaffe brukerutstyr til rehabiliteringsprosjektet ved Ila fengsel og forvaringsanstalt. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på 40 mill. kroner.

Andre fullmakter

VII

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan bestemme at det under ordningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

VIII

Nettobudsjetteringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan:

1. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.
2. trekke salgskostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 01 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

IX

Stortingets rettferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag får i 2021 fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, men slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

X

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 500 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

XI

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2021 kan inngå avtaler med varighet utover 2021 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2021 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 900 mill. kroner i 2021, og forpliktelsene utover 2021 skal ikke overstige en samlet ramme på 1 mrd. kroner.

XII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Domstolsadministrasjonen i 2021 kan postere sideutgifter som forskutteres i henhold til rettsgebyrloven, mot mellomværendet med statskassen.

Andre vedtak

XIII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 529, 8. mars 2018 oppheves.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 510 post 01	kap. 3510 postene 02 og 03
kap. 525 post 01	kap. 3525 post 02
kap. 525 post 21	kap. 3525 post 01
kap. 533 post 01	kap. 3533 post 02
kap. 540 post 01	kap. 3540 post 03
kap. 540 post 21	kap. 3540 post 03
kap. 540 post 22	kap. 3540 post 05
kap. 540 post 23	kap. 3540 post 06
kap. 540 post 28	kap. 3540 post 03
kap. 540 post 29	kap. 3540 post 07
kap. 543 post 01	kap. 3543, post 01
kap. 554 post 01	kap. 3554 post 01
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 02
kap. 585 post 01	kap. 3585 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 595 post 01	kap. 3595 postene 02 og 03
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 02 og 03
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 04

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Forskudd på rammetilskudd

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan utgiftsføre uten bevilgning:

1. inntil 350 mill. kroner på kap. 571 Rammetilskudd til kommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2022 til kommuner.
2. inntil 150 mill. kroner på kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner, post 90 Forskudd på rammetilskudd som forskudd på rammetilskudd for 2022 til fylkeskommuner.

IV

Utsatt utgifts- og inntektsføring

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å plassere innbetalinger fra samfinansierte prosjekter på mellomværendet med statskassen. Inntektene vil bli rapportert til statsregnskapet på det tidspunkt utgiftene i de samfinansierte prosjektene kommer til utbetaling og rapporteres til statsregnskapet.

V

Samfinansiering

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, forutsatt at det er inngått en bindende avtale med betryggende sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten begrenses oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 03 Samfinansiering.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

VI

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag utover gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 70 mill. kroner.
2. foreta bestillinger utover gitt bevilgning under kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet, post 28 Altinn, men slik at ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overskrider 50 mill. kroner.

VII

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
540		Digitaliseringsdirektoratet	
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	163,9 mill. kroner
567		Nasjonale minoriteter	
	74	Kultur- og ressurscenter for norske rom	4,1 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger	162,2 mill. kroner
	79	Heis og tilstandsvurdering	46,1 mill. kroner
590		Planlegging og byutvikling	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer	22,5 mill. kroner

Andre fullmakter

VIII

Husbankens låneramme

Stortinget samtykker i at Husbanken i 2021 kan gi tilsagn om lån for 20 mrd. kroner. Lånene vil bli utbetalt i 2021 og senere år.

IX

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 62 Kompetansepiloter, post 63 Interreg og Arktis 2030 og post 65 Omstilling.
2. tildele midler til Innovasjon Norge og Forskningsrådet som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 74 Klynger og innovasjon.

X

Sikringsprosjekt på de kongelige eiendommer

Stortinget samtykker i at H.M. Kongen i 2021 kan pådra forpliktelser utover bevilgningen på kap. 1, post 51 for å gjennomføre sikringsprosjektet på de kongelige eiendommer. Kostnadsrammen er 608,1 mill. kroner i prisnivå per juli 2021.

XI

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gis fullmakt til å overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/taterne fra 2021 til 2022.

XII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen samt tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

XIII

Avvikling av reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Nasjonal kommunikasjonsmyndighet fullmakt til å avvikle reguleringsfondet som inngår i mellomværende med statskassen. Resterende midler kan inntektsføres på kap. 3543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, post 01 Diverse gebyrer. Midlene kan overføres til senere års anvendelse gjennom merinntektsfullmakt kombinert med stikkordet *kan overføres* på kap. 543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, post 01 Driftsutgifter.

Bygge- og eiendomsfullmakter*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

XIV

Fullmakter til overskridelse

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

XV

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan omdisponere:

1. under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33 og mellom postene 30 og 34.
2. under kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 01 til 45.
3. under kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 01 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, samt post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

XVI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre byggeprosjekter og andre investeringsprosjekter som er omtalt under kap. 530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, kap. 531 Eiendommer til kongelige formål, kap. 532 Utvikling av Fornebuområdet, kap. 533 Eiendommer utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg, innenfor de kostnadsrammene som er omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) eller i tidligere proposisjoner til Stortinget.

XVII

Fullmakter som gjelder brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at disse er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettårer.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 500 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

Andre fullmakter

XVIII

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. selge statens eiendommer på Adamstuen i Oslo. Det kan foretas direktesalg til Oslo kommune av eiendom som skal benyttes til kommunale formål. Prisen fastsettes da til markedstakst.
3. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
4. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfellene hvor prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg blir overført til andre budsjettkapitler eller prosjektene ikke blir realisert.

XIX

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og moderniseringsdepartementet i 2021 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. foreta posteringer til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger knyttet til bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres kunde og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger knyttet til delfinansiering av investeringsprosjekter fra oppdragsgiver mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene nettoføres på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

Arbeids- og sosialdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 605 post 01	kap. 3605 postene 01, 04 og 05
kap. 640 post 01	kap. 3640 postene 06 og 07
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 08
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 01 Driftsutgifter til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
2. omdisponere inntil 11 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid i forbindelse med forsøket med VTA i kommunal regi.
3. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
4. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634, post 78.
5. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634, post 79.
6. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 01 Driftsutgifter.
7. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 50 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	3 060,7 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	951,8 mill. kroner

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for gjennomføring av forsøk med velferdsobligasjoner

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan gi tilsagn som pådrar staten forpliktelser utover budsjettåret for å gjennomføre forsøk med velferdsobligasjoner innenfor en samlet ramme

på inntil 10 mill. kroner inkludert tidligere tilsagn på kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering, post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte.

Andre fullmakter

VII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan gi Arbeids- og velferdsetaten fullmakt til å:

1. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av Statens pensjonskasse mot mellomværendet konto 715510 Statens pensjonskasse. Konto 715510 utlignes ved at Statens pensjonskasse resultatfører og rapporterer de utbetalte ytelsene i sitt regnskap.
2. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av ikke-statlige aktører knyttet til AFP-ordningen og kommunal tilleggspensjon mot mellomværendet med statskassen.

Folketrygden

Andre fullmakter

II

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2021 skal følgende ytelser i folketrygden gis etter disse satsene¹:

		kroner
1a.	Grunnstønad for ekstrautgifter grunnet varig sykdom, skade eller lyte etter lovens § 6-3 (laveste sats)	8 232
1b.	Ved ekstrautgifter utover laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	12 564
1c.	eller til	16 464
1d.	eller til	24 252
1e.	eller til	32 868
1f.	eller til	41 052
2a.	Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til de som må ha særskilt tilsyn og pleie grunnet varig sykdom, skade eller lyte	14 748
2b.	Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til barn under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie	29 496
2c.	eller til	58 992
2d.	eller til	88 488
3.	Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	25 377

	kroner
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) ²	
for første barn	50 340
for to barn	65 688
for tre og flere barn	74 436

¹ Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

² Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) gjelder fra 1.1.2016 stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere og etterlatte som er i arbeid. Stønaden dekker 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Helse- og omsorgsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 701 post 21	kap. 3701 post 02
kap. 703 post 21	kap. 3703 post 02
kap. 704 post 21	kap. 3704 post 02
kap. 710 post 22	kap. 3710 post 03
kap. 714 post 21	kap. 3714 post 04
kap. 740 postene 01 og 21	kap. 3740 postene 02 og 04
kap. 740 post 01	kap. 5572 post 75
kap. 740 post 70	kap. 3740 post 03
kap. 740 post 60	kap. 3740 post 06
kap. 741 post 01	kap. 3741 postene 02 og 50
kap. 742 post 01	kap. 3742 post 50
kap. 745 post 01	kap. 3710 post 03
kap. 745 postene 01 og 21	kap. 3745 post 02
kap. 745 post 01	kap. 3740 post 04
kap. 746 postene 01 og 21	kap. 3746 post 02 og 04
kap. 746 post 01	kap. 5572 post 74
kap. 747 postene 01 og 21	kap. 3747 postene 02 og 04
kap. 748 post 01	kap. 3748 post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2021 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
710		Vaksiner mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter	580,0 mill. kroner
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m.	50,0 mill. kroner

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
761		Omsorgstjeneste	
	63	Investeringsstilskudd – rehabilitering	4 153,0 mill. kroner
	69	Investeringsstilskudd – netto tilvekst	3 136,5 mill. kroner
	79	Andre tilskudd	1,0 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2021:

1. aktiverer investeringslån og driftskreditrammen til regionale helseforetak i statens kapitalregnskap.
2. i tilknytning til oppgjørsordningene for h-reseptlegemidler og fritt behandlingsvalg kan føre utgifter og inntekter uten bevilgning over kap. 740 Helsedirektoratet, hhv. post 71 Oppgjørsordning h-reseptlegemidler og post 72 Oppgjørsordning fritt behandlingsvalg. Netto mellomregning med helseforetakene føres ved årets slutt i kapitalregnskapet for hver av ordningene.

Andre vedtak

VI

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtakene nr. 307, 17. desember 2016 og nr. 506, 27. november 2018 oppheves.

Barne- og familiedepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 847 post 01	kap. 3847 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02 og 60
kap. 856 post 01	kap. 3856 post 01
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 01 og 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Andre fullmakter

III

Sats for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i henhold til *lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd* § 10 kan betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 til og med måneden før fylte 6 år med 1 354 kroner per barn per måned fra 1. januar til og med 31. august 2021. Dette tilsvarer 16 248 kroner per år. Fra 1. september til 31. desember 2021 kan Arbeids- og velferdsdirektoratet betale ut barnetrygd til barn i alderen 0 år til og med måneden før fylte 6 år med 1 654 kroner per barn per måned. Dette tilsvarer 19 848 kroner per år.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan for 2021 betale ut barnetrygd til barn i alderen 6 år til og med måneden før fylte 18 år med 12 648 kroner per år.

Utvidet stønad til enslige forsørgere utbetales med 12 648 kroner per år.

Enslige forsørgere som oppfyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstonad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg

på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2021 i henhold til *lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre* § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage per uke	Kontantstøtte i prosent av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2021 i henhold til *lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd* § 14-17 kan betale ut:

Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	90 300 kroner per barn
--------------------------------------	------------------------

Nærings- og fiskeridepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 01	kap. 3900 post 01
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 02
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 02

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 03
kap. 910 post 01	kap. 3910 post 03
kap. 912 post 01	kap. 3912 post 01
kap. 917 post 01	kap. 3917 post 01
kap. 917 post 21	kap. 3917 post 22
kap. 923 post 21	kap. 3923 post 01
kap. 926 post 21	kap. 3926 post 01
kap. 935 post 01	kap. 3935 post 04

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

- overskride bevilgningen under kap. 917, post 22, kap. 919, post 76 og kap. 923, post 22, slik at summen av overskridelser tilsvarer merinntekter under kap. 5574, post 74.

III

Utbetaling under garantiordninger (trekkfullmakter)

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

- foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under Alminnelig garantiordning overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 16 000 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 90 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – alminnelig garantiordning.
- foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under byggelånsgarantiordningen overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 600 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 91 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – byggelånsgarantiordning.
- foreta utbetalinger til Garantiinstituttet for eksportkreditt uten bevilgning i den utstrekning behovet for utbetalinger under Garantiordning for kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge (skipsgarantiordningen) overstiger innestående likvide midler tilknyttet ordningen, men slik at saldoen for nytt og gammelt trekk på trekkfullmaktskontoen ikke overstiger 150 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460 Garantiinstituttet for eksportkreditt, post 92 Utbetaling ifølge trekkfullmakt – skipsgarantiordning.

IV

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

- overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.
- overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.

3. overskride bevilgningen under kap. 2429 Eksportkredittordningen, post 90 Utlån, men slik at utlån i 2021 ikke overstiger 35 mrd. kroner.
4. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter, kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 21 Spesielle driftsutgifter i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 03 Oppdragsinntekter og andre inntekter, kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 01 Oppdragsinntekter og kap. 3926 Havforskningsinstituttet, forskningsfartøy, post 01 Oppdragsinntekter. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2022 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.
5. overskride bevilgningen under kap. 922 Romvirksomhet, post 95 Egenkapital Space Norway AS innenfor en totalramme på 101 mill. USD.
6. overskride bevilgningen under kap. 922 Romvirksomhet, post 51 Egenkapital til Andøya Space Center innenfor en ramme tilsvarende betinget tilsagn om egenkapital på 282,6 mill. kroner.
7. overskride bevilgningen under kap. 922 Romvirksomhet, post 76 Tilskudd til Andøya Space Center innenfor en ramme tilsvarende betinget tilsagn om tilskudd på 83 mill. kroner.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger med inntil 188 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd til næringsrettet forskning	42 mill. kroner
2421		Innovasjon Norge	
	72	Innovasjonskontrakter	400 mill. kroner
	76	Miljøteknologi	750 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 164,8 mill. euro i tillegg til eksisterende bevilgning, for å delta i de frivillige programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 209,8 mill. euro.

VII

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 160 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 475 mill. kroner.
2. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt en midlertidig utvidelse av rammen for utestående garantier innenfor Alminnelig garantiordning med 20 mrd. kroner knyttet til markedssituasjon som oppsto våren 2020 og særlige konsekvenser av valutasingninger og økt fordringsmasse. Dette innebærer en samlet ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 165 mrd. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning inkludert Gammel alminnelig ordning.
3. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond.
4. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved byggelån innenfor skipsbyggingsindustrien.
5. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
6. gi Garantiinstituttet for eksportkreditt fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.

VIII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 80 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

IX

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 000 000 euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirkosomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

X

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 2 600 mill. kroner, herav 600 mill. kroner til skip i nærskipfart og fiskefartøy.

2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 2 500 mill. kroner.
3. gi Eksportkreditt Norge AS fullmakt til å gi tilsagn om lån i tråd med selskapets og eksportkredittordningens formål uten en øvre ramme.

XI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til miljøtiltak

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 1 171 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i Lunckefjell og Svea. Av dette knytter 116 mill. kroner seg til oppryddingen i fase 2A og 1 055 mill. kroner til oppryddingen i fase 2B.

Andre fullmakter

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan bortfeste hjemfalte gruveeieendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan gi Garantiinstituttet for eksportkreditt anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endring i statlige eierposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner kan:

1. redusere eierskapet i Ambita AS helt eller delvis.
2. redusere eierskapet i Baneservice AS helt eller delvis.
3. redusere eierskapet i Entra ASA helt eller delvis.
4. redusere eierskapet i Mesta AS helt eller delvis.
5. redusere eierskapet i Telenor ASA ned mot 34 prosent.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2021 kan avhende ikke-aktive gruveeieendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeieendommer.

Landbruks- og matdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2021 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1137 post 54	kap. 5576 post 70
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 01
kap. 1142 post 01	kap. 4142 post 01

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2021 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 01 Driftsutgifter, med inntil 0,5 mill. kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	87,0 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	126,3 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Salg av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2021 kan selge innkjøpt og opprinnelig statseiendom for inntil 90 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.

VI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2021 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

Samferdselsdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02
kap. 1320 postene 01, 22, 28 og 30	kap. 4320 post 01
kap. 1320 post 28	kap. 4320 post 02
kap. 1320 post 22	kap. 4320 post 03
kap. 1352 post 01	kap. 4352 post 01
kap. 1354 post 01	kap. 4354 post 01
kap. 1360 postene 01 og 45	kap. 4360 post 02 og kap. 5577 post 74

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av fiskerihavner under kap. 4360, post 02 til følgende formål under kap. 1360, post 30:
- dekning av salgsmkostninger forbundet med salget
  - oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan overskride bevilgningen under kap. 1360 Kystverket, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 70 mill. kroner per aksjon dersom det er nødvendig å sette i verk tiltak mot akutt forurensing uten opphold og før Kongen kan gi slikt samtykke.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1320		Statens vegvesen	
	65	Tilskudd til fylkesveier	100 mill. kroner
1352		Jernbanedirektoratet	
	74	Tilskudd til togmateriell mv.	1 755 mill. kroner
1360		Kystverket	
	72	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø	90 mill. kroner
	73	Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner	50 mill. kroner

V

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser for investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan:

1.

starte opp disse investeringsprosjektene:	innenfor en kostnadsramme på:
E39 Myrmel–Lunde	606 mill. kroner
E6 Bognes–Skarberget og rv. 827 Drag–Kjøpsvik	706 mill. kroner
Rv. 509 Sør-Tjøra–Kontinentalvegen	862 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor kostnadsrammen for prosjektet. Samferdselsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

2.

gjennomføre disse tidligere godkjente investeringsprosjektene:	innenfor endret kostnadsramme på:
E39 Svegatjørn–Rådal	9 458 mill. kroner
E6 Helgeland sør	5 798 mill. kroner
E69 Skarvberg tunnelen	1 470 mill. kroner
Follobanen, Oslo–Ski	36 570 mill. kroner

Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor kostnadsrammen for prosjektet. Samferdselsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

3. innenfor gjeldende kostnadsramme for ERTMS-prosjektet pådra forpliktelser for senere budsjettår, men avgrenset til perioden 2022–2025 innenfor en ramme på 8 900 mill. kroner.
4. pådra forpliktelser som inngås i senere budsjettår, innenfor det enkelte prosjekts kostnadsramme for prosjekter som har startet opp før 2016 og er omtalt i Prop. 1 S. Samferdselsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.
5. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning for prosjekter som ikke er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget inntil følgende beløp:

a.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1320		Statens vegvesen		
	30 og 31	Investeringer, riksvei	6 000 mill. kroner	4 500 mill. kroner
1352		Jernbanedirektoratet		
	72	Planlegging nye prosjekter	500 mill. kroner	350 mill. kroner
	73	Investeringer, jernbane	2 100 mill. kroner	2 000 mill. kroner

b.

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser
1360		Kystverket	
	30	Investeringer	150 mill. kroner

6. forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning for prosjekter med kostnadsanslag over 500 mill. kroner, men der kostnadsramme ikke er lagt frem for Stortinget inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser
1320		Statens vegvesen	
	30 og 31	Planlegging, forberedende arbeider og grunnerverv, riksvei	500 mill. kroner

VI

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for drift- og vedlikeholdsarbeider
Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1320		Statens vegvesen		
	22	Drift og vedlikehold	13 500 mill. kroner	4 100 mill. kroner
1352		Jernbanedirektoratet		
	71	Drift og vedlikehold	9 000 mill. kroner	3 000 mill. kroner

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for kjøp av transporttjenester
Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1320		Statens vegvesen		
	72	Kjøp av riksveiferjetjenester	14 100 mill. kroner	1 800 mill. kroner
1352		Jernbanedirektoratet		
	70	Kjøp av persontransport med tog	9 800 mill. kroner	3 500 mill. kroner

VIII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser for Nye Veier AS
Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning inntil følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme for gamle og nye forpliktelser	Ramme for forpliktelser som forfaller hvert år
1321		Nye Veier AS		
	70	Tilskudd	23 200 mill. kroner	5 800 mill. kroner

Andre fullmakter

IX

Salg og bortfeste av fast eiendom

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan selge og bortfeste fast eiendom inntil en verdi av 50 mill. kroner i hvert enkelt tilfelle.

X

Restverdisikring for eksisterende materiell, oppgraderinger av eksisterende materiell og investeringer i nytt materiell

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 for det togmateriellet som inngår i statens kjøp av persontransporttjenester med tog på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 70 Kjøp av persontransport med tog, kan:

- gi en restverdigaranti for bokførte verdier på inntil 8 295 mill. kroner.
- gi ytterligere restverdigaranti til oppgraderinger og nyinvesteringer innenfor en ramme på inntil 4 486 mill. kroner. Det legges til grunn 75 pst. restverdigaranti.

XI

Fullmakt til å utgiftsføre og inntektsføre i statsregnskapet

Stortinget samtykker i at Kongen i statsråd gis fullmakt til utgiftsføre og inntektsføre i statsregnskapet for 2021 endelig beløp på kap. 1351 Spordrift AS, post 96 Aksjekapital og kap. 4356 Bane NOR SF, post 96 Tingsuttak, knyttet til overføringen av Spordrift AS fra Bane NOR SF til staten.

XII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2021 kan gi:

- a. Statens vegvesen fullmakt til å føre opp forpliktelser knyttet til forskutteringer i statens kapitalregnskap konto 840013 *Deposita og avsetninger under Samferdselsdepartementet* med motpostering mellomværende med statskassen.
- b. Kystverket fullmakt til å postere a konto innbetalinger som Kystverket mottar knyttet til oljevernaksjoner mv. mot mellomværendet med statskassen. Når endelig oppgjør er avklart, gjøres mellomværendet opp og inntektsføres på kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.

Klima- og miljødepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
kap. 1411 post 21	kap. 4411 post 02
kap. 1420 post 01	kap. 4420 post 01
kap. 1420 post 23	kap. 4420 postene 04, 06, 08 og 09
kap. 1423 post 01	kap. 4423 post 01
kap. 1429 post 01	kap. 4429 postene 02 og 09
kap. 1471 post 01	kap. 4471 postene 01 og 03
kap. 1471 post 21	kap. 4471 post 21
kap. 1472 post 50	kap. 5578 post 70

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til overskridelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan:

1. overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 01 Driftsutgifter, til dekning av honorar, transaksjonskostnader og utgifter til faglig bistand i forbindelse med salg av klimakvoter.
2. overskride bevilgningen på kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Kvotekjøp, generell ordning, med et beløp som svarer til inntekter fra salg av klimakvoter under statens kvotekjøpsprogram som er regnskapsført på kap. 4481 Salg av klimakvoter, post 01 Salgsinntekter.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Kjøp av klimakvoter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan inngå avtaler om kjøp av klimakvoter innenfor en samlet ramme på 1 150 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser under kap. 1481 Klimakvoter, post 22 Kvotekjøp, generell ordning.

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan gjøre bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1411		Artsdatabanken	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområder	5 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	0,6 mill. kroner
	33	Statlige erverv, nytt landbasert vern	0,7 mill. kroner
	35	Statlige erverv, skogvern	351,3 mill. kroner
	36	Statlige erverv, marint vern	3 mill. kroner
	38	Restaurering av myr og annen våtmark	1,5 mill. kroner

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1411		Artsdatabanken	
	70	Tilskudd til arter og naturtyper	11,7 mill. kroner
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	55 mill. kroner
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	287,7 mill. kroner
	62	Tilskudd til grønn skipsfart	80 mill. kroner
	71	Marin forsøpling	15 mill. kroner
	78	Friluftsmål	3 mill. kroner
1428		Enova SF	
	50	Overføring til Klima- og energifondet	400 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap	60 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene	1,5 mill. kroner
	77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet	4 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	21 mill. kroner
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak	
	73	Klima- og skogsatsingen	1 500 mill. kroner

VII

Fullmakt til å inngå forpliktelser

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan pådra forpliktelser for fremtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger under kap. 1420 Miljødirektoratet, postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 98,5 mill. kroner.

Andre fullmakter

VIII

Utbetaling av tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 gis unntak fra bestemmelsene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger på følgende måte:

1. Utbetalinger av tilskudd til utviklingsformål kan foretas én gang i året for FNs klima- og skogprogram, FNs kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC), Verdensbankens Forest Carbon Partnership Facility, Forest Investment Program og BioCarbon Fund plus.
2. Utbetalinger av kjernebidrag til Global Green Growth Institute kan foretas i henhold til organisasjonens regelverk.
3. Utbetalinger av tilskudd til Det grønne klimafondet (GCF) og til fond forvaltet av FNs Multi Partner Trust Fund og Inter-American Development Bank (IDB) kan foretas i henhold til regelverket for det enkelte fond.

IX

Utbetalinger for fremtidige utslippsreduksjoner

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 gis unntak fra forutsetningene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetalinger av gitte bevilgninger gjennom at tilskudd til Emergent Forest Financing Accelerator kan utbetales med det formål å betale for fremtidige verifiserte utslippsreduksjoner.

X

Utbetalinger av tilskudd til offentlig-privat samarbeid

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 gis unntak fra forutsetningene i stortingsvedtak av 8. november 1984 om at utbetalinger av gitte bevilgninger kun skal skje ved behov, slik at det kan utbetales tilskudd til risikoreduksjon for investeringer i avskogingsfri og bærekraftig råvareproduksjon i tråd med kriteriene for kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak, post 73 Klima- og skogsatsingen.

XI

Utbetalinger av renter på tilskudd

Stortinget samtykker i at opptjente renter på tilskudd som er utbetalt fra Norge under Klima- og skogsatsingen på kap. 1482, post 73 kan benyttes til tiltak etter avtale mellom Klima- og miljødepartementet og den enkelte mottaker.

XII

Omgjøring av betingede lån til tilskudd

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2021 kan gi Enova SF fullmakt til å omgjøre betingede lån fra Klima- og energifondet til tilskudd etter forhåndsdefinerte og forutsigbare betingelser.

Andre vedtak

XIII

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 108, punkt 8, 5. desember 2016 oppheves.

Finansdepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 41 post 01	kap. 3041 post 01
kap. 51 post 01	kap. 3051 post 02
kap. 1600 postene 01 og 21	kap. 4600 post 02
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1605 postene 01 og 22	kap. 4605 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postene 01, 04 og 05

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen til oppdragsvirksomhet på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesielle driftsutgifter, med et beløp som tilsvarer alle merinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter.

Ubrukte merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med ved utregning av overførbart beløp på posten.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633, post 01.

III

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Statsministerens kontor i 2021 kan overskride bevilgningen på kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, for å iverksette nødvendige sikkerhetstiltak for regjeringen.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1610		Tolletaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	35 mill. kroner

V

Fullmakt til å inngå avtaler om investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan inngå avtaler om gjennomføring av de investeringsprosjektene som er omtalt i Prop. 1 S (2020–2021) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekter, innenfor de kostnadsrammene som der er angitt.

VI

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan gi garanti for grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbank innenfor en samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 1 617 872 455 euro.

VII

Fullmakt til å dekke utgifter til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 23,6 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningen under kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

VIII

Fullmakt til å korrigere uoppklarte differanser og feilposterings i tidligere års statsregnskap

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 i enkeltsaker kan korrigere uoppklarte differanser i regnskapene og feilposterings i statsregnskapet som gjelder tidligere års regnskaper, ved postering over konto for forskyvninger i balansen i statsregnskapet i det inneværende års regnskap. Fullmakten gjelder inntil 1 mill. kroner.

IX

Nettoposteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan trekke direkte utgifter i forbindelse med auk-sjonssalg fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 4610 Tolletaten, post 02 Andre inntekter.

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2021 kan gi Skatteetaten fullmakt til å:

1. inntektsføre statens andel av skatteinngangen i statsregnskapet i samme periode som dette blir rapportert fra skatteregnskapet, og mot skatteregnskapets mellomværende med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når oppgjøret blir overført fra skatteregnskapet.
2. føre uplasserte innbetalinger i merverdiavgiftsregnskapet mot mellomværende med statskassen. Etter at kravene er fastsatt blir innbetalingene resultatført i statsregnskapet og mellomværendet utlignet.

XI

Fullmakter til å inngå avtaler med Det internasjonale valutafondet (IMF)

Stortinget samtykker i at:

1. Norge slutter seg til en ny avtale om Det internasjonale valutafondets multilaterale innlånsordning *New Arrangements to Borrow* (NAB) innenfor en ramme for lån fra Norge på 3,933 mrd. SDR.
2. Norges Bank inngår en bilateral avtale med Det internasjonale valutafondet om å stille lånemidler tilsvarende 6 mrd. SDR til disposisjon for IMF's generelle låneordninger. Når ny NAB-avtale trer i kraft reduseres lånerammen til 2,585 mrd. SDR.

Forsvarsdepartementet

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:

- a. Inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelse.
- b. Inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kapittel 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan:

1. foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	01	Driftsutgifter	34 mill. kroner
1720		Forsvaret	
	01	Driftsutgifter	9 020 mill. kroner
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	
	01	Driftsutgifter	1 100 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	220 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	104 155 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	470 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	60 mill. kroner

2. gi Forsvarets forskningsinstitutt fullmakt til å ha økonomiske forpliktelser på inntil 60 mill. kroner ut over det som dekkes av egne avsetninger.

IV

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om økonomisk støtte ut over bevilgningen, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1700		Forsvarsdepartementet	
	73	Forskning og utvikling	68 mill. kroner

Andre fullmakter

V

Nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan trekke salgsomkostninger ved salg av materiell og fast eiendom fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter, og kapittel 4710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg, post 47 Salg av eiendom.

VI

Personell

Stortinget samtykker i at:

1. Forsvarsdepartementet i 2021 kan fastsette lengden på førstegangstjenesten, repetisjonstjenesten og heimevernstjenesten slik det går frem av Prop. 1 S (2020–2021).
2. enheter oppsatt med frivillig heimevernspersonell kan overføres til forsvarsgrener og fellesinstitusjoner, og benyttes i operasjoner i utlandet.

VII

Investeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan:

1. starte opp nye investeringsprosjekter som er presentert i Prop. 1 S (2020–2021), innenfor de kostnadsrammer som der er omtalt.
2. endre tidligere godkjente prosjekter som anført i Prop. 1 S (2020–2021), herunder endrede kostnadsrammer.
3. starte opp og gjennomføre materiellinvesteringsprosjekter med en kostnadsramme under 500 mill. kroner.
4. starte opp og gjennomføre eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter (inkludert tilhørende innredning) med en kostnadsramme under 200 mill. kroner.
5. nytte bevilgningen på den enkelte investeringspost, hhv. post 44, 45, 47 og 48 fritt mellom formål, bygg- og eiendoms-kategorier, anskaffelser og prosjekter som presentert i Prop. 1 S (2020–2021).
6. gjennomføre konsept- og definisjonsfasen av planlagte materiellanskaffelser.
7. igangsette planlegging og prosjektering av eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter (inkludert tilhørende innredning) innenfor rammen av bevilgningen på de respektive poster.
8. inkludere gjennomføringskostnader i eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter på post 47.

VIII

Fullmakter vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan:

1. avhende fast eiendom uansett verdi til markedspris når det ikke foreligger annet statlig behov for eiendommen. Eiendommene skal normalt legges ut for salg i markedet, men kan selges direkte til fylkeskommuner eller kommuner til markedspris, innenfor EØS-avtalens bestemmelser. Dersom eiendommene er aktuelle for friluft- eller kulturformål kan de selges på samme vilkår til Statskog SF hvis ikke fylkeskommuner eller kommuner ønsker å kjøpe eiendommene. Likeledes kan eiendommer som er nødvendige for å oppfylle samfunnets målsetting om å opprettholde en selvfinansiert sivil luftfart, selges direkte til Avinor AS. Dette gjelder følgende eiendoms-kategorier:
  - a. rullebaner, taksebaner med tilhørende sikkerhetsområder, flyoppstillingsplasser og andre arealer og infrastruktur for flyoperasjoner
  - b. terminal innrettet mot det service- og tjenestebehov som forbrukere og myndigheter har bruk for
  - c. områder for kollektiv og privat tilbringertjeneste
  - d. kontorer og lignende
  - e. eiendommer for fremtidig utbygging.
2. avhende fast eiendom til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

IX

Tidspunkt for belastning av utgiftsbevilgninger

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2021 kan belaste utgiftsbevilgninger for bestillinger gjennom NSPA (*NATO Support and Procurement Agency*), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

X

Kjøp/innløsning av boliger med fellesgjeld

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet gjennom Forsvarsbygg i 2021 kan kjøpe/innløse boliger med fellesgjeld, slik at samlet gjeld knyttet til eierskap av slike boliger ikke overstiger 100 mill. kroner.

Olje- og energidepartementet*Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger*

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 23	kap. 4810 post 02
kap. 1820 post 23	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 45	kap. 4820 post 03

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Kongen i 2021 kan overskride bevilgningen under:

1. kap. 1800 Olje- og energidepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorar og utgifter til faglig bistand ved kjøp/salg av aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i Equinor ASA.
2. kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten med inntil 5 mrd. kroner ved utøvelse av statens forkjøpsrett ved overdragelser av andeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel.

IV

Fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan utgiftsføre uten bevilgning under:

1. kap. 1815 Petoro AS, post 79 Erstatninger, erstatning til Norges Bank som omfatter netto rentetap og andre dokumenterte kostnader grunnet avvik i varslet og faktisk innbetaling av valuta fra SDØE til Norges Bank, jf. avtale om overføring og kjøp av valuta fra SDØE til Norges Bank.
2. kap. 2440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, post 90 Lån til Norpipe Oil AS, inntil 25 mill. kroner til utlån til Norpipe Oil AS.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

V

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter	7 mill. kroner
1810		Oljedirektoratet	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	21	Spesielle driftsutgifter	10 mill. kroner
	22	Flom- og skredforebygging	150 mill. kroner
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	20 mill. kroner

VI

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan gi tilsagn utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1800		Olje- og energidepartementet	
	72	Tilskudd til olje- og energiformål	126 mill. kroner
1815		Petoro AS	
	70	Administrasjon	35 mill. kroner
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	130 mill. kroner
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging	10 mill. kroner
1840		CO ₂ -håndtering	
	70	Administrasjon, Gassnova SF	20 mill. kroner

VII

Forpliktelser under avsetningsinstruksen og øvrige driftsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser utover bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, knyttet til:

1. løpende forretningsvirksomhet i interessentskapene, samt deltakelse i annen virksomhet som har tilknytning til leting og utvinning av petroleum.
2. avsetning av statens petroleum etter avsetningsinstruksen gitt Equinor ASA.

VIII

Utbyggingsrelaterte forpliktelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser utover bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, hvor øvre grense for statens forholdsmessige andel for det enkelte prosjekt/fase utgjør inntil 5 mrd. kroner knyttet til deltakelse i:

1. utbyggingsprosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel.
2. utviklingsprosjekter under Gassled eller andre interessentskap.

IX

Forpliktelser før plan for utbygging og drift og for anlegg og drift er behandlet

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan pådra staten forpliktelser utover bevilgningene under kap. 2440/5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten knyttet til kontraktsmessige forpliktelser i fasen før plan for utbygging og drift er godkjent eller før tillatelse til anlegg og drift er gitt, herunder forpliktelser knyttet til en pre-interessentskapsfase.

Andre fullmakter

X

Overføring av eiendomsrett mot bruksrett

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan godkjenne overføring av eiendomsrett fra en rettighetshavergruppe hvor Petoro AS som forvalter av SDØE er en av rettighetshaverne, til en annen rettighetshavergruppe. Det forutsettes at Petoro AS som forvalter av SDØE er sikret tilstrekkelig bruksrett. Denne fullmakt vil gjelde for de prosjekter hvor Olje- og energidepartementet har fullmakt til å godkjenne plan for utbygging/anlegg og drift, samt ved mindre endringer for prosjekter hvor plan for utbygging/anlegg og drift allerede er godkjent. Fullmakten gis under forutsetning av at overføring av eiendomsrett ikke har prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.

XI

Overdragelse av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan godkjenne overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler for Petoro AS som forvalter av SDØE der det antas at ressursene i utvinningstillatelsen på tidspunkt for overdragelsen er mindre enn 3 mill. Sm³ oljeekvivalenter.

XII

Overdragelse og samordning av andeler i utvinningstillatelser

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan godkjenne at Petoro AS kan delta i:

1. overdragelse (salg, kjøp eller bytte) av deltakerandeler i interessentskap hvor en rettighetshaver velger å tre ut av interessentskapet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.
2. forenklet samordning av utvinningstillatelser med SDØE-andeler.
3. ny/endret plan for utbygging og drift av forekomster innenfor et samordnet område med SDØE-deltakelse.
4. overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningsstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.

XIII

Overdragelse av andeler i rørledninger mv.

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan godkjenne nødvendige transaksjoner for overdragelse av andeler for Petoro AS som forvalter av SDØE for å innlemme rørledninger og transportrelaterte anlegg med SDØE-andel i Gassled eller andre interessentskap. Statens andel i Gassled eller andre interessentskap skal justeres for å gjenspeile innlemmelsen.

XIV

Utbyggingsprosjekter på norsk kontinentalsokkel

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan godkjenne prosjekter (planer for utbygging/anlegg og drift) på norsk kontinentalsokkel under følgende forutsetninger:

1. Prosjektet må ikke ha prinsipielle eller samfunnsmessige sider av betydning.
2. Øvre grense for de samlede investeringer per prosjekt utgjør 20 mrd. kroner.
3. Hvert enkelt prosjekt må vise akseptabel samfunnsøkonomisk lønnsomhet og være rimelig robust mot endringer i prisutviklingen for olje og naturgass.

XV

Regnskapsføring av kontantinnkallinger mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan gi Petoro AS fullmakt til å postere inn- og utbetalinger for SDØE mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet omfatter over-/underinnkalling av kontanter fra operatørselskapene (differansen mellom kontantinnkalling og avregning fra operatør), arbeidskapital, avregning fra operatør, merverdiavgift og mellomværende med betalingsformidler med mer.

XVI

Fullmakt til å inngå avtaler og pådra staten forpliktelser for
Langskip-prosjektet (fangst og lagring av CO₂)

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2021 kan:

1. inngå avtaler med Norcem og Northern Lights om å etablere og drive sine deler av Langskip-prosjektet (fangst og lagring av CO₂) innenfor en samlet kostnadsramme på
  - a. 14 700 mill. 2021-kroner i investeringer (CAPEX)
  - b. 6 600 mill. 2021-kroner i driftsutgifter (OPEX) over ti år.
2. inngå avtaler hvor utgiftene skal deles mellom staten, Norcem og Northern Lights i tråd med prinsippene som er beskrevet nærmere under kap. 1840 CO₂-håndtering, post 72 Langskip – fangst og lagring av CO₂ og i Meld. St. 33 (2019–2020) *Langskip – fangst og lagring av CO₂*, der statens andel maksimalt utgjør inntil
  - a. 11 100 mill. 2021-kroner i investeringer (CAPEX)
  - b. 5 100 mill. 2021-kroner i driftsutgifter (OPEX) inntil ti år med tillegg av eventuell tilleggsstøtte for fanget CO₂ som ikke er kvotepliktig, tilsvarende kvoteprisen per tonn CO₂ fratrukket eventuell CO₂-avgift per tonn.
3. inngå avtale med Fortum Oslo Varme forutsatt tilstrekkelig egenfinansiering og finansiering fra EU eller andre kilder i tråd med prinsippene beskrevet nærmere under kap. 1840 CO₂-håndtering, post 72 Langskip – fangst og lagring av CO₂ og i Meld. St. 33 (2019–2020) *Langskip – fangst og lagring av CO₂*, der statens maksimale støtte kan utgjøre inntil
  - a. 2 000 mill. 2021-kroner i investeringer (CAPEX)
  - b. 1 000 mill. 2021-kroner i driftsutgifter (OPEX) inntil ti år med tillegg av en eventuell tilleggsstøtte for fanget CO₂ som ikke er kvotepliktig, tilsvarende kvoteprisen per tonn CO₂ fratrukket eventuell CO₂-avgift per tonn.

4. inngå avtale med Northern Lights om å pådra staten forpliktelser for kostnader ved eventuelle utslipp av CO₂ med inntil 80 prosent av kvoteprisen opp til og med 40 euro per tonn og 100 prosent av den delen av kvoteprisen som overstiger 40 euro per tonn CO₂, for den forholdsmessige andelen fanget CO₂ i støtteperioden på inntil ti år fra Norcem og eventuelt Fortum Oslo Varme av totalt lagret mengde CO₂ i lageret.
  5. inngå avtale med Northern Lights om å pådra staten forpliktelser i støtteperioden på inntil ti år for inntil 80 prosent av utgiftene til eventuelle preventive og korrektive tiltak for avtalt årlig lagringsvolum på 1,5 millioner tonn av total lagringskapasitet for CO₂, dersom det skulle oppstå ekstraordinære hendelser med fare for lekkasje av CO₂ fra lageret eller skade på miljøet eller liv og helse.
  6. inngå avtale med Northern Lights om å pådra staten forpliktelser etter opphør av driften av CO₂-lageret, for den forholdsmessige andelen fanget CO₂ i støtteperioden på inntil ti år fra Norcem og eventuelt Fortum Oslo Varme av totalt lagret mengde CO₂ i lageret, med inntil 80 prosent av utgiftene til
    - a. eventuelle preventive og korrektive tiltak dersom det skulle oppstå ekstraordinære hendelser med fare for lekkasje av CO₂ fra lageret eller skade på miljøet eller liv og helse
    - b. avslutning, overvåking og fjerning etter nedstengning av lageret.
-

Vedlegg 1**Oversikt over utgifter og inntekter i statsbudsjettet for
budsjetterterminen 2021**

1 000 kroner

	Utgifter				
	Samlede utgifter	Drifts-utgifter	Nybygg, anlegg mv.	Overføringer til andre	Utlån, gjelds-avdrag mv.
Det kongelige hus	335 650	23 759	-	311 891	-
Regjering	451 835	451 835	-	-	-
Stortinget og tilknyttede organ	2 117 800	1 716 200	139 900	261 700	-
Høyesterett	121 027	121 027	-	-	-
Utenriksdepartementet	45 323 066	5 444 082	63 092	38 575 668	1 240 224
Kunnskapsdepartementet	78 713 073	7 108 595	261 955	71 342 523	-
Kulturdepartementet	23 647 408	2 314 644	106 935	21 225 829	-
Justis- og beredskapsdepartementet	42 541 475	37 788 415	2 475 716	2 277 344	-
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	205 744 973	6 490 383	2 614 472	196 640 118	-
Arbeids- og sosialdepartementet	44 582 004	24 595 179	499 915	14 386 910	5 100 000
Helse- og omsorgsdepartementet	205 492 593	11 717 360	17 882	193 757 351	-
Barne- og familiedepartementet	34 032 545	8 686 379	10 029	25 336 137	-
Nærings- og fiskeridepartementet	14 775 215	4 866 657	786 150	8 231 350	891 058
Landbruks- og matdepartementet	21 121 752	1 857 756	14 771	19 249 225	-
Samferdselsdepartementet	80 054 578	17 783 700	13 258 378	48 812 500	200 000
Klima- og miljødepartementet	16 904 462	3 262 718	615 003	13 026 741	-
Finansdepartementet	150 609 023	20 605 223	273 700	41 730 100	88 000 000
Forsvarsdepartementet	64 452 089	41 472 229	21 932 646	1 047 214	-
Olje- og energidepartementet	5 834 556	1 735 626	23 000	4 075 930	-
Ymse	5 200 000	5 200 000	-	-	-
Statsbankene	140 448 850	771 457	84 541	17 336 550	122 256 302
Statlig petroleumsvirksomhet	23 800 000	-	23 800 000	-	-
Statens forretningsdrift	7 752 495	-1 342 959	4 090 454	5 000	5 000 000
Folketrygden	523 454 081	-	-	523 454 081	-
Statens pensjonsfond utland	98 501 000	-	-	98 501 000	-
Sum utgifter	1 836 011 550	202 670 265	71 068 539	1 339 585 162	222 687 584
			Statsbudsjettet folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet folke-trygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføringer fra Statens pensjonsfond utland)			881 234 662	360 895 000	1 242 129 662
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld mv.)			1 089 869 885	523 454 081	1 613 323 966
Driftsutgifter		202 670 265		-	202 670 265
Nybygg, anlegg mv.			71 068 539	-	71 068 539
Overføringer til andre			717 630 081	523 454 081	1 241 084 162
Overføringer til Statens pensjonsfond utland			98 501 000	-	98 501 000
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)			-208 635 223	-162 559 081	-371 194 304
4. Overføring fra Statens pensjonsfond utland			371 194 304	-	371 194 304
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)			162 559 081	-162 559 081	-

1 000 kroner

Inntekter					
	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.	Skatter, avgifter og andre overføringer	Tilbakebetalinger mv.
Skatt på formue og inntekt	256 655 000	-	-	256 655 000	-
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	358 130 000	-	-	358 130 000	-
Tollinntekter	3 435 000	-	-	3 435 000	-
Merverdiavgift	321 300 000	-	-	321 300 000	-
Avgifter på alkohol	13 900 000	-	-	13 900 000	-
Avgifter på tobakk	6 700 000	-	-	6 700 000	-
Avgifter på motorvogner	21 415 000	-	-	21 415 000	-
Andre avgifter	59 367 365	-	-	59 367 365	-
Sum skatter og avgifter	1 040 902 365	-	-	1 040 902 365	-
Renter av statens forretningsdrift	697 200	-	-	697 200	-
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	3 119 000	-	3 066 000	53 000	-
Sum inntekter av statens forretningsdrift	3 816 200	-	3 066 000	750 200	-
Renter fra statsbankene	5 761 370	-	-	5 761 370	-
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	1 886 900	-	-	1 886 900	-
Utbytte ekskl. Equinor ASA	19 013 102	-	-	19 013 102	-
Renteinntekter og utbytte (eksl. statens forretningsdrift og Equinor ASA)	26 661 372	-	-	26 661 372	-
Inntekter under departementene	29 848 725	19 802 220	629 119	9 417 386	-
Overføring fra Norges Bank	18 600 000	-	-	18 600 000	-
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	-	-	-	-	-
Sum andre inntekter	48 448 725	19 802 220	629 119	28 017 386	-
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	98 900 000	71 700 000	24 900 000	2 300 000	-
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	15 901 000	-	-	15 901 000	-
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	7 500 000	-	-	7 500 000	-
Sum petroleumsinntekter	122 301 000	71 700 000	24 900 000	25 701 000	-
Tilbakebetalinger	124 894 292	-	-	-	124 894 292
Statens pensjonsfond utland	371 194 304	-	-	371 194 304	-
Sum inntekter	1 738 218 258	91 502 220	28 595 119	1 493 226 627	124 894 292
			Statsbudsjettet folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet folke-trygden
Låntransaksjoner:					
6. Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt			222 687 584	-	222 687 584
Utlån til statsbanker			122 256 302	-	122 256 302
Gjeldsavdrag			88 000 000	-	88 000 000
Andre utlån, aksjetegning mv.			12 431 282	-	12 431 282
7. Tilbakebetalinger mv.			124 894 292	-	124 894 292
8. Utlån mv. (netto) (6 - 7)			97 793 292	-	97 793 292
9. Samlet finansieringsbehov - av kontantbeholdning og lånemidler (8 - 5)			-64 765 789	162 559 081	97 793 292

Vedlegg 2**Statsbudsjettet**

Tabell 2.1 Hovedtallene i statsbudsjettet for perioden 2015–2021

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2020	Anslag regn- skap 2020	Forslag 2021
	2015	2016	2017	2018	2019			
Driftsutgifter og investeringer ekskl. petroleumsvirksomhet	213 942	233 553	210 329	218 699	226 495	234 017	239 218	251 282
Driftsresultat forretningsdriften	-593	-334	-176	-428	-335	-677	-483	-1 343
Renter av statsgjeld	11 249	10 825	8 833	10 636	9 796	10 016	10 518	10 161
Overføringer til andre	940 912	974 232	1 035 317	1 066 683	1 115 829	1 171 255	1 306 115	1 230 923
Utgifter ekskl. lån og petroleumsvirksomhet	1 165 509	1 218 276	1 254 303	1 295 590	1 351 785	1 414 611	1 555 368	1 491 023
Inntekter ekskl. lån, oljeskatter og petroleumsvirksomhet	980 197	1 009 888	1 031 477	1 077 078	1 124 162	1 173 527	1 122 177	1 119 829
Oljekorrigert overskudd	-185 312	-208 388	-222 826	-218 513	-227 623	-241 084	-433 190	-371 194
Overført fra Statens pensjonsfond utland	186 063	212 516	231 394	225 514	228 564	241 084	433 190	371 194
Overskudd før lånetransaksjoner	751	4 127	8 568	7 001	941	0	0	0
Oljeskatter	110 157	47 606	71 177	117 287	140 379	139 901	30 201	15 901
Utbytte fra Equinor ASA	15 382	10 717	8 398	14 984	20 057	20 350	15 700	7 500
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	121 673	94 270	114 836	141 242	122 809	112 700	68 800	98 900
Utgifter til statlig petroleumsvirksomhet	-28 955	-27 815	-26 564	-22 555	-26 331	-28 000	-28 000	-23 800
Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	218 256	124 779	167 847	250 959	256 915	244 951	86 701	98 501
Overskudd før overføring til Statens pensjonsfond utland	32 945	-83 609	-54 979	32 446	29 292	3 867	-346 489	-272 693
Utlån og avdrag, brutto	222 159	163 718	163 595	148 491	187 253	125 049	186 845	222 688
Tilbakebetalinger	126 087	111 351	120 138	204 612	115 117	114 936	112 755	124 894
Utlån, netto	96 072	52 367	43 456	-56 120	72 137	10 113	74 090	97 793
Overskudd før lånetransaksjoner	751	4 127	8 568	7 001	941	0	0	0
Samlet finansieringsbehov	95 321	48 240	34 888	-63 122	71 195	10 113	74 090	97 793

Tabell 2.2 Samlede utgifter etter departement 2015–2021

Mill. kroner

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
Det kongelige hus, Regjering, Stortinget og Høyesterett	2 614	2 871	3 003	3 438	3 242	2 934	3 026
Utenriksdepartementet	40 035	41 352	37 353	37 089	40 729	47 981	45 323
Kunnskapsdepartementet	52 109	55 780	58 242	79 218	78 913	76 568	78 713
Kulturdepartementet	12 790	13 149	13 694	14 126	12 979	19 927	23 647
Justis- og beredskapsdepartementet	35 496	52 667	57 272	39 199	41 450	42 607	42 541
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	176 469	180 774	187 390	188 927	198 397	207 445	205 745
Arbeids- og sosialdepartementet	43 353	40 673	35 828	36 826	43 653	44 078	44 582
Helse- og omsorgsdepartementet	147 936	150 198	158 223	165 686	177 147	187 734	205 493
Barne- og familiedepartementet	37 252	28 421	28 020	27 600	31 197	32 202	34 033
Nærings- og fiskeridepartementet	10 160	10 257	11 098	17 203	12 344	12 610	14 775
Landbruks- og matdepartementet	17 496	17 749	18 283	20 181	19 765	20 470	21 122
Samferdselsdepartementet	94 063	90 981	71 827	66 632	72 503	74 181	80 055
Klima- og miljødepartementet	8 323	8 519	9 858	13 210	14 183	15 493	16 904
Finansdepartementet	107 121	64 082	101 208	98 266	121 740	58 386	150 609
Forsvarsdepartementet	45 339	49 254	52 429	56 945	60 181	60 977	64 452
Olje- og energidepartementet	15 790	25 933	14 312	5 446	4 056	3 658	5 835
Ymse	0	1	0	1	0	4 955	5 200
Statsbankene	118 410	109 057	106 972	109 815	124 802	126 852	140 449
Statlig petroleumsvirksomhet	28 955	27 815	26 564	22 555	26 331	28 000	23 800
Statens forretningsdrift	2 452	3 188	3 053	4 056	4 301	2 496	7 752
Folketrygden	420 461	437 087	449 831	460 219	477 454	498 104	523 454
Statens pensjonsfond utland	218 256	124 779	167 847	250 959	256 915	244 951	98 501
Utgifter i alt	1 634 880	1 534 588	1 612 308	1 717 595	1 822 283	1 812 611	1 836 012

¹ Saldert budsjett 2020.² Forslag 2021 Prop. 1 S (2020–2021).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.3 Driftsutgifter (postene 1–29) etter departement 2015–2021

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
Det kongelige hus, Regjering, Stortinget og Høyesterett	1 839	1 961	2 002	2 141	2 223	2 270	2 313
Utenriksdepartementet	7 686	10 741	5 544	5 245	5 226	5 373	5 444
Kunnskapsdepartementet	4 160	4 630	5 252	6 292	6 662	6 893	7 109
Kulturdepartementet	3 160	3 219	2 001	2 105	2 264	2 286	2 315
Justis- og beredskapsdepartementet	31 602	35 869	35 767	34 839	36 334	36 554	37 788
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	4 862	5 090	5 556	5 564	6 086	6 251	6 490
Arbeids- og sosialdepartementet	23 927	25 179	18 844	18 643	17 180	19 975	24 595
Helse- og omsorgsdepartementet	5 259	5 470	5 656	5 906	6 445	6 052	11 717
Barne- og familiedepartementet	7 752	8 476	7 886	8 186	8 316	8 507	8 686
Nærings- og fiskeridepartementet	3 641	3 831	4 302	4 589	4 851	4 514	4 867
Landbruks- og matdepartementet	1 586	1 646	1 795	1 847	1 910	1 861	1 858
Samferdselsdepartementet	21 009	23 040	15 121	15 708	17 333	16 801	17 784
Klima- og miljødepartementet	2 329	2 433	2 807	2 902	3 065	3 251	3 263
Finansdepartementet	14 158	14 908	16 225	17 015	18 052	18 682	20 605
Forsvarsdepartementet	32 722	34 045	35 847	39 197	40 246	39 816	41 472
Olje- og energidepartementet	1 562	1 644	1 672	1 730	1 872	1 741	1 736
Ymse	0	1	0	1	0	4 955	5 200
Statsbankene	724	725	738	756	762	792	771
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	-593	-334	-176	-428	-335	-677	-1 343
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	167 382	182 574	166 839	172 236	178 493	185 897	202 670

¹ Saldert budsjett 2020.² Forslag 2021 Prop. 1 S (2020–2021).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.4 Nybygg, anlegg mv. (postene 30–49) etter departement 2015–2021

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
	Det kongelige hus, Regjering, Stortinget og Høyesterett	354	477	543	726	362	140
Utenriksdepartementet	282	63	261	124	114	72	63
Kunnskapsdepartementet	21	57	20	65	79	136	262
Kulturdepartementet	32	29	36	26	34	102	107
Justis- og beredskapsdepartementet	1 710	999	1 388	2 398	3 322	3 799	2 476
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	1 696	2 053	2 574	2 494	3 033	2 697	2 614
Arbeids- og sosialdepartementet	549	391	523	608	485	670	500
Helse- og omsorgsdepartementet	27	22	7	17	21	17	18
Barne- og familiedepartementet	71	10	7	0	16	20	10
Nærings- og fiskeridepartementet	776	101	532	1 129	522	523	786
Landbruks- og matdepartementet	46	33	20	24	4	15	15
Samferdselsdepartementet	24 634	27 482	17 356	15 854	14 924	14 727	13 258
Klima- og miljødepartementet	494	606	610	647	628	612	615
Finansdepartementet	185	201	213	245	331	390	274
Forsvarsdepartementet	11 982	14 532	15 927	17 113	19 090	20 260	21 933
Olje- og energidepartementet	8	7	15	16	18	20	23
Ymse	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	56	62	55	76	48	71	85
Statlig petroleumsvirksomhet	28 955	27 815	26 564	22 555	26 331	28 000	23 800
Statens forretningsdrift	3 045	3 522	3 228	4 474	4 636	3 173	4 090
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	74 922	78 460	69 878	68 590	73 998	75 443	71 069

¹ Saldert budsjett 2020.² Forslag 2021 Prop. 1 S (2020–2021).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.5 Overføringer til andre (postene 50–89) etter departement 2015–2021

Mill. kroner

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
Det kongelige hus, Regjering, Stortinget og Høyesterett	421	433	459	571	657	524	574
Utenriksdepartementet	30 957	29 247	30 234	30 278	33 773	37 846	38 576
Kunnskapsdepartementet	47 928	51 093	52 970	72 861	72 171	69 538	71 343
Kulturdepartementet	9 599	9 902	11 657	11 995	10 681	17 539	21 226
Justis- og beredskapsdepartementet	2 184	15 799	20 118	1 962	1 795	2 255	2 277
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	169 911	173 631	179 257	180 868	189 277	198 497	196 640
Arbeids- og sosialdepartementet	11 033	11 552	12 388	12 208	12 474	13 134	14 387
Helse- og omsorgsdepartementet	142 651	144 706	152 560	159 763	170 682	181 665	193 757
Barne- og familiedepartementet	29 429	19 936	20 127	19 415	22 864	23 675	25 336
Nærings- og fiskeridepartementet	5 538	5 987	6 095	8 812	6 646	6 954	8 231
Landbruks- og matdepartementet	15 865	16 071	16 469	18 309	17 852	18 594	19 249
Samferdselsdepartementet	8 420	10 458	31 651	35 070	40 246	42 653	48 813
Klima- og miljødepartementet	5 500	5 480	6 441	9 661	10 491	11 630	13 027
Finansdepartementet	32 859	34 196	33 695	37 107	39 256	39 314	41 730
Forsvarsdepartementet	634	676	656	635	845	901	1 047
Olje- og energidepartementet	4 971	5 007	5 084	1 946	2 166	1 897	4 076
Ymse	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	13 801	13 796	14 460	15 629	16 295	16 551	17 337
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	0	0	10	0	0	5
Folketrygden	420 461	437 087	449 831	460 219	477 454	498 104	523 454
Statens pensjonsfond utland	218 256	124 779	167 847	250 959	256 915	244 951	98 501
Utgifter i alt	1 170 417	1 109 835	1 211 996	1 328 278	1 382 539	1 426 222	1 339 585

¹ Saldert budsjett 2020.² Forslag 2021 Prop. 1 S (2020–2021).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.6 Utlån, gjeldsavdrag mv. (postene 90–99) etter departement 2015–2021

Mill. kroner

Departement ³	Regnskap					Budsjett	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
Det kongelige hus, Regjering, Stortinget og Høyesterett	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	1 110	1 301	1 315	1 444	1 616	4 690	1 240
Kunnskapsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kulturdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Justis- og beredskapsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	0	0	3	0	1	0	0
Arbeids- og sosialdepartementet	7 844	3 552	4 074	5 367	13 514	10 300	5 100
Helse- og omsorgsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Barne- og familiedepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Nærings- og fiskeridepartementet	205	338	169	2 673	325	620	891
Landbruks- og matdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Samferdselsdepartementet	40 000	30 000	7 700	0	0	0	200
Klima- og miljødepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Finansdepartementet	59 919	14 778	51 074	43 899	64 101	0	88 000
Forsvarsdepartementet	0	0	0	0	0	0	0
Olje- og energidepartementet	9 250	19 275	7 541	1 754	0	0	0
Ymse	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	103 831	94 474	91 719	93 354	107 697	109 439	122 256
Statlig petroleumsvirksomhet	0	0	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	0	0	0	0	0	0	5 000
Folketrygden	0	0	0	0	0	0	0
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0
Utgifter i alt	222 159	163 718	163 595	148 491	187 253	125 049	222 688

¹ Saldert budsjett 2020.² Forslag 2021 Prop. 1 S (2020–2021).³ Departementenes budsjetter er uten ymse utgifter, statsbankene, statlig petroleumsvirksomhet, statens forretningsdrift og folketrygden som vises separat.

Tabell 2.7 Skatter og avgifter i perioden 2015–2021

Kapittel	Regnskap					Budsjett	
	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ¹	2021 ²
	5501	237 996	240 088	252 627	252 257	270 665	286 600
5502	0	0	1 563	2 610	3 283	4 540	4 730
5506	295	206	91	73	44	0	0
5507	105 223	42 496	65 988	112 093	135 006	134 000	9 900
5508	4 959	5 108	5 182	5 193	5 371	5 900	6 000
5509	-26	2	7	1	2	1	1
5511	3 305	3 369	3 498	3 463	3 480	3 400	3 435
5521	252 220	266 172	267 433	295 121	305 886	325 600	321 300
5526	12 827	13 503	13 692	14 138	14 425	14 500	13 900
5531	7 265	7 254	7 027	6 699	6 549	6 700	6 700
5536							
Engangsavgift	17 995	16 867	16 227	14 820	13 104	12 000	10 130
Trafikkforsikringsavgift	10 170	10 526	9 606	6 878	9 149	9 100	9 500
Vektårsavgift	352	344	339	337	335	340	360
Omregistreringsavgift	1 370	1 404	1 474	1 381	1 336	1 250	1 425
5538	16 079	15 152	15 430	15 971	15 244	15 020	13 163
5541	8 563	10 117	10 884	11 304	10 672	11 300	11 400
5542	2 035	2 016	1 924	1 975	2 060	2 015	1 865
5543	5 766	6 576	7 111	8 616	8 079	8 701	8 672
5546	3	0	0	0	0	0	110
5547	8	10	1	0	1	1	1
5548	345	404	429	430	304	390	335
5549	54	50	52	57	64	55	60
5550	68	73	39	53	101	65	65
5551	5	4	4	5	7	7	3
5555	1 401	1 421	1 411	2 242	1 528	1 490	1 550
5556	1 961	2 026	2 091	2 941	3 054	3 200	2 140
5557	206	203	206	186	191	200	200
5559	1 798	1 921	1 999	2 131	2 148	2 280	2 380
5561	0	927	1 813	1 871	1 947	1 900	1 600
5562	0	0	0	136	127	120	0
5565	8 446	8 501	9 259	9 483	10 315	10 800	11 680
5568	75	106	107	109	103	106	107
5570	0	0	0	0	236	248	242
5571	79	84	94	101	107	119	122
5572	199	235	233	242	267	298	323
5574	388	486	479	514	530	519	616
5576	138	142	317	266	262	260	253
5577	847	746	985	1 052	869	815	797
5578	104	113	110	734	762	730	729
5580	333	342	362	389	426	446	452
5582	168	154	847	162	173	222	230
5583	281	297	292	294	297	343	273
5584	-6	1	4	-1	0	0	0
5700	129 807	133 599	137 747	144 130	148 508	156 500	155 130
5700	169 628	171 325	175 773	183 272	194 253	202 600	203 000
Sum skatter og avgifter inkl. folketrygden	1 002 733	964 368	1 014 754	1 103 727	1 171 269	1 224 680	1 056 803

¹ Saldert budsjett 2020.² Forslag 2021 Prop. 1 S (2020–2021).

Tabell 2.8 Samlede inntekter i perioden 2015–2021

Mill. kroner

	Regnskap					Saldert budsjett 2020	Anslag regn- skap 2020	Forslag 2021
	2015	2016	2017	2018	2019			
Skatter på formue og inntekt	238 291	240 294	254 280	254 940	273 992	291 140	287 115	256 655
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	299 435	304 924	313 520	327 401	342 761	359 100	339 900	358 130
Tollinntekter	3 305	3 369	3 498	3 463	3 480	3 400	3 230	3 435
Merverdiavgift	252 220	266 172	267 433	295 121	305 886	325 600	294 000	321 300
Avgifter på alkohol	12 827	13 503	13 692	14 138	14 425	14 500	15 625	13 900
Avgifter på tobakk	7 265	7 254	7 027	6 699	6 549	6 700	8 000	6 700
Avgifter på motorvogner	29 887	29 140	27 644	23 416	23 924	22 690	20 390	21 415
Andre avgifter	49 344	52 105	56 483	61 263	59 874	61 649	56 416	59 367
Sum skatter og avgifter	892 576	916 762	943 577	986 440	1 030 890	1 084 779	1 024 676	1 040 902
Renter av statens forretningsdrift	76	77	72	72	86	101	101	697
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	2 659	2 527	2 838	3 023	3 114	2 801	3 002	3 119
Sum inntekter av statens forretningsdrift	2 735	2 604	2 910	3 095	3 200	2 902	3 102	3 816
Renter fra statsbankene	9 280	8 445	8 829	8 842	9 259	10 402	9 113	5 761
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	4 841	3 823	3 385	5 495	4 654	3 479	4 119	1 887
Utbytte ekskl. Equinor ASA	19 651	14 703	17 408	25 270	25 733	22 508	22 144	19 013
Sum renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Equinor ASA)	33 772	26 971	29 622	39 607	39 646	36 388	35 375	26 661
Inntekter under departementene	40 696	36 962	37 642	33 603	35 627	35 557	39 317	29 849
Overføring fra Norges Bank	10 419	26 589	17 726	14 333	14 798	13 900	19 706	18 600
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum andre inntekter	51 115	63 550	55 368	47 936	50 425	49 457	59 024	48 449
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	121 673	94 270	114 836	141 242	122 809	112 700	68 800	98 900
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	110 157	47 606	71 177	117 287	140 379	139 901	30 201	15 901
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	15 382	10 717	8 398	14 984	20 057	20 350	15 700	7 500
Sum petroleumsinntekter	247 212	152 594	194 411	273 513	283 245	272 951	114 701	122 301
Tilbakebetalinger	126 087	111 351	120 138	204 612	115 117	114 936	121 855	124 894
Statens pensjonsfond utland	186 063	212 516	231 394	225 514	228 564	241 084	433 190	371 194
Sum inntekter	1 539 559	1 486 348	1 577 420	1 780 717	1 751 088	1 802 498	1 791 923	1 738 218

Tabell 2.9 Saldert budsjett 2020 (vedtatt des. 2019). Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	1 000 kroner										
	Statens egne driftsutgifter					Overføringer					
	Samlede utgifter	I alt	Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23 og 25-29)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	Utlån, gjeldsavgift mv. (postnr. 90-99)
Det kongelige hus	291 092	22 955	22 955	0	0	0	268 137	268 137	0	0	0
Regjering	453 800	453 800	439 400	14 400	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og tilknyttede organ	2 073 200	1 677 300	1 673 700	3 600	0	139 600	256 300	10 000	0	246 300	0
Høyesterett	116 138	116 138	116 138	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	47 981 243	5 373 482	4 371 232	1 002 250	0	71 668	37 845 733	0	0	37 845 733	4 690 360
Kunnskapsdepartementet	76 567 626	6 893 466	2 239 863	4 653 603	0	136 105	69 538 055	42 701 626	13 148 721	13 687 708	0
Kulturdepartementet	19 927 422	2 286 012	2 031 715	254 297	0	102 000	17 539 410	442 001	22 200	15 863 355	0
Justis- og beredskapsdepartementet	42 607 155	36 553 646	34 690 268	1 863 378	0	3 798 767	2 254 742	442 001	260 320	1 552 421	0
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	207 445 135	6 251 243	4 708 760	1 542 483	0	2 697 388	198 496 504	801 901	193 078 143	4 616 460	0
Arbeids- og sosialdepartementet	44 077 980	19 974 540	19 596 245	378 295	0	669 515	13 133 925	323 405	151 460	12 659 060	10 300 000
Helse- og omsorgsdepartementet	187 733 990	6 051 872	3 925 317	2 126 555	0	17 395	181 664 723	252 167	10 249 974	171 162 582	0
Barne- og familiedepartementet	32 202 448	8 507 095	5 470 523	3 036 572	0	20 116	23 675 237	185 662	1 949 434	21 540 141	0
Nærings- og fiskeridepartementet	12 609 839	4 513 511	3 364 331	1 149 180	0	523 250	6 953 520	2 522 050	6 000	4 425 470	619 558
Landbruks- og matdepartementet	20 470 318	1 861 263	1 790 161	71 102	0	14 771	18 594 284	2 252 603	170 286	16 171 395	0
Samferdselsdepartementet	74 180 900	16 800 900	6 623 000	10 177 900	0	14 727 000	42 653 000	172 200	5 399 500	37 081 300	0
Klima- og miljødepartementet	15 492 620	3 250 997	1 562 847	1 688 150	0	611 559	11 630 064	4 258 998	295 154	7 075 912	0
Finansdepartementet	58 385 500	18 681 600	17 776 900	904 700	0	389 500	39 314 400	0	27 000 000	12 314 400	0
Forsvarsdepartementet	60 977 376	39 816 450	37 494 767	2 321 683	0	20 260 415	900 511	198 975	0	701 536	0
Olje- og energidepartementet	3 657 778	1 740 778	1 094 778	646 000	0	20 000	1 897 000	920 500	66 000	910 500	0
Ymse	4 955 000	4 955 000	4 955 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	126 852 471	792 006	780 165	11 841	0	70 565	16 551 183	7 838 311	0	8 712 872	109 438 717
Statlig petroleumsvirksomhet	28 000 000	0	0	0	0	28 000 000	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	2 496 495	-676 939	0	0	-676 939	3 173 434	0	0	0	0	0
Folketrygden	498 104 419	0	0	0	0	0	498 104 419	0	454 000	497 650 419	0
Statens pensjonsfond utland	244 951 000	0	0	0	0	0	244 951 000	244 951 000	0	0	0
Sum utgifter	1 812 610 945	1 858 897 115	154 728 065	31 845 989	-676 939	75 443 048	1 426 222 147	309 753 391	252 251 192	864 217 564	125 048 635

Tabell 2.10 Forslag for 2021. Utgifter fordelt etter departement og de forskjellige grupper av postnummer

	Statens egne driftsutgifter						Overføringer				1 000 kroner
	Samlede utgifter	I alt	Driftsutgifter (postnr. 01)	Spesielle driftsutgifter (postnr. 21-23 og 25-29)	Driftsresultat forretningsdriften (postnr. 24)	Nybygg, anlegg (postnr. 30-49)	I alt	Andre statsregnskaper (postnr. 50-59)	Kommuner (postnr. 60-69)	Andre overføringer (postnr. 70-89)	
Det kongelige hus	335 650	23 759	23 759	0	0	0	311 891	311 891	0	0	0
Regjering	451 835	451 835	427 035	24 800	0	0	0	0	0	0	0
Stortinget og tilknyttede organ	2 117 800	1 716 200	1 712 000	4 200	0	1 39 900	261 700	10 000	0	251 700	0
Høyesterett	121 027	121 027	121 027	0	0	0	0	0	0	0	0
Utenriksdepartementet	45 323 066	5 444 082	4 582 310	861 772	0	63 092	38 575 668	0	0	38 575 668	1 240 224
Kunnskapsdepartementet	78 713 073	7 108 595	2 244 852	4 863 743	0	261 955	71 342 523	45 240 248	11 326 659	14 775 616	0
Kulturdepartementet	23 647 408	2 314 644	2 056 494	258 150	0	106 935	21 225 829	1 535 765	229 800	19 460 264	0
Justis- og beredskapsdepartementet	42 541 475	37 788 415	36 059 846	1 728 569	0	2 475 716	2 277 344	433 447	249 140	1 594 757	0
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	205 744 973	6 490 383	4 712 728	1 777 655	0	2 614 472	196 640 118	773 036	191 232 907	4 634 175	0
Arbeids- og sosialdepartementet	44 582 004	24 595 179	24 021 664	573 515	0	499 915	14 386 910	275 285	152 085	13 959 540	5 100 000
Helse- og omsorgsdepartementet	205 492 593	11 717 360	4 252 196	7 465 164	0	17 882	193 757 351	130 419	11 257 511	182 369 421	0
Barne- og familiedepartementet	34 032 545	8 686 379	5 555 652	3 130 727	0	10 029	25 336 137	146 929	2 135 824	23 053 384	0
Nærings- og fiskeridepartementet	14 775 215	4 866 657	3 452 064	1 414 593	0	786 150	8 231 350	2 590 800	1 000 000	4 640 550	891 058
Landbruks- og matdepartementet	21 121 752	1 857 756	1 785 196	72 560	0	14 771	19 249 225	2 291 258	174 945	16 783 022	0
Samferdselsdepartementet	80 054 578	17 783 700	6 819 200	10 964 500	0	13 258 378	48 812 500	186 600	5 877 000	42 748 900	200 000
Klima- og miljødepartementet	16 904 462	3 262 718	1 562 065	1 700 653	0	615 003	13 026 741	4 505 471	363 386	8 157 884	0
Finansdepartementet	150 609 023	20 605 223	19 456 943	1 148 280	0	273 700	41 730 100	244 388	29 000 000	12 730 100	88 000 000
Forsvarsdepartementet	64 452 089	41 472 229	38 969 460	2 502 769	0	21 932 646	1 047 214	1 000 030	68 000	3 007 900	0
Olje- og energidepartementet	5 834 556	1 735 626	1 108 626	627 000	0	23 000	4 075 930	1 000 030	68 000	3 007 900	0
Ymse	5 200 000	5 200 000	5 200 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Statsbankene	140 448 850	771 457	760 175	11 282	0	84 541	17 336 550	8 323 009	0	9 013 541	122 256 302
Statlig petroleumsvirksomhet	23 800 000	0	0	0	0	23 800 000	0	0	0	0	0
Statens forretningsdrift	7 752 495	-1 342 959	0	0	-1 342 959	4 090 454	5 000	5 000	0	0	5 000 000
Folketrygden	523 454 081	0	0	0	0	0	523 454 081	0	472 000	522 982 081	0
Statens pensjonsfond utland	98 501 000	0	0	0	0	0	98 501 000	98 501 000	0	0	0
Sum utgifter	1 836 011 550	202 670 265	164 883 292	39 129 932	-1 342 959	71 068 539	1 339 585 162	166 504 576	253 539 257	919 541 329	222 687 584

Vedlegg 3**Bevilgningsregnskapet**

Tabell 3.1 Utgifter og inntekter i bevilgningsregnskapet per 1. halvår 2020

	Mill. kroner				
Utgifter	Overført fra forrige termin ¹	Budsjettets stilling 2020 ²	Samlet til disposisjon	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Det kongelige hus	0	291	291	231	60
Regjering	12	469	481	218	263
Stortinget og tilknyttede organ	171	2 067	2 239	1 009	1 229
Høyesterett	0	118	118	54	64
Utenriksdepartementet	877	43 763	44 640	21 254	23 386
Kunnskapsdepartementet	704	78 901	79 604	43 453	36 151
Kulturdepartementet	370	23 605	23 975	15 045	8 929
Justis- og beredskapsdepartementet	1 109	43 372	44 481	20 469	24 012
Kommunal- og moderniserings- departementet	1 206	222 961	224 167	124 184	99 983
Arbeids- og sosialdepartementet	575	44 907	45 482	21 396	24 086
Helse- og omsorgsdepartementet	2 677	199 190	201 867	98 820	103 047
Barne- og familiedepartementet	123	32 223	32 346	16 372	15 974
Nærings- og fiskeridepartementet	471	23 764	24 235	13 578	10 657
Landbruks- og matdepartementet	142	20 658	20 800	15 388	5 412
Samferdselsdepartementet	2 462	85 110	87 572	42 919	44 653
Klima- og miljødepartementet	501	17 735	18 236	8 781	9 455
Finansdepartementet	605	153 381	153 986	95 610	58 376
Forsvarsdepartementet	2 766	61 213	63 979	26 840	37 139
Olje- og energidepartementet	117	4 257	4 374	2 388	1 986
Ymse	0	3 155	3 155	0	3 155
Statsbankene	626	143 679	144 305	71 703	72 601
Statlig petroleumsvirksomhet	0	28 000	28 000	14 227	13 773
Statens forretningsdrift	726	19 032	19 758	2 180	17 578
Folketrygden	50	560 700	560 750	259 745	301 006
Statens pensjonsfond utland	0	244 951	244 951	-169 928	414 879
Sum utgifter	16 289	2 057 503	2 073 793	745 937	1 327 855

¹ Fordelingen av overført beløp fra 2019 avviker noe fra Meld. St. 3 (2019–2020) Statsrekneskapen 2019 Dette er en konsekvens av enkelte endringer i oppgavefordelingen mellom departementene fra 2020. Virksomheten 22. juli-senteret er overført fra KMD til KD. Forvaltningen av Altinn-løsningen er flyttet fra NFD til Digitaliseringsdirektoratet under KMD. Oppgaver er flyttet fra tidligere Direktoratet for forvaltning og IKT under KMD til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring under FIN. Under statlig forretningsdrift er NVE Anlegg avviklet som egen regnskapsenhet og inngår nå under Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) under OED.

² Saldert budsjett medregnet vedtatte bevilgningsendringer i første halvår.

			Mill. kroner
Inntekter	Budsjettets stilling 2020	Regnskap for 1. halvår	Gjenstående beløp
Skatt på formue og inntekt	289 883	150 230	139 653
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	350 310	151 310	199 000
Tollinntekter	3 400	1 324	2 076
Merverdiavgift	323 455	145 226	178 229
Avgifter på alkohol	14 489	7 681	6 808
Avgifter på tobakk	6 700	3 954	2 746
Avgifter på motorvogner	22 669	10 416	12 253
Andre avgifter	59 350	27 856	31 493
Sum skatter og avgifter	1 070 256	497 997	572 259
Renter av statens forretningsdrift	101	-4	104
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	3 002	883	2 119
Sum inntekter av statens forretningsdrift	3 102	879	2 223
Renter fra statsbankene	9 113	5 384	3 729
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	4 064	2 277	1 787
Aksjeutbytte ekskl. Equinor ASA	22 144	5 521	16 623
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Equinor ASA)	35 321	13 182	22 139
Inntekter under departementene	39 360	18 583	20 777
Overføring fra Norges Bank	19 706	19 706	0
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0
Sum andre inntekter	59 066	38 289	20 777
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	70 300	46 381	23 919
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	101 901	51 183	50 718
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	15 700	11 500	4 200
Sum petroleumsinntekter	187 901	109 063	78 838
Tilbakebetalinger	121 855	54 521	67 333
Statens pensjonsfond utland	241 084	0	241 084
Sum inntekter	1 718 585	713 932	1 004 653

Tabell 3.2 Bevilgningsregnskapet for 1. halvår 2019 og 2020

Utgifter	Mill. kroner										
	Samlede utgifter		Driftsutgifter		Nybygg, anlegg mv.		Overføringer til andre		Utlån, gjelds-avdrag mv.		
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	
Det kongelige hus	378	231	17	17	0	0	361	214	0	0	
Regjering	207	218	207	218	0	0	0	0	0	0	
Stortinget og tilknyttede organ	1 169	1 009	845	819	192	64	132	126	0	0	
Høyesterett	55	54	55	54	0	0	0	0	0	0	
Utenriksdepartementet	19 319	21 254	2 197	2 271	39	20	15 490	17 403	1 593	1 560	
Kunnskapsdepartementet	45 532	43 453	2 630	3 380	31	49	42 870	40 024	0	0	
Kulturdepartementet	7 502	15 045	1 045	1 081	7	24	6 450	13 941	0	0	
Justis- og beredskapsdepartementet	19 430	20 469	17 880	17 923	812	1 645	738	901	0	0	
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	110 754	124 184	2 800	2 997	1 349	1 775	106 604	119 412	0	0	
Arbeids- og sosialdepartementet	22 639	21 396	10 848	10 644	239	185	6 351	6 490	5 201	4 077	
Helse- og omsorgsdepartementet	90 993	98 820	2 841	3 014	12	4	88 140	95 802	0	0	
Barne- og familiedepartementet	16 287	16 372	4 029	4 147	6	5	12 252	12 221	0	0	
Nærings- og fiskeridepartementet	5 756	13 578	2 263	2 156	263	244	2 970	9 981	260	1 197	
Landbruks- og matdepartementet	14 603	15 388	869	927	0	2	13 734	14 460	0	0	
Samferdselsdepartementet	38 318	42 919	8 628	7 825	7 663	7 070	22 027	28 024	0	0	
Klima- og miljødepartementet	7 347	8 781	1 238	1 341	332	347	5 777	7 093	0	0	
Finansdepartementet	95 148	95 610	8 150	9 325	95	172	22 801	36 113	64 101	50 000	
Forsvarsdepartementet	25 076	26 840	18 088	19 152	6 564	7 468	424	221	0	0	
Olje- og energidepartementet	2 395	2 388	839	826	5	3	1 551	1 558	0	0	
Ymse	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Statsbankene	65 480	71 703	368	414	22	36	7 847	8 320	57 243	62 933	
Statlig petroleumsvirksomhet	12 101	14 227	0	0	12 101	14 227	0	0	0	0	
Statens forretningsdrift	1 349	2 180	-1 121	-1 367	2 470	1 921	0	1 626	0	0	
Folketrygden	233 685	259 745	0	0	0	0	233 685	259 745	0	0	
Statens pensjonsfond utland	21 492	-169 928	0	0	0	0	21 492	-169 928	0	0	
Sum utgifter	857 017	745 937	84 716	87 164	32 205	35 261	611 698	503 745	128 398	119 768	
Lånetransaksjoner					Budsjet- Regn- skap	tets stilling 2019	End- ringer i pst.	Regn- skap 1. halvår 2019	Regn- skap 1. halvår 2020	End- ringer i pst.	
1 Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger mv. og overføring fra Statens pensjonsfond utland)					1 407 407	1 355 646	-3,7	738 490	659 410	-10,7	
2 Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld)					1 635 030	1 870 661	14,4	728 620	626 170	-14,1	
Driftsutgifter					178 493	189 338	6,1	84 716	87 164	2,9	
Nybygg, anlegg mv.					73 998	76 690	3,6	32 205	35 261	9,5	
Overføringer til andre					1 125 624	1 359 682	20,8	590 206	673 674	14,1	
Overføringer til Statens pensjonsfond utland					256 915	244 951	-4,7	21 492	-169 928	-890,7	
3 Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens pensjonsfond utland (1-2)					-227 623	-515 015	-	9 870	33 241	-	
4 Overføring fra Statens pensjonsfond utland					228 564	241 084	-	0	0	-	
5 Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)					941	-273 930	-	9 870	33 241	-	

Inntekter	Mill. kroner										
	Samlede inntekter		Driftsinntekter		Inntekter i samband med nybygg, anlegg mv.		Skatter, avgifter og andre overføringer		Tilbakebetalinger mv.		
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	
Skatt på formue og inntekt	161 132	150 230	0	0	0	0	161 132	150 230	0	0	
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	168 948	151 310	0	0	0	0	168 948	151 310	0	0	
Tollinntekter	1 537	1 324	0	0	0	0	1 537	1 324	0	0	
Merverdiavgift	150 877	145 226	0	0	0	0	150 877	145 226	0	0	
Avgifter på alkohol	6 992	7 681	0	0	0	0	6 992	7 681	0	0	
Avgifter på tobakk	3 254	3 954	0	0	0	0	3 254	3 954	0	0	
Avgifter på motorvogner	12 268	10 416	0	0	0	0	12 268	10 416	0	0	
Andre avgifter	29 508	27 856	0	0	0	0	29 508	27 856	0	0	
Sum skatter og avgifter	534 517	497 997	0	0	0	0	534 517	497 997	0	0	
Renter av statens forretningsdrift	-2	-4	0	0	0	0	-2	-4	0	0	
Øvrige inntekter av statens forretningsdrift	911	883	1	0	895	867	15	17	0	0	
Sum inntekter av statens forretningsdrift	909	879	1	0	895	867	13	13	0	0	
Renter fra statsbankene	4 521	5 384	0	0	0	0	4 521	5 384	0	0	
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	2 668	2 277	0	0	0	0	2 668	2 277	0	0	
Aksjeutbytte ekskl. Equinor ASA	19 489	5 521	0	0	0	0	19 489	5 521	0	0	
Renteinntekter og utbytte (ekskl. statens forretningsdrift og Equinor ASA)	26 679	13 182	0	0	0	0	26 679	13 182	0	0	
Inntekter under departementene	15 446	18 583	9 063	12 291	237	215	6 145	6 076	0	0	
Overføring fra Norges Bank	14 798	19 706	0	0	0	0	14 798	19 706	0	0	
Tilbakeføring av midler fra Statens banksikringsfond	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum andre inntekter	30 244	38 289	9 063	12 291	237	215	20 943	25 782	0	0	
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	71 391	46 381	58 281	34 428	11 734	10 712	1 376	1 240	0	0	
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	65 228	51 183	0	0	0	0	65 228	51 183	0	0	
Aksjeutbytte fra Equinor ASA	9 522	11 500	0	0	0	0	9 522	11 500	0	0	
Sum petroleumsinntekter	146 141	109 063	58 281	34 428	11 734	10 712	76 126	63 923	0	0	
Tilbakebetalinger	54 778	54 521	0	0	0	0	0	0	54 778	54 521	
Statens pensjonsfond utland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sum inntekter	793 268	713 932	67 346	46 719	12 867	11 794	658 278	600 897	54 778	54 521	
						Budsjett-		Regn-	Regn-		
						Regn-	End-	skap	skap	End-	
						skap	ringer	1. halvår	1. halvår	ringer	
						2019	i pst.	2019	2020	i pst.	
Lånetransaksjoner						2020					
6 Utlån, gjeldsavdrag, aksjetegning mv. i alt						187 253	186 843	-0,2	128 398	119 768	-6,7
Utlån mv. til statsbankene						107 697	118 923	10,4	57 243	62 933	9,9
Gjeldsavdrag						64 101	0	-	64 101	0	-
Andre utlån, aksjetegning mv.						15 455	67 920	339,5	7 054	56 834	705,7
7 Tilbakebetalinger mv.						115 117	121 855	5,9	54 778	54 521	-0,5
8 Utlån mv. netto (6-7)						72 137	64 988	-9,9	73 620	65 246	-11,4
9 Samlet finansieringsbehov dekket av kontantbeholdning og lån(8-5) ¹⁾						71 195	338 918	-	63 749	32 006	-
10 Statslånemidler						71 195	0	-	0	0	-

¹⁾ Inkluderer ikke finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten

Vedlegg 4**Virksomheter med særskilte fullmakter
(nettobudsjetterte forvaltningsorganer)**

Finansdepartementet har i samråd med berørte departementer etablert prosedyrer for innrapportering av standardiserte nøkkeltall for nettobudsjetterte virksomheter, jf. omtale i Gul bok 2010, kapittel 9.3. Tabellene 4.1–4.3 nedenfor oppsummerer tall som Finansdepartementet har mottatt fra de berørte departementene. Tabell 4.4 gir en oversikt over aktuelle departementer og tilhørende nettobudsjetterte virksomheter. De enkelte departementene gir i sine fagproposisjoner et mer detaljert tallgrunnlag for sine nettobudsjetterte virksomheter.

Tabellene nedenfor er en ren oppsummering av tall for enkeltvirksomheter, og det er ikke foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene. Som følge av dette vil for eksempel bevilgninger til Norges

Forskningsråd (NFR) som viderefordes til øvrige nettobudsjetterte virksomheter, fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger to ganger i den aggregerte fremstillingen. Videre vil bevilgninger og tildelinger som de nettobudsjetterte virksomhetene mottar fra andre departementer eller statlige virksomheter, og som ikke tilflytter virksomheten direkte over den statlige nettobevilgning (post 50–59), fremkomme som inntekter fra statlige bevilgninger i tabellene 4.1 og 4.2 nedenfor. Det er gjort enkelte reklassifiseringer i sammenligningstall for 2017 og 2018, basert på tallgrunnlag mottatt fra departementene. Største endringer knytter seg til Diku (KD) og reklassifisering av beløp (2018) mellom drift og overføringer.

Tabell 4.1 Utgifter og inntekter fordelt etter art¹

Beløp i mill. kroner	Budsjett			
	2017	2018	2019	2020
1. Utgifter				
<i>Driftsutgifter</i>				
Lønnsutgifter	29 630	31 325	33 557	34 992
Varer og tjenester	15 398	15 812	16 877	17 519
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>45 028</i>	<i>47 137</i>	<i>50 434</i>	<i>52 511</i>
<i>Investeringsutgifter</i>				
Investeringer, større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 549	3 071	3 075	2 500
<i>Sum investeringsutgifter</i>	<i>2 549</i>	<i>3 071</i>	<i>3 075</i>	<i>2 500</i>
<i>Overføringer fra virksomheten</i> ²				
Utbetalinger til andre statlige regnskaper	4 687	5 050	4 936	5 244
Andre utbetalinger	6 260	6 620	8 122	8 105
<i>Sum overføringsutgifter</i>	<i>10 947</i>	<i>11 670</i>	<i>13 058</i>	<i>13 349</i>

Tabell 4.1 fortsetter

	Budsjett			
<i>Beløp i mill. kroner</i>	2017	2018	2019	2020
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Kjøp av aksjer og andeler	10	46	3	0
Andre finansielle utgifter	11	39	6	2
<i>Sum finansielle utgifter</i>	<i>21</i>	<i>85</i>	<i>9</i>	<i>2</i>
Sum utgifter	58 545	61 962	66 575	68 361
2. Inntekter				
<i>Driftsinntekter</i>				
Inntekter fra salg av varer og tjenester	3 767	4 137	4 972	4 152
Inntekter fra avgifter, gebyrer og lisenser	15	16	16	16
Refusjoner	303	331	328	319
Andre driftsinntekter	2 979	2 422	2 175	2 124
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>7 064</i>	<i>6 906</i>	<i>7 492</i>	<i>6 611</i>
<i>Investeringsinntekter</i>				
Salg av varige driftsmidler	34	68	206	0
<i>Sum investeringsinntekter</i>	<i>34</i>	<i>68</i>	<i>206</i>	<i>0</i>
<i>Overføringer til virksomheten</i>				
Inntekter fra statlige bevilgninger ³	52 264	54 945	58 309	59 578
Andre innbetalinger	829	770	1 171	1 026
<i>Sum overføringsinntekter</i>	<i>53 093</i>	<i>55 716</i>	<i>59 481</i>	<i>60 604</i>
<i>Finansielle aktiviteter</i>				
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	9	6	2	0
Andre finansielle innbetalinger	22	6	6	2
<i>Sum finansielle inntekter</i>	<i>31</i>	<i>11</i>	<i>8</i>	<i>2</i>
Sum inntekter	60 223	62 700	67 186	67 218
3. Netto endring i kontantbeholdningen (2–1)⁴	1 679	738	611	-1 144

¹ Tabell 4.1 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede brutto utgifter og inntekter fordelt etter art for årene 2017, 2018 og 2019, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2020. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen oppstilling av brutto utgifter og inntekter på en standard mal.

² Overføringer fra Norges Forskningsråd (NFR) utgjør den vesentligste delen av overføringsutgiftene, med samlede overføringer på henholdsvis 9,5 mrd. kroner, 9,7 mrd. kroner og 9,8 mrd. kroner i årene 2017, 2018 og 2019, og estimerte utbetalinger i 2020 på om lag 10,0 mrd. kroner.

³ Inntekter fra statlige bevilgninger omfatter blant annet bevilgninger fra overordnet fagdepartement, bevilgninger fra andre departementer, bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer og tildelinger fra NFR. Det vises til innledende kommentarer til tabellene, hvor det fremgår at det ikke er foretatt noen eliminering av overføringer eller transaksjoner mellom virksomhetene i oppstillingen.

⁴ Netto endring i kontantbeholdningen i tabell 4.1, beregnet ut fra sum inntekter med fradrag av sum utgifter, tilsvarer endringen i kontantbeholdningen mellom årene i tabell 4.3.

Tabell 4.2 Inntekter etter inntektskilde¹

Inntektskilde	Budsjett			
<i>Beløp i mill. kroner</i>	2017	2018	2019	2020
<i>Bevilgninger til finansiering av statsoppdraget</i>				
Bevilgninger fra fagdepartementet	39 665	42 473	45 160	46 306
Bevilgninger fra andre departement	6 261	5 578	5 648	5 491
Bevilgninger fra andre statlige forvaltningsorganer	1 627	1 906	2 277	2 152
Tildelinger fra Norges forskningsråd	3 594	3 740	3 563	4 084
<i>Sum bevilgninger</i>	<i>51 147</i>	<i>53 696</i>	<i>56 648</i>	<i>58 034</i>
<i>Offentlige og private bidrag</i>				
Bidrag fra kommuner og fylkeskommuner	330	311	295	284
Bidrag fra private	998	755	1 069	987
Tildelinger fra internasjonale organisasjoner	623	815	977	849
<i>Sum bidrag</i>	<i>1 950</i>	<i>1 881</i>	<i>2 341</i>	<i>2 120</i>
<i>Oppdragsinntekter mv.</i>				
Oppdrag fra statlige virksomheter	1 380	1 411	1 590	1 258
Oppdrag fra kommunale og fylkeskommunale virksomheter	113	138	153	110
Oppdrag fra private	643	614	701	516
Andre inntekter	4 990	4 961	5 754	5 180
<i>Sum oppdragsinntekter mv.</i>	<i>7 126</i>	<i>7 124</i>	<i>8 197</i>	<i>7 063</i>
Sum inntekter	60 223	62 700	67 186	67 218

¹ Tabell 4.2 gir et uttrykk for virksomhetenes samlede inntekter spesifisert etter inntektskilde for årene 2017, 2018 og 2019, samt summen av virksomhetenes interne budsjetter for 2020. Sum inntekter i tabell 4.2 skal samsvare med summen av inntekter i tabell 4.1, men gir supplerende informasjon om hva som er kilden til inntektene. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egen spesifisering av brutto inntekter på en standard mal.

Tabell 4.3 Forholdet mellom kontantbeholdning, påløpte kostnader og avsetninger per 31.12.¹

<i>Beløp i mill. kroner</i>				Endring
	2017	2018	2019	2018 til 2019
Kontantbeholdning				
Beholdning på oppgjørskonto i Norges Bank ²	18 989	19 701	20 195	494
Beholdning på andre bankkonti	880	948	1 065	117
Andre kontantbeholdninger	43	1	1	0
Sum kontanter og kontantekvivalenter	19 912	20 650	21 261	611
Netto gjeld og forpliktelser³				
<i>Avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>				
Feriepenger mv.	2 524	2 656	2 815	159
Skattetrekk og offentlige avgifter	2 030	2 301	2 522	221
Gjeld til leverandører	2 216	2 207	2 450	243
Gjeld til oppdragsgivere	-431	-447	-220	227
Annen gjeld som forfaller i neste budsjettår	975	1 457	1 450	-7
<i>Sum til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår</i>	<i>7 314</i>	<i>8 173</i>	<i>9 016</i>	<i>843</i>
<i>Avsetninger til dekning av planlagte tiltak der kostnadene helt eller delvis vil bli dekket i fremtidige budsjettår</i>				
Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd	346	467	187	-281
Større påbegynte, flerårige investeringsprosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	-396	743	595	-148
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av grunnbevilgningen fra fagdepartementet	4 491	3 629	3 511	-118
Andre avsetninger til vedtatte, ikke igangsatte formål ⁴	4 368	4 055	3 745	-310
Konkrete påbegynte, ikke fullførte prosjekter finansiert av bevilgninger fra andre departementer	110	87	80	-7
<i>Sum avsetninger til planlagte tiltak i fremtidige budsjettår</i>	<i>8 919</i>	<i>8 981</i>	<i>8 118</i>	<i>-863</i>
<i>Andre avsetninger</i>				
Avsetninger til andre formål/ikke spesifiserte formål	2 958	2 874	3 432	558
Fri virksomhetskapital	698	708	773	65
<i>Sum andre avsetninger</i>	<i>3 657</i>	<i>3 582</i>	<i>4 205</i>	<i>623</i>

Tabell 4.3 fortsetter

	Endring			
<i>Beløp i mill. kroner</i>	2017	2018	2019	2018 til 2019
<i>Langsiktig gjeld (netto)</i>				
Langsiktig forpliktelse knyttet til anleggsmidler	-65	1	1	0
Annen langsiktig gjeld	88	-87	-80	7
<i>Sum langsiktig gjeld</i>	<i>23</i>	<i>-86</i>	<i>-79</i>	<i>8</i>
Sum netto gjeld og forpliktelser	19 912	20 650	21 261	611

¹ Tabell 4.3 viser samlet kontantbeholdning i nettobudsjetterte virksomheter ved utgangen av 2017, 2018 og 2019, og endringen i kontantbeholdningen mellom de to siste årene. Tabellen spesifiserer også de formål som kontantbeholdningen er bundet opp i. Tallene i tabellen baserer seg på virksomhetenes egne balanseoppstillinger basert på en standard mal.

² Samlet bankbeholdning til nettobudsjetterte virksomheter på oppgjørskonto i Norges Bank tilsvarende beholdning bokført i kapitalregnskapets kontogruppe 82, eksklusiv Sametinget (konto 820501) som ikke omfattes av dette sammendraget.

³ Postene på eiendelssiden av balansen er i oppstillingen ikke spesifisert hver for seg, men er inkludert i de relaterte postene på gjeldssiden av balansen. Tallene i tabellen er derfor nettotall, og gruppen *avsetninger til dekning av påløpte kostnader som forfaller i neste budsjettår*, inneholder eksempelvis også fordringer og andre omløpsmidler.

⁴ Forskningsprogram under behandling i NFR utgjør en betydelig del av denne avsetningen, med henholdsvis 3,0 mrd. kroner, 3,0 mrd. kroner og 3,1 mrd. kroner for årene 2017, 2018 og 2019. NFR har i 2019 gjort enkelte reklassifiseringer av beløp mellom ulike grupper av avsetninger. Tall for 2017 og 2018 er reklassifisert tilsvarende.

Tabell 4.4 Oversikt over nettobudsjetterte virksomheter

Overordnet departement/virksomhet ¹	Antall
<i>Kunnskapsdepartementet</i> ²	
Norges forskningsråd (NFR)	1
Universiteter ³	10
Statlige vitenskapelige høyskoler ⁴	6
Statlige høyskoler ⁵	5
Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku)	1
Unit – Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	1
NUPI, Norsk utenrikspolitisk institutt	1
<i>Kulturdepartementet</i>	
Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)	1
<i>Arbeids- og sosialdepartementet</i>	
Statens arbeidsmiljøinstitutt	1
<i>Barne- og familiedepartementet</i>	
Forbrukerrådet	1
Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond	1
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>	
Norsk romsenter	1
<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	
Norsk institutt for bioøkonomi	1
Veterinærinstituttet	1
<i>Samferdselsdepartementet</i>	
Senter for oljevern og marint miljø	1
<i>Klima- og miljødepartementet</i>	
Norsk kulturminnefond	1
Meteorologisk institutt	1
<i>Forsvarsdepartementet</i>	
Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)	1
Sum virksomheter	36

¹ Sametinget (KMD) inngår ikke i tabellverket for nettobudsjetterte virksomheter.

² Antall virksomheter gruppert under kategoriene universiteter og høyskoler (UH-sektoren), baserer seg på oversikt fra KD per 2020.

³ Universiteter omfatter: Nord Universitet, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet, OsloMet – Storbyuniversitetet, Universitet i Agder, Universitet i Bergen, Universitet i Oslo, Universitet i Stavanger, Universitetet i Sørøst-Norge, og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet.

⁴ Statlige vitenskapelige høyskoler omfatter: Norges handelshøyskole, Norges idrettshøyskole, Norges musikkhøgskole, Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, Kunsthøgskolen i Oslo og Høgskolen i Molde, vitenskapelig høgskole i logistikk.

⁵ Statlige høyskoler omfatter: Høgskolen i Innlandet, Høgskolen i Østfold, Høgskulen i Volda, Høgskulen på Vestlandet, og Samisk høgskole.

Kilde: Finansdepartementet

Vedlegg 5**Bestillingsfullmakt, tilsagnsfullmakt og garantifullmakt****1 Bestillings- og tilsagnsfullmakter**

I sammenheng med budsjettet for 2021 foreslås det bestillings- og tilsagnsfullmakter for i alt 143 078 mill. kroner, mot 150 622 mill. kroner i Gul bok 2020.

Forslagene til bestillingsfullmakter utgjør i alt 116 801 mill. kroner, mot 114 856 mill. kroner i Gul bok 2020. Under Forsvarsdepartementet er det foreslått bestillingsfullmakter på 115 059 mill. kroner, mot 112 836 mill. kroner i Gul bok 2020. Det fremmes forslag om tilsagnsfullmakter på i alt

26 277 mill. kroner, mot 35 766 mill. kroner i Gul bok 2020. Utover fullmaktene i tabellen, foreslås det enkelte tilsagnsfullmakter uten en beløpsramme, for eksempel en fullmakt som hjemler at Statens lånekasse for utdanning kan gi tilsagn om støtte for vårhalvåret 2022 etter de samme satser som for høsthalvåret 2021. For øvrige fullmakter til å forplikte staten for fremtidige budsjettår, eksempelvis bygge- og eiendomsfullmakter under KMD og investerings-, drifts- og vedlikeholdsfullmakter under SD, vises det til forslag til romertallsvedtak under det enkelte departement.

Tabell 5.1 Oversikt over bestillingsfullmakter og tilsagnsfullmakter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
117		EØS-finansieringsordningene		
	77	EØS-finansieringsordningen 2014–2021		2 803 000
	78	Den norske finansieringsordningen 2014–2021		3 403 000
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		
	70	Næringsutvikling og handel		100 000
	72	Fornybar energi		100 000
220		Utdanningsdirektoratet		
	70	Tilskudd til læremidler mv.		60 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter		35 000
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere		237 000
270		Studentvelferd		
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger		743 000
322		Bygg og offentlige rom		
	50	Kunst i offentlige rom		7 300
	70	Nasjonale kulturbygg		634 500

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
334		Film- og dataspillformål		
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner		68 600
430		Kriminalomsorgen		
	70	Tilskudd		10 000
440		Politiet		
	01	Driftsutgifter	150 000	
490		Utlendingsdirektoratet		
	72	Internasjonalt migrasjonsarbeid, og assistert retur og reintegrering i hjemlandet		50 000
540		Digitaliseringsdirektoratet		
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter		163 900
	28	Altinn	50 000	
567		Nasjonale minoriteter		
	74	Kultur- og ressurscenter for norske rom		4 100
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	76	Utleieboliger		162 200
	79	Heis og tilstandsvurdering		46 100
590		Planlegging og byutvikling		
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer		22 500
595		Statens kartverk		
	21	Spesielle driftsutgifter	70 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	76	Tiltak for arbeidssøkere		3 060 700
	77	Varig tilrettelagt arbeid		951 800
710		Vaksiner mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter	580 000	
	22	Salgs- og beredskapsprodukter m.m.	50 000	
761		Omsorgstjeneste		
	63	Investeringsstilskudd – rehabilitering		4 153 000
	69	Investeringsstilskudd – netto tilvekst		3 136 500
	79	Andre tilskudd		1 000
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 500	

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
907		Norsk nukleær dekommisjonering		
	21	Spesielle driftsutgifter	188 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd til næringsrettet forskning		42 000
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade – erstatninger		87 000
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket		126 300
1320		Statens vegvesen		
	65	Tilskudd til fylkesveier		100 000
1352		Jernbanedirektoratet		
	74	Tilskudd til togmateriell mv.		1 755 000
1360		Kystverket		
	72	Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø		90 000
	73	Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner		50 000
1411		Artsdatabanken		
	21	Spesielle driftsutgifter	12 000	
	70	Tilskudd til arter og naturtyper		11 700
1420		Miljødirektoratet		
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder		55 000
	31	Tiltak i verneområder	5 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	600	
	33	Statlige erverv, nytt landbasert vern	700	
	35	Statlige erverv, skogvern	351 300	
	36	Statlige erverv, marint vern	3 000	
	38	Restaurering av myr og annen våtmark	1 500	
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning		287 700
	62	Tilskudd til grønn skipsfart		80 000
	71	Marin forsøpling		15 000
	78	Friluftsmål		3 000
1428		Enova SF		
	50	Overføring til Klima- og energifondet		400 000

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1429		Riksantikvaren		
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner		61 000
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljøer og kulturlandskap		60 000
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner		10 000
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring		10 000
	74	Tilskudd til fartøyvern		15 000
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene		1 500
	77	Tilskudd til verdiskapningsarbeid på kulturminneområdet		4 000
	79	Tilskudd til verdensarven		21 000
1482		Internasjonale klima- og utviklingstiltak		
	73	Klima- og skogsatsingen		1 500 000
1610		Tolletaten		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	40 000	
1618		Skatteetaten		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	35 000	
1700		Forsvarsdepartementet		
	01	Driftsutgifter	34 000	
	73	Forskning og utvikling		68 000
1720		Forsvaret		
	01	Driftsutgifter	9 020 000	
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold		
	01	Driftsutgifter	1 100 000	
	44	Fellesfinansierte investeringer, nasjonalfinansiert andel	220 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	104 155 000	
	48	Fellesfinansierte investeringer, fellesfinansiert andel	470 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten		
	01	Driftsutgifter	60 000	
1800		Olje- og energidepartementet		
	21	Spesielle driftsutgifter	7 000	
	72	Tilskudd til olje- og energiformål		126 000

Tabell 5.1 fortsetter

			1 000 kroner	
Kap	Post	Betegnelse	Bestillings- fullmakt	Tilsagns- fullmakt
1810		Oljedirektoratet		
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000	
1815		Petoro AS		
	70	Administrasjon		35 000
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat		
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000	
	22	Flom- og skredforebygging	150 000	
	25	Krise- og hastetiltak i forbindelse med flom- og skredhendelser	20 000	
	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging		130 000
	72	Tilskudd til flom- og skredforebygging		10 000
1840		CO ₂ -håndtering		
	70	Administrasjon, Gassnova SF		20 000
2421		Innovasjon Norge		
	72	Innovasjonskontrakter		400 000
	76	Miljøteknologi		750 000
Sum			116 800 600	26 277 400

Kilde: Finansdepartementet

2 Statlige garantier

For 2021 bes det om fullmakt til å gi nye garantier innenfor følgende totale garantirammer under ordningene som fremgår av tabell 5.2.

Tabell 5.2 Oversikt over statlige garantier

<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>	
Avtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard	25 mill. kroner
Innovasjon Norge	
– Lån til realinvesteringer og driftskapital	475 mill. kroner
Garantiinstituttet for eksportkreditt	
– Alminnelig garantiordning og Gammel alminnelig ordning	165 000 mill. kroner
– Eksport til og investeringer i utviklingsland	3 150 mill. kroner
– Byggelån innenfor skipsbyggings-industrien	7 000 mill. kroner
– Langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri	20 000 mill. kroner
– Kjøp av skip fra verft i Norge til bruk i Norge	10 000 mill. kroner
 <i>Samferdselsdepartementet</i>	
– Restverdigaranti for togmateriell, bokførte verdier	8 295 mill. kroner
– Restverdigaranti for togmateriell, oppgraderinger og nyinvesteringer	4 486 mill. kroner
 <i>Finansdepartementet</i>	
Den nordiske investeringsbank	
– Grunnkapital til Den nordiske investeringsbank	1 618 mill. euro

---

Kilde: Finansdepartementet

Det vises for øvrig til spesifisert oversikt over statens garantiansvar og utbetalinger i 2019 i Meld. St. 3 (2019–2020) *Statsrekneskapen 2019*, vedlegg 4.

Økonomireglementet for staten med tilhørende utfyllende bestemmelser fastsetter normalvilkår for statlige garantier. Normalvilkårene er basert på tidligere generelle behandlinger i Stortinget av garantisaker, senest på grunnlag av

Dokument nr. 3:6 (1995–96), jf. Innst. S. nr. 218 (1995–96). Stortinget har imidlertid akseptert unntak fra normalvilkårene for flere av de eksisterende ordningene. Det forutsettes at de tidligere godtatte unntakene kan legges til grunn også for garantier som gis i 2021. Vilkårene for de enkelte garantiordningene omtales i departementenes fagproposisjoner.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: 07 Media AS – 10/2020

